

ఆంధ్ర సచిత్ర వార్

పత్రిక

10-4-64

30 నయాపైసలు

“బీటిల్స్” నలుగురితో ఫోటో తీయించుకుని మురిసిపోతున్న ఒక యువతి.

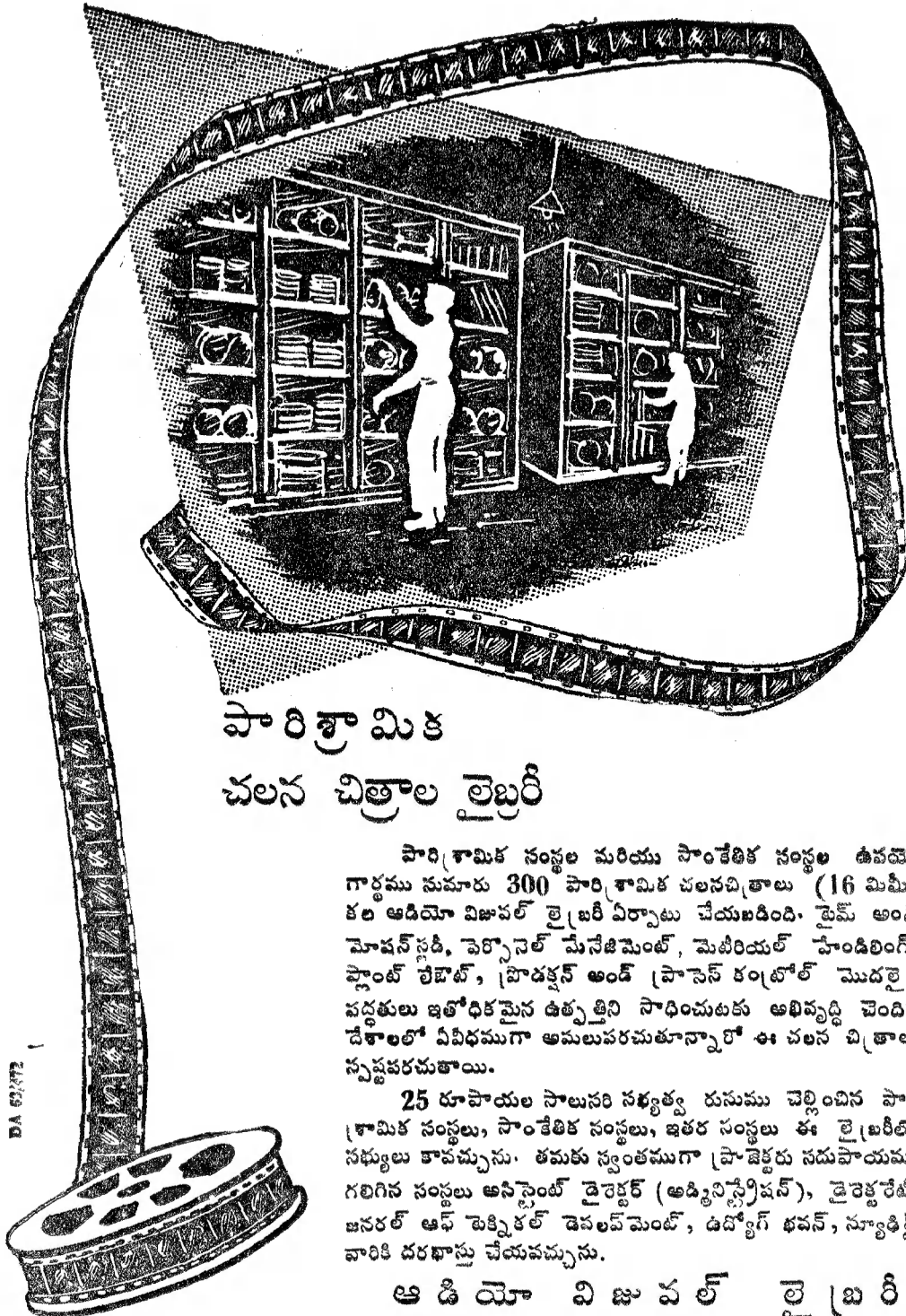
RF
RAGHURAM FILMS/PTL

రఘురామ్ ఫిలిమ్స్
కల్యాణరామ్ కదమ్

నిర్మాత: దత్తపాడు కె. హేమలక్ష్మిరథరావు

ఆంధ్రప్రదేశ్ చిత్రరంగం మెసూరు సూర్యభిరి ఎక్స్ ప్రెజెంట్స్ - బెంగళూరు

మీ కృషియే దేశానికి సౌభాగ్యం మీ పొదుపే రక్షణనిధికి మదుప

పారిశ్రామిక చలన చిత్రాల లైబ్రరీ

పారిశ్రామిక సంస్థల మరియు సాంకేతిక సంస్థల ఉపయోగార్థము మూడు 300 పారిశ్రామిక చలనచిత్రాలు (16 మిమీ) కలిగి ఉండిన విజువల్ లైబ్రరీ ఏర్పాటు చేయబడింది. డైమ్ అండ్ మోషన్ స్టూడియో, పెర్మానల్ మేనేజిమెంట్, మెటరియల్ హ్యాండిలింగ్, ప్లాంట్ లేఔట్, ప్రొడక్షన్ అండ్ ప్రొసెస్ కంట్రోల్ మొదలైన పద్ధతులు ఇతోధికమైన ఉత్పత్తిని సాధించుటకు అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో వివిధముగా అమలుపరచుతున్నారో ఈ చలన చిత్రాలు స్పష్టపరచుతాయి.

25 రూపాయల సాలుసరి సభ్యత్వ రుసుము చెల్లించిన పారిశ్రామిక సంస్థలు, సాంకేతిక సంస్థలు, ఇతర సంస్థలు ఈ లైబ్రరీలో సభ్యులు కావచ్చును. తమకు స్వంతముగా ప్రాజెక్టరు సదుపాయము గలిగిన సంస్థలు అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ (అడ్మినిస్ట్రేషన్), డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ టెక్నికల్ డెవలప్ మెంట్, ఉద్యోగ్ భవన్, న్యూఢిల్లీ వారికి దరఖాస్తు చేయవచ్చును.

ఆ డి యో వి జు వల్ లై బ్ర రీ

ఉత్తరాలు

27—3—64 సంచికలో యద్దనపూడి సుతో చనారాణిగారు వ్రాసిన “ఐ ల్ యూ” కథ చదివాను. కథ అల్లిక బాగానే ఉంది. కానీ, అటువంటి ఉద్దేశముతోనే మానవీయా రెవరైనా కథ రాస్తే భారతస్త్రీ లందరూ మమ్మల్నెంతైనా విమర్శిస్తారు. కానీ, భారతస్త్రీ అయివుండి రచయిత్రి గారు ఇటువంటి ఉద్దేశముతో కూడిన కథను రాయటం సభ్యంగా లేదని నా అభిప్రాయం. దీనిని బట్టి వారు భారతస్త్రీలను అంతగా అర్థం చేసుకున్నారన్నమాట. వివాహమైన స్త్రీ, పురుషుని ఒంటరిగా కలవటం వంటి సంఘటనలు హిందూ ఆచారానికే విరుద్ధం. అవివాహిత అయితే ప్రేమించటంలో పాఠపాటులేదు గాని వివాహమైన స్త్రీ అటువంటి ఉద్దేశాలకు పోకూడదు. ఇటువంటి పాఠపాటు ఉద్దేశాలను సుతోచనారాణిగారు ఇక మీదట తన కథలలో ప్రవేశపెట్టరని తలుస్తున్నాను.” ఇలాంటి కథలన్నీ పురుషులలో స్త్రీలపై చెడ్డ అభిప్రాయం కలగడానికి ఎంతైనా అవకాశం ఉంది.”

బి. ఆర్. మూర్తి (విజయనగరం)

* * *
“ఐ ల్ యూ” కథ కొత్త పాఠకలతో హుందాగా సాగిపోయింది. పాత్రపోషణ, సన్నివేశ కల్పనలో కొత్త వెలుగులు గోచరిస్తాయి. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే కథలో తెల్ల విశిష్టమైన స్థానం ఆక్రమించుకుంది. 42 పేజీలో మూడవ కాలం చివరి పేరాలో ‘జాన్’ అని వేళారు. బహుశా ‘హెన్రీ’ బదులు అలా అచ్చు పారబడి ఉండేమా!

వై. (శ్రీనివాస్ (అనంతపురం)

* * *
‘ఐ ల్ యూ’ యద్దనపూడి సుతోచనారాణి గారు వ్రాసిన కథ చాలా బాగుంది. ఇటువంటి కథలే ఎక్కువగా వేయించుండాలి అని మేము కోరుచున్నాము.

ఎం. భానుమతి, కె. రాజేశ్వరి, జె. రాధాకృష్ణ.

* * *
27—3—64 తేదీ సంచికలో మీరు ప్రచురించిన “ఐ ల్ యూ” అనే కథ చదివేను. హెన్రీ జాన్ దంపతులను కలుసునే వరకు కథ బాగానే సాగింది. ఆ తరువాత వ్రాసిన కథ చదువుతున్నంత సేపు నేనుభవించిన (భారతీయునిగా) మనో వ్యాకులత చెప్పలేను. చదువు, సంస్కారం కలిగిన వివాహ స్త్రీ (సుజాత) పాత్ర చిత్రీకరణలో కవయిత్రి భారత జాతికే తీరని అవమానం చేసేరనుకుంటున్నాను.

“నా! మగవాళ్లతో చేతులు కలవడం ఈ దేశపు ఆడవాళ్లకు ఆవారం కాదు,” అని భారత నారీ సత్సాం ప్రదాయాన్ని అనుసరించిన సుజాత, ముక్కుమొగం ఎరుగని ఒక అన్న దేశీయుడను (హెన్రీ) తన్ను కలుపుకున్న తర్వాత, తన్ను (సుజాతను) చూడక ప్రార్థన, తన పోటో చూచి, తన పడిన శ్రమ విని, సుజాత (వివాహిత స్త్రీ) అతని ముందు చూపిన అనురాగం, భారతీయ స్త్రీ జాతికే తీరని కళంకం. వైకుంఠంలో (గెస్టు) తెలిసో తెలియకో అతని బావావులో నలిగి పోవటం (కథలో ఇదిగి

పోయిన అని పడింది) శీలం కోసం ప్రాణ త్యాగం చేసే భారత నారీతోకానికే తీరని మచ్చ.

హెన్రీ విమాన ప్రమాదంలో మరణించాడన్న రేడియో వార్త విన్న సుజాత స్వహత్యపై పడి పోవడం, తర్వాత మతి పోవడం, అసలు విషయం తెలియని భర్త పూరూరా త్రిపుమా ఇంకా నైద్యం చేయిస్తూనే ఉన్నాడు” అని హీనంగా చిత్రించటం చేతులా జాతికి ద్రోహం చేయడమే అను అనుకుంటున్నాను. సుజాత పాత్ర ఇంత పేలవంగా, అవమానకరంగా చిత్రీకరించడం, భారత జాతికే భరించరాని అవమానంగా ఉందని తెలియజేయడానికి చింతిస్తున్నాను.

డి. సత్యనారాయణ (గొల్లపూడి)

* * *
శ్రీమతి యద్దనపూడి సుతోచనారాణి వ్రాసిన పెద్ద కథ “ఐ ల్ యూ” సింగ్లి ఎక్సలెంట్” గా ఉంది.

రాజశేఖర్ (విజయవాడ)

* * *
27—3—64 సంచికలోని పెద్ద కథ ఎంతో బావుంది. సంఘటనలు, సన్నివేశాలు, సంభాషణలు, ఉదాత్తగా, ఉన్నంతగా ఉజ్వలంగా ఉన్నాయి. పాత్రల చిత్రీకరణలో శ్రీమతి యద్దనపూడి సుతోచనారాణి తనకు తానేపాటి అనిపించుకొన్నారు. సున్నితమైన మనస్తత్వాలు, గలిగిన హెన్రీ, సుజాత పాత్రలు మమ్మల్ని ఆనందం వెంటాడుతూ ఉన్నాయి. ప్రేమ, అనురాగంలే పదాలకు నిజమైన అర్థమును, పరమార్థమును చిత్రించారు. పృథ్వీ ఫలకంపై శాశ్వతమైన ముద్ర వేసిన కథ ఇది. మాధవీ దేవి. (సున్ పేట)

* * *
‘వాకీ పెద్ది వద్దు’, ‘వాకీ అద్దపెద్దం చాలు’, ‘గెలుపెనరిది?’ మొదలైన కథలు వ్రాసిన సుతోచనారాణి ‘ఐ ల్ యూ’ కథతో మరో మెట్టు పైకి వెళ్లారు. ఈ వారం ఒకే కథ అని తెలిసి విచారించినా, చదివాక ఆ విచారాన్ని సంతుష్టిగా మార్చుకున్నాను. ఈమధ్య మున్న కథ అన్నిటి కన్న ఈ కథ కొంత బాగుంది.

గరిమెళ్ల మోతీరాల్ (భువనేశ్వరము)

సీ రి ల్ కథలు

“సంపెంగపాదలు” నీరయల్ చాలా బాగున్నది. ముఖ్యముగా గిరి, పాత్ర జీవితంలో అనేక మందిని అనుకరిస్తుందనే చెప్పాలి. శంకరు వంటి వ్యక్తులను కూడ మనం చూస్తూనే యున్నాము. రచయిత్రి ఇట్లాంటి పాత్రలు సృష్టించడం వల్ల కొంత మంది లోనైనా మార్పు వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. యస్. దివ్యలత. (హైదరాబాద్)

* * *
13—3—64 ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రికలో ప్రచురించిన రామాయణ కథలో మహా సాధ్వి సీతా హనుమంతుడు వెళ్ళి చూచిన తరువాత రామచంద్ర గిరవభువుకు వివి చెప్పని అడుగుగా భర్తకి, మరిదికి

సమస్కారములని చెప్పినట్లు వ్రాయబడినది. ఏ రామాయణములో కూడ ఇలా ఉన్నట్లు లేదు. మరిదికి సమస్కారములని చెప్పటం అసాంప్రదాయము. కంభంమెట్టు శీతారామమ్మ (రామచంద్రరావుపేట)

సినిమా వ్యాసం

20—3—64 ఉగాది సంచికలో శ్రీ భట్టారం చంద్రశేఖర్ గారు రచించిన “నేను సినిమాలో కోరే దేమిటి?” అను వ్యాసము, తృతీయ బహుమతి పొందిరి, అందు రచయిత తెలిసిన అభిప్రాయములు ప్రథమ శ్రేణికి చెందినవే. మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థిగా అతడు, జబ్బుపడిన నేటి సినిమా రంగమునకు చికిత్స గురించి ఇచ్చిన సలహాలు స్వస్థత చేకూర్చుటకు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అవసరమని తెలియచున్నది. రచయితకు అభినందనములతో బాటు సూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు.

సుమతి (ఉదయనగర్)

* * *
తెలుగు తెర నటమణి శ్రీమతి, అశోకాంధ్ర ప్రజాభిమానులు నటరాజ బిరుదాంకితులు అయిన శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారితో ఇంటర్వ్యూ జరిపి, ఆమెరికా వెళ్తున్న సమయాన వారి మనసులోని భావాలను స్పష్టంగా తెలియజేశారు.

ప్రముఖ తార ‘టిక్కెట్టుకుమారి’ గారు పల్లె మనసులును చక్కగా గ్రహించారని, వారి వ్యాసమే చెబుతుంది. ఇంత చక్కగా పల్లె ప్రజల మనసులను గ్రహించి, వ్యాసం వ్రాసిన వారికి సైతం నా సమస్కృతులు తెలియజేస్తున్నాను.

‘సినిమాలో నేను కోరేదేమిటి?’ అన్న విషయాలన్ని గూర్చి వ్రాసిన బహుమతులు పొందిన మూడు వ్యాసాలు చాలా బాగున్నాయి. నేటి సినిమాలో లోలోగల రోపాలను అందరూ బాగా వివరించారు. సత్యవతికాంతారావు (విశాఖ)

స రా గ మా ల

వి. ఎ. కె. రంగారావుగారు 57 వ పేజీలో “బంగారు తిమ్మరాజులో” “వాగ్మిల్లి కోనలోన నవ్వించి లేడికూన” అని వ్రాశారు. కాని సినిమాలో నక్కింది లేడికూన అని వినిపిస్తుందికదా! అచ్చు పాఠపాటా లేక ఆయన వ్రాసింది నిజమేనా!

సి. ఎ. ప్రభాకరరావు (మచిలీపట్నం)

కా ర్టూ ను

20—3—64 పత్రికలో 46 వ పేజీలోని కార్టూనులో దొంగ “అబ్బే.....మీ కిటికీని తుడుస్తున్నానండి..... అంతే.....అంతే” అంటున్నాడు. కాని అతని చేతిలో ఉన్నది గునపం. గునపంతో కిటికీలను గాని, మరి వేటనైనా గాని తుడుస్తారా? ఎవరైనా? ఈ కార్టూను చిత్రించటంలో గల సమంజసతను వివరిస్తారని ఆశిస్తాను.

జి. రామశేషన్ (అనంతపురం)

బొమ్మల కథ

నా అభిమాన ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రచురితమవుతున్న ‘సశీల గ్రహించిన శత్రు’ బొమ్మలకడ ప్రతివారం ‘సస్పెన్స్’తో నడుస్తోంది. అందుకు దేవికగారి ‘నా శత్రువందనలు.

విక్కిలినేని జగదీశ్బాబు (వి.య.వాడ-2)★

రుచికరమైన
ఆహారమునకు

తుషార్
వనస్పతి

ఎ,డి విటమినులతో
బలపరచబడినది.

తుంగభద్రా ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, కర్నూలు

ASP/TI-13 TEL.

శేషములు నెరియటం మాన్పండి
హేర్ డైల్ కాదు. మా ఆయుర్వేద
మహాన హేర్ ఆయిల్ వాడిన నెరిసిని శేషములు
మరల విగనిగలాడు పలువు రంగు తిరుగును.
మెదడుకు, కండ్లకు టానిక్. ఒకసారి ఉపయో
గించిన తర్వాత పొందగలరు. ధర రు. 10/-
పూర్తి కోర్సు రు. 25/-.

NATH AYURVED BHAVAN (51)
P. O. LALBIGHA (GAYA)

లోధ

కేసరి కుటీరం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14

పీఠాను జనరల్ స్టోర్సు (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
విజయవాడ, చింతలపాడు, చిత్తూరు, ఇరవంపేరం, రెంగులపాడు

మొక్క

తెలుసాగి

హైదరాబాద్ లో చూడ వలసిన కట్టడములలో
ముఖ్యమైనది హైకోర్టు ఒకటి!

హైదరాబాద్ లో తయారయే సిగరెట్టు లో
త్రుసెడ్డి చెందినది హైకోర్టు ఒకటి!
ఇది మేలురకమైన గుంటూరు పోగాకుతో
తయారు చేయబడినది.
ప్యాకెట్టు వెల. 20.నూ. మాత్రమే

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కుక్రవారం: 10-4-'64
క్రొధినాన సం॥ అధిక వైత్ర బహుళ త్రయోదశి
సంపుటము: 56 సంచిక: 32

స్థాపితము:
1908

ముఖ్య సంపాదకుడు:
శివలెంక కంభువసాద్

సంపాదకుడు:
శివలెంక రాధాకృష్ణ

ఒక సంవత్సరం
చందా వివరాలు

ఇండియా రూ. 15.60. ఇతర దేశాలు
ఓడమీద (Sea Mail) రూ. 28.60.
విమానం ద్వారా (Air Mail) బ్రిటన్, జర్మనీ,
ఇతర యూరోప్, ఆఫ్రికా దేశాలు రూ. 120.00.
అమెరికా రూ. 176.80. ఆస్ట్రేలియా
రూ. 148.20.

విడిప్రతి 30 న.పై.
సంవత్సర చందా 15.60 న.పై.
6 మాసాల చందా 7.80 న.పై.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము
7. తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1

మనలోమాట

‘రామేశ్వరం’ మీద వ్యాసం, ఎలాగయితేనేమి, ఈ
సంచికలో వెయ్యగలిగాము! త్వరలో ‘వారణాసి’ గురించిన
సచిత్రవ్యాసం కూడా ఒకటి ప్రచురిస్తాము...

ఈ సంచిక 58 వ పుటలో ఒక ఇంగ్లీష్ వ్యాకరణ
పుస్తకం సమీక్ష వేశాము. సాధారణంగా ఆంధ్రసచిత్ర వార
పత్రికలో పుస్తక సమీక్షలకు తావు కల్పించకపోయినప్పటికీ
ఈ గ్రంథం ప్రస్తుత పరిస్థితులలో చాలా ప్రాముఖ్యత కలదిగా
భావించి ఈ సమీక్ష ప్రచురించాము.

ఇంతకుముందే ప్రచురించిన ‘ఐ లవ్ నూ’ అనే కథ
సుమారు 31 కాలంల నిడివి కలది. అంత కథ ఒకే సంచికలో
నద్దినందుకు ఎందరో పాఠకులు అభినందిస్తూ వ్రాశారు. ఈ
సంచికలోనూ ఒక పెద్ద కథ- ఇంచుమించు 18 కాలంల పొడుగు-
వేశాము. ‘నీలిసింహులు’ రచయితల పెద్ద పాఠకులకు బాగా
తెలిసినవే... ★

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం: ‘నవగ్రహ పూజామహిమ’లో వాసంతి.

కథలు:

మలుపులో పిలుపు — 20
నీలిసింహులు — 26

నీరియల్ కథలు:

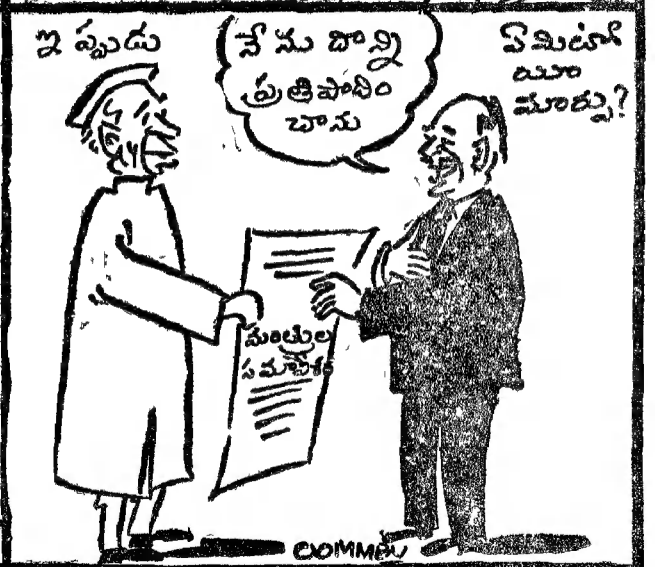
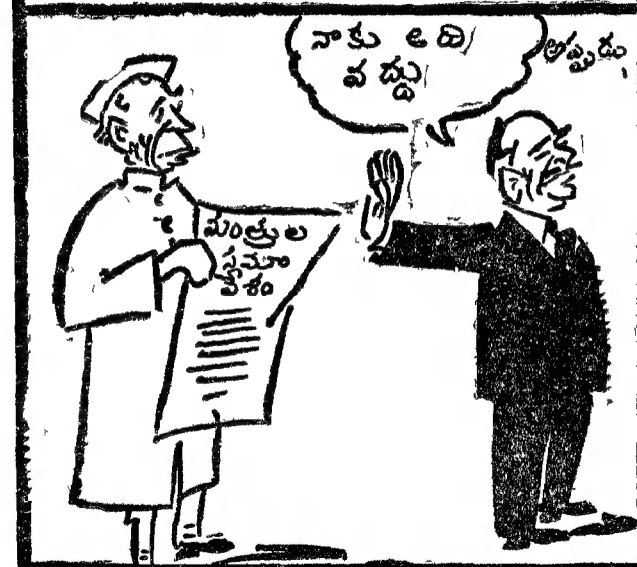
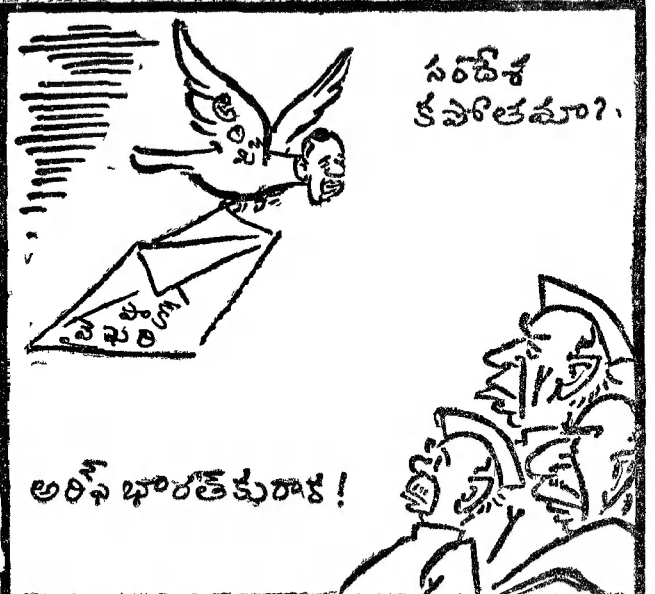
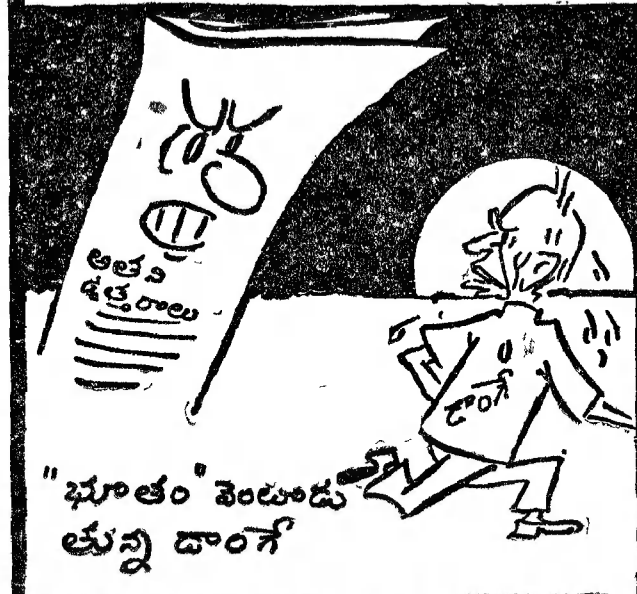
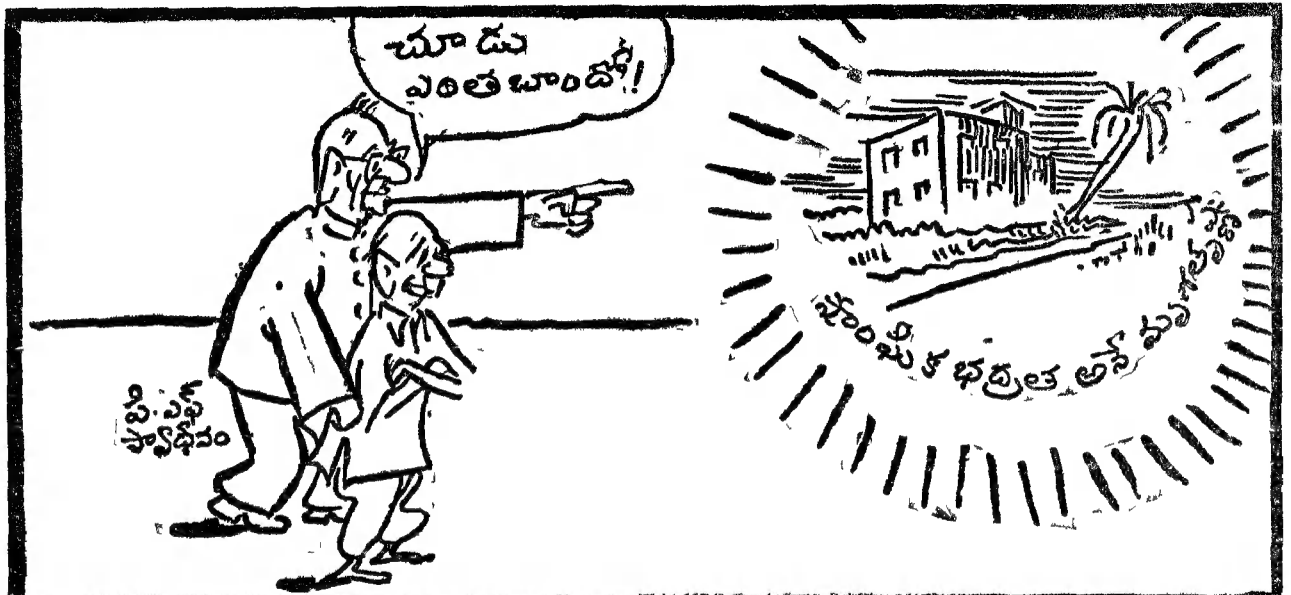
ఎండమావులు — 14
సంపెంగ పొదలు — 18
రామచరిత మనస్ — 46

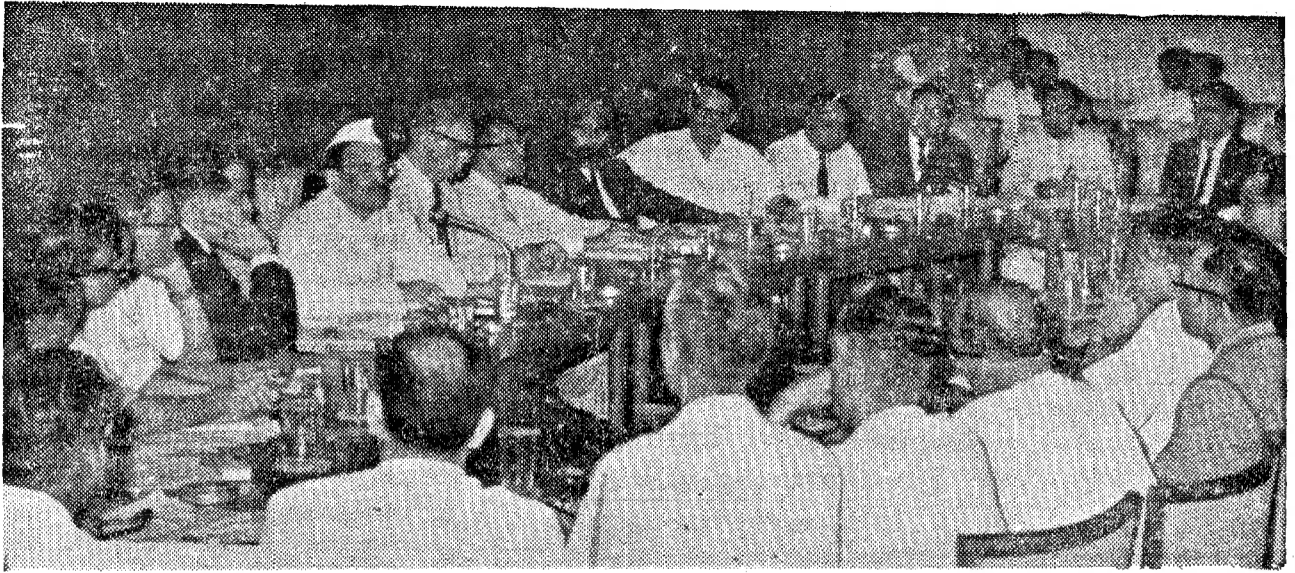
వ్యాసాలు: శిరికలు: సినిమా.

ఉత్తరాలు — 3, ఊపెన్ కార్పొరేట్ — 6,
న్యూఢిల్లీలేఖ — 7, రాజధాని కబుర్లు, ఇంటింటి
వజ్రాలు—9, వరాగమాల—12, సినిమా—13,
వనితాలోకం — 24, వనితావాణి — 25, వార
ఫలం — 30, గొప్పతీర్థం రామేశ్వరం — 32,
దర్శనం (గేయం)—55 అవీ బువీ అన్నీ—61,
బొమ్మల కథ — 63.

వచ్చేవారం
మహానగరం
లండన్
సచిత్రవ్యాసం!

కేంద్ర సమాచారశాఖ ప్రాంతీయ కార్యాలయాల ఉద్యోగుల సమావేశం మార్చి 23 న ఢిల్లీలో జరిగింది. దేశీయ వ్యవహారాలమంత్రి శ్రీ జి. ఎల్. నందా ఈ సమావేశంలో ప్రసంగించారు.

ఉత్తరప్రదేశ్ న్యాయమూర్తుల కథ: న్యాయం ఎవరి వైపు వుండాలి?

శ్రీకారం పదిరోజుల్లో, కేంద్రంలో కొత్త చరిత్రను సృష్టించిన దెవరని ప్రశ్నిస్తే, నా మటుకు, నేను న్యాయమంత్రి ఆలోచనలే పేరు చెబుతాను. గతవారం ఆయన లోక్ సభలో, భారత దేశంలోని న్యాయశాస్త్ర సంప్రదాయాలను, అధిక్యతను, ఉన్నతస్థాయిని ఉగ్గడిస్తూ చేసిన ఉపన్యాసం, ఎంతో ఉత్తమంగా ఉంది.

ఇండియాది లిఖితపూర్వక రాజ్యాంగం. రాజ్యాంగ మూలాలను అనుసరించే పార్లమెంటు నిర్వహణ జరుగుతున్నది. పార్లమెంటుతో సోల్వి, న్యాయ స్థానాల అధిక్యతను శ్రీ ఆలోచనలే పునరుద్ధరించటం ఎంతో సమంజసంగా ఉన్నది.

శాసన సభలు, అధికార నిర్వహణ, న్యాయ నిర్వహణలకు సంబంధించిన అంశాలను రాజ్యాంగంలోనే ప్రస్తావించటం జరిగింది. ఉత్తమమైన రాజ్యాంగ సద్గుణాల ప్రకారం శాసన సభల నుంచి, అధికార నిర్వహణ శాఖయే అధికారాలను స్వీకరించి నడిపిస్తూ ఉంటుంది. ఆయా సాధక బాధకాలకు బాధ్యత అధికార నిర్వహణ శాఖదే. న్యాయ నిర్వహణ విభాగం మాత్రం రాష్ట్రపతికే తన బాధ్యతను చెప్పుకొంటుంది, పార్లమెంటుకు గాదు.

శ్రీ ఆలోచనలే చేసిన ఉపన్యాసంలో కాంగ్రెసు సభ్యులు డా. రాంసుభాగ్ సింగ్, శ్రీ చెట్టియార్ ప్రభుత్వం కూడా రంగంలోకి వచ్చారు. పార్లమెంటు,

న్యాయశాస్త్రానికంటే ఎక్కువ కాదన్న వాదన కూడా రేకెత్తింది.

అసలు ఈ సమస్యను విఫలీకరించటం చాలా సులభం. అదే నిజమయితే హైకోర్టుగాని, సుప్రీం కోర్టుగాని, పార్లమెంటు చేసిన చట్టాన్ని జైసన్ కాదనో తేల్చి చెప్పటం జరిగేదికాదు! సుప్రీంకోర్టు చెప్పిన ఒక తీర్పును ఎదిరించటం పార్లమెంటు చరిత్రలో ఇంతవరకు జరుగలేదు న్యాయాన్ని బోధించటమే “జ్యుడిషియరీ” (న్యాయ నిర్వహణశాఖ) యొక్క పని.

ఉత్తర ప్రదేశ్ శాసన సభలో గతవారం జరిగిన అసాధారణ చర్యలను అనుసరించి పార్లమెంటు టుల్ పై వాద ప్రతివాదాలు చెలరేగాయి. ఇద్దరు సోషలిస్టులను బెయిల్ మీద విడుదల చేయాలని తీర్పు చెప్పిన ఇద్దరు హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల అరెస్టు జరగాలని కూడా ఉత్తర ప్రదేశ్ శాసన సభ ఉత్తర్వుల నిచ్చిన సంగతి అందరికీ తెలిసిందే.

ఉత్తర ప్రదేశ్ విధానసభ స్పీకరు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు కూడా పరిశీలిద్దాం. ప్రజలకు ఏదైనా హైకోర్టుచేసిన న్యాయ నిర్ణయంపై వ్యాఖ్యానించే అవకాశముంటే, అదే అవకాశం విధానసభకు కూడా వుంటుందని ఆయన అన్నారు. స్పీకరుమాటల్లో న్యాయం “మడిగట్టుక” కూర్చున్న వ్రతం కాదు.

కాంగ్రెసు పక్షంలో ప్రమాణాలు ఎంత దిగజారి పోయాయో దీనివల్లనే తెలుస్తుంది. మరో విషయం. ప్రతికలు నిష్పక్షికమైన విమర్శ ర్థను చేయుతగా తీసికొని, ఏ న్యాయ నిర్ణయాన్నైనా చించి పారచేయ వచ్చునన్నది అందరకూ తెలిసిందే! అందువల్ల, ఈ సమయంలో “జ్యుడిషియరీ” కాని, ప్రతికలుగాని స్పీకరును సవాలు చేయగలవా?

ఈ విషయం మీద భోక్ సభలో జరుగుతున్న వ్యవహారాలు కూడా అందరి దృష్టికి ఆకర్షిస్తున్నాయి. ప్రతిపక్ష వర్గాలన్నీ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తూ, రాజ్యాంగ మూలాలను తూచి తప్పుకుండా

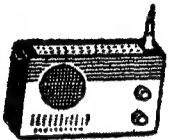

ఏక్ కింగ్ పాకెట్

ట్రాన్సిస్టర్

రు. 68/- మాత్రమే

పెద్ద రేడియో వలె పనిచేయును. అన్ని గ్యారంటీ గల జపాన్ తయారీ విదేశీ గములు. సంగీతం, వార్తలు వగైరా ఎచ్చటనైనా వినుచున్నాను. పాని

కంగా ప్రపంచములోని అన్ని స్టేషన్లు వినుచున్నాను. గ్యారంటీ గలదు. వినుటకు సిద్ధముగా వంచబడును. అంద మైనది. తేలికైనది. చిన్న పైజా. 3 సం||లు గ్యారంటీ, సర్వీసు ఉచితం. డీలర్స్ లకు. రు. 68/- వి.పి.సి. వార్మి రు. 5 రేడియో లెటర్ కేస్ రు. 5/- మికు సచ్చనియడల ధర వాపసు.

GEMINI TRADERS (PW-68)
P. Box 1607, DELHI-6.

జీరగాయపచ్చకకు
అమూల్యమైన నూనెలు

అగ్గిమూలములను
ఎయిస్ బ్రాండ్
హయపప్ప
నూనె

అగ్గిమూలములను
మెన్స్ బ్రాండ్
నూనె

మద్రాసు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :
M/s పెరుమాళ్లు అండ్ కో
137, ఆదియప్ప నాయక్ స్ట్రీటు
మద్రాసు-1.

ఫోను నెం : 23095
M/s B. వెంకటేశ్వరరావు & కో
136, పురుసువాక్కం హైకోడ్
మద్రాసు-7.

ఫోను నెంబర్లు : 61552, 62574

న్యూ డిస్కో

ఆచరణలో పెట్టటంలో ప్రభుత్వం విఫలమయి పోయిందని ఆరోపణలు చేస్తున్నాయి. ఈ తర్జన భర్తనలు సమాచార శాఖ మంత్రి ఆలోచనలకు కూడా అతీతంగానే ఉన్నాయి.

దేశీయాంగ మంత్రి శ్రీ లాలా గులారీలాల్ నందా కూడా లోక్ సభలో తలనెత్తిన యీవాద ప్రతి వాదాలతో కొంచెం ఇరుకున పడ్డట్టే కనుపించారు. అటువంటి సమయంలో శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి గారు శ్రీ నందా వద్దకు వెళ్లి ఏదో చెబిలోపుడగా, అప్పుడు శ్రీ నందా తమ ఉపన్యాసంతో ముందుకు వచ్చారు.

'స్వాయ నిర్భరాణ'కు ఏం జరుగుతున్నదో, తామేం చేస్తున్నామో, కాంగ్రెసు సభ్యులకు తెలియలేదు. అదీ సరిస్థితి.

ఇలాంటి విషయ వాతావరణం వల్ల, మున్ముందు సర్కార్ ప్రతాప్ సింగ్ కైరాన్ లాంటివారికి ఎన్నెన్నో అవకాశాలు ఏర్పడుతాయి. ఎవరినైనా న్యాయమూర్తులను అరెస్టు చేయించటానికి కూడా ఆయన వెనుదిరుగేమో!

ఇలాంటి సంఘటనలతోనే, న్యాయానికి స్పష్టిత చెప్పటం జరుగుతుందేమో చెప్పలేం. పార్టీ నియంతృత్వానికి ఇది నాందీ వాక్యమా!

న్యాయమంత్రి చేసిన ప్రసంగం తరువాత కూడా, అలాగ్ని జనరల్ అభిప్రాయాలు ఏమై ఉంటాయో చెప్పనవసరం లేదు. ఏమైనా, మున్ముందు జరిగే సంఘటనల కోసం ప్రజల ఆత్రుతతో నిరీక్షిస్తున్నారన్నది మాత్రం వాస్తవం!

కేరళ రాష్ట్రంలో రబ్బరు పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేసేందుకు ఏర్పాటులు జరుగుతున్నాయి. అందుకోసం ప్రత్యేకంగా ఒక పథకాన్ని రూపొందించారు. రెండు కోట్ల, ఏడై వేల రూపాయల వ్యయంతో, 20 వేల ఎకరాలలో రబ్బరు చెట్లను నాటించటానికి నిశ్చయించారు. తృతీయ ప్రణాళికలోనే ఇది జరుగుతున్నది. ఆ రాష్ట్రపు ప్రభుత్వం "ది స్టాండ్ టైమ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ కేరళ లిమిటెడ్" అన్న పేరుతో ఒక సంస్థను రిజిస్టరు చేయించింది.

ఈ కార్పొరేషన్ "వాటా ధనం"లో నిల్వచేసేందుకు అవసరమైన ఆర్థిక సహాయాన్ని చేయటానికి కేంద్రం అంగీకరించింది. 1962-63 లో రు 31. 39 లక్షలను మంజూరు చేశారు. 1963-64 లో సవరించబడిన అంచనాల ప్రకారం

రు 75 లక్షలను మంజూరుచేశారు. 1964-65 లో రు 80 లక్షలను కేటాయిస్తున్నారు.

వస్త్ర ఉత్పత్తిని అధికం చేసేందుకు "అంబర్ చరణ" పద్ధతిని కూడా అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. 1956-57 లో 45,742, 57-58 లో 98, 849, 58-59 లో 1,00,424, 59-60 లో 76,597, 60-61 లో 51,671, 61-62 లో 15, 334 అంబర్ చరణాలను తయారుచేసి, పంపిణీ చేయటం జరిగింది.

ఈ కార్యక్రమం 62-63 లో కూడా చురుకుగానే సాగిపోయింది. చరణాల పునరుద్ధరణకు కృషి జరిగింది. 1963 జూలై 30 వరకు 26,705 చరణాలను పునరుద్ధరించారు. మరో 2,945 చరణాలను కొత్తగా తయారుచేసి పంపిణీ చేశారు. కార్యక్రమం ప్రారంభించిన తొలి రోజు నుంచి నేటివరకు 3,77,453 చరణాలను తయారు చేశారు.

ఇందువల్ల ఆ రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్య కూడా ఎంతగానో పరిష్కరింపబడింది. 377453 మంది "స్పిన్నర్లు" తయారయ్యారు. 27,733 నేతగాళ్లు, 27,367 ఇతర కార్మికులు జీనవాన్ని సంపాదించుకోగలుగుతున్నారు.

1964-65 లో అంబర్ చరణాల అభివృద్ధికి రు. 115 లక్షలను వెచ్చించాలని బడ్జెట్టు ద్వారా నిశ్చయించారు.

* * *
బొంబాయి — మద్రాసు నగరాల మధ్య ప్రారంభించబడిన "కేబిల్" పద్ధతి వలన ఎంతో ప్రయోజనం ఉన్నది. ప్రస్తుతం కలకత్తా, ఢిల్లీ, బొంబాయిల మధ్య ఈ సదుపాయం ఉన్నది. ఇక నుంచి బొంబాయి, బెల్గాం, బెంగళూరు, మద్రాసుల మధ్య సరాసరి ఈ "కేబిల్" పద్ధతి అమలులో ఉంటుంది. తిరుచినాపల్లి, కోయంబత్తూరులకు కూడా ఈ సౌకర్యాన్ని విస్తరించేందుకు అవకాశం లేకపోలేదు. రు. 431 లక్షల ఖర్చుతో ఈ "ప్రాజెక్టును" మంజూరు చేశారు. 1964-65 బడ్జెట్టు అంచనాలలో రు. 306 లక్షల కేటాయింపుకు అవకాశం లున్నాయి. 1963-64 లో కానున్న ఖర్చు మాత్రం చాలా తక్కువే (మొత్తం 10 లక్షలు.)

మద్రాసులోని కేబిల్ 'ఎర్పేంజి' యొక్క శక్తిని పెంచేందుకు ప్రత్యేక పథకాన్ని ఎన్నడో రూపొందించారు. 1956 లో పనిని ప్రారంభించడం కూడా జరిగింది.

ఈ పథకం ప్రకారం ఢిల్లీ, బొంబాయి, మద్రాసు నగరాలను కలుపుతూ "ట్రంక్ కేబిల్స్" ను ఏర్పాటుచేసే అవకాశం ఉంది. 1956 లోనే మంజూరు చేయబడిన ఈ పథకానికి ఖర్చు రు. 795 లక్ష లుండగలదని అంచనా వేశారు. ఆయా నగరాల మధ్య త్వరితగతిన, సంక్లిష్టతరమైన టెలిఫోను సౌకర్యాలు నెలకొల్పబడగలవని ఆశించబడుతున్నది.

శ్రీకృష్ణ. ★

అసెంబ్లీ సమావేశాలు: విశేషాలు

అసెంబ్లీ సమావేశాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. బడ్జెట్ను గురించి చర్చలుకూడా ఉన్నాయి కాబట్టి, ఈ తదవ సెలవులకు పైగా, శాసన సభ్యులు చాలామంది రాజధానిలోనే ఉండి పోవాలని వచ్చింది. అందులో రాజ్య సభ ఎన్నికలు కూడా ఉన్నాయేమో. కొత్త ముఖ్య మంత్రిగారు, ఈ పదవి స్వీకరించినప్పటినుంచి కూడా, సినిమా ప్రపంచంలోనే మునిగి పోయి ఉన్నారు. ఆయనే చెప్పుకున్నారు కూడా, సినిమాలంటే తనకి సరదా అని. అందువలనే ఓపికగా ఎన్నో సభలకు హాజరయి సినిమా తారల పట్ల, సినిమా పరిశ్రమల పట్ల, తన అభిమానాన్ని వ్యక్తపరుచుకున్నారు. ముఖ్య మంత్రి పదవి స్వీకరించినప్పటికీ, ఆయనలో మార్చేమీ కనబడటంలేదు. అసలు ఉంటున్నది కూడా అది వరకు ఇంట్లోనేగా! కొత్త సంవత్సరంలో కొత్త ఆలోచనలు ఏమైనా వస్తాయేమో అని ప్రజలు కొంత ఎదురు చూసిన మాట నిజమే! అసలే రాలేదనటానికి వీల్లేదు, ప్రణాళికల పేరిట కోట్లాది ధనం ఖర్చు అవుతూనే ఉంది. దగ్గరుంటే మన డబ్బు ఖర్చు పెట్టటం, అప్పిచ్చే దాతలుంటే వాళ్లదగ్గరకుంచి పట్టుకు రావటం, అప్పటికీ సరి పోకపోతే పన్నుల ద్వారా ప్రజలకుంచి వసూలు చెయ్యటం, ఏదీ చేసినా ప్రణాళికల అమలు కోసమే ఈ డబ్బులూ వెచ్చించటమవుతోంది. ఇంత డబ్బు వెదజల్లినా అనుకున్న ప్రయోజనం పొందటం లేదని, ప్రభుత్వం వారే అంగీకరించటం మొదలు పెడుతున్నారు. దీనికి కారణం ఏమిటి అని రెండో ఆలోచన. అందువలనే ఈ ప్రణాళికల వలన ప్రజలకు కలిగిన మేలేమిటో తెలుసుకోవటానికని ఓ కమిటీని నియమిస్తామని అన్నారు కొత్త ముఖ్య మంత్రి కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు. ఇక రెండోది అనినీతి నిర్మాతలచటానికి ఎన్నెన్నో చర్యలు తీసుకుంటున్నారు గాని మార్చేమీ కనిపించటం లేదు, దీనంతేమిటో తెల్పుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు మొట్ట మొదటగా ఆలోచించటం మొదలు పెట్టారు. అదే పద్ధతిలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు కూడా యోచిస్తున్నారు. అసధికార సభ్యులతో కూడా ప్రతి పక్ష సభ్యులను విశ్వాసం లోకి తీసుకుంటూ, అంచగొండి తనాన్ని నిర్మాతలచటానికి తీసుకొనవలసిన చర్యలను గురించి కూలంకషంగా చర్చించటానికి ఒక కమిటీని వెయ్యటానికి కూడా నిశ్చయించారు. నిజానికి ఈ రెండు చర్యలు కూడా మౌనంగా తగ్గవే!

సత్యాగ్రహాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. అఖిల పక్ష కార్యచరణ సమితి వారు ఈ పని ప్రారంభించి సెల రోజులయింది. పేరు ఏం పెట్టుకున్నా, కమ్యూనిస్టులు చేస్తున్న ఆగడమే ఇది అని అందరికీ తెలిసి పోయింది. దీని వెనక సింధ్యంతాల ఘర్షణ లేదు. లక్ష్య శుద్ధి, నిజాయితీ అంతకంటే కనిపించటం లేదు. రాబోయే పంచాయితీ ఎన్నికల దృష్ట్యా, ఇలాంటి సత్యాగ్రహాన్ని తలపెట్టారని కొంత మంది ఘాటుగా విమర్శిస్తున్నారు. ఏమయి

నప్పటికీ ఈ సత్యాగ్రహం వలన కలిగే ఫలితా లేమిటో తెలియం లేదు. కమ్యూనిస్టులతో ఏ రకంగానూ కూడా పాటు లేనటువంటి జన సంఘ స్వతంత్ర పార్టీ (అంటే ఇప్పటి సందర్భంలో కీసాన్ సమ్యేళన్) వగైరాలు కలిసి జాతీయ సత్యాగ్రహ సమితి ఆధ్వర్యం సత్యాగ్రహం ప్రారంభించారు. 17 వ రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లును వ్యతిరేకించటం, ప్లానింగ్ పేరిట దుర్భరమయిన పరోక్షపు పన్నుల విధింపుకు అనమ్మతి తెలియచెయ్యటం, భూమి శిస్తు పెంపకాన్ని, రద్దు చేయాలని, బంగారపు కంట్రోలు పద్ధతిని తీసేవయ్యాలని ఈ సమితి కోరుతోంది. అయితే ఈ సత్యాగ్రహాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం వారు మాత్రం కాస్తయినా సరే చలించటం లేదు. పైగా ప్రతి పక్ష సభ్యులు విజ్ఞప్తులు చెయ్యటం, సత్యాగ్రహం చెయ్యటం అనుచితమని అసెంబ్లీలో, ప్రభుత్వ పద్ధతికి నిరసనగా, ప్రతి పక్ష సభ్యులు 'వాకాట్' కూడా చేశారు. అదనపు భూమి శిస్తును సమాలు చెయ్యటానికి వీల్లేదు. ఆ చట్టాన్ని

రద్దు చేసి తీర్చాలిందే అని ఎంత తీవ్రంగా ప్రతి పక్ష సభ్యులు హెచ్చరిస్తున్నారో, అంత తీవ్రంగానూ, ప్రభుత్వం వారు కూడా, దీంట్లో ఏమీ మార్పు ఉండదంటున్నారు. అదనపు శిస్తు చట్టం అమలులో ఏర్పడిన అవకతవకలను తొలగించడం మినహా శిస్తు విషయంలో ప్రభుత్వం ఇంకా ఎలాంటి మినహాయింపులకు సిద్ధంగా లేదని స్పష్టంగా చెప్పేశారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పరిణామాలు ఏ విధంగా ఉంటాయో చూడాలి ఉంది. అయితే ప్రభుత్వం వారు ఇంత నిర్లక్ష్యంగా ఎక్కువకాలం ఉండ లేరని, కొన్ని సదుపాయాలు కలుగ చెయ్యటానికి ముందంజ వేస్తారని ప్రజలు ఇంకా దీక్షతోనే ఉంటున్నారు. నిన్న మొన్నటి దాకా, రాజమండ్రి పేపర్ మిల్స్ నిర్వహణ విషయమై తర్జన భర్జనలు జరిగినాయి. ప్రస్తుతం వేలు రంగమా పబ్లిక్ రంగమా అనే చర్చలు చాలా తీవ్ర రూపం కూడా దాల్చాయి. చిట్టచివరకు జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీ ఏర్పాటు చేసి, ప్రభుత్వం వారు కూడా మూడవ చతు వాటాలు

ఇంటింటి పజ్జాలు

ఆరుద్ర

**లావొక్కింతయులేదు
చావొక్కింతయురాదు**

ముప్పయ్యేళ్లు దాటాక మొగాడికి బూజు
తప్పకుండా వస్తే రాకూడదు లజ్జ
కాల ప్రవాహంలో ముప్పయ్యేళ్ల రేవు
స్త్రీలు కూడా దాటగానే ఎక్కుతారు లావు
తగుమాత్రం లావెక్కితే మగువ
తగ్గడానికి చేస్తుంది తెగువ
ఉండాలనుకొంటుంది తాను తన మూడో చెల్లెల్లాగ
ఉద్దేశాలున్నా అవి జరగడమెల్లాగ
గొడ్డురంగంలో కూడా వేసుకోదు నెయ్యి
గోముగ రాజెయ్యదు ఓపూట పొయ్యి
చారూ శిన్నం చకచకా వండి
చక్కగా తింటుంది అర్ధాకలి తిండి
ఎన్ని ఉపాహాలున్నా తగ్గదు బరువు
ఎన్ని ఉద్దేశాలున్నా దక్కదు పరువు
ఎంత కడుపుబ్బుకొన్నా అంతే లావు
ఇంటాయనకు చూత్రం చచ్చిన చావు.

తనుకుని దాని నిర్వహణ నక్రమంగా కొనసాగించటానికి నిర్ణయించింది.

(పభుత్వ పార్టీలో గ్రూపులున్నాయి. ఉంటా ప్రత్యక్షంగా కనబడుతూనే ఉన్నాయి— అధికారినికీ కూడా బలమైన కారణాలు, అందరికీ వ్యాయోహమే! అయితే ప్రతి వక్ష పార్టీలలో, ఇవి

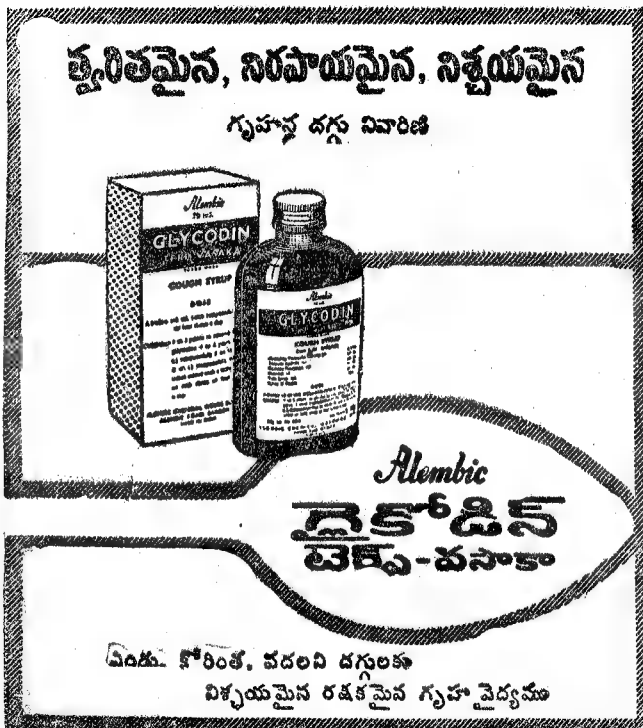
రాజధానికబుర్లు

మి అరిద మైన త త తులన
రక్షణ, పోషణ, అవసరం

బెంగాల్ కెమికల్స్
కలకత్తా, బాంబే • కాన్పూరు

త్వరితమైన, నిరపాయమైన, నిశ్చయమైన
గృహస్థ దగ్గు నివారిణి

Alembic డైకోడిన్ టెక్స్-వసాకా
ఏదియైతే, వదలని దగ్గులకు నిశ్చయమైన రక్షకమైన గృహ వైద్యము

LA 44/278 R TEL EVEREST

అంతగా పైకి కనిపించుటలేదు ఇంతవరకూహా. కాని కమ్యూనిస్టు వారు బై లు పడ్డారు. కమ్యూనిస్టు చైనా మన భారత భూభాగంమీద దాడి చేసేవన్నటి నుంచి కూడా, భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చీలికలు వచ్చి పడ్డాయి. చాన్లైను శౌగంధింతుకునే వాళ్ళు కొంత మంది, కృష్ణవేకు సన్నిహితంగా ఉన్న వాళ్ళు కొంతమంది. తోటోపల కుమిలి పోతున్నారేకాని, బజారున వడలుం లేదు. ఈ సారి రాజ్య సభ ఎన్నికలలో ఆ పరదా కూడా తొలగి పోయింది. పెకింగ్ గ్రూపు తరఫున ఒక అభ్యర్థి మాస్కో గ్రూపు తరఫున ఇంకో అభ్యర్థి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరఫునే, రాజ్య సభకు పోటీ చేస్తున్నారు. అవధికార, అధికార అభ్యర్థులంటూ ఇద్దరూ ఏర్పడ్డారు. అతివాద వర్గం వారు, పార్టీలో తెగతెంపులు చేసుకుని ఇంకో సోటీ సంస్థను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రయత్నాలు చేస్తారని కూడా తెలుస్తోంది. చిక్కల్స్ చిక్కల్స్ ఈ విధంగా హోరా హోరి పోల్కాడుతూంటే రాజ్య సభ ఎన్నికల సంరంభం ఇంకా జోరుగా ఉంది. ఒక పార్టీలో నిలబెట్టుబడిన ఇద్దరు అభ్యర్థులకు ముమ్మరంగా ప్రచారం సాగిపోతోంది. ఎట్లాగైనా సరే, తాను నిలబెట్టిన అభ్యర్థి గెలిచి ఊరాలి అనే ధోరణిలో రెండు వర్గాలవారూ తీవ్రమయిన కృషిని చేస్తున్నారు. కొంతమంది అవుతే పెకింగ్ గ్రూపు అభ్యర్థిని స్వతంత్ర పార్టీ వారు బలపరుస్తున్నారని ఊహిస్తారు కూడా పోగించారు/ గ్రూహానాలకు అంతం లేదు. ఇలాంటి చీలికలు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో రావటం మంచిదేనని, ఈ వాడుకూడా కమ్యూనిస్టు చైనా దురాక్రమణను ఖండించలేని దుస్థితిలో ఉన్న వ్యక్తులతో స్పష్టంగా తెలిసి పోతుందని, అనుకుంటున్నారు, ఎవరు గెలిచినా ఎవరు ఓడినా ఎవరు ఎలాంటి వారో తేలి పోతుంది. ఈ అనుభవాన్ని బట్టి, ముందు ముందు ఆలోచనల రూపురేఖలు, అన్ని పార్టీలలోనూ కూడా కొంత వరకు మారచ్చు, ఇది రాజ్య సభ ఎన్నికల రథం.

ఇక ప్రచోదకాంగెను అధ్యక్షుని ఎన్నిక అయి పోయింది. ఈ ఎన్నికను తాత్కాలికంగా నిలుపు చేస్తూ, విజయవాడ ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్ట్ మున్సిప్ ఉత్తర్వు జారీ చేశారు. అది అధికార పూర్వకంగా సకాలంలో చేరవలసిన చోటుకు చేరలేదు కాబట్టి అధ్యక్షుని ఎన్నిక మామూలుగానే జరిగి పోయింది. ఎన్నిక జరగబోయే ముందు ఒక సభ్యుడు, దీని ప్రస్తావన తెస్తూ ఉంటే, ముందర ఎన్నికయితే జరగని తర్వాత నీ అభ్యం తరమేమిటో పరిశీలిద్దాం అన్నారుట. దాంతో ఏకగ్రీవంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడుగా శ్రీ గోట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య తిరిగి ఎన్నికయ్యారు. ఎన్నికవగానే అభినందనలు, వాటికి సమాధానమే: ఇదంతా మామూలు తతంగమే అనుకోండి. కొంత మంది సభ్యులు ఇంతటితో పూరుకోక, రచ్చకీడ్చి అంతం తెల్పుకుంటామంటున్నారు. మరి దీని పర్యవసానం ఎట్లా ఉంటుందో వేచి చూడాలి ఉంది.

బి. ఎల్. ఎస్. ★

ఆ డం బ రా అ ను వి డ నా డం డి
దే శ సం ప ద ను వృ ధా కా నీ య కం డి

హామామ్ వల్ల
హాయిగాను
కొంటిగాను వుండండి

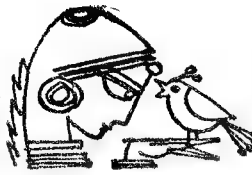
కుటుంబము వద్దయి, శరీర శాంతి విచ్చివట్టయి
హామామ్ వల్లను ప్రతి దినము వాడండి
మంచి సువాసనగల, సమృద్ధియైన హామామ్
మరుగు మీ శరీరమును కుటుంబముల యేగాన
చులకన పరచును—మీకు మంచి శేజస్సునిచ్చు
యీ వల్లను ప్రతిరోజూ వాడతూఉడు—దాని
సుగుణము మీరే తెలుసుకొనగలరు—యీ వల్లను
వాడకములో మెల్ల ఇది పోక వాడినంత కాలము
దాని ఆకారము చెడకుండ వుండును.

CBTH-1 TEL

టాటా
ఉత్పత్తి

సరాగమాల వి.వి.కె.రంగారావు

నేను ఏప్రిల్ మొదటి తేదీన బయలుదేరి దారిలో కాకినాడ ఆ రోజు, అనులాపురం రెండవ తేదీన, నరసిపురం, తాడేపల్లి గూడెం మూడవ తేదీన, గుడివాడ, మచిలీపట్నం, విజయవాడ నాలుగైదు తేదీలలోను, గూడూరు ఆరవ తేదీన, తిరుపతి ఏడవమిది తేదీలలోనూ చూడగలను. ఏయేపూర్ణలో, యెక్కడెక్కడ యెన్నిగంటలకు ఉండగలనో అవటి గ్రామసోను రికార్డు డిలర్లను అడిగితే తెలుస్తుంది. తిరుగు ప్రయాణం గురించి యంతకంటే ముందుగా తెల్లలేక పోయినందుకు చింతిస్తున్నాను. చిత్ర నంత వరకు, పాతకులూ, సరాగమాల అభిమానులూ వచ్చి కలుసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

ఈ మధ్య ఫుంటసెల, జమునారాణి కలసి పాడిన పాటలు వరసగా వచ్చాయి. ప్రతిదీ చెప్పుకోదగినంత ప్రజాదరణ పొందినది. వీరిద్దరూ కలసి పాడిన పాటలు "కులదైవం" అంతటి పాత చిత్రాలలో వున్నా, ఈ వలన మాత్రం "నవతిక్కాడుకు"లో "మావా" పాటనుంచి మొదలైనదని చెప్పవచ్చును. అందుకు కొంతమంది "మంచిమనుసులు"లో "మావా" పాట, ఆ తరువాత "అక్కాధికారి" లో "అద్దం

మేడ వుంది," యిటీవల "మర్మయోగి"లో మూడు పాటలు వచ్చాయి. ఈ చివరి మూడు పాటలను వచ్చే వారం పరిచయం చేస్తాను. డిలర్లందరూ విసరీతంగా అభిమానిస్తూ ఆర్డర్లున్న పాటలివి.

ఆరు నెలల క్రిందట ఒక భక్తుడు తన కళాదేవి ఉపాసన చేస్తూ త్రికరణ శుద్ధిగా తనన్ను చేశాడు. ఆ కళాదేవత అతరిత వాణిగా ప్రత్యక్షమైనది. దేవి, ఒక వరం కావాలన్నాడు. ఆ భక్తుడు. నా కళావికాసమందు నీకున్న శ్రద్ధా భక్తులకు, అనక్షికి మెచ్చినాను గాన ఆ వరమొసంగెద విని పించు మున్నది ఆ దేవి. భక్తుడు వినిపించినాడు. దేవి విన్నది. ఔనన్నది. ఫలమూ, మధ్యమన్న పూజా రులవలన ఆరునెలలు అలస్యమైనా, చివరకు చేజిక్కినది.

జాలవిహార్లో ఒక సేజీ తప్ప సరాగమాలలో పడిందా అని ఈ పాటికే మీలో కొందరు తబ్బిల్లుపు తుంటారు. లేదు. అప్పు కాదు. పై పేరా సరాగమాల లోనేదే. ఈ క్రిందనున్న వ్యాఖ్య పదివితే అంతా అర్థమవుతుంది.

ఆ భక్తుడు వి. వి. కె. రంగారావు. ఆ కళాదేవి

మరెవరు, భానుమతి. ఆ తనన్ను నాడురాని జానళి నేడు కావాలని. ఆ సాక్షాత్కారం టెలిఫోనులో. ఇచ్చిన వరం "విప్రనారాయణ"లోని కల్యాణి జానళి యిప్పుడు రికార్డుగా విడుదలవు గాక అని. పూజారుల ప్రసక్తి యిప్పుడు యెందుకు గాని ఆ రికార్డు ఏప్రిల్ మొదటి వారానికి ముందే మార్కెట్టులో వుండాలి. సంఖ్య ఎన్. 69802. "విప్రనారాయణ" విడుదలయి నన్నుడు యిది రికార్డుగా రాలేదు. కాబట్టి పాత పాటగా దీనిని ఉపేక్షించవద్దు. వచ్చిన వెంటనే వినండి. నా పూజా ఫలమొలువంటేదో నిర్ణయించండి.

కేవలం సాహిత్యదృష్టితోనే చూస్తే నిలవ గలిగిన పాటలు సినీమాలో చాలా అరుదు. ఉన్న రెండిటికీ మంచి వరసలు కుదరటం మరీ అరుదు. రెండూ అమరిన రెండు పాటలూ ఒక రికార్డుగా రావటం మరీ అరుదు. అటువంటిదే నేనుప్పుడు పరిచయం చేయబోయాది.

కలవారి కోడలు. జి. ఇ. 35429. మంచి మనుషు తెలిపేదే స్నేహము మనిషి విలువ నిలిపేదే స్నేహము మనసు మనసు కట్టుకున్న మరుమల్లెల పంతులయే స్నేహము మనిషిలోని మంచికే మారుపేరు స్నేహము మల్లెకన్న తెల్లని జాల్మిక్లికన్న చల్లని తేనెకన్న తీయని, యేనాటికైన మాయనిదీ స్నేహము మంచి.

రెండవ పాట: విరిసిన పూవును నేను వెన్నెల తీవను నేను మినమిసలాడే పసిడి యౌవనపు విసురుస్తే వలెను

మౌనముగా నా మదిలో పాగిన మంజుల గానము వివేలా వెన్నెలవందిరి వెచ్చని కౌగిలి రమ్మని పిలువగ రావేలా విరిసిన!

పై పాటల సాహిత్యం గమనించారా చోటు కోసం కొంత సంక్షిప్తీకరించాను) యంత అందంగా అనంద దాయకంగా ఉన్నదో. మొదటి పాట నార్ల శిరంజీవి రచన. సినీమా పాటల్లో చిరంజీవిగా ఉండవలసిన రచన. స్నేహానికి అయితాళాల పంది రిపై ప్రాకించిన సాహితీ లత వంటి రచన. టి. చలపతిరావు అమర్చిన కల్యాణి వరసా, నాలుగు పీణల సాక్షాత్త పద్మతి మేళనింపూ, జానకి సుమధూర గాత్రమూ, అనువమానంగా ఉన్నవి.

రెండవ పాట సి. నారాయణరెడ్డి, శృంగార పరిమళాలు అడుగుడుగునా గుప్పించటంలో సిద్ధ పాస్తులైన సి. నారాయణరెడ్డి రచన. "మినమిసలాడే పసిడి యౌవనపు విసురుస్తే వలెను" అన్న వాక్యం చాలా రసక పూదయాల మోహనరాగంలో స్పందించటానికి. ఇందులో నాడ్యగోష్ఠికి, ముఖ్యంగా రాగరాజన్ వేణువుల పొంపుకు, సుశీల మృదుల స్వనలీలకు మేళనింపు వోయిగా ఉంది.

"దొంగను పట్టినదొర"లో ఒక దృశ్యం.

సు రేష్ ప్రొడక్షన్సు "రాముడు భీముడు"

సురేష్ ప్రొడక్షన్సు వారు "రాముడు—భీముడు" అనే సాంఘిక చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. 8 పాటలను 2 వర్గాలను రికార్డు చేసి చిత్రీకరించారు.

"ఉందిలే మంచికాం ముందు ముందున....."

అందరూ సుఖ పడాలి నందనందన.....

పై పాటను శ్రీశ్రీ వ్రాశారు. ఘంటసాల—సుశీల వారిబృందం పాడగా రికార్డు చేయబడింది. ఈ పాటను కె. ఎన్. రెడ్డి—కుచలకుమారి మరియు కొంతమందితో చిత్రీకరించారు.

"తగ నా యిది మామ— తమరే యిటుల పల్లెనుగా—" పై పాటను కొనరాజు రాఘవయ్య చౌదరి వ్రాశారు. మాధవపెద్ది సత్యం—ఘంటసాల పాడగా రికార్డు చేశారు. రమణారెడ్డి రేలంగిలో చిత్రీకరించారు.

"తళుకు తళుకుమని గలగల పాగే —

— తరుణి యిటు రావే..... "

పై పాటను పి. నారాయణరెడ్డి వ్రాశారు. ఘంటసాల — సుశీల పాడగా రికార్డు చేశారు. యన్. టి. రామారావు (రాముడు) — ఎల్. విజయలక్ష్మి తో బాబ్ డోర్లో చిత్రీకరించారు.

"తెలిసిందిలే తెలిసిందిలే నెలరాజ —

నీ రూపు తెలిసిందిలే — "

పై పాటను కూడా పి. నారాయణరెడ్డి వ్రాశారు. ఘంటసాల — సుశీల పాడగా రికార్డు చేయబడింది. యన్. టి. రామారావు (భీముడు) — జమునతో చిత్రీకరించారు.

"తలచుకుంటే మేను పులకరించేను.....

తమకు తామే కనులు కలలు గాంచేను."

పై పాటను ఆరుద్ర వ్రాశారు. ఘంటసాల — సుశీల పాడగా రికార్డు చేయబడింది. యన్. టి. రామారావు (భీముడు), జమునతో చిత్రీకరించారు.

"దేశం మారిందోయి — కాలమూ మారిందోయి." పై పాటను కొనరాజు రాఘవయ్య చౌదరి వ్రాశారు. ఘంటసాల — సుశీల వారిబృందం పాడగా రికార్డు చేయబడింది. యన్. టి. రామారావు — ఎల్. విజయలక్ష్మి — బృందంతో బాబ్ డోర్లో చిత్రీకరించారు.

యంతవరకు పదిరిళ్ళకు పైగా చిత్రం పూర్తి అయింది.

ఈ చిత్రంలో యన్. టి. రామారావు ద్వితీతా భినయం ఒక ప్రత్యేకత. యన్. వి. రంగారావు, రేలంగి, రమణారెడ్డి, రాజనాల, మిక్కిలినేని, సీతారాం వంగర, జమున, యల్. విజయలక్ష్మి, కొంత కుమారి, సూర్యకాంతం, గిరిజ, కుచలకుమారి, హేమలత, ఋష్యేంద్రపక్షి సే:దలగువారు నటిస్తున్న యీ చిత్రం ఏప్రిల్ నెలలో విడుదల చేయ సున్నట్లు నిర్మాత తెలియజేశారు.

ఈ చిత్రానికి కథ సంభాషణలు— డి. వి. నరసరాజు, పాటలు : శ్రీశ్రీ, పి. నారాయణరెడ్డి, కొనరాజు రాఘవయ్య చౌదరి, ఆరుద్ర., సంగీతం : పెండ్యాల నాగేశ్వరరావు, ఛాయ : అన్నయ్య, నృత్యం : చిన్ని—సంపత్, కళ : వి. రాజేంద్ర కుమార్. బి. వి. కూర్మ : మార్టెండ్, మూడియో విజయా — వాహినీ, కో — ప్రొడ్యూసర్, జె.

మ ద్రాన్ సి నీ మా వార్తలు

సుబ్బారావు, దర్శకుడు : తాపీ చౌదరి, నిర్మాత : డి. రామారావు.

ఆర్. ఆర్. పి కృష్ణ ప్రొడక్షన్ నెం 12. రు

ఆర్. ఆర్. పి కృష్ణ వారు తమిళంలో నిర్మించిన "పెరియడిత్త పెరి" హిట్ అయింది. వారే తెలుగులో ఆ చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. యింకా ఆ చిత్రానికి పేరు నిర్ణయించలేదు.

ఈ చిత్రంలో యన్. టి. రామారావు, కృష్ణ కుమారి, వాసంతి, గీతాంజలి, సంధ్య, రమణారెడ్డి, రాజనాల, పద్మనాభం, ప్రసాద్, జగ్గరావు మొదలగువారు నటిస్తున్నారు.

ఈ చిత్రానికి మాటలు — పాటలు : ఆచార్య ఆశ్రేయ వ్రాస్తున్నారు. యంతవరకు 5 పాటలను రికార్డు చేసి చిత్రీకరించారు.

"రాముడు భీముడు"లో రామారావు.

"అనగా అనగా ఒక మొదగాడు"

పై పాటను సుశీల పాడగా రికార్డు చేయబడింది. గరల్వ్ హస్తల్లో కృష్ణ కుమారి — ఆమె బృందంతో చిత్రీకరించారు.

"బిత్తరపోతా వెందుకే ఓసిల్లా —"

పై పాటను ఘంటసాల పాడగా రికార్డు చేయబడింది. యన్. టి. రామారావు — కృష్ణ కుమారితో చిత్రీకరించారు.

"కలవాణి అలవేణి ఆడె — ఆడె"

పై పాటను సుశీల — వసంత పాడగా రికార్డు చేయబడింది. చాంబ్రంబాకంలో బాబ్ డోర్లో వాసంతి — గీతాంజలి అండ్ యన్. టి. రామారావుతో చిత్రీకరించారు.

"ఈ వెన్నెల — ఈ పున్నమి వెన్నెల"

పై పాటను ఘంటసాల — సుశీల పాడగా రికార్డు చేయబడింది. ఈ పాటను ఒక విశిష్ట సన్నివేశంలో యన్. టి. రామారావు — కృష్ణ కుమారిలో చిత్రీకరించారు.

"ఈ వెన్నెల — ఈ పున్నమి వెన్నెల"

పై పాటను ఘంటసాల — సుశీల పాడగా రికార్డు చేయబడింది. వెల్ క్లక్ సన్నివేశంలో సంతోషంగా యన్. టి. రామారావు — కృష్ణ కుమారి — మరియు కొంతమంది స్నేహితులతో చిత్రీకరించారు.

ఈ చిత్రానికి సంగీతం : పెండ్యాల నాగేశ్వర రావు, ఛాయ : మల్లీ యిరానీ, కళ : సెల్వరాజ్, కూర్మ : యం. ఎన్. మణి, మూడియో : వాహినీ, సహాయదర్శకులు : కె. దుర్గా నాగేశ్వరరావు—కుమార్, ప్రొడక్షన్ : రంగయ్యన్, నిర్మాత : ఆర్. ఆర్. పి కృష్ణ, తరఫున టి. ఆర్. వక్రవర్తి, దర్శకత్వం : ఐ. ఎన్. మూర్తి.

సి నీ మా డై రెక్టర్ యన్. రజినీ కాంత్ ఆకస్మిక మరణం

అక్టోబర్ వారి "శ్రీ సత్యనారాయణ మహాత్మ్యం" షూటింగ్ వాహినీ మూడియోలో 16వ, తేదీ రాత్రి 10 గంటల వరకు జరిగింది. త్వరలో చిత్రం పూర్తిచేసి విడుదల చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఉదయం వరకూ షూటింగ్ పొడిగించారు. విధి భాగవతం చిత్రీకరణ జరుగుతుంది.

అంతవరకూ చురుకుగా — చలాకీగా తిరుగుతూ ఉత్సాహంగా వున్న దర్శకుడు రజనీకాంత్ తల వొప్పగాను, కాస్త అలసటగా వుందని నిర్మాత కె. గోపాలరావుకు తెలియజేశారు. ఛాయా దర్శకుడు పి. నాగేశ్వరరావు, నృత్యదర్శకుడు వెంకట సత్యం గార్ల సహాయంతో యీ షూటింగ్ పూర్తి చేస్తామని యింటికి వెళ్లి చిత్రాంతి తీసుకోమని నిర్మాత స్వయంగా రజనీకాంత్ గారింటికి తీసుకు వెళ్ళారు. యింటికి వెళ్ళిన తర్వాత కూడా శ్రీ రజనీ కాంత్ వారి శ్రమలతో కులాసాగానే మాట్లాడేరు. ఒక గంట తర్వాత ఒళ్ళంతా గొప్పగా వుందని డాక్టర్ గారింటికి వెళ్ళారు. ఆయన పరీక్ష చేసి జనరల్ హాస్పిటల్ కు తీసుకు వెళ్ళమన్నారు. జనరల్ హాస్పిటల్ లో 11—45ని. అటు చేరారు. డాక్టర్లు పరీక్ష చేస్తూనే వున్నారు. సుమారు రాత్రి 1గం. 30ని|| అటు శ్రీ రజనీకాంత్ ప్రాణాలు విడిచారు. 3 క్లిగం బలకు వారిని యింటికి తీసుకు వచ్చారు. అందరినీ ఆశ్చర్యపరిచే శ్రీ రజనీకాంత్ మరణం మాట విని రిచి ప పేజీ చూడండి

అపరాధి హరికిషన్

జరిగిన కథ

జానకిరాం ఎం. ఏ. పాసయినా ఉద్యోగం చెయ్యకపోవటం అతని భార్య గౌతమికే కాక తలిదండ్రులకు కూడా బాధ కలిగిస్తుంది. జానకిరాం అన్న కృష్ణమూర్తి జబ్బు మనిషి. అతని భార్య స్వాతి ఉద్యోగం చేసి ఇద్దరినీ పోషిస్తూ ఉంటుంది. స్వాతిని వివాహంచేసుకోవటంవల్లనే కృష్ణమూర్తి తలిదండ్రులకు దూరమవుతాడు. స్వాతి ట్యూషన్ చెప్పే తాసిల్దారుగారి కూతురు జ్యోతి మేనత్త కొడుకు మురహరి. తల్లిపోయిన తర్వాత జ్యోతిని పెళ్ళిచేసుకొనవలసిందని మేనమామ కేశవరావు మురహరితో చెబుతాడు. విశేషవట్నంలో వరిచయం అయిన జయలక్ష్మి పట్ల ఆకర్షింపబడుతాడు మురహరి. గౌతమి కోపం వచ్చి పుట్టింటికి వెళ్లిపోతుంది. కాని ఆక్కడ తగిన ఆదరణ లభించదు. మురహరి జయలక్ష్మి సానుభూతికి చాలా సంతోషిస్తాడు. జానకిరాం తన అన్న కృష్ణమూర్తి యింటికి వెళ్తాడు. అన్నా, వదినెలా చాలా మంచివారని చెల్లెలితోనూ, తల్లితోనూ చెప్తాడు. స్వాతి విషయం తనవద్ద తేవద్దని తల్లి మండిపడుతుంది. నగేంద్ర బాల గౌతమికి తన కథ చెబుతుంది. పరిస్థితుల్లో మోగించని వీణకు బహుమతి లభిస్తుంది. మురహరి జయలక్ష్మి పెళ్ళిచేసుకోనలేకపోతాడు. స్వాతి తాసిల్దారుగారింట్లో సమస్యలను ఎదుర్కొంటుంది. పుట్టింటల్లో బాధల నమళ్ళ విసున్న గౌతమి ఉద్యోగం చేయాలనే నిశ్చయానికి వస్తుంది. జయలక్ష్మి తన వైధవ్యపు గాధనంతా మురహరికి చెపుతుంది. తన ఇంటికి వచ్చిన జ్యోతిని, స్వాతి సముచితంగా సత్కరిస్తుంది. అస్సన్నుడైన మురహరికి, జయలక్ష్మి సేవలు చేస్తుంది. సెలవులివ్వగానే, ఇరువురూ స్వగ్రామాలు - చేరుకొన్నా, ఒకరిని ఒకరు కలుసుకోలేకపోతారు... గౌతమి తాను చేసినవనికి చింతిస్తూ, భర్త జానకిరాంకు పుత్తరం వ్రాస్తుంది. అవ్రయోజకుడై పోతున్నాడని, జానకిరాంను తండ్రి మందలిస్తాడు.

(గత నంబిక తరువాత)

“ఏమిటి స్వాతి! అంత లీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నావ్ అంత లీవ్రమైన కొత్త విషయాలేం లేవే.”

సెకండరీగేడు ట్రైనింగు ఇద్దరూ పాసయ్య

కొత్తగా ఇల్లు తీసుకుని కాపురం పెట్టిన మొదటి రోజు అది.

“ఏదోనండి, మనిద్దరం వచ్చేసినాక నాకు ఏంటో గుబులుగానే ఉంటోంది. ఈ రోజుకి ఒంట భోజనమే అయినా, నోండితే మీకు పనికొస్తా అని నా మీమాంస” అన్నది స్వాతి.

కృష్ణమూర్తి నవ్వాడు. స్వాతి చిన్న మనస్సు అతనికి పెద్ద సమస్యయింది.

“నువ్వెవరిని స్వాతి!”

“మీకు తెలియదా.”

“ఏచేత చెప్పిద్దామని.”

“కాలానికి, కులానికి ఎదురిత ఈది నన్ను స్వీకరించిన మహానుభావులు మీరు. మీ భార్యని నేను.”

“బావులూ, చెరువులూ కాదు స్వాతి,, మహానుభావులు. వత్తులు నలకటం నేర్చుకోవాలి మరి.”

స్వాతి సిగ్గుపడింది. తన మాటల ఉచ్చారణలో ఎంతో తేడా కనిపిస్తున్నది. ఆ తేడా ఇంక రాకుండా జాగ్రత్తగా మాట్లాడాలి.

“నా మనస్సు మీదయినా, నేను మీ ఇల్లాని అయినా, ఎంత చదువుకున్నా యావచ్చెట్టుని మాయిడికాయలు కాన్తయ్యా చెప్పండి” అన్నది స్వాతి.

కృష్ణమూర్తి పొట్ట చెక్కలయ్యేట్టుగా నవ్వాడు. స్వాతి బిత్తరిచూపులు చూస్తూ కూర్చుంది ఖంగారుపడి.

“స్వాతి, మళ్లా అను. యావచ్చెట్టు, మాయిడి కాయానా? మళ్లా అను, నేవచ్చెట్టు, మామిడి కాయ అనాలి, తెల్పిందా.”

సిగ్గుతో ముఖం రెండు చేతులతోనూ కప్పుకుంది స్వాతి. చేతి వేళ్ళ నడుంల్లోంచి మిలమిల మెరిసే ఆమె నేత్రద్వయంలోని వెలుగును చక్కగా చూడగలిగాడు కృష్ణమూర్తి.

ఈ అందాల భామ, బంధిపువ్వులాంటి పసిడి రేకులను వెదజల్లే మాటల పొందికను నేర్చుకోబూని మళ్ళీ ఎప్పటికప్పుడే ఆడుగుతో పాంసపాదు వేస్తున్నది. ఈ మేలిమి బంగారాన్ని ఆవరించిన మకిలిని వదిలించి నా కనుగుణ్యమైన తీరుగా మలచుకుని జీవయాత్ర సాగించాలి. తనవారు కాదన్నా, పైవారు పెదవి విరిచినా, పెప్పిదిలా నేను తన జీవితాన్ని దిద్దుకోగలననే ఆశతోనే నన్ను పెన వేసుకున్నది. ఈ మాణిక్యాల సానబట్ట ప్రకాశింప చెయ్యాలి. నా జీవితధ్యేయంలో ఇది మొదటి ప్రకరణ, అని తలపోశాడు కృష్ణమూర్తి.

“స్వాతి.”

“ఏం స్వాతి” కళ్ళు రెవరెవ లాడిస్తూ చూసింది స్వాతి.

“నీ కాటుక కళ్ళల్లోని వెలుగు నన్ను దిగ్భ్రంతుడై చేస్తున్నది. నీ మనస్సులోని వద్దావాలు నన్ను కప్పేసినయ్యి. నీ హృదయంలోని అమృత రుచులు నామీద పన్నీటి జల్లులా చిలకరించినట్లయి నన్ను ఉన్నత్తుడై చేసినయ్యి. నాలుగు అమృతవాక్కులు కూడా మాట్లాడవా నా జీవితం తరించినట్లే. భాషాపరిజ్ఞానం అలవర్చుకుంటావుగా.”

ఆమె అరచేతిని తన చెంపమీదికి తీసుకుని రాసుకుంటూ అన్నాడు కృష్ణమూర్తి. అరమోడ్లు కన్నులతో తలెత్తి చూస్తూ భర్త హృదయం మీద వాలిపోయింది స్వాతి.

“నాచేతి భోజనం మీకు అభ్యంతరం లేదుగా” ఆదరణగా అడిగింది స్వాతి.

“భార్య చేతి భోజనం ఏ భర్తకూ నిషిద్ధం కాదు. భార్యభర్తల మధ్య పనికివస్తుంది, పనికి రాదనే ప్రశ్నలే ఉదయించకూడదు. మనస్సులోని ఆంతర్యాలు, అనురాగాలూ కలిసి ఆనందమయ గృహ సామ్రాజ్యాన్ని ఏలే దంపతుల్లో ఈ రకమైన భేదాభిప్రాయాలకు ఎన్నడూ తావుండకూడదు. ఆ భేదం నీతో కనిపించినప్పుడు నన్ను దూరం చేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యం నీతో కలిగినట్లుగానే నేను భావించుతాను. ఆ పరిస్థితికి ఆ తరమాత్తుడు మనల్నెప్పుడూ తీసుకురాడు.” అన్నాడు కృష్ణమూర్తి ఆమె కనుపానలో తన ప్రతిబింబాన్ని చూస్తూ.

వంట ప్రారంభించింది స్వాతి.

“మీకు ఏమంటే ఇష్టం.”

“నాకా నువ్వంటేనే ఇష్టం.”

“ఆ సమస్య నా మెల్లో తాళి కట్టినప్పుడే తీరి పోయింది. ఏ కులంలో పుట్టినా, ఏ బాలిలో పుట్టినా ఎన్ని జన్మలకయినా మీరే నాకు భర్త కావాలని అనుక్షణమూ ఆ దేవదేవుడై ప్రార్థిస్తాను.”

“అబ్బా ఎంత ఆశ !” ఎగతాళిగా అన్నాడు కృష్ణమూర్తి. భిన్నురాలైంది స్వాతి. ఆమె ముఖ కవళికిల్లి, మనస్సులోని ముగబాధనీ గ్రహించాడు కృష్ణమూర్తి.

“నిన్ను కప్పించి, ఏడిపించి, నవ్విస్తే నాకు సరదాగా ఉంటుంది స్వాతి, మరేమీ అనుకోకు. మన హృదయపుండన ఎప్పుడూ, ఏ పరిస్థితుల్లోనూ ఒక్కటే, అవును కదూ.”

తల వూపి నవ్వింది స్వాతి.

“ఇంక చెప్పండి, మీకు ఏ కూరయితే ఇష్టమో, వంకాయ ఇగురు చెయ్యమన్నారా, కాకరకాయ పులుసు చెయ్యమన్నారా, బెండకాయ పాలకూర చెయ్యమన్నారా, ఉల్లిపాయేసీ పొప్పూచారెట్టుమన్నారా” అన్నది స్వాతి.

మందహాసంతో చూశాడు కృష్ణమూర్తి.

“అన్ని కూరలూ అట్లా ఉండు. ■ పొప్పూచారెంటో కాయ ఇయ్యాలి. ఉల్లిగడ్డ సంజుగుంటూ తిందాం” అన్నాడు.

స్వాతి కళ్ళలో నీరు నిండింది. మనస్సు అవ్వక వ్యధతో నిండిపోయింది. ఎంత జాగ్రత్తగా మాట్లాడినా, ఎంత తెలివితేటలు ఉన్నా, ఎంత అంద చందాలతో విరాజిల్లుతున్నా, ఎంత నిర్మలమైన మనస్సుతో మానసిక పరిణితిని ఉన్నత స్థాయికి

తెచ్చుకుంటున్నా వలుకు భేదంతో బయటపడి పోతున్నానని బాధపడింది స్వాతి.

"సంచముదాలికి, వంకర మూలలే నిల్లి పోతయ్యేమో, ప్రపంచమూ, పరిస్థితులూ, ప్రభా వాలూ అనుకూలంగా ఉన్నా పుటకతో వచ్చిన వలుకు భేదం పుతం వేసినా పోవేమో" అన్నది స్వాతి కళ్ళో తుడుకుంటూ.

ఆమె కళ్ళ తుడిచాడు కృష్ణమూర్తి.

"స్వాతి, బాధపడకు. మనస్సు ప్రధానంగానీ, వలుకు ఎట్లా ఉంటే ఏం" అన్నాడు.

"కాదండీ, మీ ఇల్లి పొయం తనూ. మనసు

అందరికీ కనబడదు. వలుకు అంతరికి తెలుస్తుంది. అందరికీ అర్థమౌతుంది. నా మాటలు విని మీరు చివ్వులుచుక్కుంటే నా మనస్సు తరుక్కుపోతుంది. అదర్భవివాహమని అంతా వేనోళ్ళ పొగడినవారే కుల తత్వాలు గుర్తుకుతెచ్చి మనల్ని ఆ నోళ్ళతోనే అవమానంతో క్రుంగిపోయేలా చేస్తారు. ఒక ఆదర్శంకోసం అందర్నీ దూరం చేసుకుని ఆత్మ సాక్షిగా పరమాత్మ సాక్షిగా నన్ను మీ ఆర్థాంగిగా చేసుకున్నా, అర్థంలేని మాటలతో మన హృదయాలు తూట్లు పడేలా చేస్తారు. ఈ జీవిత సమరం మన జీవితాలు ఉప్పంతవరకూ నడిపించ

గలరు కొంతమంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో మీరు నన్ను దూరం చేసుకోరు కదూ" అన్నది. ఆమె కంఠం ఆవేశంతో జీరవాయి పూడిపోయినట్లయింది.

"ఒక్కమాటా. గతాన్ని తప్పుకుని ఎవరో ఏదో అంటారని మనం మనం కుమిలిపోవటం బీరువుల లక్షణం. సూర్యవంద్రాదుల సాక్షిగా నేనుగా నా జీవితాన్ని ఎన్నడూ నాశనం చెయ్యను."

తృప్తిగా భర్త ముఖంలోకి చూసే నవ్వు అతనికి అభివందనం చేసింది.

"ఇవ్వాలి ప్రధమంగా నా చేతివంట చని

చూద్దురుగాని, వంటచేసే విధానంలో దోషమున్నా అంతా పూర్తయ్యే వరకూ నన్ను మీరు సరిపెట్టవద్దు. నా తప్పులు నేను తెలుసుకునేలా తిరువాత చెబితేనాలు" అన్నది స్వాతి.
స్వాతి తలారా స్నానం చేసింది. తనతన లాడుతూ తడి చీరతో యనరు పెట్టింది. తడితం పీదన వేసుకోకుండా అట్లాగే నిరు

ఎండ్ మామలు

కారుతూ కూర్చుంది. అట్లాగే అన్నం కూర, పప్పు, పులుసు, వండింది. దేవుడి పటం ముందు ఆ వంటకాలన్నీ ఉంచి "అలకిందవయ్య స్వామి" అన్నది.
కృష్ణమూర్తి అంతా చూస్తూనే ఉన్నాడు

అతనికి పాట్లు ఉబ్బిపోతూన్నది. నవ్వు ఆపుకోలేక. పీటపేసి విస్తరి వేసింది. కృష్ణమూర్తివచ్చి కూర్చున్నాడు. అన్నం వడ్డించింది. భాషోనన పట్లాడు కృష్ణమూర్తి.
"ఏలాగున్నాయి వంటకాలు" వీపు మీద జీరాడే నల్లటి కురులు వందర వంగలుగా వీసంతా పరుచుకొన్నది, తడిచీర వంటివీదనే ఆలి పోయింది.

రుజువైన పామాలివ్ పదతితో మీ శిరోజాలను సౌందర్యవంతం చేసుకొనండి

పామాలివ్ పెర్ ఫ్యూష్ కోకొనెట్ హెయిర్ ఆయిల్...

మీ జాతుకు రోషిస్తుంది. నిడునెన. ఒత్తుగావున్న జాతు పామాలివ్ కోకొనెట్ హెయిర్ ఆయిల్ అనుకుంటుంది. మనోహరమైన మూడు సువాసనలతో దొరుకుతుంది - గులాబి, లవెండర్, మసై.

పామాలివ్ కోకొనెట్ ఆయిలు షాంపూ...

ప్రత్యేక పద్ధతిలో ప్రత్యేకమైన కొబ్బరి నూనెతో ప్రత్యేకంగా తయారు చేసినది. దీనిని ఉపయోగిస్తే జాతుకు కొరత అందం వస్తుంటుంది. పామాలివ్ యొక్క అపారమైన, పరిరక్షక మరగ మీ జాతును, తంపిడి చర్మాన్ని చక్కగా పరిశుభ్రపరుస్తుంది. మీ జాతు కునుకు కోవంగా, అలోగంగా పెడగుతుంది.

అరునాతన భారతీయనారాలు శిరోజసౌందర్యం కోసం పామాలివ్ ఎంచుకొంటారు

(©CH-00A, 1964)

"ఇనరమంటారా?"
"ఏండా? వచ్చి ఇసిరేది."
స్వాతి మళ్ళా అభిమానముతో కుంచించుక పోయింది. "వినరమంటారా అని అనాలి స్వాతి. ఇనరటం వేరు, వినరటం వేరు" చిరునవ్వుతో వప్పుకే కలిపాడు.

"మీకు కావలసినంత నెయ్యి వేసుకోండి" అంటూ నేతిగిన్నె విస్తరికి అనించి పెట్టింది.

"స్వాతి"
తలెత్తి చూసింది. ఆ సమయంలోనే అన్నపు గిన్నె అవతం ఉంచి, ఆ చేత్తోనే పెరుగు గిన్నె ఇవతం పెట్టింది. అట్లాగే జాబ్బు ముడివేసు కుని "వప్పు కావాలా" అని అంత వప్పు చేత్తో తీసి విస్తర్లే వేసి "అబ్బో చెయ్యి చుర్రా మన్నది" అంటూ కాలిన వేళ్ళు నోట్, పెట్టు కుని, విదిలించి "అరే మదిని సోయాను వంకాయ కూర వెయ్యలేదు" అంటూ ఆ చేత్తోనే గిన్నెలో కూర విస్తర్లే వేసింది.

అట్లాగే మళ్ళీ ఆ చెయ్యి చీరకు తుడ్డుకుని నవ్వుతూ "వంటకాలు రుమలు ఎట్లా ఉన్నాయి స్వామి" అన్నది ఎదురుగా కూర్చుని.

"దాగున్నది స్వాతి. వంటకాల విషయం అటా ఉండు. అంటూ ఎంగిలి అనే ఆచార వ్యవహారాలు ఎప్పుడైనా విన్నావా" అన్నాడు ముఖావకంగా.

న బుర్రాలైంది స్వాతి. ఆమె గుండెలు దడదడలాడసాగినాయి. ఇంతవరకూ ఆ సంగతులే స్వాతి మనసుకు తట్టలేదు.

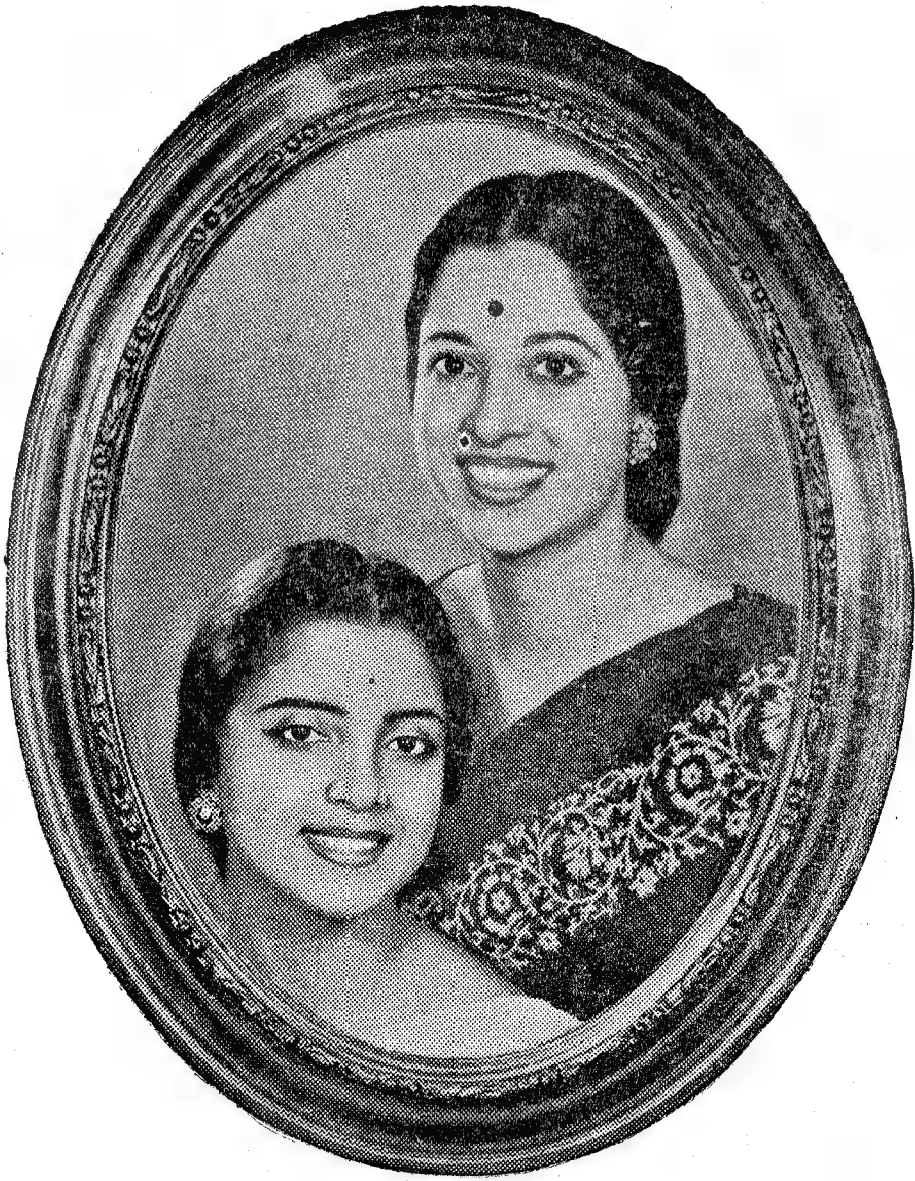
"క్రమించండి. నాకా సంగతులే గుర్తు లేవు. మంచాలమీద కంచాలు ఉంచి ఒక చేత్తో తింటూ మరోచేత్తో నంజాడు ముక్కలు కొరుక్కుతినే వాళ్ళకు అంటు, ఎంగిలి ఏం తెలుస్తయ్యి, నేను పారబాట్టు చాలా చేసిననుకుంటాను వడ్డించేటప్పుడు."

మనస్సు చిన్న బుచ్చుకుంది స్వాతి.
"అన్నపు గిన్నె ముట్టుకున్న చేత్తో పెరుగు ముటు కున్నావు. నేతిగిన్నె నా విస్తరికి అనించావు. చెయ్యికాలిందని వేళ్ళు నోట్ పెట్టు కుని ఆ చేత్తోనే వంకాయకూర వేళావు."

■ చెయ్యి కడుక్కోకుండా చీరకు తుడ్డుకున్నావు అంటూ, ఎంగిలి అంటే తెల్పిందికదూ" అన్నారు.
"అవునో. పారపాటే. ఎంగిలి చేత్తో మీకు వడ్డించాను. సాపిష్టిదాన్ని. ఆ విస్తరి వదిలేసి ఇవతం కూర్చోండి ఇంకో విస్తర్లే వడ్డిస్తాను" అన్నది.

"అదీ తప్పే స్వాతి. తింటూ తింటున్న విస్తరి వదిలేసి లేచివెళ్ళి ఇంకో విస్తరి ముందు కూర్చోరాదా. అదీ తెల్పాకో తగిన, తెల్పాకో వలసిన ఆచారమే."

51 వ పేజీ చూడండి

ఆమె, తల్లి లాగే - నాజుకైన అపురూప సౌందర్యవతి!

తల్లి, తాను అచ్చమచ్చ ఒక లాగే వుంటారు - ప్రజల వారు అక్క చల్లెళ్ళని భ్రమ చెందరాదు. ఆ అమ్మాయి కలలుకంటూ, ఉపాస్తూ... సౌందర్యరక్షణకు తల్లి సలహాను పాటిస్తుంది. సంవత్సరాలు దొడ్లదాయి. అయినప్పటికీ, ఆమె, తల్లి లాగే అకరణీయమైన అందముతో వుంటుంది. ఆమె తల్లి ఇచ్చిన సలహాలతో ముఖ్యమైనది - నిరంతరము 'హేజులైన్' స్నో వాడుట. దానంతట అది లేక దాని మీద పాదర్ అద్దినగాని, 'హేజులైన్' స్నో మీ రూపమును కాపాడి అందాన్ని పెంపొందిస్తుంది.

'హేజులైన్' స్నో సౌందర్యమును నిలబెట్టును.

'హేజులైన్' కోర్ట్ క్రిమ్ మరియు 'హేజులైన్' లాంజ్ మ్ కోర్ట్ కూడ దొరుకును.

బ్రోన్ వెల్క్యం & కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్,

2, 3, లాక్స్ 290, కొంబాయి-1.

©1-BW-20 TE1

సి.జనందారావు

జరిగిన కథ

గిరి, పారి, పారి వెళ్లెను దుర్గ బాల్మీకీశ్వరులు. పారి, ఉమల మధ్య అనురాగం వెలకొంటుంది. గిరి చూసే భావువాళ్ళున్నా, దుర్గ పార్థివ లక్షణాలుంది. దూరపు అంధపు శంకరను గిరి తన ఇంటికి అహ్వానిస్తాడు. గిరి సంతోషాన్ని దుర్గ శంకరని పూజ్యుల పూజకంగా ప్రేమిస్తుంది. వారిద్దరు వివాహం చేసు కొంటారు. పాఠశాల ఇంటికి వెళ్లిపోతూ ఉమ ప్రవర్తిస్తుంది. పారి కృంగిపోతాడు. శంకర, దుర్గల వైవాహికజీవితంలో చెలరేగిన కలతలను పరిదిద్దటానికి గిరి ప్రయత్నం చేస్తా వుంటాడు.

.....

18

మూలన సభాపంకజు విచిత్రమైన నది ఇంకొకటి లేదు. ప్రసాద్ మనసు దుర్గా గిరిల మధ్య స్నేహానికి ఈర్ష్యతో మండి పోతుండంటే, అందుకు తగిన ప్రత్యేకమైన కారణం ఏమీ లేదు. ప్రసాద్ కు దుర్గమీద వ్యామోహమా, అంటే అదీ లేదు.

ఒక సున్నితమైన అవేదన — అంటే!

శంకర్ స్వభావాన్ని అర్థం చేసుకున్న దుర్గ, ప్రసాద్ తమ ఇంటికి వచ్చినప్పుడు, అతనితో చాలా ముఖావంగా ప్రవర్తించ సాగింది. అది గమనించి ప్రసాద్ కూడా దుర్గ ఇంటికి రాకపోకలు

తగ్గించాడు. దుర్గ స్వభావమే అంత అనుకున్నాడు. కానీ, వాడు అనుకోకుండా, ప్రసాద్ ఉన్నప్పుడే గిరి కూడా రావటం తటస్థం అయింది. ఆ వాడు గిరి పట్ల దుర్గ చూసే, అభిమానమా, అవ్వాయత అతని దగ్గర దుర్గకు ఉన్న చనువు, ప్రసాద్, అంతరాంతరాలలో ఈర్ష్యను లేపింది. తనూ, గిరి, ఇద్దరూ, దుర్గకు బాల్మీకీశ్వరులే! తన వంత దులిపి వేయటానికి, గిరినంత వెత్తిన పెట్టుకోవటానికి, ప్రసాద్ పూర్వదయం ముడింది. ఆ వాటిమంటే అతను దుర్గా, గిరిలను ప్రత్యేక మైన దృష్టితో గమనించసాగాడు. మన మనసు లోకి విధ్వజా అభిప్రాయం రాకుండా ఉండాలే కానీ, ఒక అభిప్రాయం వచ్చిన తరువాత రంగు కళ్ళద్వారకు లోకమంతా రంగుగానే కన్పించినట్లు ప్రతి సంఘటనా, ఆ అభిప్రాయాన్ని బలపర్చేదిగానే కన్పిస్తుంది. మనసులో మండి ఈర్ష్యా జ్వలంను చల్లార్చుకోవటానికి, దుర్గా గిరిల మధ్య ఆక్రమమైన సంబంధముండి ఉండవచ్చనే ఊహ తరుణిపోయిస్తుంది ప్రసాద్ కు. ఈ రకమైన భావనలు చాలా చిత్రమైనవి. అవి కలిగిన వ్యక్తులు తమలో తాము అలా భావించటం వల్ల తృప్తి పడ లేరు. ఇంకో నది మంద్రైవా తనుతో ఏకీభవించాలి. అలా జరగక పోతే, తమ భావనలో తమకే నమ్మకం ఉండదు మరి! —

ఒకసారి శానకి దగ్గర ఈ విషయం కదిపాడు — “శానకి! దుర్గకు గిరి అం గు ప్రాణం కదా!” స్వెట్టరు అల్పమున్న శానకి తర్రెక్కండానే “అవును — వాడు కూడా ఆదమన అంటే చాలా ఇష్టం. చాలా పరదా. బయట మునిషి — తమ

వస్తుతూ ఏమిటి బాల్మీకీశ్వరులను ఉంటాడు.” అంది.

ఈ సమాధానంతో ప్రసాద్ కు మరింత ముడింది. తన “నీ ఇష్టానికి, దుర్గ ఇష్టానికి, చాలా తేడా ఉందిలే!” అన్నాడు —

“ఉండవచ్చు! అతని దగ్గర చిన్నప్పటినుంచి దుర్గకు చాలా చనువు ఉంది. పారి గిరి, దుర్గా చిన్నతనం నుంచి ఒక్క ప్రాణంలా ఉండేవారట!”

“అందుకే పాపం! ఇప్పటికీ దుర్గను వదలలేక అన్నమానూ వస్తూ ఉంటాడు.”

ఇంతసేపటికీ ప్రసాద్ మూలలో, ఏదో వ్యంగ్యం దృనించింది శానకికి — తర్రెక్క మన “బాగుంది! సువ్వు నేను వెళ్ళుంటా? ఇందులో పెద్ద అనుకోవలసిందేముంది?” అంది —

“సువ్వు, నేనూ వెళ్ళుమనూ గిరి వెళ్ళుమనూ ఒకటే నంటావా? అనలు నేననుకోవటం...”

ప్రసాద్ ఏం చెప్పదలచుకున్నాడో ఊహించిన శానకి అతని వాక్యం పూర్తి కాకుండానే కయ్య మంది. “ఊరుకో అన్నయ్యా! మీ చదువులూ, సంస్కారాలూ ఏ గంగలో కలుస్తాయో అర్థం కాదు. సువ్వునుకునేదేమిటో నాకు తెలుసులే! నీకు ప్రణయముంటుంది. సువ్వునుకునే దానిని ఎన్నడూ మూలలో పెట్టకు. అలా అనుకోగలిగినందుకు నీగ్గువేడు — దుర్గా గిరి ల మధ్య ఉండే అనుబంధం నాకు తెలుసు — సువ్వునుకునే దానిలో వెయ్యి వంతలు నిజం ఉన్నా, దుర్గ గిరికి భార్య అయి ఉండేది. అనవసరంగా వాళ్ళను అనుమానించి విన్ను సువ్వు అవమానం చేసుకోకు.”

శానకి ఇలా నిరుచుకు పడటంతో ప్రసాద్ అక్కడినుండి వెళ్ళి పోయాడు. శానకిమూలం వల్ల అతని ఊహలో ఏం మాట్లాడాలేదు.

ప్రసాద్ ఈర్ష్యను ఇటువంటిదేమి చేసే నంపు ఒక మరొకటి జరిగింది. ఒక నాడు కాకతాళియంగా శంకర్ ఇంటికి లేచి నమయంతో ప్రసాద్ దుర్గ ఇంటికి వెళ్ళటం జరిగింది. ప్రసాద్ రాక సోకం వల్ల శంకర్ వడే చిరాకును భరించలేని దుర్గ ప్రసాద్ ను తన ఇంటికి రాకుండా చేయటమే నుంచి మార్గమని విశ్రయించింది.

“ప్రసాద్! నీతో ఇలా చెప్పవలసి వచ్చినందుకు నాకు చాలా కష్టం ఉంది. విస్తూయ్యారాలిన్న ఇలా చెప్తున్నాను. నీ రాకపోకలన్న వా సాంసారిక జీవిత ప్రకారం భంగం కలుగుతుంది. నన్ను క్షమించి సువ్వు ఇక్కడకు రావటం తగ్గిన నాకు మేలు చేసే వాడవుతావు. సువ్వు అర్థం చేసేకో గలవని ఇలా చెప్తున్నాను. ఏమీ అనుకోకు.” అంది. ప్రసాద్ తెల్లబోయాడు. వెంటనే అక్కడి నుంచి లేచి వెళ్ళి పోయాడు. కానీ, అవమానంతో అతని మనసు కుతకుత ఉడికి పోతోంది — “పెద్ద పతివ్రతలాగ వేషాలు ఆ గిరిగడలో ఇష్టం వచ్చి నట్లు కులుకుతూ! ....” ఇదీ అతని కచ్చి —

ఏదో ఒక విధంగా ప్రతికారం తీర్చుకోవాలని అతని ఈర్ష్యపూరిత హృదయం వ్యాకులండు తూంది —

హాటల్లో కాఫీ త్రాగుతున్న ప్రసాద్, తన ఎదురుగా కాఫీ త్రాగుతున్న పారిని చూసి సగ్గు భ్రమలతో అతని దగ్గరకు వెళ్ళి నలకరించాడు.

“పారి! ఎప్పుడొచ్చావో! బాత్రిగా కనబడటం

లేదే? దుర్గను చూడటానికి వచ్చినప్పుడు నా మా ఇంటికి రాకూడదా?”

పారి నవ్వి ఊరుకున్నాడు.

“ఏమిటి విశేషం?” అన్నాడు ప్రసాద్ మళ్ళి.

పారి కాఫీ పూర్తి చేసి “పైన రూంలో ఉంటున్నాను. అక్కడికి పోయి మాట్లాడుకుందాం పదా! ఈ గండరగళంలో ఎందుకూ?” అన్నాడు. పారి హాటల్లో రూం తీసుకుని ఉంటున్నందుకు ప్రసాద్ ఎంతో ఆశ్చర్యపోయాడు. రూంలో వెళ్ళి కూర్చున్నాక మాటే అడిగాడు.

“ఇదేమిటి పారీ! స్వంత చెల్లెలు ఊళ్ళో ఉండగా, నువ్వు హాటల్లో దిగిమేమిటి?”

“పరిస్థితులలా వచ్చాయి. ఏం చెయ్యమంటావు?” “నేను వినకూడదని కాకపోతే, నాకు తెలిసికొనాలి నుండి పారీ!”

“అంత పెద్ద రహస్యం కాదు— దుర్గ నంపా రంలో ఏవో చికాకులు వచ్చాయి. అవి నర్తకినికీ నేను ప్రయత్నిస్తే శంకర్ కు కోపమొచ్చింది. అప్పుడంతా నేను అక్కడ దిగలేదు.”

“బాగుంది. ఏవో కలతలాస్తే, నర్తకివారి కానీ, అది పెంచుకు కూర్చుంటారా?”

“అది కాదు ప్రసాద్! శంకర్ స్వప్నంగా నన్ను నన్ను తను ఇంటికి రావద్దని చెప్పాడు. ఏం చెయ్యాలి మరి!”

“నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. అయితే మరి . . .” అంటూ సందిగ్ధంగా ఆగిపోయాడు.

పారి ఆశ్చర్యంగా “ఏమిటి?” అన్నాడు.

ప్రసాద్ సందేహిస్తున్నట్లుగా “మీ కుటుంబ విషయంలో కలుగజేసికొనటం మంచిది కాదులే క్షమించు.” అన్నాడు.

పారిలో కుతూహలం పెరిగింది. ప్రసాద్ చెయ్యి పట్టుకుని, “నువ్వు నేనూ చిన్న తనంనుంచి స్నేహితులం. మన మధ్య ఇంతటి సందేహమెందుకూ ప్రసాద్! నాకు చెప్పనా?” అన్నాడు.

“నాకు తమాషాగా ఉంది పారీ! స్వంత అన్నయ్య నువ్వక్కడికి వెళ్ళటానికి విశ్లేషణపడుమిటి? ఆ గిరికి అక్కడ అంత స్వతంత్రమేమిటి? అన్నవైన నీకుంటే, గిరి కుటుంబానికి కావలసినవాడన్నమాట!”

పారి తల నంచుకున్నాడు. ఈ విషయం అంతకు ముందే అతని మనస్సులో అనేకసార్లు మెదిలింది. దుర్గ తన చికాకులన్నీ తనకు వ్రాయకుండా గిరికి వ్రాయటం, తాను ఆ ఇంటికి కూడా వెళ్ళకూడని పరిస్థితిలో, గిరి వాళ్ళకు అత్యయము కావటం, అతని మనసులో ముల్లాలా గుచ్చుకుంటూనే ఉంది. అన్నింటికంటే గిరి దుర్గను ప్రేమించాడనే పారి నమ్మకం. దుర్గే అతనిని కాదని శంకర్ ను చేసుకుందని పారి భ్రమ. ప్రస్తుత సందేహ పరిస్థితులలోని అల్లకల్లోలానికి తట్టుకోలేక, దుర్గ తనను ప్రేమించిన గిరి మీద ఆధారపడిందా? అని పారి అంతరాంతరాలలో ఒక అనుమానం కలుగ జేస్తుంది. అయినా దుర్గ క్షిప్ర పరిస్థితి ఆధారంగా ఆమె జీవితాన్ని నాశనం చేసేటంత సీమడు గిరికాడనే విశ్వాసమే అతని ధైర్యం. పారి ముఖంలో తనకు కావలసిన మార్పులు గననించిన ప్రసాద్, సంతృప్తిగా ఊపిరి పీల్చాడు. సమీపం చేయడానికి ఇదే సందని కూడా అలోచించాడు.

“ఇంకా సంగతి పారీ! నువ్వేమీ అనుకోసంలే చెబుతాను” ఏమిటన్నట్లు చూశాడు పారి.

“దుర్గ నాకు కూడా స్నేహితురాలు. నేనుకూడా ఆమె క్షేమం కోరే వాడిని. అన్నవైన నీకి విషయం తెలిస్తే దీనికి పరిష్కార మార్గం అలోచిస్తావని చెబుతున్నాను. అంతేకాని, ఎవరి మీదా ద్వేషంతో కాదు.”

“సంగతి చెప్పు! ఇంత నానుస్తా నేం” అన్నాడు విసుగ్గా.

“ఇది విసుగ్గా వినవలసిన సంగతి కాదు. శాంతంగా అలోచించవలసిన విషయం — నీకు విసుగ్గా ఉంటే చెప్పక పోవటమే మంచిది.”

ప్రసాద్ ఊరించే వచ్చితి మాస్తే పారికి ఒళ్ళు ముందుతుంది.

నాకేం చెప్పిద్దులే. పో! అందామని కూడా అనిపించింది. కానీ, తన కుతూహలాన్ని అణచుకోలేక, “నేనెం అనుకోను అనలు విషయం చెప్పు” అన్నాడు.

ప్రసాద్ బాధ వద్దన్నవాడిలాగ ముఖం పెట్టి “ఏంలేదు, చుట్టు ప్రక్కల వాళ్ళంతా, దుర్గా గిరిలను గురించి రకరకాలుగా అనుకుంటున్నారుట. అనల్లైన రక్తసంబంధీకులవరకూ, రాకపోగా శంకర్ కేదో దూరపు చుట్టమైన ఈ గిరి ఇంత తరచు రావటం అందరికీ ఆశ్చర్యంగానే ఉంటుంది మరి. అంతేగాక, గిరి సాధారణంగా శంకర్ లేని సమయాల్లోనే వస్తాడట. అందుకని చుట్టు ప్రక్కల అందరూ చెబులు కొరుక్కుంటున్నారు. వెధవనంనుం! మంచి చెడ్డెల్లక్కర్లేదు దానికి.” అన్నాడు.

పారి మనసు మండి పోతోంది. తనకీ వార్తను చెప్పిన ప్రసాద్ ను చాచి రెంపకాయలు కొట్టాలన్న ఉద్దేశాన్ని అతి ప్రయత్నం మీద అణచుకుని “ఎవరు చెప్పారు నీకి సంగతులన్నీ? కష్టపడి సేకరిస్తున్నావా?” అన్నాడు నిలవనగా.

ప్రసాద్ ఖంగారు పడి “ఛీ! ఛీ! నేనసలా దేయ్లనూ కలిపించుకొను. మొన్న ఏదో మాటల మీద జాన: ఎంతో బాధపడుతూ చెప్పింది. నాకు కూడా చాలా కష్టమనిపించింది. నువ్వేదైవా ఉపాయం అలోచించి ఈ పుకార్లను అణచి వేస్తావని నీతో చెబుతున్నాను” అన్నాడు.

జానకి చెప్పిందనగానే పారి క్రంగి పోయాడు. జానకి అంటే పారికెంతో గౌరవము. ఎప్పుడూ ముక్కుకు నూటిగా పోతుంది. మనసులో మాట కచ్చితంగా చెబుతుంది. అబద్ధాలూ, తప్పులూ ప్రవారాలు చెయ్యదు. సరికదా. ఎవరైనా చేసిన వాళ్ళను అసహించుకుంటుంది. ఎప్పుడూ, ఎవరినీ దోషిగా నిరూపించి మాట్లాడదు. తనకెవరి ప్రవర్తనైనా నచ్చకపోతే వాళ్ళను గురించి ప్రస్తావించదు. అట్లాంటి జానకి ఈ వార్త చెప్పిందంటే అందులో తప్పక సత్యముండాలి. అంతేకాక జానకి, దుర్గా అత్యయములైన స్నేహితులు. దుర్గ పరిస్థితి జానకికి చక్కగా తెలుస్తుంది. లేని మాటలనామె ఎందుకు చెప్తుంది?

ఎంతో ఉత్తముడూ, ఉన్నతమైన ఆదర్శాలు కలవాడూ, అని భావించిన గిరి, చివరకు ఇలా దిగజారాడా?

ప్రసాద్ తన మనసులోని మంట చల్లార్చుకుని

అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ మంటలు ద్వీగుణీకృతమైన జ్వలంతో పారి పృథ్వీయంలో ప్రజ్వరిల్లాలు.

19

అన్నాడే అనునుంచి వచ్చి బట్టలు మార్చుకుని, కాఫీ త్రాగుతున్న గిరి, పారి రాగానే సాదరంగా ఆహ్వానించి ఆతనికికూడా కాఫీ అందించాడు.

పారి విసుగ్గా “నాకు కాఫీ, గిఫ్ట్, ఏం అక్కర్లేదు.” అని కప్పులను వెనుక్కు తోసేసాడు. గిరి ఆశ్చర్యంగా పారి ముఖంలోకి సరిక్లగా చూశాడు. అతని ముఖంలో ఇటీవల కలిగిన మార్పును గమనించే సరికి గిరి గుండె ద్రవించి పోయింది. ఏదో జబ్బుపడి లేచినట్లున్నాడు. అతని పృథ్వీయంలోని ఆవేదన అతని కళ్ళలో ప్రతి ఫలించింది. గిరి అతని దగ్గరగా వచ్చి, అతని చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుని అనునయంగా నొక్కుతూ, “ఏదీ సీరియస్ గా తీసుకోకు పారీ! జీవితంలో ముందుకు తోనుకుపోవటం నేర్చుకో!” అన్నాడు.

పారి గిరి చెయ్యి విడలించి “ఇక మారటం మంచి మర్యాద కూడా, సీరియస్ గా తీసుకోకపోవటం నీ దగ్గర నేర్చుకుంటానులే!” అన్నాడు.

గిరి ఆశ్చర్యంగా అతని వంక చూసి “నీ దోరణి ఇవాళ తమాషాగా ఉంది పారీ!” అన్నాడు.

“అవును ముఖం ఎదుగుగా ఆస్పర్యంత నటించి వెనకాల గోతులు తవ్వటం నాకు చేతకాదు.”

ఈ మాటలతో గిరి ముఖం గంభీరంగా మారి పోయింది. నిదానంగా అన్నాడు.

“ఎవరి గురించి మాట్లాడుతున్నావో పారీ! విషయమేమిటి?”

“నాకత్యంత అత్యయములూన్న వాళ్ళే నాకంతు లేని కష్టభను కలిగిస్తూంటే, నేనెవరితో చెప్పుకోను?”

పారి కంఠం గడ్గదికమయింది. గిరి గుండెలు కలుక్కుమన్నాయి. తన అంతరాంతరాలలోని రహస్యం పారికి తెలిసి పోయిందా?

పారి కుర్చీలో వెనుక్కు జేర్చిలి బద్దాడు. అలసటతో, ఆవేదనతో, రోషంతో. అవమానంతో అతని కళ్ళు మండుతున్నాయి.

“కానీ, గిరి, నేను నమ్మలేక పోతున్నాను. ఇదంతా నీకు తెలిసే చెప్పన్నావా? తెలియక చేస్తున్నావా?”

వికరితమైన వేగంతో స్పందించే గుండెలను అణచినట్టి, సమాధానం చెప్పక, ఇంకా పారీ చెప్పే మాటలు కోసరం ఎదురు చూడసాగాడు గిరి— అతని ముఖం పాలి పోయింది. ఆవదారిని కళ్ళు వాల్చుకున్నాడు. వణికే పెదనులను బలవంతంగా పట్టుకో నొక్కి ఉంచాడు. తీవ్రతరమైన ఒక నొక ఉద్దేశాన్ని బలవంతంగా విగ్రహించుకుంటూన్న లక్షణాలతనిలో స్పష్టంగా కన్పిస్తున్నాయి.

అప్పటి గిరి మిథుమూ, అతని మోసమూ, పారిలోని అసహనాన్ని ఉచ్చస్థాయిని చేర్చాయి. ప్రసాద్ చెప్పిన మాటలు అతని మనసుకు పుండులాగ బాధించినా గిరి మీద గం విశ్వాసం, ఆ మాటలను నమ్మనియ్యలేదు. “ఇందులో ఏదో అసత్యం ఉండాలి. ఎవరో సారపడి ఉండాలి” అని తనను తాను ఓదార్చుకోవటానికి ప్రయత్నించాడు. గిరి

30 వ పేజీ చూడండి

ములుపులాపిలుపు రామలక్ష్మి

సంధ్యకాలి ప్రసాదించే శిల్పానికి చల్లగా తలలుపుతున్నాయి అక్కడక్కడ అరుదుగా అగుపించే చెట్లు. మనుషులు కూడా మహాత్మా హిన్ని నింపుకుంటూ నందాలు సాగిస్తున్నారు. నల్లని తారు రోడ్డుమీద అంతకంటే నల్లని కార్లు బురుసుంటూ జారిపోతున్నాయి.

“ ఏమిటో ఈ కొంప మునిగిపోయే తొందరలు — ఎంతైనా ఇది పట్నపు తీరు — ” చేతికర్ర తీసి మోచేతి మీద ఆన్సుకొని కుడిచేత నక్కం డబ్బి తెరిచి ఒక చిటికెడు ముక్కులోకి వట్టింది తుమ్మేరు మాధవాచార్యులు గారు. “ జలుబు చేసింది ” గొణుక్కున్నారు చుట్టూ ఒకమారు పరీక్షించి.

ఎవరినన్నా తెలుసుకోవాలంటే వాళ్ళతో పరి తయం ముఖ్యంగా అవసరం. మాధవాచార్యులు గారు సంగీత ప్రేమిలు.

అవి సంగీత కళాకాలు, రేడియో స్టేషన్లు

దేశంలో అక్కడక్కడ గాని అన్నిచోట్లా తేలి రోజులు. జూదవాచార్యులు గారికి లెక్కలేనంత మంది శిష్యులు ఉండేవారు ఆ రోజుల్లో. ఈ రోజుల్లో వారందరూ తలొక మూలకు చెల్లా చెదరై పోయినారు. ఆ శిష్యులరమాణువుల్లో కొంద రిప్పుడు సంగీత కళాకాలలో బోధకులు అయ్యారు. కొందరు ఆకాశవాణి విలయ విద్వాంసులు అయ్యారు. మరికొందరు వేరే వృత్తుల్లో, పదవుల్లో జీవిస్తున్నా సంగీతం మహాపరప్రసాదంగా వచ్చిందని భావించి గృహంతర్యగాల్లో విడవకుండా పూజించి గౌర విస్తున్నారు. ఇంకొందరు ఉన్నారు — వారెలాంటి వారు ? “ ఈ నిత్యజీవన సమస్యపూర్వక జడన రంగంలో జడన కుతూహలం లాగ ఈ సంగీత నమరం కూడా ఎందుకు ? ” అని వయోలిన్లు, వయోలాలు, వీణలు, వేణువులు అన్నీ కట్టకట్టి అటుక మీది ఎలకలకు ఆహారంగానైనా వినియుక్త జరుస్తున్నారు. అయితే కంఠాన్ని కట్టగట్టి

మూల పడెయ్యటం అపొధ్యం కనుక “ కలిగియుంటే యుంటే కదా ..... ” అనో, “ ఎంత నేర్విన నవలమేమి ... ” అనో అదీగాకపోతే ఇంకేదో ముఖారి రోనో, కాంబోజిలోనో విరంతరం కూనిగాగం తిన్నానే ఉంటారు. మాధవాచార్యులు గారి శిష్యుల్లో మరొకరకం వాళ్ళు లేకపోలేదు. వారు రేడియో వింటారు — సంగీత కచ్చేరీలకు బాగానే వెళ్తారు. కాని వాళ్ళకి వచ్చినంత మాత్రపు విద్యను వృద్ధి చేసుకోరు. ఏదో నైరాశ్యం— స్వక్తవరచలేని ఏదో వేదన.....కోరినంత ప్రజ్ఞ అభివలేదనే నిరాశ తరంగాలు పృథయంతో.....

ఇవన్నీ మాధవాచార్యులకి తెలుసు..... “ ఎవరెట్టు పోయిన నాకేమి వచ్చు.... ” అనుకుంటారు తరచుగా. “ నుదుటన్ ప్రాసిన వ్రాలు తప్పుడు కదా మారేండ్లు చింతించినన్ — ” అదీ ఆయన స్వగతం. కానీ ఆయన మొదటినుంచీ పల్లెటూరులోనే ఉండిపోయారు. ప్రపంచమెంత చెల్లెళ్ళవంతమై

21

“అయితే మా అమ్మాయికి సంగీతం నేర్పించు తానా?” అతని ప్రశ్నించింది.

“నేర్పించాలనే అనుకుంటున్నాను. అదేమంటుంది మునుపానో తన పేరు కమల గనక తను కమలా కైలాసాధినీలానో, కమలాచంద్రమాలలానో మారి పోతుంటుంటుంది, పిల్లలలా మారిపోతున్నారా చూడు... ఈ కప్పేరి ముగిసిన వెళ్లి మాట్లాడిన కలంకుకు మాట్లాడతాను ఏమంటారో?”

గాయకుడు మరొక పాట మొదలు పెట్టేసరికి ఆ స్త్రీలు నిశ్శబ్దం అయిపోయారు.

అయి అయి గోళం చాలా

అయి కరుణాల వాలా.....

వారాయణ తిరు... వారి రచన. ఈ సారి శ్రోతలు మరి శ్రద్ధగా వింటున్నారు. ఆ రాగ మాలికలో మలుపు వచ్చినప్పుడంతా లాగం మారుకు గల విశిష్టత ఉండగా కంఠంలో గొప్ప వైవిధ్యం చూపిస్తున్నాడు శ్యామకాన్తి.

స్త్రీలంతా రాగ భావ మిలితమైన నానానికి వివరల్ని భక్తితో వింటున్నాటే— మగవారల్లో కొందరు మెల్లమెల్లగా మాట్లాడుకుంటున్నారు.

మాధవాచారికి ఏమట వేసింది. “ఏం గాయకులో—గాలి బుడగలాంటి గాయకులు .... ఈ పేరూ, గీరూ ఎలా త్తు ఉండాలి!.... టైమయి నట్టుంది.— ఇప్పుడే వేళ్లి బిమ్మో మంచి నీలు దొరుకుంది. వెళ్లనా? వద్దా?” అనుకున్నారు.

అయినకా సంగీతం కనేరి అతిశయ ప్రదర్శనలాగుంది. గాయకుడి తన్మయత అంతా కవటం అని ఆయన నమ్మకం. అక్కడి గాయకులు, వాదకులు, శ్రోతల. అందరూ నటకుల్లాగే కనిపిస్తున్నారు అచారిగారి కళ్లకి.

లేవడోయారు. కాని లేవలేకపోయారు. ఎంతైనా వారు విద్వాంసులు. శ్రుతిమధురమైన సంగీతం, భావపూర్ణమైన భక్తి సామాన్య మానవుల్ని ఆకర్షిస్తున్నా వేస్తాయి. అవి ఆయన్ని బంధించాయంటే ఆశ్చర్యం లేదు. సంగీతపు విలువ సంగీత జ్ఞానం కలవారితే అర్థమవుతుంది. సంగీత విద్వాంసులు ఏ గానాన్ని, ఎవరిగానాన్ని తిరస్కరించో మాడలేరు— కానైతే కాస్త విసుక్కుంటారేమో. కదలేక కూర్చున్నారు. మాధవాచారిగారు. తను లేచి వెళ్లిపోతే తన వాక సంగీత జ్ఞానంలేని వట్టి వరుపు క్రింద అందరూ అనుకదలాడేమో వస్తు భయం ఆ సమయంలోనే కలిగింది.

శ్యామకాన్తి మాత్రం పొడుకొని వెళ్లి పోతున్నాడు. “మనసో వృధా గర్వమేటికి, మన పాఠసార్లు కృపలేక మన సామర్థ్య మేమున్నది.....” మిన్ను ముట్టిన కరతాళ ధ్వనుల్లో పాట ముగిసింది. ఈ సారి శ్యామకాన్తి త్యాగరాజా కృతి ప్రారంభించాడు.

“ఏను వివా నామదెందు నిలువడే శ్రీహరి...వారి..”

“వారి కాంభోజి జన్యం....” అనుకున్నారు మాధవాచార్యులు.

“కనులకు నీ సాగెంతో క్రమ్మియున్నది...గనుక ఏనువినా నామదెందు .....” అద్భుతమైన జనందంతో, అపూర్వమైన భక్తిలో పాడుతున్నాడు.

“ఇతనే చేస్తుంటాడంటి?” పక్కనున్నాయన్ని జడిగారు మాధవచార్యులు గారు.

తల ఒకే విధంగా తిప్పుతున్న ఆయన “నాకూ తిరిగి తెలిసింది! ఎక్కడో గనకలా సమితిలో కార్య

మలుపులో పిలుపు

దర్శనా పనిచేస్తున్నాడని విన్నట్లు జ్ఞాపకం. ఇలా కనేరిల మాత్రం చేస్తాడు.

“అప్పటికి వద్దెనిపిది వయస్సైతే....ఇప్పుడు నలభై.....నలభై అయిదు ఉంటుంది. ఇతనికి. కొందరు వయస్సుకు వైవా లేతగానే కనుపిస్తారు. లేకపోతే ఇంత అనుభవజ్ఞుడిలా పాడగలదా?” ఈ మాదిరిగా తృప్తి పడటోయినా మాధవాచార్యులు గారి ఆలోచనం ధోరణి మారలేదు. ఆయన పౌడ్రయంతో యుద్ధం మొరంగా జరుగుతున్నది.

ఎప్పుడూ లేదు— ప్రాణం ప్రదమైన సంగీతం ప్రాణాంతకంగా ఎప్పుడూ అనిపించ లేదు. ఇప్పుడెందుకు ఈ సంగీతం విసలానికి తనకు మనస్కరించడం లేదు? తను అత్యుద్భావం చేసుకుంటున్నాడు. ఇష్టంగా తోస్తున్న దాన్ని — ఇష్టం కావడం లేదనే భావంతో త్రోవవేయడానికి చూస్తున్నాడు. ఇది అత్యుచితం కాదా?

తనకే అవకాశం చెయ్యని— భక్తుడి పంట ఆ గాయకుడి మీద ఎందుకంత అనందభరిమైన కోపం? నిజంగా అంతమంది ఆ గానం విని ఆనందిస్తుండగా— సంగీత విద్వాంసుడైన తను ఆనందించ

అధికారి : యేమయ్యా ఇంట ర్యాలికి వచ్చేటప్పుడు ఫీట్ గారావాలని తెలిదూ? అలా మాసిన గడ్డం చినిగిపోయిన చొక్కాల్తో తయారయ్యావేం? యువకుడు : నేనొచ్చింది ఉద్యోగంకోసంగానీ వెళ్లి చూపు లకి కాదు గదండీ!

మాధవ్ (తెనాలి)

లేక పోవడం తనకే ఎంత అవమానం? తనకు ఈ వయసులో అలా పాడటం సాధ్యం కాదన్న అమాయకా ఇది!— కానీ— ఆ యువ గాయకుడు తన కుమారుడై, తను వేర్నినదే అతను గాతం చేస్తున్నట్లుంటే తనంత ఉప్పొంగి పోయి ఉండదు.

తనెందుకీ కిక్కిరిస్తే వచ్చాడు? వచ్చినా ఈ రోజు ఈ గాయకుడి గానమే ఎందుకు వివరణపెట్టింది. తనలాటి వాడు సభలో ఉండకూడదు.....”

మాధవాచార్యులుగారు ఆలోచనలో ఉండగానే పాట పూర్తయింది. ‘వస్యమోర్’ అని ఒక శ్రోత అరుపు. ఇంతలో ‘సై రెన్స్! సై రెన్స్— ఇప్పుడు శ్యామకాన్తిగారు కొద్దిగా మాట్లాడి తర్వాత పాడతారు.’ అని చెప్పి వెళ్లాడోకాయన.

శ్యామకాన్తి గొంతు సవరించుకున్నాడు. అతనే ముట్లాడతాడోనని కుతూహలంతో చూస్తున్నారంతా.

“నా పేరు శ్యామకాన్తిగా విని చాలామంది ఆశ్చర్యపోతుంటారు. కొందరు ఆరవసోదరులునాకా దిరుదు ప్రసాదించారంటే. నా అసలు పేరు శ్యామ సుందరకాన్తి, పేరుకు తగ్గట్టు వల్లగా ఉన్నాను కా!” నవ్వాడు శ్యామకాన్తి. సభంతా చిప్త చిప్త నవ్వులతో విడిపోయింది.

“ఇక్కడ ఇదివరకాసారి చెప్ప గాన సభ చేశాను,

చాలామంది నేనెవరో? ఏమోరంటేమో నా వివరాలడిగారు అప్పుడు.

“ఏం చెప్పును? ఒక విధంగా చెప్పాలంటే ఇదే మా పూరు. నాకు వదేళ్లున్నాయి, మా బాన్సుగారు చనిపోయినది ఈ వూళ్లోనే. అప్పటినుంచి మా గురువుగారి వా కారం మించారు. దిక్కులేని వాడి వైవ వాకు ఈ విద్య నేర్పిస్తే ఎలాగో బ్రతుకులానే నమ్మకంతో ఆయన వట్టుదలగా నాకు నేర్పించారు. అనివార్య కారణాలవల్ల ఎక్కువ కాలం ఆయన దగ్గర ఉండి, ఇంకా నేర్చుకోవలసిన వెస్ట్ నేర్చుకోలేదు. కానీ ఆయనే నా మొదటి గురువుగారు. ఆయన మీద గల భక్తి గౌరవాలు ఇంతెవరి మీదా నాకులేవు... ఆయన పూరుకూడా ఈ పరిసరాల్లోనే. గురువుగారి పేరు వి.మాధవాచార్యులు— అతి త్వరలోనే ఆయన్ని దర్శించుకోవాలనే తపాలాతో ఉన్నాను—”

నిశ్శబ్దమై పోయారు మాధవాచారిగారు... తన క్షుణ్ణ ఉన్నట్టు క్షణపాటు తెలియలేదాయనకి... ఈ రోగా ఒకరిద్దరు అనుమానంగా వెనుక్కు తిరిగి ఆయన వైపుకు చూడారు.

కలకాదు కదా? ఇతను తన శిష్యుడా?— శ్యామకాన్తి..... అర్. శ్యామ సుందరం కాన్తి..... అవును.....ఇతను.....” ఏదో పోగొట్టుకున్న వారిలా శ్యామకాన్తి వేపు దీక్షగా మాడసాగారు మాధవాచారిగారు.

శ్యామకాన్తి చెప్తున్నాడు: “ముఖ్యంగా నేను చెప్పేదేమంటే మా గురువుగారు శ్రీ వెంకటేశ్వరుని పై చేసిన రెండు కృతులు ఇప్పుడు పాడి ఈ సంగీత సభను ముగిస్తాను. ఆయన ‘మాధవ’ ముద్రతో కీర్తనంవేసే చేసేరు. ఎందు చేతనో అవి ప్రచారంలోకి రాలేదు. — అలాటి ప్రచారాలు ఆయన కిష్టంలేదు కూడా. తను శత సమాప్త కష్టాలుపడి చేసిన కృతుల్ని అందరూ అనకతవలంగా పాడేస్తే రేమోనని ఆయన భయం. ఆయన భయపడ్డారంటే తప్పులేదులేండి.... ఇంతవరకు అలా జరగడం నేను గమనించకపోయాను— మాటకు అనుకోవచ్చుగా..... కనులకు నీ సాగెంతో బదులు బదులుగా కనులకు పలకెంతో క్రమ్మియున్నది. అని పాడేస్తే ఏం చెయ్యగలం?” శ్యామకాన్తి నవ్వు చెప్పగానే అందరూ విరగబడి నవ్వురు. మాధవాచార్యులకి కూడా నవ్వువ్వింది. — కాని ఆయన నిశ్చల శ్రద్ధగా ఉంది. కలుక్కుతునే భావపు ములుకు; తను మూర్ఖుడని అంతరాత్మ క్షణక్షణానికి చరుస్తున్న చరుపులు. తనంత నీడుదా?— ప్రయోగి ప్రయమైన శిష్యుణ్ణి.....

శ్యామకాన్తి చెప్పే మాటలు ఆయన అలోచనా ప్రసంగికి అడ్డకట్ట వేస్తున్నయే.

“మా గురువు గారికి నేను గురుదక్షిణ ఇవ్వకోలేదు. ఆయన ఋణం ధన రూపంలో కాని, ఇంకో విధంగా గాని తీర్చుకోవాలని ప్రయత్నించటమే హాస్యపదం. నా శక్తి సామర్థ్యం మేరకు ఆయన కృతులను ప్రచారంచెయ్యడమే నేనెప్పు గలిగి, ఆయన పుస్తకావదగిన మంచి గురుదక్షిణ అని నా భావం. అందుకు మా గురువుగారికి తెలియకుండానే ఆ కృషికి పూనుకున్నాను. ఇప్పుడు వినండి!.....” శ్యామకాన్తి కూర్చుని గొంతు మున్నూరు నర్చుకుని వాదకులకి పైగ చేశాడు.

మోహన రాగాలపన.....

తన స్వయం భవన కముక మాధవాచార్యులకి అతనే

కృతి పాడగోడున్నాడో వెంటనే తెలిసింది. కంపిస్తున్న ఆయన ముఖము — సులలితమైన గాన శక్తికీ, సుమృదుల రాగస్వర కురిత సంచలించిపోయింది. సాహిత్యాన్ని కూడా ఎవరో మెచ్చుకుంటున్నారు.

“ఇతను వాణిష్యుడు.....” అది గర్జమో, అనందమో.... సిగ్గో, వేడనో తెలియదు. మాధవాచార్యులు గారి కళ్ళు చెమ్మగిలేయి. గుటుక్కున తేలుకోని కళ్ళద్దాలు తీసి పెట్టుకున్నారు. అవసరంలేకపోయినా.

“నేనెంత సిచుణ్ణి.....?” ఆయన పృథ్వీయం మరీ వశ్యతావంతో పరితపిస్తోంది.

ఒకనాడు ఎనిమిదేళ్ళ వయసున్న కుర్రవాణ్ణి వెంటబెట్టుకుని వచ్చి..... ఈ అబ్బాయికి మోరే సంగీతం నేర్పించాలి మాస్టర్! అని తన కప్పగించి చెప్పిపోయాడు జగన్నాథకాశ్రి.

జగన్నాథం వీణలు తయారు చేస్తాడు. అందు చేతను వాదనం కూడా కొంతవచ్చు. అతనితో తన కున్న పరిచయాన్ని పురస్కరించుకుని ఆ అబ్బాయికి సంగీత విద్యను నేర్పించడం మొదలుపెట్టాడు తన. ఆ కుర్రవాడైతే సంగీతమంటే సామాన్యమైన ఉగ్రాహుకాదు. ఒక్క విధాదిలో ముప్పుయే కృతుల దాకా నేర్చుకొనడమే కాక అనుభవజ్ఞులకు నింపి పోయి సాడేవాడు. ఆ తర్వాతి రెండు సంవత్సరాలకే తండ్రి లేని వాడయ్యాడు. సానం— అయినా తనకు మరింత సన్నిహితుడై పోయాడు.....అటువంటి శిష్యుడు వుండుకు గర్వింపే వాడు తన. కాని అప్పటికి యువ రక్తం తనలో— గర్వం, అహం ఉండేవి.

వాటిని చూసి శిష్యవర్గం జడుస్తుండేది. కాని శ్యామకాశ్రికి తన దగ్గర చాలా చనువు, పూర్తి ధైర్యం.

ఆ ధైర్యంతోనే ఒకనాడు శ్యామకాశ్రిగారి కృతి ఒకటి చెప్పమని వట్టుపట్టి కూర్చున్నాడు. ఆ రాగం గురించి ఇంకా భోధించ లేదు తన. అప్పుడప్పుడే చెబ్బామని అనుకునే లోపం అతని అడిగేశాడు. అదే తనను రెప్ప గొట్టింది..... ఏదైనా నేర్చుకునే వాళ్ళకీ క్యూరియసిటీ కలగడం .... సహజం... అయినా ఇంత ఇంక్విసిటివ్ నెస్ ఏమిటి అని.... అప్పట్లో ఆ ఆగ్రహం తనని ప్రలంభుణ్ణి చేసింది. ముందేటి వాలుగూ బాగా దులిపేశాడు.

సదిహేనో ఏడు అతనికప్పుడు. ఎప్పుడూ అలా తిట్లులేదు అతన్ని .... నల్లగా ఉండే మొహం చీటట్లతో అక్కపడతూ తయారయింది. అంతే! మర్నాడు ఆ ప్రియ శిష్యుడు మటు మాయ మయ్యాడు..... తనకి రెండు రోజులు అన్యం సహించలేదు. రెండు రాత్రులు సరిగ్గా నిద్రవద్ద లేదు. శ్యామ మళ్ళీ రాలేదు. అలా మరుపులో పడి పోయింది ఆ సంఘటన.

అలాంటి కేనాడు అనుకోకుండా కనిపించాడు— తనమీద ఏ మాత్రం కక్ష పెంచుకోని శిష్యుడు, తన కృతుల్ని ప్రచారం చెయ్యాలని కంకణం కట్టుకున్న ప్రియ శిష్యుడు. ఇప్పుడతనికి కనిపించే అర్హత తనకు లేదు. ఈ వివర్ణమైన మొహాన్ని చూసి అతనేమనుకుంటాడో? పూసూ అతనేమీ అనుకోదు.. అటువంటివాడు కాదు— ఎల్లాంటి విద్వాంసులైనా తనలా అనూయూ వాహినీలో ఒకానొకనాడు మునగక తప్పదు కాబోలు.... స్నేహం, ఆత్మతండ్రులు బిడ్డను ద్వేషిస్తే? బిడ్డలు తల్లితండ్రిల్ని ద్వేషిస్తే? గురువు శిష్యుడి మీద అనూయనడతే?

తమను ద్వేషించుకున్నట్టు, తమను ద్వేషించు కున్నట్టు తనమీద తాము అవగాహనలేక!

“స్వయం కాదు, మరొక వాడు కనుమీసంటాడు శ్యామ కాశ్రిని..... మనోరా మాట్లాడుతాడు నా మాటలమంతే అబద్ధం బోధి, నిండుకు సదిహేన శిష్యుడితో.....”

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ శిష్యుడుతో మీది జానకాభివృద్ధి, మీ సరియైన జన్మము నుండిన మీరు తెలుసుకోగోరుకుంటే ఒక పాస్టు కాత్తు పై న మీకు ఇష్టము ఒక పుష్పము పేరుకట్టా, మీకు ప్రాణము లేదీ, నేదివరములున్నా, మీ సరియైన విరుణానూ యున్నా వెంటనే ప్రాణించండి. శ్యామకాశ్రి ములోని రహస్య గోళము మూలముగా మీరు గుణించి, మీరు కాత్తు ప్రాణిలేదీ అగాయిత 12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, రాశిము, నీతి మార్గము, వ్యవహారములోమీకు జయము కలుగునో, ఉద్యోగం పెడయింకో నుంచినెట్లు, మాట్లాడు, అలోచించు, చలించుము, తీర్చి యీ తలు, వివాహము, స్త్రీ సుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాంటి, అక్కా (ద్రవ్యలాభము మొదలగువానిని గురించి పుష్పముగా మానవారీగా ప్రాణి రు.1.25 రే.ప. 2. ఒక మాత్రము 2. 5. గా వంతుగలము. (వి. సి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకం). డబ్బు గ్రహములైనా శిష్యులకుం కాంతిలేయు విధానం కూడా తెలుసుగలము. వివరములు మా పూచీపై నుంచులము. చేయి పంపిన తోగట్టు మీకు తప్పిగా లేనివలె పై కర్రు వాక్కు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించండి. ఆ డబ్బు ఇంగ్లీషులో ప్రాణించి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ JYOTHISHI (A.W.P)
P. B. 86, JULLUNDUR CITY.

నాణ్యత మరియు పాదుపు కుటుంబం అంతటికీ

ఎంతో పాదుపు.
ఎంతో ఉల్లాసకరం!
ఈ సెర్వైజ్ బాల్డ్-ప్రత్యేక కాల్షియం క్రేట్ కలిగివుంది.

ఎంతో సువాసన!
ఎంతో కాంఠం
సస్తుంది! స్నానం చేసాక—ఇరుకుకు చేస్తే ముందు నోయిగా ఈ పొడవు యుతేవచ్చగా చల్లుకోన వచ్చు.

ఎంతో సుకు మార మైనది!
ఎంతో మెత్తనిది! కాల్షియం అమోల విధోపయోగ బాల్డ్-ను చేవి ఎంతో ప్రేమిస్తుంది. సున్నిత పద్మాలు తగినది.

కాల్షియం
బహుళవిధోపయోగ టూల్స్
అపురూపమైన పువ్వుల శాశ్వత సువాసనగలది!

ఏటి మాత్రం చూశానును, ఆ చూశేదని ఏమిదో
 నాకి అనుకుంటే పుచ్చకుని = క్షతం కు! భవనం
 కుని అందరం పెంట్లు వేయించుకుంటాము.
 అట్లర్థకందరికి నాలుగే పెంట్లు ఇస్తాము.
 ఈ పెంట్లు కూడా పెద్దా, చిల్లా ఉంటాయి.
 రిసింగ్ పెంట్ ఉండేందుకు కాస్త పెద్దది. ఇందులో
 రెండు మందాలు, కొద్ది సామాను వట్టేదిగా
 ఉంటుంది. ఈ పెంట్లు ఆకారం చూసేందుకు
 దొండాకుకి నాలుగు పిచ్చు పుడకల గుచ్చి
 నిల్వలో అడుకునేందు కిస్తామే అదేమాదిరిగా
 ఉంటుంది మా గుడారం. ఈ పెంట్లు రెండు
 పారలతో ఉంటుంది. పెద్ద వర్షాల్లోనే తప్ప
 చిన్న వర్షాలకి పిచ్చు లోపలికి రాదు. మిగతా రెండు
 పెంట్లు చిన్నవి. రెండు పేక ముక్కలు నిలిపి
 నల్లు ఉంటాయి. పిల్లలో ఒకటి బాల్ రూం
 కింద, ఒకటి వంటకు ఉపయోగిస్తాము. ఇంకో

టెంబు ఇది నది చిట్టది. ఇది తెల్లని క్రింద ఉపయోగిస్తాము. మా తెల్లని ప్లస్ కాదు.... నాలుగు గోతులు ఒక్కొక్కటి గజం లోతున త్రవ్వించుతాము. ఇదే మా తెల్లని. ఈ టెంబుకి నెననరీ టెంబు అంటారు. ఈ టెంబుకి పేర్లు కూడా ఉన్నాయి. వంటి ప్లానాలి వాడే టెంబు 'పేర్లు "వోడోరీ" ఉండేందుకు (తిమింగి టెంబు) 'కామోరీ' అని "O" (ఓ) టెంబు అని కూడా అంటారు. ఇంకా పెద్ద టెంబుల్నాయి. ఇవి అందరికీ ఇవ్వరూ. వీటికి "స్పిన్కా-టేజీ" అంటారు. ఈ టెంబుకి ముందు చిక్కింతో వరండా ఉంటుంది. వెనక గుడ్డ తోనే వరండా మధ్యన వలు వదరంగా గది ఉంటుంది.

మేము టెంబు మేకుంటామంటే అక్కడి ప్రజలు వచ్చి నర్కను మేర్తరా అనీ... కాకుంటే మరేం చేస్తారు ప్రజలు మేకుంటారు. కొంత మంది గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి మే టెంబుని పరిశీలించి ఎన్నో ప్రశ్నలుమే అకాకాస్తుంది వూడి వడ్డ మనుష్యులని చూసినట్లుగా వింతగా చూస్తారు. ఒక వూర్లో అయితే మేము టెంబు వేసుకున్న నాలుగు రోజుల తరువాత నర్కను వస్తాడంటే. అందుకుని మా టెంబు నర్కను బాల్చనే అనుకుని జనం ఏరగబడేవారు. ఎప్పుటి నుంచి నర్కను మేర్తరని ఎవరు చేస్తారీ ప్రజలు చేసేరు. ఇంక వినుగు పుట్టి 'అ ... మేమే చేస్తాం' అన్నా... వచ్చే నవ్వునాపుకుంటూ.....

మేమెందు కొచ్చామో ఎవరికేనా చెప్పమను కోండి... ఉదా:- ఒక చోట పెట్రోలు కోసం వెళ్ళేము. అదే వారికి వెళ్ళే మాకు కొంచెం ఇవ్వకూడదా? భూమిలో ఉట్టినే దొరుకుతుంది కదా! అని అడగటం మొదలు పెట్టేరు. అంత నుకుపుగా దొరుకుతే అందరూ తప్పి తీసుకో వచ్చుగా?.... పాపం వారికా సంగతి తెలియదు, చెప్పే నమ్మరు. మా కేంపులు సాధారణంగా చిన్న గ్రామాలలో ఉంటాయి. గంప సంతారంలో ఎప్పుడూ సామాన సర్వలంలాగే ఉంటుంది మా జీవితం. చూసే వాళ్ళకి భాగానే ఉంటుంది. మీకేం చక్కగా ఇండియా అంతాను చుట్టేను న్నారు. అంటారు. కాని పిల్లల చదువులకి ఇబ్బంది. మేము ఏ ఆదవిలాటి ప్రదేశంలోనో ఉంటాము. కదా! సామూలూ, తేళ్ళూ, జేరూలూ మొదలగు విష జంతువుల భయం ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఒక కేంపులో అర్ధరాత్రి చిరుత వచ్చింది. ఇంక అన్ని రకాల నీళ్ళ త్రాగాలి. అందుకుని మరిగించి త్రాగుతుంటాము. మట్టి జాగలో టెంబు వేసుకుంటాము కదా! (కింద దరి జంబుకానా) ఉంటుంది. చెదలా బాగా నలుంటాయి. సామానంతా ప్రతిరోజూ చూసుకుంటుండాలి. చెదలు పట్టుకుండా 'గమాప్సె' నేసుకుని కాలక్షేపం చేస్తాము.

వ ని తా వాణి

సలహాలు-సందర్భాలు

ఉగాది సంచికలో మహాకోటం తిమ్మక (కింద సూర్యకుమారిగారి వ్యాసము "సలహాలు-సందర్భాలు"లో అన్ని విషయములు కనబుత్రి వ్రాసినాడు. ప్రతివారు ఈ వ్యాసము తప్పక చదువవలెను. గుంటూరు కల్యాణి, తుమ్మల బుద్ధిమ్మ (అప్పికట్ల)

* * * కొంత సూర్యకుమారిగారు ఉగాది సంచికలో వ్రాసిన సలహాలు, సందర్భాలు అన్న వ్యాసం ఎంతో బావుంది. అందువల్ల పాఠకులకు ఎంతో లాభం. వాడు వెలుబుచ్చిన అభిప్రాయాలు వాస్తవంగానూ సమంజసంగానూ ఉన్నాయి. ఇంత చక్కని వ్యాసం ప్రచురించిన నదిక వారపత్రిక సంతోష కులకు నా అభినందనలు.

ఎ. కృష్ణవేద (విజయవాడ)

* * * సలహాలు ఇచ్చేవారికన్నా సలహాలు పొందేవారు కూడ బాగా ఆలోచించి మరీ ఆ సలహాలను పాటించడం ఇరువక్కాం వారికి శ్రేయస్కరమే అనుకుంటాను. సలహా పొందేవారు "స్త్రీ అయినా" పురుషుడయినా, జ్ఞానవృద్ధిలో పరికిరించక ముందే, కార్యచరణలో పెట్టడంతో కొన్ని సలహాలు అడ్డదారి త్రొక్కడం, వాటివలన కష్ట నష్టాలకు గురికావడము సంభవిస్తుంది. కొందరు స్వార్థపరులు తెలివిగా ఎదుటివారిని పడగొట్టించాలనే దురుద్దేశముతో సలహాలు ఇస్తుంటారు. అలాంటప్పుడే సలహాదారి తెలివిగా ప్రవర్తించి వాటివలన ఎట్టి ఉపద్రవానికి గురికాకుండా చూసుకోవలయును.

ఎం. నరసి (ఓల్డ్ కండ్లా)

వంతులు

ఈమధ్య నదిక వార పత్రికలో రకరకాల వంటలను గురించి వేయటంలో, వ్రాతకు నిండు దనం చేశారని. ఇకముందు కూడా, మన దేశపు వంటలనే గాక, విదేశాల వంటలను కూడా తరచుగా చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా తీసి పదార్థాలను గురించి ఎక్కువగా వేస్తే బాగుంటుందని నా నమ్మకం.

సి. పద్మావతి (విశాఖపట్టణం)

నిట్టింగ్

13-3-64 సంచికలో ప్రచురించిన 'నిట్టింగ్ వ్యాసం' మీద ప్రయోగం చేశాము. కొంచెం శ్రమ కలిగినా, మొత్తంమీద 'బానెట్' చక్కగా తయారయింది. చాలా అందంగా కుట్టు గలిగాము. మా పాపాలు అందమైనదో, కాదో తెలియదు గాని, 'బానెట్' చేకాక మాత్రం చాలా అందంగా, బుట్టు బొమ్మలా తయారయింది. నా ధన్యవాదాలు.

ఎమ్. శామయ్య (పాడూరు)

మరింత
డి. గోపాలాచార్యులూ

ప్రేమామృతం

ఆరోగ్యానికి బలానికి
అయ్యర్దానము
ప్రవేశపెట్టండి
మదరాసు-17

సూర్యుడు ప్రభుత్వ దేవత

ఎండకు భయం
పడకు మోహం!
ఇది గొప్ప ట్రైటాల్
త్రైగు!

మోపిల్లలను
వేసవి ఎండలను
కాపాడ గలది ఒక్క
సూర్యప్రభావతీ మాత్రమే!

ఇండియా క్యానింగ్ ఇండస్ట్రీస్.

విజయవాడ-3-

AGENTS FOR ANDHRA
అక్కిరెడ్డి ఏజెన్సీస్. విజయవాడ-1.

నీలిసదలు

వివరి
శాసనాసన

భర్తను అరుణ రఘునీను నేరుగా అనుబంధం చేసుకు
వచ్చింది తెలుసుకున్నా (కాంతి కుమార్ అంతకు
రెట్టింపుగా అభ్యర్థించాడు. ఇలా తీసుకు వస్తానని
మొన్న అరుణ మాటమాత్రమేనా అనలేదు.

మొన్న సాయంత్రం.....

అరుణ స్టేషన్ కు వచ్చింది. ఎంతో మారిన
యిందివలుగురు బిడ్డంతల్లి. భర్తకు అనంతపురంలో
ఉద్యోగం. ఇంజనీరు. వస్తున్నామని ప్రయాణం
చేస్తున్న అరుణ ఏదో పనిమీద స్టేషన్ పారమీద తిరు
గుతున్న (కాంతికుమార్ ను గుర్తు వట్టి పిల్చింది.
అమె పిల్చింది తమ్ము కాదేమో వసుకున్నాడు (కాంతి
కుమార్ మొదట్లో. కాని అమె పేరుపెట్టి మళ్ళీ
పిలవటంతో దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అరుణ! ఎప్పుటి
అరుణ!! కాని ఈ అరుణ నేను. ఈ అరుణ కళ్ళలో
వింత తెలుగులు గాని, చిలిపి చూపులు గాని మాటల్లో
చమత్కారంగాని మచ్చుకైనా కన్పడవు. మనీషికి
తగ్గట్టు నిగూఢమైన చూపులు. తూచి వాడి
నట్లుండే బరువైన మాటల్లో హఠాత్తున్నా
వాటుతోచివున్నాడు. 'బామ మరీ ఇంజనీరు గారి
భార్య!' అనుకున్నాడు (కాంతికుమార్.

మాటా మంతి లేకుండా నిల్చుని ఆలోచనా వీరికల్పి
ప్రస్తుతేసుకుంటున్న (కాంతికుమార్ ను చూచి 'అవు
నవున్నే, మేమెక్కడ గుర్తుంటాము ఫారీన్
రిటర్నుడ్ దాక్టరు గారికి' అంది అరుణ.

అరుణ ఏ ఉద్దేశ్యంతో అన్నదో గాని ఆ మాటలు
(కాంతికుమార్ కు బాధగలిగించాయి. తను ఏమీ
మాట్లాడకుండా ఉండటాన్నే అరుణ అలా
అన్నదకుని 'కులాసాయేనా' అనగలిగాడు.

అరుణ ఆదోలో నవ్వింది. అది నవ్వే నిట్టూర్పు
అర్థం కాలేదు (కాంతికుమార్ కు.

తర్వాత సంభాషణ అనేక విషయాలపై దౌర్బింది.
అరుణ తన భర్తను గురించి, పిల్లల్ని
గురించి, భర్త ఉద్యోగాన్ని గురించి, చెప్పింది. ■
మాటల్ని ఎంతో శ్రద్ధగా విన్నాడు, (కాంతికుమార్.
విష్ణు మీదట అనిపించినదేమంటే 'అరుణ అధ్యక్ష,
వంతురాణి, పెద్ద హోదాలో ఉన్న భర్త, ఆరో ముత్యా
ల్లాంటి పిల్లలు, సంపాదన సుఖంగా సాగిపోవటానికి
అంతంతో కావలసిందేముంది?' అని అదే మాట
పైకి అనేకాదు కూడా.

అరుణ కొన్ని క్షణాలు మానంగా వుండి,
"బామ, నేనెంతో సుఖంగా ఉన్నాను. నాకేం తక్కువ.
దిగులు చింత లేదని కోరిక అంటూ లేనే లేవు."
అంది ఎటో చూస్తూ. (కాంతి కుమార్ నిష్పర
సాయాడు. ఆ మాటలు అంటున్న అరుణ వైఖరి
సహజంగా కన్పించ లేదు. అందులో వ్యంగ్యమే
వైనా ఉందా? అరుణ జీవితం నిజంగా సుఖ ప్రదం
కాలేదా? అనిపించింది. కాని ఆ విషయమై ఏమని
అడుగుతాడు? అందుకని విషయం మారుస్తూ
'రఘు ఎక్కడ ఉంటున్నాడు? కులాసాయేనా' అన్నాడు.

అరుణ నిట్టూరుస్తూ 'అన్నయ్య విషయం
ఏమని చెప్పారో అర్థం కావటం లేదు. నే చెప్ప గల
విషయం ఒక్కటే. అన్నయ్య కడుపులో కేవలం
వాలా ప్రమాదంగా ఉందని వైద్యునిచ్చింది. అందుకే
పెళ్ళిస్తాను.' అంది. (కాంతికుమార్ దిగ్భ్రమ
చెందాడు. ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాడు. ఎప్పుడూ
'రోజున్ను' నా కనిపించే రఘుకు ఈ వయసులో

మరొకసారి తెలిగమును ఎదుపున పడ
క్కుర్చీలో, మేను వార్తాడు డాక్టరు (కాంతి కుమార్.
అరుణ రఘును తీసుకొని తానిక్కడకు వస్తున్న
వట్టు వంటక వత్తమానాన్ని మోసుకొచ్చిన
తెలిగముని.

తెలిగం మోసుకు వచ్చిన సమాచారం కొద్ది
కైనా, దాన్ని చదివిన (కాంతి కుమార్ మనసు గల
జీవితపు సుమార (ప్రాంతాలకు పిరిచి వేయబడింది.
ఎన్నో సంగతులు— ఎప్పుటికో—ఉద్బుధకోర్కీ మన
కులో ప్రవేశించి 'మేమూ ఒకప్పుడు ఏకేంతో' నన్ను
పొతులైన వాళ్ళం. ఆ రోజుల్లో మేము లేకుండా
పీపు లేవు. అలాంటిది ఇప్పుడు మేమై మేమూ,
బొమ్మనా బద్ధునినోందా' అని (చర్చిస్తున్నాయి.

నిజమే. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులు వేరు. కాలం
చింత మహత్వరశ్మిలో అంత సుఖరశ్మింది

కూడాను. (ప్రస్తుతానికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగ
పడని పాత ఆలోచనల్ని మరుగుపరుస్తుంది. అరుణ,
రఘు ఒకప్పుడు తనకేంత నన్నిహతులో! వారితో
ఎన్ని సంవత్సరాల కాలం ఎంత అనందంగా గడచిందో.
కాని ఏది తమని వేరుచేసింది. దిక్కుకోకర్చిగా
పిరిచి వేసింది. ఆ మార్పును, శోధికంగా వారి మధ్య
ఏర్పడ్డ దూరాన్ని కాలం క్రమేణా భూతద్దం వస్తువు
పరిమాణాన్ని పెంచుకున్నాగా పెంచి చివరికి గుర్తు
పట్ట లేకుండా మార్చింది. అలా మార్పు రావటం
అనవరతమైంది కూడాను. కాని ఇప్పుడు అరుణ,
రఘు ఇక్కడికి వస్తున్నారంటే ఇక వారిని గురించిన
వెనుకటి సంఘటనలు జ్ఞానం రాక మానాయూ,
తను వాటిని గురించి ఆలోచించటం మానగలదా?
పది సంవత్సరాల తర్వాత నిష్పాక మొన్న అరుణ
ఒక్కళ్లే స్టేషన్ కు వచ్చి ఎంత అల్పభావయాదో!

శివుడేమిటి అనుకున్నాడు. ఇంతలో గర్భం విడిచి పోవచ్చునానా విడిచిపోయాడు. అరుణ వెళ్లిపోయింది.

క్రాంతికుమార్ లేచి సిగరెట్ ముట్టింది గట్టిగా పొగపెట్టి వదిలాడు. పొగనుబట్టి తిరుగుతూ 'పై' పైకి లేచి వెళ్ళింది. చివ్వున్నాడు జీవిత మంటే 'గులాబీలు పరచిన జాబ్'లా అనిపించేది. కాని రాను రాను తన అభిప్రాయాన్ని తప్పనిసరిగా మార్చుకోవలసి వచ్చింది, క్రాంతికుమార్ కు. ఎన్నెన్నో ఊహా సాధాలు నిర్ణయమవుతున్నాడు కాని అన్ని వమ్మయినై ఒక్కటి తప్ప. అది తను ఫారీస్ రిటర్న్ డాక్టరుకావాలనే కోరిక.

అమ్మ అంటూండేది 'నీవు తప్పకుండా డాక్టరు పోతావు' అని కాని వదిలితే మూర్ఖులై తనకు భయం వేసేది. మెడిసిన్ చదవటం మాటలో అయ్యే పని గాదు. వేలకు వేల డబ్బులు వెదజల్లాలి. అంత డబ్బు ఎక్కడి నుంచి వస్తుంది. అమ్మ అతి కష్టంతో మీదకుటుంబాన్ని వెళ్ళదీస్తూ తనను చదివిస్తోంది. అంతా పోగా మిగిలిన ఒక ఎకరం పొలం రమ పెద్ది బర్బులకి, కట్నం కానుకలు గాను మిగిల్చింది.

రమ యస్సెల్లీ ప్రియమింది. మామూలుగా పాసవటం గాకుండా స్కూలుకంతకూ ఫన్లుగా వచ్చింది. కాని ఏమిటి ప్రయోజనం? కాలేజీకి వంటే అవకాశం ఏమాత్రమూ కన్పించ లేదు. ఒక్కగాను ఒక్క చెల్లెల్ని ఇంకా చదివించాలనే అనుకున్నాడు, క్రాంతికుమార్. తను ఆర్థిక స్థితి గతులు అతనికి తెలియకపోలేదు. అయితే చదువు మీద వుండే ఆసక్తి, వెళ్లాలి మీది ప్రేమ అలా అనిపించాయి అతనికి.

'అయినా, ఆడపిల్లలకు అంతకంటే చదువు ఎందుకురా క్రాంతీ! ఇంతవరకూ చదివింది చాలు. ఇక పని పాటల్లో నేర్పు, వంటవార్కుల్లో చాక చక్కమూ, కుటుంబ నిర్వహణలోని మెళకువలు తెలుసుకుంటే చాలు, తన జీవితాన్ని, తన భర్త జీవితాన్ని సందవనం చేసుకోవటానికి' అనేది అమ్మ. 'అయితే అరుణ ఎందుకు చదువుతున్నట్లు అనేవాడు క్రాంతికుమార్.

అరుణ, రమ సహాధ్యాయిలు. వారిద్దరికీ గాఢ మైన స్నేహం. ఎప్పుడూ కలిసి తిరిగేవారు. ఒక థింటికి మరొకరు వెళ్తు తరచు ఒకే చోట కాలం గడుపుతుండేవారు. పని చేయాలనుకున్నా ఇద్దరూ కలిసి చేసేవాళ్ళు. అందువల్లే స్కూల్లో వారిద్దరి 'ధ్యయం' అనేవారు. విశేషమేమంటే ఇద్దరూ తెలివైనవాళ్ళే. నమ వుట్టిలు. అందంలో ఎవరిది పైచేయి అని చూచిన వాళ్లంతా తర్జన భర్జనలు చేసుకునేవారు. దాదాపు ఒకే ఈడు. అయితే ఎవరికైనా ఎక్కడో ఏదోలోనం ఉంటుందన్నట్లు వారి స్నేహంలో ఇతరులకు కన్పించేది మాత్రం ఒకేఒక లోనం. అదే వారిద్దరి అంతస్తుల మధ్య వున్న తేడా.

'అరుణకేం నాయనా, లక్షాధికారి పుత్రుడు. అవసరమున్నా, లేకపోయినా చదువుకోటానికి కావలసి నంత అవకాశం ఉంది. స్టైమత్ ఉంది. మన కది లేదు. అయినా మిగిలిన వైనంమకు నీకు చదువు అవసరం. ఎన్ని కష్టాలోచిస్తా ఏప్పుం రానీకుండా చదువు సాగించాలి. నీ కోర్కె పూర్తి అయ్యంతర్వాత మంచి సంబంధం చూసి రమ కి 'అలాగే రమకు రఘుకు గూడ స్నేహం ఉండేమో'

వివాహం చేస్తే— దానికి పది దియ్యలు చేస్తుందినంత. నాకంత కంటే కావలసిందేమింది.' అనేది అమ్మ. మరి, రమ మాతృవాక్య పరిపాకరాలు.

రమ విషయం తెల్పుకుంటే క్రాంతికుమార్ కు రంపపు కోతలాంటి బాధ కలుగుతుంది. ఆమె భర్త బాగా సదువుకున్నవాడు. సంస్కారమున్న వాడు. బాగా సంపాదిస్తున్న వాడూను. అయితే ఏం? ఏ వ్యక్తిత్వతే మొట్టమొదటగా రమను ఇన్ఫ్లెన్స్ అ వ్యక్తి తన భర్త కావచ్చుడు మగువ పొందే మనఃశక్తి కాని మించిన నరకం లేనేలేదంటారు. కాని స్త్రీ సహనశీలి. బడబాసలాన్ని కూడ ఏమాత్రం బాధ కలుగకుండా తన కోమల హృదయంలో దాచ కునే శక్తి ఒక్క స్త్రీకే ఉంది. కాగా, రమ మరో మెట్టుపైనే ఉందని చెప్పాలి. గతాన్ని మర్చిపోయినా జీవితాన్ని ఉన్నంతలో సుఖమయం చేసి తన కుటుంబాన్ని తీర్చి దిద్దకుంటోంది.

'కాని పురుషుని విషయం వేరు. ముఖ్యంగా నా విషయం' అనుకున్నాడు క్రాంతికుమార్. అతనిలో జరిగినవ గతాన్ని మర్చిపోయి క్రొత్త పరిస్థితుల కనుగుణంగా తనను తాను మల్గులకోరిక పోవటం. 'అనలు ఈ రెండు కుటుంబాల మధ్య స్నేహం ఎందుకు మొలకెత్తాలి? మొలకెత్తినా ఇలాంటి విషాద పరిణామాలకు ఎందుకు దారితీయాలి. తీయాలి?' అనిపించింది క్రాంతికుమార్ కు. అతని ఆలోచనలు అతన్ని ఒక వేసవి సెలవులలో జరిగిన సంఘటనల వైపు లాక్కుపోయాయి.

* * *

అ రోజు..... 'రమా, రమా' అని అదుర్దాగా పిల్చాడు క్రాంతి కుమార్. రమ తన గదిలోనుండి హాల్లో కొచ్చింది. 'ఏమిటన్నయ్యా'

'రేపు నీ పుట్టిన రోజు గదూ?' 'అవునన్నయ్యా' 'అవునన్నయ్యా' ఏమిటి, చెప్పనే? (పెండ్లి వర్షి పీలవక్కల్లే' తానుగా ఏ విషయాన్ని బయట పెట్టరు రమ.

'లేదన్నయ్యా, మన ఆరుణను, వాళ్ళ అన్నగార్ని మాత్రమే పిల్చాను. పెద్ద అర్పాలమేమీ చేయ దల్చుకోలేదు' అంది తలవంచుకుని.

'అలాగా వెరిగింద.' అని ప్రతీక చదవంటంలో తీసెప్పిపోయాడు. క్రాంతికుమార్, కాని పాతాల్లుగా అతనికేదో స్పృహించింది. 'అరుణ, వాళ్ళ అన్నగార్ని' అంది రమ. ఆ మాట రమ నోటంటే కొత్తగా ధ్వనించింది. ఎప్పుడూ 'రఘురాం' అనే రమ ఈ రోజు పేరును ఉచ్చరించ లేదెందుకనో.

క్రాంతికుమార్ కు వచ్చు వచ్చింది. తన మన స్పెష్టుడూ క్షురేలా పనిచేస్తుంటుంది. ఏమీ లేని విషయంలో కూడా ఏదో అంతరార్థం దాగి ఉందని అనుమానించి పరిశోధించే మనస్తత్వం. రమ ఏమన్నా రఘును ప్రేమిస్తోందా?

రమ, అరుణల స్నేహం హైస్కూలు చదువుతో అతంమనకుండా తర్వాతకూడ దినదినాభివృద్ధి పొందింది. వారి వలన ఆ రెండు కుటుంబాలకు రాక పోకలు ఏర్పడినై. అరుణ తరచుగా రమకొసం వస్తుండేది. క్రాంతికుమార్ వద్ద కూడ ప్రేమి ఆరుణకు చదువు, స్నేహం ఏర్పడ్డై. అరుణకు

పొద్దురికే వివాహం చేస్తే అనుకున్నాడు క్రాంతి కుమార్. వెంటనే అమ్మదగ్గ రకు వెళ్లి ఆ విషయం ప్రస్తావించాడు.

'అవునా క్రాంతీ! నాకూ అనిపిస్తోంది. రమకు కూడా ఆ అభిప్రాయమున్నట్లు నే నిటీవల గమనించాను. కాని వాళ్ళలో వియ్యం అందని సందేమా' అన్నది అమ్మ.

నిజమే. అందరందాలోనూ, చదువు సంధ్య తోనూ సరితూగవచ్చేమో గాని వాళ్ళ అంతస్తుతో సరి తూగలేమననిపించిందతనికి. అయినా రఘు అభిప్రాయం ఎలా వుందో తెలుసుకోవాలనిపించింది. ఆ మర్నాడు రఘు, అరుణ వచ్చారు— రమ బర్త్ డే పార్టీకి. బర్త్ డే గిఫ్ట్ గా రమకు ఒక 'రింగు' (పెజెంటు చేకాడు రఘు. ఫలహారాలు కానీలు అయ్యంతర్వాత 'ఏదైనా పిక్చరుకు వెళ్లామా రఘూ!' అన్నాడు క్రాంతికుమార్. 'ఓయన్. తప్పకుండా. అరూ! తన బర్త్ డే పార్టీ తోపాటు పినిమాపార్టీ కూడా కూడా ఇప్పుడు మీ రమచేత' అన్నాడు రఘు, పినిమాకు నలుగురూ కలిసి వెళ్ళి బాఫంటుందనే ఉద్దేశ్యాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ. అరుణ రమవైపు చూసింది 'ఏమంటా' అన్నట్టు. రమ కళ్ళతోనే తన అంగీకరాన్ని తెల్పింది.

రమ, అరుణ రిక్తాలో కూర్చున్నారు. రఘు, క్రాంతికుమార్ మరో రిక్తాలో ఎక్కారు. ఒకదాని తర్వాత మరొకటి రెండు రిక్తాలూ పరుగులు తీస్తున్నై. వాటిని మించిన వేగంతో క్రాంతికుమార్ మనసులోని ఆలోచనలు పయనిస్తున్నై. 'ఇదే సమయం. రఘుతో రమ విషయం ప్రస్తావించాలి' అనుకున్నాడు క్రాంతికుమార్. సంభాషణ ఎలా మొదలెట్టాలో ముందుగా మనసులో మననం చేసుకుని గొంతు సవరించుకున్నాడు క్రాంతికుమార్. ఇంతలో,

'మిస్టర్ క్రాంతికుమార్! నేనొక ముఖ్య విషయాన్ని మాట్లాడాలనుకుంటున్నాను' అన్నాడు రఘు.

క్రాంతికుమార్ ఆశ్చర్యపోయాడు. రఘు మాట్లాడాలనుకునే ముఖ్య విషయం ఏమిటా అని అలోచించాడు. బహుశః రమను వివాహం చేసుకుంటానని చెప్పేదేమో. అనుకున్నాడు. 'ఏమిటది?' అన్నాడు.

రఘు కొన్ని నిమిషాలు మౌనంగా వుండి 'నీకు తెలుసుగా, రమ, అరుణల స్నేహం మూలంగా మన మిరువురమూ స్నేహితులమయ్యాము. మనమిరువురమే ఏమిటి మన రెండు కుటుంబాలూ చేరు నయ్యాయి. కాని, వచ్చే సంవత్సరంతో మెడిసిన్ అయిపోతుంది, నాఇంజనీరింగ్ పూర్తవుతుంది. తర్వాత ఇద్దరికీ ఎక్కడో ఉద్యోగాలవుతవి. మన స్నేహం మరుగు పడటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అలా కాకుండా మన రెండు కుటుంబాలకు ఒక బాంధ్యవ్యవంట్లా ఉంటే.....' అన్నాడు.

'అవును, బాగానే ఉంటుంది.' అన్నాడు క్రాంతి కుమార్. రఘు చెప్పబోయే విషయానికి అనుకూల వాతావరణాన్ని ఏర్పరచాలనే ఉద్దేశ్యంతో రఘు అన్నాడు.

'నాకు తెలుసు నీవు నాతో ఏకీభవిస్తావని....బహుశ నీ కీ విషయం తెలిసే వుంటుంది. మా అరుణ నిన్ను ప్రేమిస్తోందని.'

కన్నావేలరేలక చెజవా

కు భ వా ర్

కజ్జపులో వొప్పి లేక పుండు, తంవోప్పలతో దీర్ఘ
 కాలమునుండి బాధపడువారికి ప్రత్యేక చికిత్స. వెం
 రోజులలో గుణము విచ్చును. అవరోషన్ అక్కరలేదు.
 బాడీవరీక్షతో వ్యాధి నిర్ణయింతురు. సంవత్సరాం
 తరబడి బాధపడుతూ లేక అర్థం కాని మొండి
 వ్యాధులకు నమ్మకమైన చికిత్సకులు, డాక్టరు
 N. S. రావుగారు ఈ క్రింది విధముగా బస
 చేయుదురు. ఉదయం 7 గంటలనుంచి సా. 3 గంటల
 వరకు సంప్రదించవచ్చును.
 6 వ తేది: కడప: మైసూర్ హోటల్ కేస్,
 మెయిన్ రోడ్.
 8 వ తేది: అద్దూరి: గార్డన్ హోటల్, అజనాని
 అమ్మ స్టాండ్ వద్ద.
 7 వ తేది: కత్నూరు: ఫుట్రాంట్ హోటల్,
 మెయిన్ రోడ్.
 8 వ తేది: హైదరాబాద్: మైసూర్ కేస్.
 9 వ తేది: వరంగల్: లక్ష్మీ రాష్ట్రం,
 MBT-లారీ ఆఫీసు పైన.
 10 వ తేది: అమృతమెట్టు: మైసూర్ కేస్.
 11 వ తేదినుండి } గుంటూరు: హాస్పిటల్.
 30 వ తేదివరకు }
 పెన్సియన్ పీజి. రి. అ. నుండుకు వేరే డబ్బు
 తెచ్చుకుంటే, వెంటనే మండు తీసుకోవచ్చును.
 రావూన్ (ప్రోడక్టు), ఫో: 898
 పిక్చరీవారిలో, గుంటూరు-1.

నీలి నీడలు

క్రాంతికుమార్ ఆశ్చర్యపోయాడు... ఏ మాటూ
 డాలో తోవలేదు. తన చెల్లెలి విషయం తను ప్రస్తా
 వించదల్చుకుంటే రఘుకూడ తన చెల్లెలి విషయం
 ప్రస్తావించాడు. అరుణ తనను ప్రేమిస్తోందా?
 అరుణకు తను ప్రేమిస్తున్నమాట వాస్తవమే.
 కానీ అరుణ కూడ తనకు ప్రేమిస్తోందని తను
 గమనించలేకపోయాడు..... విశేషం క్రాంతికుమార్
 అబ్బానా!
 'నిలకొ రఘూ! కానీ నా విషయంలో' కంటే
 ముందు నేను రకు వివాహం విషయం ఆలోచించాలి.'
 'నీ కథ్యంతరం లేకపోతే రమను నేను వివాహం
 చేసుకుంటాను' అన్నాడు రఘు మెల్లగా.
 క్రాంతికుమార్ ఆనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరై
 'రఘూ' అంటూ మిత్రుని కేగించుకున్నాడు...
 ముందు రిక్తాలో వెళ్తున్న అరుణ, రకు వెనక్కు
 చూసి పిలవడం ముఖ్యం. రిక్తా గంటలు గంటలు
 ముగిసి.
 క్రాంతికుమార్ ఈ విషయం అమ్మకి, చెల్లెలికి
 చెప్పాడు. ఇంత భయంకరం సంబంధాలు కుదురుతున్నాయి
 కలలో కూడ అనుకోని అమ్మకు అనందాత్మకతలు
 రాలాయి. మనసు నిరబూనిన సుల్లె పందిరిలో
 అవలంబో రమకు ఆ రాత్రి నిద్రలేపలేదు.
 ఆ సుద్దాడు క్రాంతికుమార్ తన గదిలో కూర్చుని
 చదువుకుంటున్నాడు. అరుణ మున్నా 'రమూ!
 అని పిలిచింది గట్టిగా. పంటియో పని చేసుకుంటున్న
 రకు గబగబా వచ్చింది.
 'నీ వింత మోహం చేస్తోంది నేకల్లో కూడ అను
 కోలేదు' అరుణ అంది నీయన్ గా. రకు నిర్భయంగా
 రాశింది. తనవీర వచ్చిన అధియోగం ఏమిటో
 అర్థం కాలేదు రమకు. తన స్నేహితులూ అరుణ,
 తనవీర వీరో అభాంధం చేస్తోందేమీ చెప్పి అని
 ఆశ్చర్యపోయింది.
 అరుణ మళ్లీ అంది: 'నీ వింత పని చేస్తోంది
 ముందుగా తెలుస్తే నేనేం చేసేదానో తెలుసా?'
 ఇంతలో అమ్మ వచ్చింది: 'ఏమిటి అరుణ, ఏం
 చేసిందేమిటి రమ? అంటూ.
 'నీం చేసిందేమిటి? పచ్చి బొంగం'!
 రమకు దోషం వచ్చింది. 'అరుణ మాటలు
 తిన్నగా రానీ, వేరేం దొంగతనం చేయాలా' అంది.
 'చెయ్యలేమా, మా అమ్మమ్మ మనసు దొంగతనం
 లేకా'
 ముగ్గురూ ఒక్కసారిగా నవ్వుకు. ముగ్గురు
 విడిచిన చంద్రదరింబలలా భావించింది రమ ముఖం.
 రకు అంది:
 'నీవేం నంగనాచివా, మెత్తగా కనిపిస్తున్నాడు గదా
 అని మా అమ్మయ్యను నీ వంకో చేసుకున్నావుగా!'
 మళ్లీ ముగ్గురూ నోటి నిండుగా నవ్వుకున్నారు.
 'బాగుంది ముగ్గురు ముగ్గురే తోడు దొంగలు' అమ్మ
 వ్యాఖ్యానించింది. ఈ మాట విన్నట్టున్న క్రాంతి
 కుమార్ కూడా మునీ మునీ నవ్వులు నవ్వుకున్నాడు.
 మళ్లీ వచ్చే సెలవులకు క్రాంతికుమార్ ఇంటికి
 వచ్చేసరికి ఒక పూరవైన దృశ్యం అతని కంట
 వడింది. అతని నోట మాట రాలేదు. ఆచేతనమై
 నిల్చుండిపోయాడు. తానిన్నాళ్లుగా ఊహించుకున్న
 విషయాలు, అతనిన ప్రయోజనాలు ఒక్కొక్కటిగా

జూసిపోతున్నట్లు నీలించింది. 'అబ్బా! అబ్బానా
 'అమ్మా ఏమిటమ్మా ఈ పూరం'
 అమ్మ ఏం జవాబు చెప్పింది? 'పూరం వెంటాడు
 తున్న దురదృష్టం నాయనా' అంది పైట వెంటాడో
 కళ్ళ నోతుకుంటూ.
 'నాకు తెలియదన్న లేదమ్మా'
 'తెలియజేయవలసిందే బాబూ! కానీ, నీకు
 పరీక్షలు జరుగుతున్నాయికదా, నీ పరీక్షలకు అటంకం
 మెక్కడ ఏర్పడుతుందో నని, రమే ఒడ్డుంది.
 నివృటిలాగా పంపు వద్దనుండి నిల్చి పట్టుకొన్నాంది.
 గడవతో దీర కానీ వ్రేళ్ళకు తగిలి పడింది. వెంటనే
 హాస్పిటలుకు తీసుక వెళ్ళి కట్టు కట్టించాను.' అంది
 అమ్మ. మంచంలో కూర్చుని అరి చేతులతో
 ముఖాన్ని కప్పుకొని ఏడుస్తున్న రమ వద్దకు నడిచాడు
 క్రాంతికుమార్.
 రమ కాలికి ఏర్పడ్డ గాయం మానివా గాయం
 ఏర్పడదన గుర్తు మాత్రం అలాగే నిలిపివేసింది.
 ఫలితంగా రమ సరిగా నడవలేదు. నడవతో కుంటే
 తనం కొట్టవచ్చినట్లు కన్పడుతుంది.
 నేనీ బదులుగా చెల్లిపోయింది. నేనీ శంఖతో
 ఏ ఒకటి రెండు సార్లు రఘూ, క్రాంతికుమార్
 కలుసుకున్నారు. రఘు ముఖావంగా ఉండేవాడు. ఇది
 సరకులాగా మాట్లాడటం లేదు. అందుకు గం
 కారణాన్ని పూహించలేకపోయాడు క్రాంతికుమార్.
 అరుణ మాత్రం రమ కోసం పచ్చి హామీనే ఉంది.
 రమకు కలిగిన ప్రమాదం అది తన జ్ఞాపకవిష్ణుంగా
 నిలిపి పోయిన అవిటిదనం, అరుణకు తీరని అపూ
 తంలా వరిణమించింది. అరుణ తన దుఃఖాన్ని పైకి
 తెలిపితే రమ మరీ బేరంలు నడుతుందని, తోకోవలే
 అలాచుకుంటూ రమకు ధైర్య వదనాన్ని చెప్పేది.
 పైకి తెలియచ్చలేక తోవల ఇమిడుతుకోలేక అరుణ
 వడే బాధని క్రాంతికుమార్ గమనించకపోలేదు.
 కానీ, ఒక్క విషయాన్ని మాత్రం విస్మరించాడు
 క్రాంతికుమార్. అమ్మ చెప్పినరకూ అతనికా సంగతి
 పుర్తిచలేదు అమ్మ చెప్పిన తర్వాత ఆ విషయమై
 ఆలోచించగా ఎందుకో భయం చేసింది. అంత
 తోనే తనకు తాను ధైర్యం చెప్పుకున్నాడు.
 'రఘు అలాంటి వాడు గాదు. రమను వివాహం చేసు
 కుంటానంటూ తానుగా ముందుకు వచ్చిన వ్యక్తి
 ఇప్పుడు రకు దురదృష్టవశాత్తు ప్రమాదానికి
 తోపయినంత మాత్రం చేత అమెను వివాహమాడ
 లానికి నిమురుతోరా? రమకు నీం కోలు? అని.
 నడకతో కొంచెం అవుదు.' అదే బా క్రద్దగా గమ
 నిస్తే గాని కమించదు.' అని. ఏమైతే రఘుతో
 ఒకసారి మాట్లాడాలనుకున్నాడు.
 ఆ సాయంత్రం అనుకోకుండా పార్కులో
 కలిసారు రఘు. ఆ మాటా ఈ మాటా మాట్లాడిన
 తర్వాత 'రఘూ! మనిద్దరికీ ప్లీడ్స్ అయిపోయాయి.
 ముసూరాలు పెట్టించమంటోంది మా అమ్మ'
 అన్నాడు నవ్వుతూ.
 'మనిద్దరికీనా' అన్నాడు రఘు, నవ్వును తెచ్చి
 పెట్టుకుంటూ.
 క్రాంతికుమార్ కు గూడా నవ్వు వచ్చింది తన
 సంభాషణ ధోరణికి.
 'అది కాదోయ్. అమ్మ రెండు పెళ్లిళ్ళూ ఒకేసారి
 జరగాలంటుంది. కానీ నాకేమో తోగడ నీతో
 చెప్పినట్లు ముందు మీ వివాహం అయిన తర్వాత....

‘లోగడ జరిగిన విషయాలు మర్చిపోకుండుమనిదేమో కుమార్!’ అన్నాడు రఘు ఎల్ దూర్ము.

రామాదరు, రాదు అనుకున్నమాట రఘు నోటంబు రానే వచ్చింది. క్రాంతికుమార్ గుండెల్లో రాయి పడింది. కొంతసేపటివరకు తేరుకోలేక నాయాడు. చివరికెలాగైతేనేం ‘అదేమిట రఘూ’ అనగల్గొడు.

రఘు అదీలా నవ్వుడు. ‘కుమార్! లోగడ రఘును వివాహంచేసుకుంటానని నేనన్న మాట విజమే. కాని అప్పటి పరిస్థితులు చేరు. ఇప్పుటి పరిస్థితులు చేరు. ఎంతైనా మనం మానవ మాత్రులం. చూస్తూ, చూస్తూ జీవితాన్ని దుఃఖభాజనం చేసుకోగలమా? రఘు చూస్తుంటే నాకూ జాలి కలుగుతుంది. కాని ఇది ఒక జీవిత సమస్య. మంచి చెడ్డలన్నీ చూచుకుని మంచి మందుకు చేరువైన పుట్టం. దియ, జాలి, స్నేహము మొదలైన భావాలూ తావు లేదు. ఎవరి సంగతులెలావున్నా నేను రఘును చేసుకోలేను. మీ అందరికీ కష్టం కలిగిస్తే క్షమించుకోవచ్చు’ అన్నాడు. క్రాంతికుమార్ ఇక అక్కడ ఉండలేకపోయాడు.

అంతే. మళ్ళీ రఘును చూడటం తలుస్తానని లేడు. కొద్ది రోజులలో రిజల్టు వచ్చాయి. క్రాంతి యూనివర్సిటీకంటేకూ ఫస్టున వచ్చాడు. కాని అతనికి కలుగవలసిన ఉత్సాహం కలుగలేదు. రఘు వివాహం విషయం ఒక సమస్యగా తయారై తన కళ్ళముందు మాట మాటికీ ప్రత్యక్షమౌతుంది. రఘు అన్న మాటల్లో నిజం లేకపోలేదు. చూస్తూ చూస్తూ కుంటి దాన్ని ఎవరు చేసుకుంటారు.? మరి రఘుకు వెళ్ళేలా అవుతుంది. ? అనిపించేది. నిలుపునా నీరు కారిపోయేవాడు. ఆ ఆలోచనలు అతనిని కొన్నాళ్ళపాటు ఎటువై పొందామన్నంతగా బాధించాయి.

విశాఖపట్టణం వెళ్ళి ప్రాథమిక క్లబ్ కి మారు కన్సింది పరీక్షనంటూ బయలుదేరిన క్రాంతికుమార్ అప్పుడే పోస్టుమాన్ ఇచ్చి వెళ్ళిన కవర్ల రెంటిని అందించింది రఘు. ఆత్మతగా ఒక కవరు చింపాడు క్రాంతికుమార్. అందులోని ఉత్తరాన్ని గట్గగా చదివి ‘రమా!’ అంటూ వెళ్ళెళ్ళి కౌగలించుకుని ఆమె తలను ఆస్వాదించగా ముద్దుపెట్టుకున్నాడు. విషయమేమిటో అర్థం కాని రఘు, ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయింది. ‘ఏమిటా క్రాంతి?’ అని అడిగింది అమ్మ మెరిసే కళ్ళతో.

‘నై చదువులకు ఫారిన్ పంపటానికి యూని వర్సిటీ వాళ్ళు నన్ను రికమెండు చేశారుటమ్మా. ప్రాథమిక వాళ్ళా’ అన్నాడు క్రాంతికుమార్. రెండవ కవర్ని చింపుతూ. అది యూనివర్సిటీలో ఒక రిడరు వ్రాసింది. పాస్టేనందుకు, ఫారిన్ వెళ్ళ బోతున్నందుకుతన అభినందనల్ని తెలుపుతూ వ్రాశాడు.

కాని క్రాంతికుమార్ కు ఉన్నట్టుండి ఒకటే దిగులు పట్టుకుంది. ఫారిన్ వెళ్ళటానికి ఎలా లేదన్నా ఎదువల రూపాయలు కావాలి. తను ఏక్కడ నుండి తేగలడు? ఉన్న ఏకరం పొలాన్ని అమ్మితే రఘు వివాహం ఎలా జరుగుతుంది? రఘుకు నడకతో అవిటితనం పోనంత కాలం తనకు మనక్కాంతి లేదు. తన వైద్య విజ్ఞానాన్నంతా ఉపయోగించి ఆమె నడకలోని లోపాన్ని తొలగించలేదా? ఆమె భావి జీవితానికి ప్రతిబంధకంగా కనిపించే ఆ లోపాన్ని ఏ విధంగానైనా పోగొట్టాలి అనుకున్నాడు.

రఘు అంది. ‘అమ్మయ్యా, నా కాలికి, నా వివాహానికి వీచదువుకు ముడిపెట్టుకు. పొలం అమ్మి నీ చదువును పూర్తి చేసుకుని రా. అప్పుడు నా కాలాను బాగుచేయటానికి అవకాశం ఉంటుంది. నా వివాహం కూడా అప్పుడే.

రఘు చెప్పిందాంటల్లో ఎంతో నిజం ఉందనిపించింది. ఆ ప్రకారం చేయటానికే నిశ్చయించుకున్నాడు. ఉన్నట్టుండి సీతాపతిగారు వచ్చారు క్రాంతి కుమార్ వద్దకు. ‘ఏమోయ్! ఫారిన్ వెళ్ళున్నావటగా చాలా సంతోషం. ఫారిన్ వెళ్ళే అవకాశం దొరకటమే చాలా కష్టం. అలాంటిది యూనివర్సిటీ వారే నిమ్మ కావాని పంపుతున్నారంటే అంతకంటే కానశని దేముంటుంది?’ అన్నారు.

‘నూ బోటివారికి అవకాశాలిండి మాత్రం ఏం ప్రయోజనం లేండి. అన్నింటికంటే ముఖ్యం ఆర్థిక సౌమత వుండాలిగా’ అన్నాడు క్రాంతికుమార్.

సీతాపతిగారు చింతగా చూసి అన్నారు: ‘అంటే? కొంపదీసి పచ్చిన అవకాశాన్ని వదులుకోటం లేదాగా! ‘అవనీ చేద్దామనుకుంటున్నాను.....’

‘కుమార్! నీకు చెప్పగలిగినంతటి వాళ్ళి కాదు గాని ఒక్క మాట. ఇప్పుడు దబ్బులేదని నీవు ఫారిన్ వెళ్ళటం మానేస్తావంటున్నావు అవునా? కాని ఈ అవకాశం నీవు ప్రాప్తిమరేట్టి దబ్బు గడించి తర్వాత కావాలంటే వస్తుందా? నీ విశ్వాస దేదో తలెత్తావన అనుమానంతో నేనీటు చెప్పాను.’

సీతాపతిగారు రాజులంతో ఏదో అంతర్య మొనరి ఉంటుందనిపూహించిన క్రాంతికుమార్ అనుమానం విజమే అయింది. ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నిస్తూ కలగా సీతాపతిగారి వైపు చూశాడు.

‘నీ కర్మంతరం లేకపోతే నీకు కావలసిన దబ్బు నేను అడ్డావు చేస్తాను.’

సీతాపతిగారి సవనులలోని ఆలోచన ఇదన్న మాట: ఈ ఆలోచనలు మూలం అరుణ వివాహమూ? నా అప్పుడు ఫారిన్ రిటర్న్స్ దాక్కరు అవి సగర్వంగా చెప్పుకోవాని గాబోలు: క్రాంతికుమార్ కు అపొం అడ్డు వచ్చింది.

‘క్షమించండి సీతాపతిగారూ! నేనింతవరకే ఒకరి సహాయాన్ని అర్థించలేదు. ఇప్పుడు అర్థించ వలం లేదు. అయూచితంగానే సహాయం చేస్తామంటున్న మీ ఉదారబుద్ధికి కృతజ్ఞుడ్చి. కాని మీ సహాయాన్ని కాదంటున్నందుకు మన్నిం పండి’ అన్నాడు.

సీతాపతిగారు కొన్ని క్షణాలు మౌనంగా వుండి ‘కాదేముందికి కుమార్, కాని కష్టాల్లో కూడ ధీమాగా నీ మనస్తాత్పర్యానికి నీ ఉన్నత భావాలకు వా అభినందనలు’ అన్నారు.

‘మీకు మరో విధంగా భావించండి’ ‘నేరాలంటే వాళ్ళి కాదు కుమార్! పోనీ ఒక 38 వ పేజీ చూడండి

“ఆఫీసులో సగంపని కళ్ళుమూసుకొని చేస్తున్నావ్వు! అందుకని ఈ సెల సగం జీతాల్లో ఇచ్చారు!”

10-4-1964 శుక్రవారము మొదలు
16-4-1964 గురువారము వరకు
మేమం :

(ఆత్మవి, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

ఈ వారం మొత్తం మీద గ్రహబలం అనుకూలంగా ఉంది. ప్రయత్నించిన పనులన్నీ నెరవేరుతాయి. ఎంత తప్పించుకొందామని ప్రయత్నం చేసినా బంధువుల కార్యాలలో జోక్యం కలుగజేసుకోవలసి వస్తుంది. దాని వల్ల వ్యయం జరిగినా కార్యసాధనలవల్ల తృప్తి లభిస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో అనుకూలత, ఆదాయమూ పెరుగుతాయి. ఇబ్బంది లేకుండా యేదో డబ్బు చేతికి వస్తూ ఉంటుంది. తక్కువ స్థాయి వారినల్ల లాభము లొందగల సూచనలు ఉన్నాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో అనుకూలత లభించడానికి ఇంకా కొంత కాలం వదులుతుంది. విద్యా, వైజ్ఞానిక రంగాల్లో మీ ప్రజ్ఞ రాణిస్తుంది. అలంకార వస్తువులు కొంటారు. సంతాదానికి కిందిదహార్యం చేయవచ్చును. ముఖ్యమైన ప్రయాణాలు చేస్తారు. 11, 12 తేదీల్లో అనారోగ్య సూచనలు.

* * *

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగశిర 1, 2 పా.)

వ్యవహారాల్ని గత వారం వలెనే ఉంటాయి. భాగస్వామిలో చేరి చేసే వ్యాపారాల్లో లాభం వస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో క్రమంగా అభివృద్ధిని సాధిస్తారు. ఉద్యోగంలో మార్పులకోసం ప్రయత్నం చేయడానికి ఇది అనుకూలమైన కాలం. రకరకాలుగా ఆదాయం పెరగడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. మొత్తం మీద పరిస్థితి సంతృప్తి కరంగా ఉన్నా కుటుంబ విషయాలు అప్పుడప్పుడు అకొంటిని కలిగించ వచ్చును. వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఇది వరకు పోటీగా ఉన్న వారు కూడా అనుకూలంగా మారతారు. అరొగ్యం ఇదివరకటింటే బాగా ఉంటుంది. విద్యారంగంలో మీ ప్రయత్నాలకు అటంకాలు వస్తాయి. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో మీ అభిప్రాయాలు అమలు జరగడానికి అవకాశం వస్తుంది. బంధువులకు సంబంధించిన పనులు ఇంకా పూర్తి కావు. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో అభివృద్ధి ఉంటుంది.

* * *

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆర్యద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పా.)

ప్రయత్నించిన ప్రతి పని నెరవేరుతున్నట్లే కన్పిస్తుంది. కాని, వారంతానికి మీరు సాధించేది చాలా తక్కువ. మీ సహాయం ద్వారా తమ పనులు సాధించుకొంటూ, మీ అవసరానికి తటస్థంగా ఉండిపోయే వ్యక్తులలో వ్యవహరించవలసి వస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో పెద్ద మార్పులేమీ రావు. ఉన్నత వరలతో పరిచయం, తద్వారా లాభం కలుగుతాయి. ఇది వరకు మీరు

ర కు	మ గు	శు	రా
చం శ	వారఫలం		
కే			

మ హేష్

చేసిన వాగ్దానాలు ఇప్పుడు పూర్తి చేయవలసి రావడం వలన తాత్కాలికంగా కొంత ఇబ్బంది పడతారు. విలువైన వస్తువులు కోల్పోయే ప్రమాద ముంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు సులభంగా నెరవేరుతాయి. శుభ కార్యాల విషయంలో అభివృద్ధి ఉంటుంది. వారం ఆఖరున ఆందోళన కలిగించే వార్తలు రావచ్చును. పుణ్య కార్యాలు జయప్రదంగా నెరవేరుతాయి. 13, 14 తేదీలలో అధికాదాయం.

* * *

కర్కాటకం :

(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

మీ పరిస్థితి ఇది వరకటి కంటే అన్ని విధాలా అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఇదివరకు మీరు ప్రయత్నం చేసిన పనులు ఈ వారంలో వాటంతటా అనే నెరవేరుతాయి. ఆదాయం బాగా ఉన్నా అవసరానికి డబ్బు సర్దుబాటు కాక కొంత ఇబ్బంది పడవలసి వస్తుంది. డబ్బుకు సంబంధించిన వాగ్దానాలు చేయడం మంచిది కాదు. కోర్టు వ్యవహారాల్లో ఉన్న వ్యతిరేకత తొలగిపోతుంది. సాంఘిక వ్యవహారాల్లో మీ ప్రజ్ఞా ప్రాభవాలు రాణిస్తాయి. భిన్నాభిప్రాయాలు కలవారిని కూడా ఒక ట్రాట్ మీద నడిపిస్తారు. అలంకార వస్తువులకు కొంటారు. ప్రయాణం ద్వారా కార్యసాధన జరుగుతుంది. కుటుంబంలో పెద్దలకు అనారోగ్యం చేయవచ్చును. ఇప్పుడు నిర్లక్ష్యంచేసినా వ్యవహారాలను గూర్చి మున్ముందు పక్కాతీర్మాన పడవలసి వస్తుంది. 11, 12 తేదీలలో సంతోషం, మిత్రసమాగమం.

* * *

సింహం :

(మేష, పుష్య, ఉత్తర 1 పా.)

ఈ వారం బాగానే ఉంటుంది. ప్రయత్నం చేసిన పనులు కొంచెం అలభ్యంగా నెరవేరుతాయి. ఉద్యోగస్థులకు అధికారుల ఆదరణ ప్రాప్తానం లభిస్తాయి. వ్యాపారస్థులు కొత్త వ్యవహారాల్లో ప్రవేశిస్తారు. భాగస్వామిలో చేసే వ్యాపారాల్లో ప్రాప్తానం కన్పించదు, ఇది వరకే నిరాశ చెందిన డబ్బు చేతికి వస్తుంది. కొంత శ్రమ వ్యయం

ఈ వారము ధరలు

దాన్యం ధర కొంచెం పెరుగుతుంది. కందులు, పెసలు మొదలైన అవరాల ధరలు తగ్గే సూచనలున్నాయి. మానె, నువ్వుల ధరలు పెరుగుతాయి. బెల్లం ధర కూడా పెరగ వచ్చును. వస్త్రాల ధరలు తగ్గుతాయి.

కలిగిన వారంతానికి పరిస్థితి సంతృప్తి కరంగా ఉంటుంది. విద్యారంగంలోను కళల్లోను మీ బుద్ధి చురుకుగా పని చేస్తుంది. కుటుంబంలో అభిప్రాయ భేదాలు రావచ్చును కాని వాటివల్ల యే కార్యక్రమమూ ఆగిపోదు. సాంఘికంగా గౌరవం యేర్పడుతుంది. అరొగ్య విషయంలో ఇది వరకటి కంటే జాగ్రత్త అవసరం. దూరపు బంధువులకు గాని, స్నేహితులకు గాని సహాయం చేస్తారు. 11, 12 తేదీల్లో అనారోగ్య సూచనలు 15, 16 తేదీల్లో ధవలాభం.

* * *

కన్య :

(ఉత్తర 2, 3, 4 పా, హస్త చిత్త 1, 2 పా.)

వృత్తి వ్యాపారాల్లో పూహించని చిక్కులు రావడం వలన ఆందోళన కలుగుతుంది. ఏమాత్రం ఆశ్రద్ధగా ఉన్నా ఆర్థికంగా నష్టం వస్తుంది. ప్రతి వ్యవహారంలోను చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించడం అవసరం. మీకు సహాయం చేద్దామని అనుకొన్న వారు కూడా మీకు సహాయం చేయలేని స్థితిలో ఉండిపోతారు. అందుచే మీ స్వయం శక్తి చేతనే ఈ చిక్కులను అధిగమించ వలసి ఉంటుంది. వ్యవహారాల్లో మీరు యేదో ఒక విధంగా సర్దుకు పోవడమే ఉత్తమంగాని ప్రజ్ఞలకు పట్టుదలకు నమయంకాదు. ఎంత ఇబ్బంది వచ్చినా మీ మానసిక బలం చెక్కు చెదరకుండా ఉంటుంది. వారం మధ్యలో అనారోగ్యం చేయవచ్చును. కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతృప్తి కరంగా ఉంటాయి. వారం మధ్య భాగంలో కంటే చివరను కొంచెం బాగుంటుంది.

* * *

తుల :

(చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ, 1, 2, 3 పాదాలు)

మీ స్వంత పనులను గురించి శ్రమపడవలసిన అవసరం ఉండదు. కాని ఇతరుల పనిమీద కొంత శ్రమా, తిప్పటా కలుగుతాయి. అనేక విషయాలు ఆలోచిస్తూ ఉండడం వలన వృత్తి రీత్యా కొత్తవారిని కలుసుకోవలసి వస్తుంది. ఆ పరిచయం మున్ముందు వరసర ప్రయోజన కారి అవుతుంది. ఆదాయం పెరగదు కాని డబ్బుకు ఇబ్బంది లేకుండా కాలం గడచిపోతుంది. విద్యా వివాదాల్లో జయం లభిస్తుంది. నూతన విషయాలను తెలుసుకొంటారు. సంఘంలో మీ ప్రజ్ఞ గుర్తించ బడుతుంది. మీ ప్రవర్తన పది

మందినీ తోటిస్తుంది. ఇంతవరకూ మీకు తోటి విస్తున్న శుభ కార్యాల విషయంలో ఒక నిర్ణయాన్ని వహించండి. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో స్వల్ప ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. వారంతంలో అనవసర ఆందోళన.

* * *

వృత్తికం :

(ఏప్రిల్ 4-వ పాదం, అనారాధ, శ్రేష్ఠ.)

జీవరంగంగా మిమ్మల్ని యెదిరించే వారు ఉండక పోవచ్చును కాని లోలోపల ఆవకారం చేయ దలచిన వారితో మీరు వ్యవహరించ వలసి ఉంటుంది. ఎంతో శ్రమ ఆందోళన పొందిన తర్వాత గాని యే పని సాధించలేరు. అధికారులతో అభిప్రాయ భేదాలు రాగల సూచనలున్నాయి. గాని ఇరు వక్తల మంచితనం వల్ల స్వమేమీ జరుగదు. దీర్ఘ కాలానికి ఫలితాన్ని ఇచ్చే భారీ వ్యవహారాలు, భాగస్వామితో చేరి చేయవలసిన వ్యవహారాలు ప్రారంభించడానికి ఇది సమయం కాదు. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మార్పులుండవు. మీరు ఇదివరకు చేసిన వాగ్దానాలు ఇప్పుడు నెర వేర్చవలసి రావడం వలన ఆర్థికంగా కొంత ఇబ్బంది రావచ్చును. ప్రయాణాలోచనలు పొయిదా పడ తాయి. పుణ్య కార్యాల నెరవేరుతాయి. 11, 12 తేదీలలో సంతోషం, మిత్ర సమాగమం.

* * *

ధనుస్సు :

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

ఇతరుల సహాయాన్ని ఆశించి యే పని ప్రారం భించడానికి సమయంకాదు. మీ స్వయం శక్తి మీదనే ఆధారపడి వ్యవహరించ వలసిన సమ యం. ఉన్న దానితో తృప్తి పడడం మంచిది. ఏ పని చేయాలని ప్రయత్నం చేసినా ఆటంకాలు వస్తుంటాయి. వృత్తి వ్యాపారాల్లో శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం ఉండదు. ఇతరుల మొగమూటా నికీ లోబడి మీకు ప్రయోజనం లేనిపని చేయ వలసి వస్తుంది. ప్రతి వ్యవహారంలోనూ అనవస రంగా ఆందోళన పడతారు గాని మీకు వ్యతి రేకంగా యేదీ జరుగదు. శుభకార్యాల విషయంలో మీరు సాధించిన అభివృద్ధిని కోల్పోయే ప్రమా దము ఉంది. తొందరపడి యెనిర్ణయానికి రావడం మంచిది కాదు. దగ్గర బంధువులతోనైనా బాగా ఆలోచించి మాట్లాడడం మంచిది. గత వారంలో కంటే ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. సంతానానికి సౌఖ్యం ఉంటుంది.

మకరం :

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శనం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు.)

ఇంతవరకూ వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఉన్న ఒడి దుడుకులు క్రమంగా తగ్గుతాయి. మీ ప్రయత్న మేమీ లేకుండా వృత్తిలో కొన్ని మంచి మార్పులు జరుగుతాయి. వాటి ఫలితాన్ని మీరు రాబోయే కొద్ది వారాల్లోనే పొందుతారు. భాగస్వామితో కలిసి చేసే వ్యాపారాలు లాభిస్తాయి. కోర్టు వ్యవహారాలు ఇదివరకటి కంటే అనుకూలంగా ఉంటాయి. స్త్రీ మూలంగా కలహ ప్రసంగం రావచ్చును.

సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో అనుకూల సౌకర్యం యేర్పడుతుంది. ఉద్యోగస్థులు ఉన్నత స్థానం కోసం ప్రయత్నించ వచ్చును. బంధువుల్లో ఉన్న అభిప్రాయభేదాలు తొలగిపోయి అందరూ మీ మాట ప్రకారం నడుస్తారు. ఆకస్మికంగా డబ్బు చేతికి వస్తుంది. వినోద కార్యక్రమాల్లో మిత్రుల సహావేశాల్లో పాల్గొంటారు. చిన్నచిన్న ప్రయాణాలు చేస్తారు. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో అభివృద్ధి ఉండదు.

* * *

కుంభం :

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిషం, పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

ఈ వారం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మార్పులు ఉండవు. అన్ని వ్యవహారాలూ సాఫీగా జరుగుతాయి. ప్రయత్నం చేసిన పనులన్నీ నెరవేరుతాయి. గాని ఫలితం చేతికి రావడానికి ఇంకా కొంతకాలం పడుతుంది. మీ ప్రజ్ఞ వల్ల, ఇతరుల సహాయంతో వ్యాపారంలో స్వల్ప లాభాన్ని వారంతానికి సాధిస్తారు. సాపాసముతో కూడిన వ్యాపారాలు చేయడానికి ఇది సమయం కాదు. ఉద్యోగస్థులు అనుకూలమైన స్థానము నకు మార్పుబడి సూచనలున్నాయి. శరీరారోగ్యం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో అభివృద్ధి కనిపించదు. మీకు తోచినట్లు వ్యవహరిం

తనీ తోటి బంధువుల సహాయం బోధా సాటిం చడం మంచిది. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో వ్యయము, ప్రయాణ తప్ప ప్రయోజనము ఉండదు. 15, 16 తేదీలలో సంతోషం, పుణ్య కార్యచరణ.

* * *

మీనం :

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి.)

ఆర్థిక వ్యవహారం కంటే ఆరోగ్య విషయంలో శ్రద్ధ చాలా అవసరం. వృత్తి వ్యాపారాల్లో స్వల్ప అభివృద్ధి కనిపిస్తుంది. ఆదాయం పెరగదు గాని డబ్బుకు ఇబ్బంది ఉండదు. స్థిరాస్తి వ్యవహారాలు, గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాలు కొంత కాలం పాటు పొయిదా చేయడం మంచిది. ఇది వరకు మీరు జరిపిన డబ్బు సంబంధమైన లావా దేవీల్లో కొన్ని చిక్కులు రావచ్చును. అధికారుల వలన జరుగ వలసిన పనులు నెరవేరుతాయి. రాజకీయాల్లో కొంత ప్రతిఘటన తర్వాత అనుకూలత వస్తుంది. బంధువుల్లో ఒకరికి అనారోగ్యం చేస్తుంది. విద్యారంగంలో మీ బుద్ధి చురుకుగా పని చేస్తుంది. ఇష్టంలేక పోయినా ఆదంబరం కోసం వ్యయం చేయవలసి వస్తుంది. అలంకార వస్తువులను కొంటారు. కుటుంబ పరిస్థితి సంతుష్టికరంగా ఉంటుంది. 13, 14 తేదీల్లో సంతోష వార్తా శ్రవణం గౌరవం.

జ న్మ ది న ఫ లం

ఏప్రిల్ 10

ఈ సంవత్సరం మొత్తం మీద బాగానే ఉంటుంది. గత సంవత్సరంలో ప్రయత్నం చేసిన పనులన్నీ ఈ సంవత్సరం నెరవేరుతాయి. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో అనుకూలమైన మార్పులు వస్తాయి. ఆదాయం కూడా స్వల్పంగా అభివృద్ధి కాగల సూచ నలు ఉన్నాయి. సంవత్సరం మధ్యలో స్థిరాస్తికి సంబంధించిన వివాదాలు రావచ్చును. మాతన వ్యాపారాలను ప్రారంభించడానికి మంచి సమయం. కుటుంబ పరిస్థితులు మాత్రం కొంచెం వికాకు కల్గిస్తూ ఉంటాయి. ప్రతి విషయంలోను అభిప్రాయభేదాలు రావడం వలన యే పని పూర్తిగా నెరవేరదు. పిల్లలకు అప్పుడప్పుడు అనారోగ్యం చేస్తుంది. తీర్థయాత్రలు చేయగల సూచనలు ఉన్నాయి. విద్యార్థులు సాధారణంగా కృతార్థులవుతారు. వైద్యులకు, పారిశ్రామికవేత్తలకు యోగవంతమైన కాలం.

ఏప్రిల్ 11

గత కొద్ది సంవత్సరాలకంటే ఈ సంవత్సరం చాలా బాగుంటుంది. ఉద్యోగస్థులకు ఉన్నత స్థానములు లభించడానికి మంచి అవకాశాలు న్నాయి. వ్యాపారస్థులు ఇదివరకు కొంత కృషి చేసిన వ్యాపారాలు లాభిస్తాయి. భాగస్వామితో చేసే వ్యాపారాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. అన్ని వ్యవహారాల్లోను మిత్రుల అండదండలు లభిస్తాయి. కోర్టు శ్రవ హారాలు అనుకూలంగా పరిష్కార మవుతాయి.

సాపాసముతో కూడిన వ్యవహారాలు కూడా ఫలిం చగల సూచనలు ఉన్నాయి. కుటుంబ పరిస్థితి సంతుష్టికరంగా ఉంటుంది. విలువైన ఆలంకార వస్తువులు కొంటారు. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. విద్యార్థులు మంచి మార్కులతో కృతార్థులవుతారు. ఆగష్టు, సెప్టెంబరు నెలల్లో ధన లాభం నవంబరు నెలలో శుభ వార్త.

ఏప్రిల్ 12

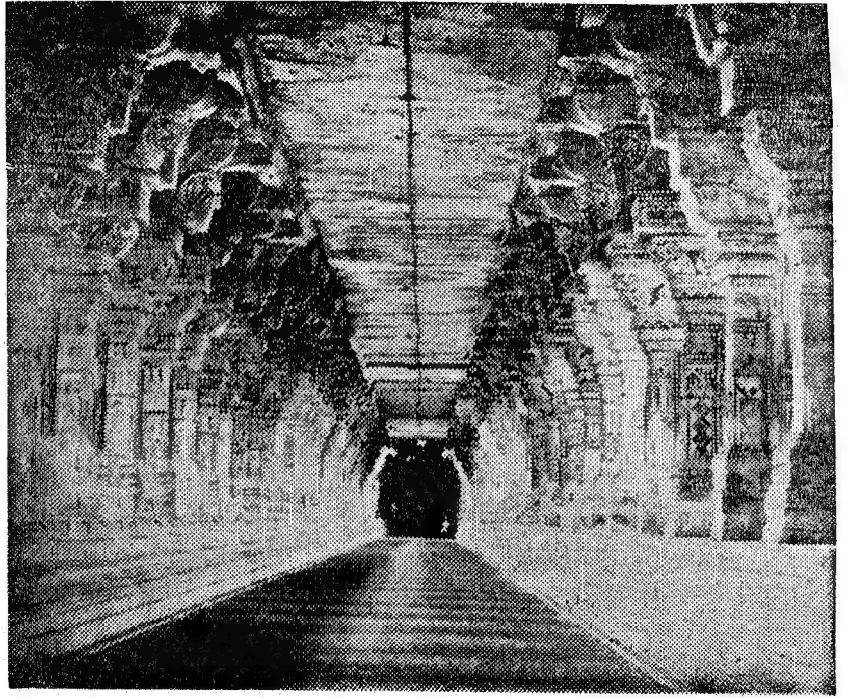
ప్రయత్నించిన పనులన్నీ నెరవేరుతాయి గాని వాటి వినియోగం చాలా వ్యయ ప్రయాసలు పొందవలసి వస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మొదట అంత ప్రోత్సాహకరంగా ఉండదు. కాని, రాసు రాసు అనుకూలంగా మారుతుంది. సమయానికి డబ్బు చేతికి రాక తొమ్మిదిపాటు పడతారు. యెక్కువ ధన వ్యయముతో కూడిన ప్రయత్నాలు చేయడానికి ఇది సమయం కాదు. ఉద్యోగస్థులకు స్థాన వలసము కలుగుతుంది. సంఘంలో రాజీనామానికి తగిన అవకాశాలు లభిస్తాయి. రాజకీయాల్లో కొంత ప్రతిఘటన తర్వాత విజయం లభిస్తుంది. కుటుంబంలో పెద్ద వారికి అనారోగ్యం చేస్తుంది. విద్యార్థులకు బుద్ధి చురుకుగా పనిచేస్తుంది. కృతార్థులుకాగల సూచనలు ఉన్నాయి. యోగవంతమైన కాలానికి ఇది ప్రారంభం.

ఏప్రిల్ 13

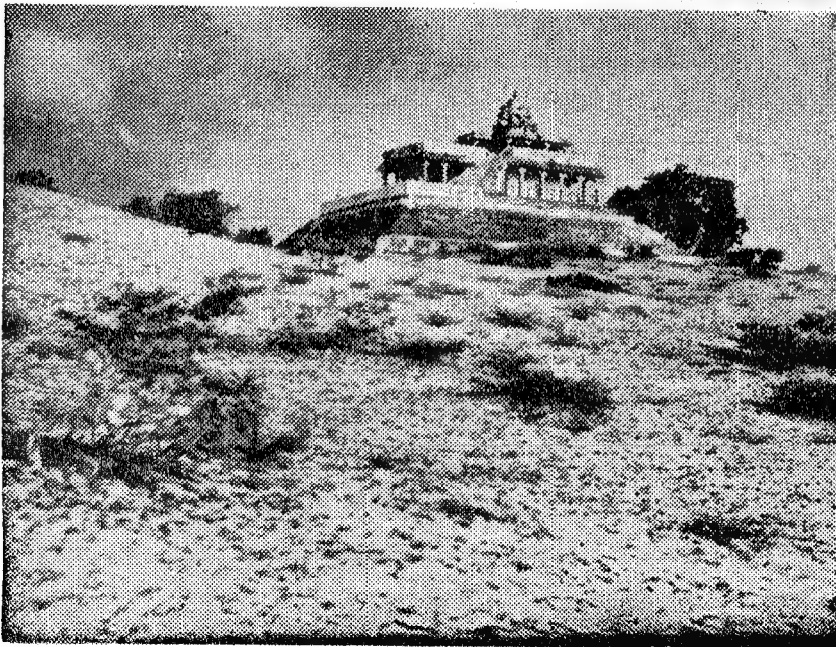
మొదట్లో కొన్ని ఒడుదుడుకులను యెదుర్కోవలసి వచ్చినా సంవత్సరాంతానికి పెద్దాదేదీనిస్తుంది. 48 వ పేజీ చూడండి

గొప్పతీర్థం రామేశ్వరం

భోదోలు వ్యాసం :
ఎన్. రామకృష్ణ.

నందీశ్వరుడు

ప్రఖ్యాతిగాంచిన రామేశ్వరం 'వసారా'లు

త్రించుమించు పాంబన్ ద్వీపం మీదనే ఉన్న చిన్నపట్నం రామేశ్వరం. ఈ పాంబన్ ద్వీపం మద్రాసు రాష్ట్రంలోని రామనాథ పురం జిల్లాకు చెందిన ప్రదేశం. ద్వీపంనుంచి చూస్తే సముద్ర భాగం పాములాగ మెలికలు తిరిగినట్లు కనిపిస్తుంది కాబట్టి, దీనికి పాంబన్ అని పేరు వచ్చిందంటారు.

భారత దేశంలో రామేశ్వరం పేరు విని భక్తులుండరు. తీర్థ ప్రదేశాన్ని జీవితంలో ఒక సారయినా నందర్పించాలని నమ్ముతారు. కాశీ వెళ్లినవారు, గంగాజలం ఇక్కడికి తీసుకు పోయి రామేశ్వరంలో రామనాథ స్వామికి అభిషేకం చెయ్యాలి.

ఇక్కడికి వచ్చే యాత్రికులలో దక్షిణ భారతీయులకన్నా ఉత్తర ప్రాంతాల వారే ఎక్కువమంది ఉంటారని ప్రతీతి. అందుకనే దేవుడికి ప్రతిదినం గంగాస్నానం జరుగుతుందని చెప్తారు.

రామేశ్వరంలో దేవాలయం చాలా పెద్దది. ద్వీపానికి ఈశాన్యంలో ఉన్న దాని పరిమాణాలు : సుమారు వెయ్యి అడుగుల పొడవు, ఏడువందల అడుగుల వెడల్పు, గోపురం ఎత్తు సూర్యుడు అడుగులు. తోపాటే వసారాలో మధుర నేలిన వాయుక రాజులు, పై మంటపాలు రామనాథపురం పరిపాలించిన సేనుపతులు కట్టించారని చెప్పుకుంటారు.

ఇదే గందమానపర్యంతం ఈ శిఖరం మీదనుంచే హనుమంతుడు లంకకు ఎగిరిపోయాడని ప్రతీతి.

టాటా. అటు గుడి ప్రాంతం నుండి రావడం అనే సంప్రదాయం ఉంది— రామమూర్తి విగ్రహం విన తర్వాత జరిగిన పని ఇది.

అయితే, ఈ గుడికి తగిన వైభవం చేకూర్చేవి పైన చెప్పిన పనిలే. వీటి మొత్తం మట్టుకొంత వాలుగు వేల అడుగులు! వెడల్పు 20—30 అడుగుల మధ్య ఉంటుంది, ఎత్తు 50 అడుగులు పదిరాక అనుకుని ఉన్న ప్రతి స్తంభం చక్కటి చెక్కదాటు కలిగి ఉంటుంది. దేవాలయం ఎంత పాతది? అని అడిగితే చెప్పటం కష్టం. కానీ, మొత్తం మీద నిర్మాణం 17వ శతాబ్దంలో— రామనాథపురం రాజులు పరిపాలన ఆమోదంగా జరుగుతూ ఉన్నప్పుడు, వారి మిత్ర రాజు శ్రీ తిరుమల నాయకుడు మధురలో రాజ్యం చేస్తున్నప్పుడు— జరిగి ఉండాలి.

రామేశ్వరం దేవాలయానికి కొన్ని మైళ్ళ దూరంలో 'గంధమన వర్ణతం' ఉంది. హనుమంతుడుంటామిదాకే ఇక్కడ సుందేయాకాశమిచ్చాడు.

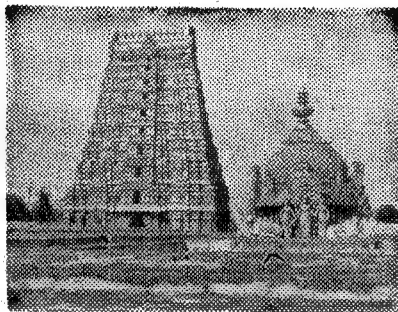
స్థానాలు చేసే తీర్థ ప్రదేశాలకి కొడువతలు... పిల్లలు తినివారు వాగ్ ప్రతిష్ఠ చేస్తారు....

రామనాథపురానికి 7 మైళ్ళ దూరంలో రాముడు అంతకీ పంపిన కట్టిన చోటని చెప్పుటవేది ఉంది. దాని పేరు 'దర్భశయనం'. (అర పంత్ 'తిరుపుల్లానై' అని కూడా అంటారు.) ఇక్కడికి రామేశ్వరానికి చెల్లిన తర్వాత రావాలి. ఇక్కడి దేవుడి పేరు జగన్నాథుడు.

రామేశ్వరం గుడిలోని 2 లింగాల పేర్లు— రామనాథుడు, విశ్వనాథుడు. కాకీ నుంచి ఒక లింగం తెచ్చుని అంజనేయుడిని పంపినా, అతను త్వరగా తిరిగి రాలేదని సీత ఇమకతో చేసిన లింగాన్ని ప్రతిష్ఠించేకాదుల రాముడు. తిరిగి వచ్చిన హనుమంతుడు దాన్ని పెకలించబోయి, విభలులై కాకీ నుంచి తెచ్చిన లింగాన్ని రాముడి చేత ప్రతిష్ఠించేయించాడు. ఈ రెండవ లింగం పేరే విశ్వనాథ లింగం.

అదిశంకరునికి స్మారకచిహ్నం నిర్మాణం హైందవుల మొదటి జగద్గురువుగా ప్రసిద్ధి పొందిన శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యుని స్మృతి గౌరవార్థం రామేశ్వరంలో, స్నాన ఘట్టాల ఇసుకలమీద, ఒక నిర్మాణం జరిగింది. విమానం కూడా కల ఒక గుడి ఆకారంలో ఉన్న ఈ కట్టడం లోపల కూర్చున్నట్లున్న ఆదిశంకరుని పెద్ద మూర్తి చూడవచ్చు. ఈ పాలరాతి ప్రతిమ ఎత్తు ఎనిమిదిన్నర అడుగులు. ఇరువైపుల ఆయన శిష్యులు నలుగురి ప్రతిమలు కన్నీస్తాయి; పద్మపాద, సురేశ్వర, హస్తామలక, తోటకులు. విమానం మీదనూ ఎందరో పురాణ పురుషుల, ఋషుల, ప్రతిమలు ఏర్పరచారు.

రామేశ్వరం శుభ్ర క్షేత్ర శుభ్ర గోపురాలు

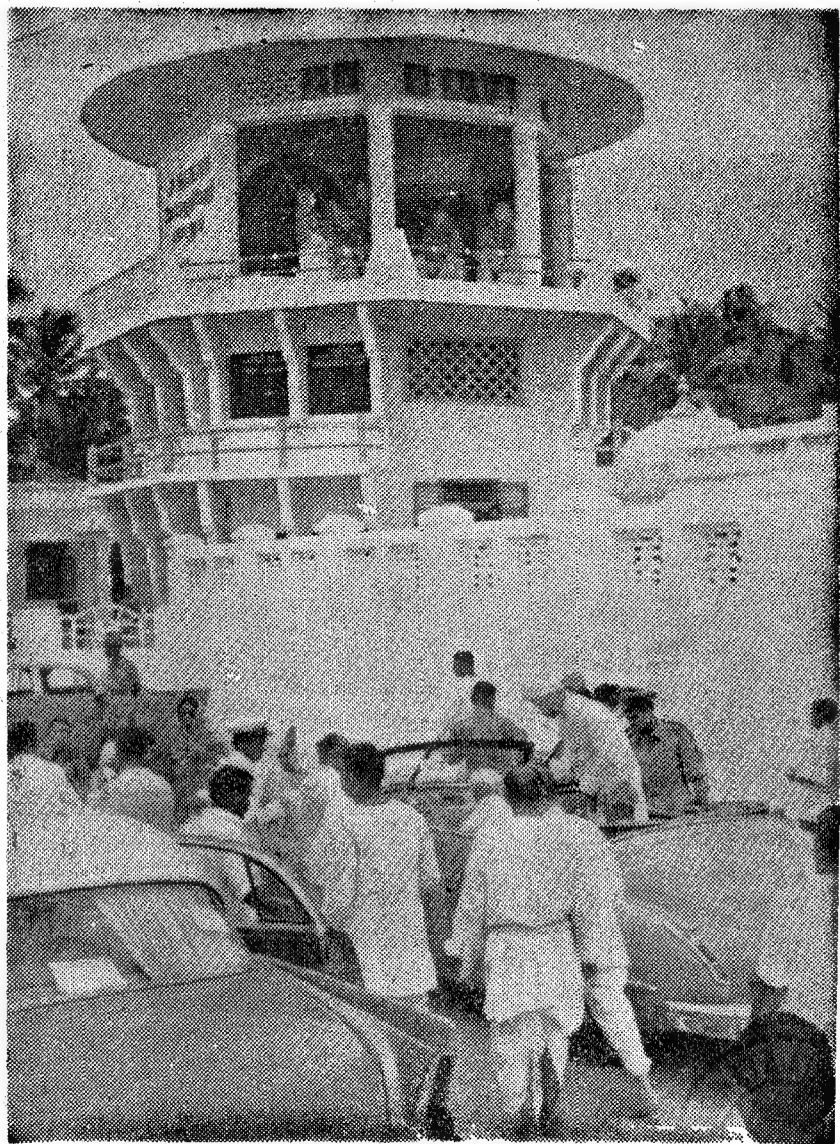
శంకర మంటపం ఎదురుగా, ప్రాకార ద్వారం దగ్గర హనుమంతుడి గుడి, దానికి ఉత్తర దిశలో వస్త్రండు శ్యాంతిల్లింగాలు ఉంటాయి. ఇంకా, ప్రార్థన మందిరం, సేవక మందిరం— అవి శంకరుని అడుగు లోకం వెళ్ళి ఉన్నాయి— జగద్గురి (గంధారం) ఇక్కడ నిర్మితమైనది. ఇదికాక, గోపురం అంటారు, జగద్గురి నుండి ప్రాకార

అన్ని తీర్థ భాగాలు స్నానఘట్టాలలో ఇది ఒకటి రామేశ్వరం

మీద వివిధ పుణ్య స్థల విశ్రాంతి ఏర్పరచే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

ఈ స్మారక చిహ్నం, 28—4—1963వ కలెక్టరు కారులో పీఠాధిపతి అధ్యక్షించారు. 28—9—63వ రాష్ట్రపతి డా. రాజగోపాలాచారి వచ్చి అప్పటికే కట్టిన శంకర మఠం సందర్శించారు. . . .

అదిశంకరుల స్మృతిచిహ్నం: రాష్ట్రపతి సందర్శిస్తున్న దృశ్యం

కారట్

తక్కువ ధర నుంచి బ్లెడ్లు

ఒక్కటి
4 న. వైమాత్రపే
అన్ని చోట్ల దొరకును

ఓరియంట్ కాస్మెటిక్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, మద్రాసు.

ajanta OC/64-4 TG.

దస్తా, అంతా అబద్ధమని తెలిసికొని సంభ్రమి-
తదాలనే ఆశ అతని మనసులో ఏ మూలనో ఉంది.

కానీ ఇప్పటి గిరి మానమూ, తన మాటలను
వింటూ అతడునుభవిస్తూన్న సంభ్రమమూ, హరి
అనుమానాలను ధృఢం చేసింది. ఆణివి ఉంచు
కున్న అతని ఆవేశం కట్టలు తెగింది. వివరీతమైన
రోషంతో వణికిపోతూ లేచి నుంచున్నాడు—

“నువ్వు దుర్గను ప్రేమిస్తే అందుకో తప్ప
లేదు కానీ, నీ ప్రేమకోసం దాని జీవితం వాశనం
చేద్దామనుకుంటున్నావా? ప్రేమ నిజమయిన
దయతో నువ్వు ప్రేమించినవాళ్ళు వైచాన్వి కోరు
కుంటావు. అంతేకానీ, నీ స్వార్థాన్ని చూసుకోవు.
దుర్గ ప్రస్తుత సంసార పరిస్థితిని చక్క దిద్ద
డానికి ప్రయత్నించటానికి మార్గాన్ని నీ స్వప్రయో
జనానికి వాడుకుంటున్నావా? చుట్టు ప్రక్కల
అందరూ, మిమ్మల్ని గురించే అనుకుంటున్నారని
అది దుర్గకు అవమానకరమనీ, అయినా ఆలో
చించలేదే? ఛీఛీ! ఇంత నీమడివసుకోలేదు. ఇంక
మీదకెలా, నా మీద దయకలిచి అక్కడకు
వెళ్ళుకు. నా ప్రార్థనను మన్నించు.”

ఈ మాటలు పూర్తి చేయటమూ, హరి గురి
గల బయటకు నడవటమూ, ఒక్కసారే జరిగినాయి.
గిరి తన దిగ్గజాంతిలోంచి తేరుకునే సరికి, హరి
అక్కడ లేడు—

గిరి తన మనసులోనైనా, హరికి గానీ, ఉమకు
గానీ ద్రోహం తలపెట్టకపోయినా హరి తనదిగా
బావించిన ఉమనే తనూ ఆరాధించటం, ఒక
దోషంగానే భావించాడు— దీనికి తోడు, ఉమకూడా
తన పట్ల అనురాగాన్ని చూపటం, హరిని తిరస్కరించడం,
అతనికి మరింత బాధ కలిగించింది. ఉమ
తనను నిర్లక్ష్యం చేసి హరిని చేసుకుని ఉంటేనే
పోయిగా ఆనందించే వాడు గిరి— ఉమ తిరస్కారా
నికి హరి అనుభవిస్తున్న వ్యధకు తానే బాధ్యు
డయినట్లు అతని అంతరాత్మ అల్లరి పెడుతూంది.
తన ప్రాణ మిత్రుడయిన హరి ఆవేదనను, అందుకో
తన కారణంగా కలిగిన, ఈ నిరాశను నిర్మూలించ
వలసిన బాధ్యత తనదేనని కూడా అనుకున్నాడు
గిరి—

దుర్గ విషయంలో హరి వేరొక విధంగా భావించ
గలడనే అనుమానం, గిరికి ఏ కోణానా లేదు.
అందుకనే హరి, ఉద్దేశంగా సంభాషణ ప్రారం
భించగానే అతడు ఉమ విషయమని భావించాడు.
అతని అవరాధి హృదయం హరి ముందు సంతో
హంతో ముడుచుకు పోయింది. మాట్లాడటానికి
నోరుతాలేదు— తల ఎత్తి మిత్రుని చూసే దైర్యం
కూడా లేకపోయింది గిరికి.

ఒక్క సారిగా దుర్గ ప్రస్తావన విసగానే,
దిగ్భ్రమ చెందాడు గిరి— అంటే హరి మనసుతో
ఈ అభిప్రాయం ఎప్పుటినుంచో ఉందన్నమాట!
తన పెళ్ళి గురించి హరి ప్రశ్నించినపుడు తానిచ్చిన
సమాధానం ఈ ఊహను బలపరచి ఉండాలి—
అయ్యా హరి!

తన ప్రాణ మిత్రుడైన హరి మనః సంక్షోభం
గిరికి కూడా కూడా చాలా బాధ కలిగించింది. ఎలా
గైనా హరి దిగులునంతా కడిగి వెయ్యాలి. దుర్గ
సంసారం చక్క బడాలి. దుర్గను తను వెళ్ళితిరాగ
అభిమానిస్తున్నానని హరి అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ

సంపంగ పాదలు

19 వ పేజీ తరువాయి

వసులు తన వల్ల అవుతాయా? అన్నింటికంటే
తనకూ, హరికి మధ్య ఎంతటి న్యూన విభేదాలయినా
రావటం గిరి సహించలేక పోయాడు. వెంటనే
వెళ్ళి అసలు సంగతి వివరించి, హరితో మనస్ఫుర్ణం
లేకుండా చేసుకోవాలని అతని మనసు అతడ
సాగింది. ఆ మమయంతో హరి క్షణభ్రం ఉంటా
డని ఊహించి అక్కడకు వెళ్ళాడు. కేరణ్సు
ఆడుతున్న హరి గిరిని చూడగానే, బోర్డు వదిలేసి
అక్కడినుండి లేచి గిరి ముఖమైనా చూడకుండా
తన మోటారు సైకిలు మీద వెళ్ళిపోయాడు.
గిరి శూన్యమైన మనసుతో తనూ వెనుదిరిగాడు.

20

అప్పుడే కన్ను మూత పడుతున్న మమయంతో
తలుపు చప్పుడయ్యే సరికి, ఎక్కడలేని విసుగూ
వచ్చింది ఉమకు. అంతలోనే నర్తకుండు, విసుక్కు
నేందుకు వచ్చిందా తాని ప్రదేశానికి? కళ్ళు
నులుముకుంటూ లేచి వెళ్ళి తలుపు తీసింది. గిరి
నవ్వుతూ లోపలకు ప్రవేశించాడు. విద్యుత్ప్రసారిత
ప్రదేశంలో నిలువబడినట్లు, ఉమ సర్వ శరీరము
చంచలించింది.

“గిరి” అని అన్నప్పంగా, మత్తుగా గాఢంగా
తనలో తాననుకుంటూ అతని గుండెల మీద వాలి
పోయింది ఉమ, అప్రయత్నంగా. గిరి చేతులు
కూడా ఉమను చుట్టి వేళాయి. ఉమ సర్వంగాలూ,
“గిరి! గిరి!” అని పిలుస్తున్నట్లుగా లోచించి గిరికి.
తన హృదయానికి అత్యంత సమీపంగా ఉన్న అమె
హృదయం ఎన్నో మహా కావ్యాలను తన హృదయానికి
అంద జేసింది. యావత్ప్రపంచమూ, శూన్యమైన
నట్లు ఆ శూన్యంలో, తామిద్దరూ మాత్రమే
ప్రకాశిస్తున్నట్లు భావించింది గిరికి—

అంతలోనే స్పృహజీయుడైనాడు గిరి. తనను
చుట్టూ ఉమ చేతులను మృదువుగా నడలించి,
దురంగా లోలిగ — “ఇదేమిటి ఉమా?” అన్నాడు—

ఉమ ముఖం ఎర్రబడింది. అవును. ఇదేమిటి?
తను గిరిని ఎంత ఆరాధిస్తున్నా, ఒక్కనాడైనా
అతనిలో హద్దులు మీరి మాట్లాడినది లేదు.

అలా అభిప్రాయం కూడా తెలిసికొన్నా తానో
తలపోయిందేమిటి?

వంచిన తల ఎత్తలేక పోయింది ఉమ. అయినా
జరిగిన దానికి ఆమెకు కన్పించ కలుగలేదు. ఉచితమో,
అనుచితమో యావజ్జీవితమూ తలెక్కుచు మురియ
డానికి ఒక్కక్షణమైనా ప్రసాదించాడు తనకు
భగవంతుడు— తన స్త్రీ జన్మ సార్వకమైంది.
అప్రయత్నంగా తనను చుట్టిన గిరి చేతులనుండి
తన శరీరానికి వ్యాపించిన మధురిమ, ఎన్ని జన్మలకు
సరిపోదూ?

తలవంచుకుని, ఎర్రబారిన చెక్కిళ్ళతో,
అర్చనమీలిత నేతాలతో, అనురాగ పూర్వమైన
మందహాసంతో తన ఎదురుగా నిలువబడిన ఉమను
చూసి గిరి హృదయం బాపురుమంది. “నేనెంత
దురదృష్టవంతుడనీ?” అనుకోకుండా ఉండలేక
పోయాడు.

“మీరు చాలా అలసిపట్టున్నారు. నేనలా
లిగి వస్తాను.” అన్నాడు గిరి.

ఉమ కంగారుగా “లేదు! లేదు! నేనేం అలసి
పోలేదు. పొద్దులు పోయింది ఇంకా నిద్రమిటి?”
అంది.

నిజంగానే ఆమె అలసట అంతా ఎగిరి పోయింది.
ఒకవేళ వదులుకున్నా తానికే నిద్రపోగలదా?

“మీరు డ్యూటీకి ఎన్ని గంటలకు వెళ్ళాల్సి?”
అన్నాడు గిరి.

“వ్యయంగా తొమ్మిది గంటలకు— కానీ,
ఎప్పుడంటే అప్పుడు పిలుపు వస్తూనే ఉంటుంది.

“బాల్కిని ఎక్కింటి ఉండదనుకుంటానే?”

ఉమ తలెత్తి గిరి వంక చూసి అదొకంకంగా
నవ్వింది. “ఎక్కింటి ఉండకూడదనగా ఇక్కడకు
వచ్చింది?”

గిరి గుండెల్లో గుప్పుకుండా నవ్వు. తన
భావోద్వేగాన్ని అణచుకోలేక ముఖం తిప్పు
కున్నాడు.

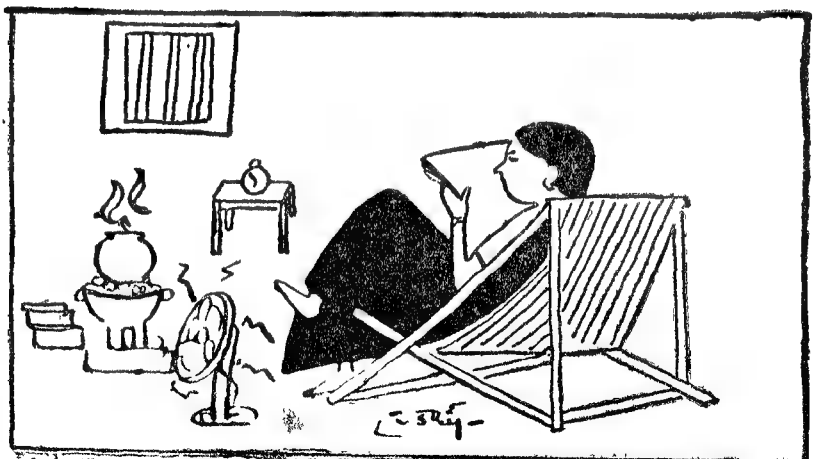
“మీకు స్నానానికి ఏర్పాటు చేస్తా వాగండి.”
అంటూ ఉమ లోపలకు వెళ్ళబోయింది—

“స్నానమేమిటి? ముఖం కూడా కడుక్కోలేదు.”

“అయితే ముఖం కడుక్కోవటానికి చేపిళ్ళు
పెడతాను.”

“మీ కెండుకు శ్రమ? పని వాళ్ళు లేరా?”

“ఇక్కడ అందరూ పనివాళ్ళే! హాస్పిటలు

బయట నుండి. కానీ, ఇంకా చాలా తక్కువగానే ముందు. అయిన మీకు వేర్వేరు పెట్టడం వాకు ప్రమా? ఇంతకంటే అనందం కలిగించేది ఇంకాకంటే ఉండదు— ఈ మాత్రం అదృష్టం కోసం ఎన్ని జన్మలైనా తప్పదు చేస్తాను”

గిరి ఇంకేమీ మాట్లాడలేదు. క్షణక్షణానికి అతని హృదయం పశం తప్పకుండా. ఉనును

నంపెంగ పొదలు

గాఢంగా పాడుతున్న తనలో తీసం చేసుకోవాలనే, తీవ్రమైన ఆకంక్షను, అతి నిగ్రహంతో అణగ దొక్కుకుంటున్నాడు. గిరి— అతని పర్య ఉద్రేకాలకూ, ఒకటే మంత్రం ‘ఉను హరి సాక్షా— హరి ప్రణయిని—’ ఈ భావన అతని ననుస్త

ఉద్రేకాలకూ తుడిచి పెట్టి, మహాతీసు మాత్రం నిలుపుతుంది.

ఉను ఇచ్చిన వేడి నీళ్ళలో ముఖం కడుక్కుని, అటు అందించిన కాఫీ అందుకున్నాడు గిరి— ప్రతి క్షణమూ, అతని హృదయం హాయి, హాయిమం అయిన ఉంది. ఇటు ఈ లోకంలోనే లేదు. ఆనాడు, ఆమెకు ప్రతి వస్తువు ఎంతో అందంగా, ప్రతి ఎవీ ఎంతో ఆహ్లాదకరంగా, లోకమంతా ఆనందమయంగా అనిపించసాగింది.

“ఇవాల సెలవు పెడతాను.” అంది ఉను. గిరి తల ఒడ్డుంగా తిప్పుతూ “వద్దు— ఏ ప్రకోభమూ మిమ్మల్ని కర్తవ్య విముఖులాలినిగా చేయకూడదు.” అన్నాడు.

“నరే! అయితే, ఏల్ల నంత త్వరలో వస్తాను.” “ఎరవారేదు. నీవు రాత్రి శ్రేయస్సులోనే కాని నేలవు. మీరు వచ్చిన ఆరువారే, మరం రావ కావంగా మాట్లాడుకోవచ్చును.”

“ఈ రోజే వెళ్ళిపోతారా?” దిగులుగా అంది ఉను.

“అవును సెలవు లేదు.” అ రోజు ఇద్దరూ కూర్చుని అన్నాలు తింటూంటే ఉను “నా చేతులతో మీకు వడ్డిస్తూంటే నాకు ఎంత సంతోషంగా ఉందో చెప్పలేను. ఇట్లాంటి ఒక్క రోజుకోసం జీవితంలో ఎన్నో నానంతోషంగా పడులుకో గలను.” అంది. గిరి తింటూన్న అన్నంలోంచి చెయ్యి పైకి తీసి “మీరిలా నీటికి, మాటికి, నన్ను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తే, నేను ఇప్పుడే పారిపోతాను.” అన్నాడు గంభీరంగా—

ఉను మాట్లాడలేదు కానీ, ఆమె కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. ఆ కన్నీళ్ళు చూసి గిరి ఆర్త స్వరంతో “ఉమా దేవి! నేను వచ్చి మీకు కష్టం కలిగిస్తున్నానా?” అన్నాడు.

ఉను వెంటనే “లేదు. లేదు.” అంది—

క్షణకాలమాగి గిరి “నాకు తెలుసు— నా రాక మీకు వ్యధ కలిగిస్తుందని— అయినా తప్పనిసరి కారణం వల్ల వచ్చాను రాకపోవటానికి, ఏమాత్రం వీలున్నా, వచ్చేవాడిని కాను.” అన్నాడు ఉను వచ్చింది.

“అట్లాంటి తప్పనిసరి కారణాలు కలగటం నా అదృష్టం. లేక పోతే, ఈ మాత్రం భాగ్యానికి కూడా నోచుకోక పోయేదానిని అయినా. ఏమిటా కారణాలు?” కుతూహలంగా అడిగింది ఉను

“మీరు దుబ్బినుంచి వచ్చాక చెప్పతాను. పాదాపుడిగా మాట్లాడే విషయాలు కావు.” అన్నాడు.

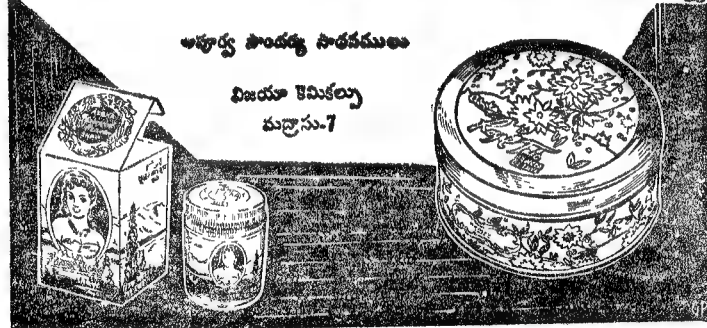
ఉను ఆశ్చర్యంగా అతని వంక ఒక్కసారి చూసి ఊరుకుంది.

ఉను హాస్పిటల్ కి వెళ్ళగానే, టెబిల్ మీది ఉను ఫోటోగ్రాఫ్ తీసి గట్టగా గుండెలకుడుము కున్నాడు గిరి.

లన తలపు మాత్రంతో పుంకితులాయ్యేస్తోంది అన సేవే, జీవితానందమనుకునే స్త్రీని తాను మానసికంగా, శారీరకంగా, అతి గాఢంగా వాంఛించే స్త్రీని తానై వదులుకునే దురదృష్టం, ఏ పురుషుడి జీవితంలోనైనా తటస్థపడుతుందా?

భారంగా కనులు మూసుకున్నాడు గిరి. రైలు ప్రయాణం వెళి అలలు అతనిని త్వరలోనే నిద్రాపి వదల వచ్చుంది. (నవీం)

అశోక రాయల్ టాల్కం పొదరు మరియు అశోక స్ఫ్రి

నల్లులను చంపును

వి.జె.ఎస్

బెన్జిలిన్-20

సాగ్ సస్ కెమికల్ కో. మద్రాసు-21.

తప్పక కొరండి

FARGO

పాకో

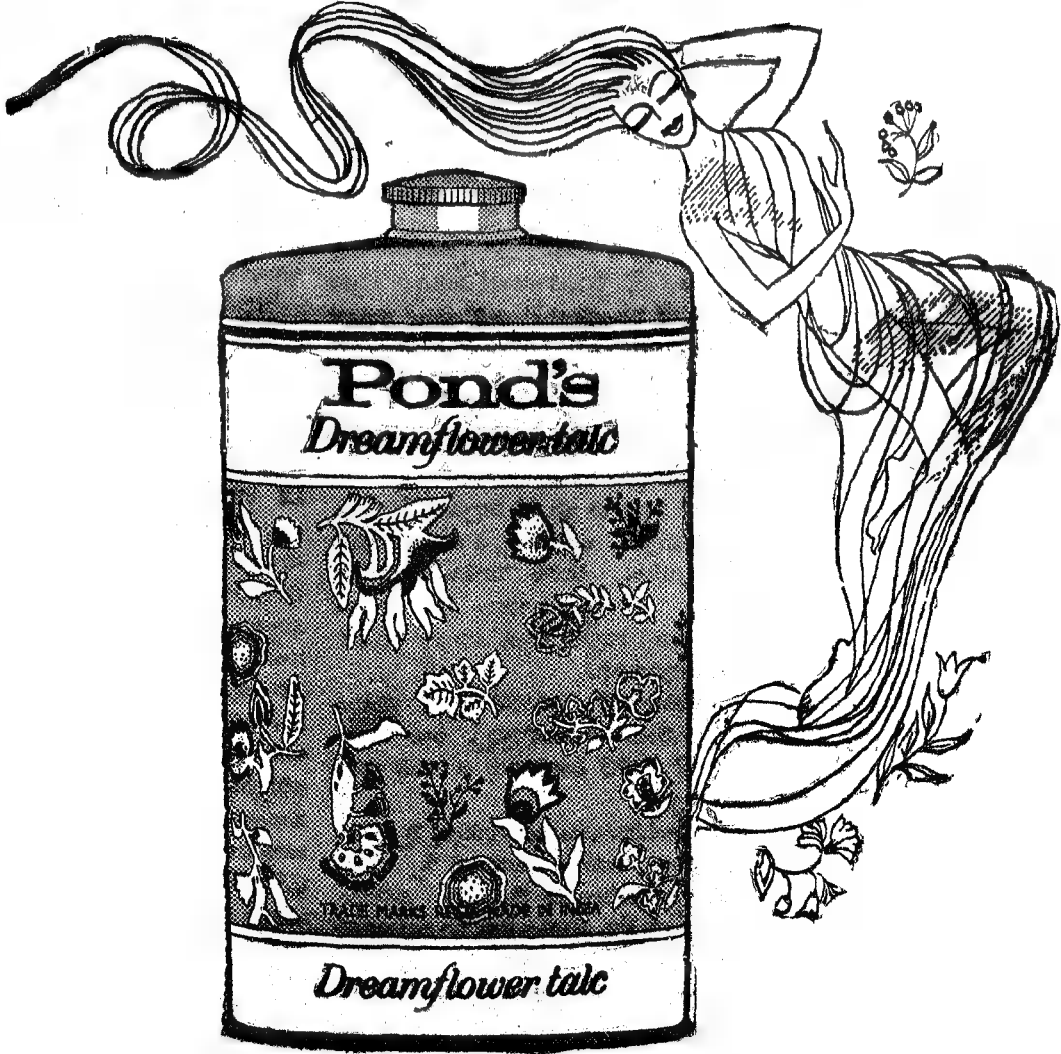
వాణ్యకదల ఉత్పత్తులు

కమ్మకపైసని
పొదుపు అయినది
మరియు
వాణ్యకదల

అత్యర్థిదానము :

ప్రతి కుటుంబము కోసగలిగే ఒక ఉత్తమమైన టాల్కం పౌడరు!

పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్

జిల్లనైనది • సువాసనగలది • నవోత్సాహము కలిగించేది

పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ - ముఖములోని వారందరూ అన్ని కాలములలోను వాడగలిగిన ఉత్తమమైన టాల్క్. పొడది, ఎండలు ముందుకున్నప్పుడు మృదువైన, ఉపశమనము కలిగించే పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్, రోజంతా మిమ్మల్ని బాంబులుగా ఉంచుతుంది. ఉక్కుగా ఉన్న వాతావరణములో చెమటను పీల్చే మరియు తేలికైన సువాసనగల పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్, రోజంతా మిమ్మల్ని సువాసన వెదజల్లుతూ, హాయిగా ఉండేలా ఉంచుతుంది! షేఫ్ ఒక పాండ్స్ డ్రీమ్ ఫ్లవర్ టాల్క్ చక్కను కొనండి - ఇప్పుడు ఇది 3 సైజులలో లభిస్తోంది!

సీసీట్రో - పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేటెడ్ (సంమిళమైన భార్యకతో యు.ఎస్.ఎ.లో స్థాపితము)

1971-72

విషయం చెప్పిస్తా, అలా మీ వివాహం విషయం
మళ్ళీ పిచ్చు రావటం మూడు సంవత్సరాలకు గడా!
మరి వివాహం ఇప్పుడే జరిపితే మంచిదని మా డిప్రెషన్.
మీ అమ్మగారేమంటుంది ?'

రఘు కూడా యింతే. చెప్పడంకన్న విషయాన్ని నిర్మోహమాటంగా చెప్పడం. సీతావతి గారుకూడ అడగవలసింది నిర్మోహమాటంగా అడిగేశారు. ఎదుటివారి ఇష్టాయిష్టాలు, కష్టసుఖాలు వరిస్తే తులు ఇవేమీ గమనించలేని ఒక జాతి ఉంది. ఆ జాతికి చెందినవారు సీతావతిగారు, రఘు — అనుకున్నాడు క్రాంతికుమార్.

'వివాహం విషయం ఇప్పుడేం తలపెట్టటం లేదు సీతావతిగారూ! నా చదువు పూర్తయితే కాని మా కుటుంబం కుదుటపడదు. మా కుటుంబం కుదుట పడితేనే మా రమ వివాహం చేయగలిగేది. ఆ తర్వాత నే నావివాహం. అంత వరకూ నేనేమీ మాట్లాడ లేను, క్రాంతికుమార్ మాటలకు ఏమనుకున్నారో ఏమో సీతావతిగారు 'సరేసరే' నంటూ చెప్పారు. క్రాంతికుమార్ స్వీడ్లర్లాండు వెళ్ళడానికి ఆయత్త మాయన్న రోజు అరుణ వచ్చి కలిసింది. గదిలో ఒంటరిగా ప్రయాణ నన్నావంట చేసు కుంటుంటే లోనికి వచ్చి 'ప్రయాణ నన్నావంటలో ఉన్నట్టున్నారే, నన్నుకూడా పోల్చు చెయ్య మంటారా?' అంది నవ్వుతూ.

ఓ 'తప్పకుండాను' అని 'రా అరుణ! సికోసమే వద్దామనుకుంటున్నాను. కూర్చో' అన్నాడు క్రాంతి కుమార్. అరుణ కూర్చుంది. కొంచెంసేపు ఇరువురి మధ్య మానం నిల్చింది. ఆ మానం ఎందుకనో చాలా భయంకరంగా అనిపించింది క్రాంతికుమార్ కు. ఆ మానాన్ని భంగపరుస్తూ దుఃఖం, భయం మిళిత వైన స్వరంతోనూ, పెదవులపైని తెచ్చికీలు నవ్వుతోనూ అంది అరుణ. 'నన్ను మర్చి పోతారు గాబోలు' అని.

ఆ మాటల్ని అరుణ పోశ్యాని కన్నులో నిజంగానే అన్నదో లేక నిజంగానే తనకా శంక కలిగి అన్నదో క్రాంతికుమార్ ఇదమిద్దంకా ఊహించలేకపోయాడు. 'అదేమిటి అరుణ! అలా అంటావు? మానవునికి

నీలి నీడలు

29 ■ పేజీ తరువాయ

అసాధ్యమంటూ ఏదీలేదని నేననుకుంటూ ఉండే వాణ్ణి. కాని ఇప్పుడు తెలుస్తోంది, తన కిష్టలైన వారిని, హృదయానికి నన్నిహితూరాల్నైన వారిని మానవుడు — ముఖ్యంగా నాజోటి వ్యక్తి — మరచి పోదామన్నా మర్చిపోలేదని.'

క్రాంతికుమార్ మాటలు అరుణకు తుప్పి కలిగింపాయి. అందుకని మరిక మాట్లాడలేక పోయింది. అయినా, మనసులో అప్పుడే జనించి వటుడింతై, ఇంతింతై అన్నట్లు పెరిగిన కొన్ని మూగ భావాలు ఆమె కళ్ళను నీటితో కప్పి వేసివై. దుఃఖం పెల్లుబికింది.

ఆమె కన్నీటికి కారణమేమిటో క్రాంతికుమార్ కు అర్థం కాలేదు. 'ఏమిటి అరుణ! ఎందుకలా కన్నీరు పెట్టావు? ఏం జరిగింది? నాలో చెప్పు' అంటూ ఆమె బుజానం తన రెండు చేతులతోనూ పట్టుకుని తటతట త్రొక్కుకుని కర్చిత్రో ఆమె కన్నీటిని తుడిచాడు.

'ఇంతవరకూ ఏమీ జరుగలేదు' అంది అరుణ? 'ఇక మాత్రం ఏం జరుగుతుందని?'

'మా నాన్నగారు ఇక్కడికి వచ్చారుటగా'

అవునన్నాడు. అరుణ మళ్ళీ కొంతసేపటివరకూ మాట్లాడలేదు. చివరకు 'మీకిది న్యాయమేనా చెప్పండి. మా అన్నయ్య రమను చేసుకోనన్నాడని మీరు ఘన వివాహానికి ఒప్పుకోలేదుటగా' దీనంగా అని, బాపురుమంది.

క్రాంతికుమార్ చలించిపోయాడు. దుఃఖం ఆశ్చర్యం రెండూ ముంచుకొచ్చివై. తానా విధంగా అన్నాడా? లేకపోతే సీతావతిగారు ఆ విధంగా అర్థం చేసుకున్నారా?

'అరుణ! సీమాటలు చాలాదాదకల్గి నున్నైవాకు. నేనావిధంగా అనలేదు. అమాటకొస్తే రఘు నా చెల్లిల్ని చేసుకోనన్నాడని నేను నిన్ను త్రోసికరించాలనే భావమే నాకు స్ఫురించ లేదు. మీ నాన్నగారిలో చెప్పినదట్లా ఒక్కటే. నా చదువు పూర్తయి,

నా వ్యక్తిని నేను చేజిక్కినానని రఘు వివాహం చేయటం వడదు. ముందు రమ వివాహం జరిపించ విన తర్వాతనే నా వివాహ విషయం నేను ఆలోచించేది అన్నాను. ఇందులో నా తప్పేమైనా ఉందా?'

అరుణ జవాబు చెప్పింది. 'నాన్నగారికి ఆ అర్థం స్ఫురించడేమో మరి. ఆయన అన్నయ్యతో ఆ విధంగా చెప్పాడు. అన్నయ్య అనరాని మాటలు అన్నాడు.' 'ఏమిటి?'

'ఫిరీన్ చెల్లెన్నానని మీకు గర్భం వచ్చిందని, నాకు వేరే సంబంధం చూసి పెళ్ళి చేస్తానని. ఇంకా ఏమేమో అన్నాను.'

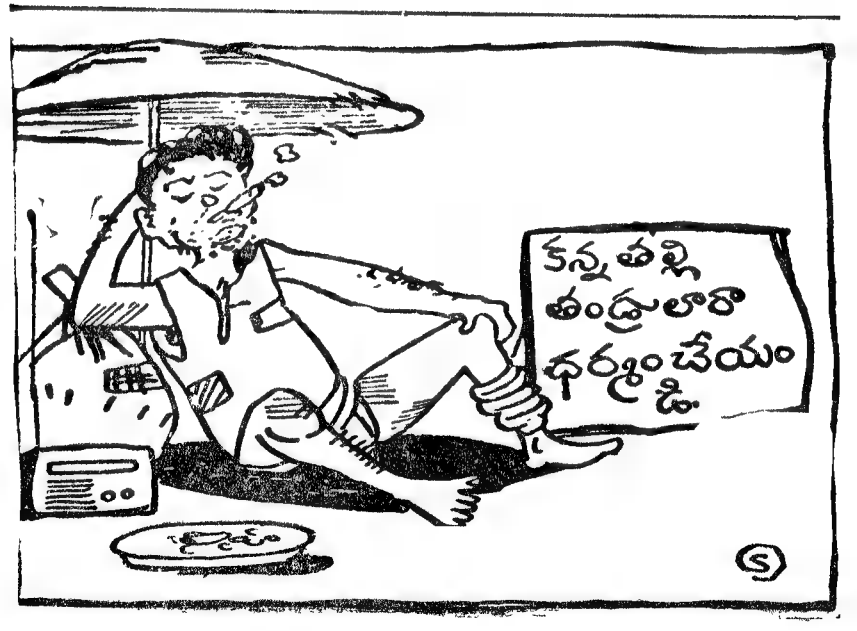
క్రాంతికుమార్ నిట్టూర్చాడు. 'ఎవరో ఏదో అనుకున్నారని, అన్నారని అనుకుంటారని నేను నా మనసును మార్చుకునే మూర్ఖుణ్ణి గాదు అరుణ!'

అప్పుడే 'అరుణ! అంటూ' అంటూ రమ లోనికి రావోయి వడవోయింది. అరుణ గణగణ రమను పట్టుకుంది.

* * * మరో సంవత్సరానికి చదువు బాటతుండనగా స్వీడ్లర్లాండులోని క్రాంతికుమార్ ను వెతుక్కుంటూ ఒక కవరు వచ్చింది. తన వివాహానికి ఆహ్వానాన్ని పంపుతూ అరుణ వ్రాసిన కవరది. శుభలేఖను చూసి విస్మయపోయాడు క్రాంతికుమార్. ఇలా జరుగు తుండేమోనని అనుమానం, భయం తనకు కల్గినా, ఇన్నాళ్ళుగా తనా అనుమానాన్ని భయాన్ని మనసులో నుండి తుడిచివేసుకుని సమాధానపడ్తున్నాడు. కాని జరగకూడదనుకున్నది జరుగనే జరిగింది. ఎందు కనో? అరుణ ఈ వివాహానికి ఎందు కంగిళించింది? తనమీద నమ్మకం లేకపోవలచేతనా? లేక ఆమె అభీష్టానికి భిన్నంగా రఘు, సీతావతిగారు బల వంతంగా ఈ పెళ్ళి జరుపుతున్నారా? వాళ్ళ అన్యాయానికి బలియై జీవితాంతం తీరని ఆవేదనతో, అనంతప్రీతితో అరుణ బాధపడవలసిందేనా? ఇందుకు మూల కారకుడు తనేగదూ! తను ఈ చదువులకు దూర దేశాలకు రావటం వల్లనేగదూ? తన వివాహాన్ని ఆనలేదా?

ఈ ఆలోచనలు అతనిలో ఆవేషపూరితమైన ఆవేదనను కల్గించివై. ■ విధంగానైనా పెళ్ళి వివాహాన్ని ఆపాలనిపించింది. కాని శుభలేఖలోని తేదీ అతన్ని వెక్కిరించినట్లు వంకరలు తిరిగింది. ఈ పాటికి పెళ్ళి జరిగిపోయి ఉంటుంది. పెళ్ళి జరిగిన మూడు రోజులకు పెళ్ళి ఏలుపు! నిర్వేదమైన నిర్దీనమైన చిరునవ్వు ఒకటి అతని పెదలవరకూ వచ్చి వచ్చి అగిపోయింది. కవరులోని ఉత్తరాన్ని బయటకు తీశాడు.

'దాక్షు క్రాంతికుమార్ గారికి — నేనీవిధంగా ఉత్తరం వ్రాయవలసి వస్తుందని మీరు ఇక్కడ నుండి బయలుదేరిన నాడే అనుకున్నాను. కాని... మనశయిష్టమైన సంఘటనలు జరుగుతాయని మనసుకు తోచినా ఆ భావాన్ని బయటికి వెలవరించమ సామాన్యంగా. నా విషయంలో గూడ అంతే జరిగింది. అదీగాక అలాంటి అయిష్టమైన సంఘటనలు జరుగవని, తాత్కాలికంగానైనా, నమ్ముతూ తద్వారా మనసును సమాధానపరచుకుంటూ 'ఆశ'తో జీవించటమే మానవుల లక్ష్యం — అనే వేదాంతం బాగా తలకెక్కింది వాకు. ఈ వేదాంతం, ఇన్నీ

అప్పుడప్పుడు రాజు మనసులో మెదిలి ఆలోచింపు కల్గిస్తోంది.

* * *

తెల్లవారుజానే అరుణ వచ్చింది. ఆమెతోపాటు ఆమె ఎడవెల్ల, చంటిపెల్ల వాడు, రఘు, సీతాపతిగారు వచ్చారు. ముందుగానే బాళి చేయించిన ముందు గదులు కెందులా వారికి ఏర్పాటు చేశారు క్రాంతి కుమార్.

రఘు బాగా చిక్కి కళ్ళవై పోయాడు. బాగా పెరిగిన గడ్డం. రోతుకు వీక్యమయిన కళ్ళు, అస్థిపంజరంతా తయారైన శరీరం— క్రాంతి కుమార్ కు జాలివేసింది.

క్రాంతికుమార్ ను చూడటంతోనే రఘు కళ్ళలో నీరు నిల్చింది. కన్నీటిని కన్నదనీకుండా చేసే ప్రయత్నంలో రఘు తలవంచుకున్నాడు. ప్రక్కనే కుప్పలో కూర్చున్న సీతాపతిగారు కోస్తా కున్నారు.

“హట్ట రఘూ! బాగా ఉన్నావా?” క్రాంతి కుమార్ ను అడగడం. తనకు తన పై తెలియకాదు. ఈ కాలము లేక ఎండిన మ్రోడులా జనించినాడతను క్రాంతికుమార్ కు. “ఎలా వుంది మీకు” మళ్ళి అడిగాడు.

రఘు జవాబు చెప్పలేదు. సీతాపతిగారు చెప్పటం మొదలుపెట్టారు. “ఏమిటోనోయ్ కుమార్! వాడి జీవితం పూర్తిగా దుఃఖభాజనం కావాలని రాజుపెట్టి ఉంది గాలో. లేకపోతే ఏమిటి చెప్పి. ఈ నడు నితో రావలసిన అల్పవా ఇది? యను బాధపడ్తు వ్వాడు. రాత్రిళ్ళు నిద్ర ఉండదు. పెద్ద వయసులో కొడుకును, మనుమల్ని చూస్తూ కృష్ణ రాజా అనుకుంటూ కాలం గడపసాగిన వయసులో కొడుకు దుర్బలని చూస్తూ క్రుల్లి క్రుల్లి పోససిన ప్రితి రావటం విజంగా నా దురదృష్టమే”.

“అలా అనకండి. బేంబేలు వడకూడదు. మనం వచ్చే కష్టాల్ని చిరునవ్వుతో ఎదుర్కొంటేనే జీవితం సుఖమయ మవుతుంది. రఘుకు ఏం వర్స లేదు. అతని వ్యాధిని నయం చేసే పూచీ నాది. ఈ పూచీ హాస్పిటల్ చేర్చిద్దాం” అన్నాడు క్రాంతి కుమార్. రోనల్లుండి తప్పుడే వచ్చారు అరుణ, అమ్మ. “అమ్మ! నాకు స్నానానికి ఏళ్ళ రోడు” అని చెప్పి తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు క్రాంతికుమార్.

రఘును చూస్తుంటే క్రాంతికుమార్ కెందుకో భయం వేసింది. రఘు ముఖంలో విషాద వ్యాధులు కన్పించటం సహజమే. కాని వాటితోపాటు అతని పెదవులపైన, కనురెప్పల క్రింద నీలినిడలు నాల్క మాడుతున్నై. నీలినిడలంటే తనకు భయం. తన అనుభవంలో బ్యూయిష్ మెన్ కనిపించిన కేసుల్లో నక్సెన్ అయినవి చాలా కొద్ది. “ఏ. ఛీ. ఏమిటి ఈ ఆలోచనలు. రోగిని ఇంతవరకు పరీక్ష చేయలేదు, రోని ఆర్గనూను ఎక్కువే తీయాలి. ఏదీ లేకుండానే ఏమిటి ఈ పాడు ఆలోచనలు, కంక్లూషన్ నూను?” అనుకుని బుజాన బులులు వేసుకుని స్నానానికి బయలుదేరాడు.

స్నానం గదిలో బాల్బితో నీళ్ళు, నబ్బు పెట్టి వస్తోంది అరుణ. క్రాంతికుమార్ ఆత్మర్యంగా చూశాడు. అరుణ పుట్టంటితో గారాబంగా పెరిగింది. మెట్టినింటితో వీనమెత్తు పనిచేయటానికి

నీలినిడలు

కూడానొకళ్ళు. “ఏ కెందుకు అరుణా ఈ శ్రమంతా” అన్నాడు.

“ఇందులో శ్రమమీ లేదులేండి. మీ అమ్మ గారికి సాయం చేస్తున్నాను. అంతే” అని వంట గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

క్రాంతికుమార్ కు స్నానం చేస్తున్నంత సేపూ ఏమో ఆలోచనలు ముసురుకున్నై. మెక్లెట్ రోజుల్లో అరుణ, తన వచ్చిపోతులగా ఉన్నప్పుడు ఎలా ఉండేదో, ఎలా మాట్లాడేదో ఇప్పుడూ అలాగే ఉంది, మాట్లాడుతోంది. కాని తను? అరుణ మరొకరిని వివాహం చేసుకున్నప్పటి నుంచి అరుణను గురించి తను ప్రాపించుకున్న పుష్పాల్ని మరచి

చిన్నారిరాము, ప్రతిరోజూ బాళ్ళ నాన్నగాత ఆసీనునటించి వచ్చే సరికి ‘యూజ్ ఫుర్’ తెచ్చి వేసేవాడట. రాము “ఇంతమంచి వాడా” అని వాళ్ళ నాన్న కొత్తల్లో ము రి సి పో యా డు. కొన్ని రోజులు పోయాక, “ఎందు కిలా కుర్చీ తెస్తున్నాడు, మీకు” అన్న ఆనుమానం ఆయన కొచ్చింది. ఎలాగైనా, యీ రహస్యం కనిపెట్టాలని, ఆయన ఒక కంట పసిగట్టి వున్నాడు.

ఒకరోజున కాసేపు కుర్చీలో కూర్చొని లేచివెళ్ళి, వాకిలి పక్కన నిలబడి చూచాడు మళ్ళీ నాన్న. కుర్చీలో పడిపోయిన చిల్లర డబ్బులను రాము నర్దు కొంటూ ఊండటం ఆయన కంట బడింది.

రచిబాబు (విజయవాడ)

పోజాచ్చాడు. ఇక జీవితంలో అరుణను చూడటం, ఆ అరుణతో మాట్లాడటం పడదనుకున్నాడు. కాని అరుణ తన ఇంటికి వచ్చింది. తనకు ఆర్థంగిక తన ఇంటికి రావలసిన అరుణ అతిధిగా, తన వృత్తిర్యా తనతో అవనరం ఉండి వచ్చింది.— అవును అరుణ ప్రార్థలం తోనే సీతాపతిగారు రఘును ఇక్కడికి తీసుకు వచ్చింది— అరుణతో తన వివాహం జరుగలేదే అని తానెంతగా దిగులు చెందాడో అరుణ అంత నిర్లిప్తంగా ఉందిప్పుడు. ఆనలు అలాంటిదేమీ జరుగ నటే మెదులుతోంది. కాని తను మాత్రం బెరుగ్గా ఉంటూ తన ప్రతి కదలికతోనూ, పలుకుతోనూ తన దిగులు ద్యోతకం చేస్తున్నాడు. బుబ్బి (స్త్రీకి పురుషునికి గల బేధంతో, ఇదొకటేమో అనుకున్నాడు.

క్రాంతికుమార్ స్నానం చేసి బట్టేసికి అరుణ టిఫిన్, కాఫీ సిద్ధం చేసింది. సీతాపతిగారు, క్రాంతి క్రాంతికుమార్ కుంటి టిఫిన్, కాఫీ పూర్తిచేశారు. తర్వాత క్రాంతికుమార్ ‘అంబులెన్సును వంపులాను రఘును తీసుకురండా’ చెప్పిపోస్టులుకు వెళ్ళాడు. హాస్పిటల్లో రఘును పరీక్ష చేయటానికి కావ సిన ఏర్పాట్లన్నీ చేయించాడు క్రాంతికుమార్. అంబు లెన్సుతో అరుణ, సీతాపతిగారు దిగి రఘుకు దింపి తోనికి తీసుక వచ్చారు మెల్లగా. ఎక్స్ మిమేన్ రూంలో ఎల్లైత కణ్ణ మూడ రఘుకు వదుకో బెట్టారు. అప్పటివరకు అక్కడే వున్న నర్సు కొరడ రఘు ‘ఏదో పని పురమాయించగా రోపలికి వెళ్ళింది. రఘు క్రాంతి కుమార్ ఇద్దరే ఉన్నారు. ఆ గదిలో, ‘కుమార్!’ నా కోసరం అనవసరంగా శ్రమ తీసుకుంటున్నావేమో’ అన్నాడు రఘు.

పరీక్షార్థం రక్తపు బొట్టును తీసుకోవోతున్న క్రాంతికుమార్ అలాగే అడిగాడు. ‘ఏమిటో మీ కుమారుడంటా భయపడ్తున్నాడు. యింతలో అల్లెడో నోవో’ అన్నాడు నర్సు.

ఆ నర్సు, ఆ మోటులు దాక్కుర్లు క్రొత్తగాదనే విషయం రఘుకు తెలియక పోయింది. అతని పెదాలపై వెలుగు లేని చిరునవ్వు అలా వచ్చి మాయమైంది.

ఇంతలో మరోక నర్సు అక్కడికి వచ్చింది. ఆమె చేతుల్లో ఏవో పరికరాలున్నవి. క్రాంతికుమార్ ఆమె మేపు ఒక క్షణం చూసి ‘ఏ ఉచ్చావేం కొరడ ఏమైంది?’ అని అడిగాడు.

ఇంతలో మరోక నర్సు అక్కడికి వచ్చింది. ‘అవసరమైన మివుండి ఇంటికి వెళ్ళున్నామి వెళ్ళిపోయింది. మోతో చెప్పమండి.’

ఆ జవాబును విన్న దాక్కురు క్రాంతికుమార్ కు కోపం వచ్చింది. ఈ కొరడ ఎప్పుడూ ఇంతే. తరచుగా మనసు బాగులేదనో ఇంటిపద్ద పనివుందనో వెళ్ళా ఉంటుంది. ఆమె ఉంటే తనకు ఎంతో తెలిక. ఇతర నర్సుల మోస్తరుగా కాకుండా తెలివిగా ఎన్నో వస్థల నర్సు కు సోతా, తనకు రిఫీస్ ఇస్తుంది. రఘుకు కేప్టర్ బాగా ముదిరిందని తెలుసు కున్నాడు. పైగా పొయిజన్. కేప్టర్ కు సంబంధించిన విష వధారాలు రక్తంలో కలుస్తున్నవి. కేసు పూర్తి పురూపాన్ని నమగ్రంగా తెలుసుకున్న తర్వాతనే ‘ప్రాగ్నాన్ ఈజ్ చెరీ గ్లో, అనుకున్నాడు. కాని పైకి ఏ భావాన్ని వెలిబుచ్చలేదు. ఒక వార్డులో ఒక బెడ్ కేటాయించాడు రఘుకి.....

ఆ రాత్రి క్రాంతికుమార్ కు నిద్రవల్లలేదు. రఘు విషయం వదేనదే గుర్తుకు వస్తోంది. ‘స్నానం చాల దీనావస్త అతనిది. ఒకవేళ రఘును వివాహం చేసుకుని ఉంటే?’ క్రాంతికుమార్ ఇక ఆలోచించ లేకపోయాడు. ‘చూస్తూ చూస్తూ జీవితాన్ని దుఃఖ భాజనం చేసుకోగలమా’ అన్నాడు రఘు. అంటే నీ చెలికు కుంటిని నేనలా పెళ్ళి చేసుకునేదో అనేగా. కాని కుంటికి బదులు కురూపే ఎదురైంది. అతని జీవితంలో. సాయంత్రం అరుణ చెప్పింది..... పెద్ద కట్నం తీసుకొని అందమైన అమ్మాయినే రఘు పెళ్ళి చేసుకున్నట్టు. కాని సంవత్సరం తిరక్కుండానే ఆ అమ్మాయికి, మశూచికం వచ్చి శరీరవంతా ముఖవంతా గుంటలు పడి వికారంగా తయారైంది. రఘు అనవ్యసించుకున్నాడు. ‘సీతా కాపురం చేయ లేను, సీపు రాగానే మా అమ్మ చచ్చిపోయింది. ఇప్పుడు

బహుశా మీరు చెప్పలేరు...
కాని ఆమె అందములో
కొంచము లోపము వుంది!

కొంచము నిదానించి చూడండి
ఇప్పుడు ఆ లోపములు
కనిపించుట లేదు!

మీరు ఏల్లాగ చెప్పగలరు. ఈమె తన ముఖము మీది మచ్చలను, మొటిమలను లాక్టో-కేలమైనుతో మరుగు పరుచుకొంది. లాక్టో-కేలమైను ఒక అత్యుత్తమమైన 'పోడర్ ట్రేక్'. దీనిని ఉపయోగించుటవలన ముఖచర్మ మందలి దోషములు మరుగు పడును. మీ చర్మము మృదువుగాను మరియు కాంతివంత ముగాను వుండును.

లాక్టో-కేలమైను - మీ సౌందర్యసాధనము!

లాక్టో-కేలమైను ముఖములోని మచ్చలను
ముటిమలను కప్పిపుచ్చును!

లాక్టో-కేలమైనులో శిశుముగ నుంచే ఉత్పత్తిమైన కేలమైను వుంది. అది ముఖ చర్మమునకు చాలా లాభదాయకమైనది. దీనిని ఉపయోగించుటచే చర్మము మృదువుగాను మరియు కాంతివంతముగాను వుండును. దీనివలన మీ సౌందర్యమధిక మగును. లాక్టో-కేలమైను ముఖము మీది మచ్చలను, మొటిమలను కట్టి తొలగి వాటిని తొలగించుటకు సహాయపడును.

లాక్టో-కేలమైను ముఖము మీద మొటిమలు మరియు ఎండ కిరణ వలన కలిగిన మచ్చలను తొలగించి వేడిగాలినుండి చర్మమును తడించును. చంద్ర పిల్లల రేగిన చర్మమును కూడా మృదువుగా మంచును.

సౌందర్యసాధకమైన లాక్టో-కేలమైను శ్రేణికి చెందిన లోషన్ క్రిమ్ మరియు టాంప్-ప్ రొడర్ కూడా కొరకుచున్నది.

కృక్స్ ఇంటర్ప్రాన్ లిమిటెడ్, బొంబాయి 18.

ఏపు కురువేదావు. కొవ్వొత్తకి వేసేవాణ్ణో. ఏ ముఖం మేను చూడలేను వెళ్ళిపో అబ్బాదుట. సీతావతిగారు, అరుణ ఎంతో నవ్వు చెప్ప ప్రయత్నించి నివలగైవారుట. పాపం ఆ ఇద్దరూ ఎంతగా కృంగి కృశించి పోతోందో.

భార్య పుట్టింటకి వెళ్ళిన తర్వాత రమ్మకి ఉద్యోగం పూడింది, కంప్రొకర్లతో లాబావీసడలం మూలంగా. అప్పటినుంచి ఇష్టమొచ్చినట్లు తిరిగాడు. వేళకు తిండి, విద్రలేక మనిషి సగవై ఇంటికి చేరాడు. అలా తిరగటం వల్లనే ఈ జబ్బు వచ్చింది, అన్నారట ఎవరో.

ముందు గదిలో అరుణ పనిపెళ్ళాడు ఉండి ఉండి ఏడుస్తున్నాడు. వాణ్ణి నమూనాయిస్తున్న అరుణ గొంతు నవ్వుగా వినిపిస్తోంది. కొంచెం సేవటికి వాడు విద్రపోయినట్లున్నాడు, నిశ్శబ్దంగా వుంది. అంతలోనే కలవరించినట్లే వుంది ఎడమిల్ల ఏడవటం మొదలెట్టింది. ఆ ఏడుపులోనే ఏదో

నీలి నీడలు

అంటోంది. క్రాంతికుమార్ కు ఏమగు పుట్టింది. విద్రలేకుండా ఎంతసేమని వదుకోవటం? స్వామి, లైటు లిపేనీ తలుపు తినుకుని వరండాలో కొవ్వాడు. అరుణ కూతుర్ని మాటలు చెప్పి మరిపించాలని చూస్తోంది. ఆ అమ్మాయి వుండి వుండి 'కాంతి కాంతి' అంటోంది. అలా ఎందుకంటోందో, దాని అర్థమేమిటో అతనికి అవగాహనకాలేదు. అరుణను పిల్చి తనుక్కుందామనిపించింది. అంతలోనే ఈ లైటులో పిలిస్తే అరుణ ఏమనుకుంటుందో ననే భయంకూడా వేసింది. మళ్ళీ ఆ అమ్మాయి ఏడుస్తూ 'కాంతి కాంతి' అంది. ధైర్యం చేసి క్రాంతికుమార్ తలుపు వద్దకుపోయి 'అరుణా' అని పిల్చాడు.

అరుణ తలుపు తీసింది. 'ఎందుకు పాప ఏడో

నీడ' అని అడిగాడు. 'పిమ్మిలేదు కలక నీడ' అంది అరుణ. పాప ఏడుపు వానించింది.

'కాంతి అంటుందేమిటి'

అరుణ నవ్వింది. 'వాళ్ళన్నయ్య కోపం కలవ రిస్తోంది. మా పెద్ద వాడిమేరు — క్రాంతికుమార్ క్రాంతికుమార్ ఇక అక్కడ ఉండలేక తిరిగి వచ్చాడు. తలుపులు గడియమేసుకుని గదిలో వదుకున్నాడు. పై నీలింగు పాను గిర్రున తిరుగు తోంది. అతని మనస్సులో అనేక విషయాలు సుక్కు తిరుగుతున్నై. అరుణ గురించి తను పార బిడ్డాడు. తనను, తన లోడి పైపోన్ని ఆమె మరచి పోయి సుఖంగా కాపురం చేస్తోందని భావించాడు. కాని అరుణ మరువలేదు. ఆమె కుమారునికి తన పేరు పెట్టటంలోనే ఈ విషయం స్పష్టమౌతోంది. కాని ఇప్పుడు, ఈక్షణంలో అరుణ మనస్సులో ఈ క్రాంతికుమార్ ను గురించి ఎలాంటి ఆలోచన లున్నవో తెలుసుకోవాలనిపించింది.

క్రాంతికుమార్ గట్టిగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు. కళ్ళలోపాలు తలపుల తలుపుల్ని గూడ మూసుకుని నిద్రపోవాలని. లేకపోతే మనసు పిచ్చి పిచ్చి కోర్కెల్ని కోరుతుంది.

కొన్ని నెలల క్రితం యిలాగే జరిగింది తను ఒక వ్యక్తిని గురించి అలోచించుకుంటూ కలలు కంటున్నాడు. ఆ క్షణంలో అదే వ్యక్తి అక్కడకి రావటం తటస్థించింది. కల యధార్థం కాబోయింది. కాని రహస్యంలో తప్పిపోయి ఆ వ్యక్తి మాటలచే తన కలలు తెరిపి వడటం జరిగింది.....

తలుపు దలు దలు జాడుతున్న చెప్పుడుకు పూచా ల్లో నుండి లేరుకుని లేచి తలుపు తీశాడు క్రాంతి కుమార్. ఎదురుగా అరుణ. క్రాంతికుమార్ ఏమై పోయాడు. ఏమిటిది? అరుణ ఎందుకు ఇలా వచ్చింది వచ్చింది? అర్థం కాక, ఏకాంతంగా వున్న స్త్రీ పురుషులు.... వెనుకటి అనుభవానికి సిగ్గువడడ తాను ఇప్పుడి పక్క పిమ్మిట్ భూవా?!

'ఏమిటలా నిల్చుండిపోయాడు? నిద్ర రావటం లేదా?' అరుణ అడిగింది.

'ఉహూ'

'అవును మరి, ఎలా వస్తుంది' అరుణ వచ్చింది. క్రాంతికుమార్ మాట్లాడకుండా నేల చూపులు చూస్తున్నాడు. అరుణ అక్కడ ఉన్న ఒక కుర్చీపైద కూర్చుంది. క్రాంతికుమార్ విక్కుచిక్కుమంటూ చూశాడు ఇక్కడ కై కాలుక్కుం దేమిటా అని,

'ఏమిటలా భయం భయంగా చూస్తారు? మిమ్మల్నేమైవా మింగులా ననుకున్నారా? అయినా మికిలాంటి భయం పోవాలంటే వెంటనే మీ అమ్మగారికి ఒక కోడల్ని చూడాలి.' అన్నది అరుణ.

క్రాంతికుమార్ కు నవ్వు వచ్చింది. అరుణకు చిన్నప్పటి పరిహాసధోరణి పోయింది కాదు అను కుని 'ఏమిటి అరుణా నీ పరిహాసం' అన్నాడు.

'పరిహాసమా! పెళ్ళి చేసుకోమని చెప్పటం పరి హాసమా' అంది.

'కాదనుకో. అయినా ఆ విషయాన్ని ఇప్పు డెందుకు?' అన్నాడు ఎటో మాస్తూ.

'అవసరం వచ్చింది గనుకనే. మీరు శారదను పెళ్ళి చేసుకోవానుకోలేదా?' అని సూటిగా ప్రశ్నించింది.

క్రాంతికుమార్ అప్రతిభు డైనాడు. తన నేరం బట్టబయలైన నేరమైనలా అరుణవేపు చూశాడు.

'హలోసార్! చూశానండీ! ఆ కథ మీవాడిదా? అద్భుతం! ఛాలా బావుంది!! ఇదిగో, అదే చదువుతున్నాను!... వచ్చేవారం వేసేస్తా...'

■ నిజమేమిటా తెలిసింది ? కాతడ చెప్పిందా ?
కారడ చెప్పడానికి అవకాశం లేదే. అరుణ హాస్పిట
లుకు వచ్చిన తక్షణమే కారడ యింటికి వెళ్లింది.
మూడు రోజులైనా మళ్ళీ రాలేదు కూడా.
'నీ కలా తెలుసు ?' అన్నాడు.
'ఇలాంటి విషయాలు అడవాళ్ళకు మరొకరు

చెప్పక్కర్లేదు. ఇక్కడే తోనెట్టేస్తాం' అంది అరుణ
గర్భంగా.
నిజమేమో ననుకున్నాడు (కాంతికుమార్ !
'నిజమేనా ?' అంది.
'నిజమే'
'నురి ఎందుకు చేసుకోలేదు ?'

'అమె క్లబ్బింగ్ లోకిపోయింది.'
'ఎందుకనో తెలుసుకున్నారా ?'
'చెప్పలేదు. బహుశః నేను తొందరపడి మొరటుగా
ప్రవర్తించానేమో ననిపిస్తోంది. ఒకరోజు రాత్రి
వది గంటల వమయం. నేను వరండాలో వడ
క్కుర్చీలో వండుతుని ఆలోచిస్తున్నాను. ఎవరి

బిజయకుమారి సౌందర్య రహస్యం
'నాచర్మసౌందర్యం కోసం రోజూ
లక్స్ వాడుచున్నాను'

స్కాంకర సినిమాకార బిజయకుమారి ఇలా
అంటున్నది. నేను రోజూ వాడే సౌందర్య సౌరభము
మీకు కూడా ఎందుకు వాడి యాదగూడదు? లక్స్
యొక్క సమృద్ధయిన మీగడ వంటి మరగ ఎంతో
శుభ్రమైనది. సౌమ్యమైనది...మీ చర్మసౌందర్యా
నికి చాలా గుణకారి. దాని సరిమకం ఆకర్షణీ
యం. లక్స్ వల్ల మీ చర్మసౌందర్యం
అతిమనోహరం.

లక్స్ టాయిలెట్ సబ్బు సినిమాతారలకు సౌందర్యము నిచ్చే సబ్బు

తెలుపులోను, నాలుగు వానపెల్లి రంగులలోను వున్నదీ

TEL 177-140 TL

హిందుస్తాన్ లీవర్ లిమిటెడ్.

డాక్టర్ వృత్తి చేయండి

విరామకాలంలో ఇంటిలో బోస్టల్
అన్యాయనాథుల హామియోపతి
పదివి, గవర్నమెంటు రిజిస్ట్రేషన్
కాలేజీల్లో డిప్లీమా పొందండి.

పాస్పుక్ట్ ఉచితం. వెంటనే వ్రాయండి.
Indian Homoeopathic College,
(APW), JULLUNDUR CITY

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండలు పెరిగి, వ్రేళ్లు పాటుకుపోయి
పాదము నేలపై బిట్టలేక రాళ్ళు తగిలిన (తుల్లి) పడు
వారు పైపూతగా వాడిన 'వేళ్లతోనహ' మాయంచేయ
గల నంతే. వెల పోస్టు ఖర్చులతో రూ. 4-25 న. పై.
కొక్కొక్కము చి తమటముల: గలది. రూ. 1-50
దాంపత్య రహస్యములు ... రూ. 3-00
తెలుగు హిందీ స్వయంశిక్ష రూ. 4-50
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ప్రభు అండ్ కో.

కె. మలయ పెరుమాళ్ వీధి, మద్రాసు-1.

RATNAM'S N-OIL

(పై పూతకు మాత్రమే)

అంగనరములు గల పీసల చెంది, చిన్నదో నీచో తిరిగి
యధావ్రతారం అయి పూర్తి శిశువు పనుభవించుటకు
50 వం|| ప్రఖ్యాతి గలది. 1 సీసా రూ. 10/- ల.
వి. సి. 1-50. కావలసినవారు ఎద్యన్ను పంపిడి.
ఇందులో పెస్టల్ రకం అర్జంటు గుణములను
రూ. 25-00 లు వి. సి. రూ. 2+00.

డాక్టర్ రత్నం సన్స్, (Est'd 1904)
మెరికాపేట బిలింగ్, ఆజంపూరా మార్కెట్ వద్ద,
హైదరాబాద్ -24 (అంధ్రప్రదేశ్)

తెల్లమచ్చలకు ఉచిత వైద్యము

అనేక సంవత్సరముల పరిశోధన ఫలితముగా
కనిపెట్టుబడిన "సోమరాజి" అయితే దగ్గర
జాడధమ తెల్లమచ్చలను నివారించును. ఒక
చిన్న సీసామందు ఉచితముగా పంపిండును.
ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Bharat Chikitsa Kendra (B)
P. O. Lal Bigha (Gaya)

నీలి నీడలు

గురించే తెలుసే అన్నాడు.

'నా గురించే' అంటూ వచ్చింది.
క్రాంతికుమార్ వచ్చుతూ 'కాదు. కొరద
గురించి. కొరద నా మనసుకో చోటు చేసుకుంది.
వృత్తిరీత్యా ఆమె నా వద్దనే ఉంటున్నా. ధర్మరీత్యా
ఆమెను నాదాన్నిగా చేసుకోవాలనుకున్నాను. అలా
అలోచిస్తూ వడుకుని ఉంటే కొరద వచ్చింది,
తను అర్జంటుగా ఏదో పూరు వెళ్తున్నానని చెప్ప
టానికి, నా పర్యవేక్షకుని తాళంవెలుపు ఇచ్చి
వెళ్లటానికి. నా మనసులోని పూహలు, కోర్కెలు
ఆమెకు చెప్పి ఆమె ఆమోదాన్ని పొందటా మనసిన
చింది. కాని, సంభాషణ ఎలా మొదలెట్టాలో
తెలియలేదు. తాళంవెలుపును అందించింది కొరద.
వాటిని నేను తీసుకోకుండానే—ఇప్పుడు నీ పుంటు
న్నావే—ఆ గదిలోని టేబులు పైన పెట్ట
మని చెప్పాను. కొరద గదిలోకి వెళ్లి వాటిని
అక్కడ పెట్టుంటే నేను కూడ ఆ గదిలోకి
వెళ్లి 'కొరద' అని పిల్చాను. కొరద భయపడింది.
ఒక మూలకు ఒదిగి నిల్చుని 'ఏమిటి డాక్టర్ ?'
అంది.

'కొరద! నీవు చాల తెలివైన దానివి. నే నెంతో
మంది నరపుల్ని చూశాను. కాని, అందరిలా
కాకుండా ఏమనవైనా సూక్ష్మంగా వివేచించేసుకపోతూ
నా మెప్పుకు పాత్రులై వైచాపు. అందుకనే నీకు
ప్రామాణ్యము ఇద్దామనుకుంటున్నాను' అన్నాను. 'ఈ
ఉద్యోగంలో ఇంతకంటే ప్రామాణ్యము ఏముంది ?'
అంది కొరద. 'ఈ ఉద్యోగంలో కాదు కొరద!
నిన్ను నా అర్ధాంగిగా చేసుకుంటాను' అన్నాను ఒక
అడుగు ముందుకు చేస్తూ.

'డాక్టర్' అంటూ గద్దించింది కొరద. 'మీ
రింకా మంచివారని అపోహపడ్డాను. పెద్ద మనుషు
లని మోసపోయాను. మీ కిలాంటి బుద్ధి పుడుతుం
దని నేననుకోలేదు. ఒంటరి ఆడది కనుపిస్తే
వెళ్లి వెళ్లి పేషెలు చేసే మీ జాతికి ఒక నమ
స్కారం. నాకే ఉద్యోగమే వద్దు!' అంటూ వెళ్ల
బోయింది. అప్పటికిగానీ నే నెంత తొందర పడిందో
తెలుసుకోలేక పోయాను. క్రాంతికుమార్ గా కాకుండా
ఒక డాక్టరుగా రత్నంలాంటి నరపును పోగొట్టు
కుంటున్నానని అర్థమైంది. కొరదను బ్రతిమ
లాడాను. మరెప్పుడూ అలా ప్రవర్తించనని మాట
యిచ్చాను.... ఇప్పటికీ కొరద అంటే ఒక విధ
మైన అభిమానం. ఆమె ఉంటే హాస్పిటల్లో నాకు
సగం పని తగ్గుతుంది. అంత తెలివితేలి ఆమె
క్రాంతికుమార్ చెప్పడం ముగించాడు. అరుణ
నిట్టూర్చింది.

కొంతసేపటికీ ముఖమీద నవ్వు తెచ్చిపెట్టు
కుంటూ 'ఒంటరిగా ఆడది మీ ఇంటికి వస్తే మీరు
చేసే సుర్యాద ఇదే నన్నమాట' అంది.

అరుణనేపు ఒకసారి చూచి తల వంచుకున్నాడు.
క్రాంతికుమార్. అరుణ అలా ఎందు కన్నద్దో అగ
ని అంటున్నట్లు లేదు. సిగ్గుతో కుంచించుకుపోయాడు!

అరుణ లేచింది. తలుపుదాకా వెళ్లి, మళ్ళీ వెనక్కు.
తిరిగి 'చూశారా వచ్చిన పని మర్చిపోయి ఏవేవో
మాట్లాడి వెళ్తున్నాను ? .... శ్రమ అవుతో
కుండా నాకో చిన్న సహాయం చేస్తారా, నాతో
పాటు కొంచెం పోస్టాఫీసుదాకా వస్తారా ?' అంది.

'ఇప్పుడే ? ఇద్దరారే .... పిండుకు ? అప్పు
డేగా ప్రశ్నించాడు.

'అవును. ఇప్పుడే. అర్జంటుగా మారాలో
ట్రంక్ ఫోన్లో మాట్లాడాలి. వారు ఇంటిదగ్గర
ఉండేది ఈ సమయంలోనే' అంది.

క్రాంతికుమార్ అమ్మను లేసి తామూ పోస్ట్
ఫీసుకు వెళ్తున్నట్లు చెప్పి పానము, పనివాడ్ని కని
పెట్టి ఉండవని అరుణతో బయటకు నడిచాడు.

అనంతపూర్వకు లైన్ దొరకటం ఆలస్య
మైంది. రాత్రిపూట అర్ధపాక్షియ గదా అని
ఎక్కువమంది ట్రంక్ ఫోన్ చేయడానికి రాత్రి
పూట వస్తూంటారు. అందువల్ల మూడింటికి
గాని లైను దొరకలేదు. అరుణ ట్రంక్ ఫోన్లో
మాట్లాడింది. ఆ మూడు నిమిషాల్లో ఎన్నో విష
యాలు మాట్లాడింది. వివరకు పాప దాని
అన్యాయకోసం బెంగ పెట్టుకుందని వెంటనే
క్రాంతిని తీసుకుని బయలుదేరవని చెప్పింది.
భర్తనుండి వస్తాననే సమాధానం వచ్చినట్లుంది.
అరుణ ముఖం వికసించటం క్రాంతికుమార్
గమనించాడు.

వెన్నెల, మంచు ఒకదాని కొకటి సోటీలనడి
కురుస్తున్నై. వెన్నెల అరుణమీద పడి ఆమె పోయ
గాన్ని తనివితీర త్రాగుతోంది. వెన్నెలతోపాటు
చల్లగా ఉన్న మంచు నింత వాసనల్ని కల్గిస్తూ
మలెక్కిస్తోంది. క్రాంతికుమార్ తో ఏవేవో భావాలు
చెలరేగాయి. ముందు నడమన్న అరుణ భుజంపై
చేయివేసి ఆమె 'అరుణా నివొక్క విషయం అడుగు
తాను నిజం చెప్తానా ?' అన్నాడు క్రాంతికుమార్.
'ఏమిటి' అంది తన భుజంమీద అతని
చెయ్యిని తీసివేస్తూ.

'నిన్ను వివాహం చేసుకోలేకపోయినందుకా
నా కిప్పు డెంతో విచారంగా ఉంది. ఫోన్ వాళ్లే
ముందు మీ నాన్న కోరినట్లు నిన్ను పెళ్లి చేసుకుని
మరి వాళ్లే బాపందేదేమా. నానల్ల నీ జీవితం కూడ
అనుకోని మలుపు తిరిగింది. నీవేం సుఖపడ్తు
న్నావో!' అన్నాడు.

అరుణ కొద్ది క్షణాలు అతని కళ్ళలోకి చూసి
'విద్ర మేల్కొలుంవల్ల ఫోన్ రిలీవ్డ్ డాక్టరు
గారికి కొంచెం పైత్యం చేసినట్లుందే. తేకపోతే
నేను సుఖపడకపోవటం మేమిటి ? నాకేం తోటని?
పాం' అని గొల్లన నవ్వింది.

క్రాంతికుమార్ చిన్నబుచ్చుకుని ముందు నడు
స్తున్న అరుణతోపాటు నడక సాగించాడు. ఆడ
వాళ్ల మనస్తత్వమీద బ్రహ్మాండమైన ఖీసెన్
రాసిన ఒకా నొక వ్యక్తి చివరకి, ఒక చిన్న విష
యాన్ని అర్థంచేసుకోలేక ఆడవారి మనసు అగాధం
అని, వారిని గురించి తనకేమీ తెలీదని ఒప్పుకున్నా
డు ఒక కథలో. ఆ కథలో ఎంతో సహజత్వం
ఉందని ఇప్పు డనిపించింది క్రాంతికుమార్ కు.

తెల్లవారిందో లేదో, ఏదో గోల వినిపింపి మెతుకుక
వచ్చింది క్రాంతికుమార్ కు. బద్దకంగా లేచి
కూర్చున్నాడు. ఎన్నో రోజులనుండి నిద్రలేనట్లు
కళ్ళ మెర మెరలాడుతున్నై. తల బరువుగా ఉంది.
మెల్లగా లేచి గది బయటకు వచ్చాడు. అరుణ
నిద్దు నిశ్చయింది. అప్పుడప్పుడూ సీతాపతిగారి
గొంతు కూడ వినిపిస్తోంది. కంఠాదుగా వరండాలోకి
వచ్చాడు క్రాంతికుమార్.

‘రేను బిల్లియం లెట్టెట్’ అంటి అమ్మి తక్కునొత్తుకుంటూ.

‘కప్పించకపోవటమేమిటి? ఎక్కడికి వెళ్తుంది? ఏంతుకు మీరంతా ఏడ్చటం?’ కొంచెం కఠినంగానే అన్నాడు క్రాంతికుమార్, వాళ్ళంతా ఆనవనరంగా గలదా చేస్తున్నారేమోనని.

‘నీలాపతిగారు ఒక ఉత్తరం అందించాడు. క్రాంతి కుమార్ గణగణా చదవటం మొదలెట్టాడు.

‘మిస్టర్ కుమార్! నే నీవిధంగా అంతర్దానం కావటం మీకు ఆశ్చర్యలాభే కల్గించవచ్చు. కాని వాకు తెలుసు నేనీక ఇక్కడ ఉంటుంటే విప్లవయోజన మని. మీరు ఎంతగా దాదానకున్నా నన్ను గురించిన మీ కలహాన్ని నే గమనించక పోలేదు. నేను ముందుగానే చెప్పిన నాజుబు నయం కాదని. మీరు వదల కనుమంటా వుగా అని. ఆ సంగతి మీకూ తెలుసు. తెలిసినా వాకు తెలుసకపోవటంలో మీ తప్పులేదు. దాక్కరగా అది మీ విధి. కాని మృత్యువు వాకు అతి సమావంత్ ఉండని తెలుసుకున్న చేసు హాస్పిటల్లోని బెడకు అంటిపెట్టుకుని ఉండలేక పోయాను. కారణం నేను కనిపించే ముందు చేయవలసిన ముఖ్యమైన ననులు రెండు ఉన్నాయి. ఒకటి మిమ్మల్ని క్షమాపణ కోరటం. ముఖాముఖి మిమ్మల్ని క్షమాపణ కోరే రైల్వం లేకపోయింది వాకు. ఎలా ఉంటుంది మరి? నావల్ల మీకుటుంబంలోని వ్యక్తులు తీరని నష్టాన్ని పొందారు. రకును వివాహం చేసుకోమని నన్ను నీవు అడిగినప్పుడు నా సమాధానం మీకు ఎంతో బాధను కల్గించిందని వాకు తెలుసు. కాని నాలోని ఏదో దుష్క శక్తి నానుండి ఆ సమాధానాన్ని చెప్పించింది. అంతేగాకుండా నిన్నే చేసుకోవాలనుకున్న అరాచకు మరో సంబంధం మూట్టాడును. ప్రమాద వశాత్తు రకుకు కల్గిన ఆ అవిలదనం చూచి నా మనసు మార్పు కుని మీ ముగ్గురి అకాశాధర్మి మట్టి పాలు లేకాన్ అంతకంటే ఎక్కువైన అందరినీ సంత వా జీవితంలో ఎదురైంది వాకు. కాని అప్పటికే తెలియలేదు అది వాకు శిక్ష అని. మశూచికంతో వా భార్య చూపు మారిపోయి అంద వికీనంగా తయారుకావటంతో ఆమెను శిరస్సురించి పుట్టిం టికి బలవంతంగా వెడలగొట్టాను. ఇంతకంటే క్రూరమైన, దారుణమైన విషయం ఉంటుందా? ఇంత ఘోరం చేసిన వాకు విస్మృతి ఉందా? నన్ను క్షమించమని నా భార్యను కోరే హక్కు ఉందా నాకు? లేదు. నేనంతటి అభ్యున్నానికి తగ్గును. కాని ఆమె క్షమా మూర్ఖునినన్ను క్షమిస్తుంది. నా నుండి ఏ ముఖాన్ని పొందవలసివా నా యీ చివరి కోర్కెను తీర్చి నాకా శాశ్వత ముఖాన్ని సంతృప్తిని కల్గించ గలదని. అందుకే నెట్టుకోవచ్చు. నాన్నకు, మీ అంగరకు వాకడపారి సమస్యకరం -- అనాగ్నకు రకును.”

క్రాంతికుమార్ కళ్ళనుండి నీరు కుప్పిటి నోటు టవ టవ రాలాయి. ఏమీ మాట్లాడలేక

అనేకాన్ని నిశ్చలంగానే చూసి అతని వాదన అభ్యున్నా కల్గింది.

‘ఇంత జరిగిం తర్వాత ఇలా నీళ్ళు క్షమించటానికి అనిద అక్కడుంటుంటే నీకి ధైర్యం.’

‘ఏమిటమ్మా అరుణా మీదే? మీ వదిల పుట్టింనింటే ఉండటం లేదా ఇప్పుడు?’ అన్నాడు నీలాపతిగారు ఆశ్చర్యంగా.

‘లేదు నాన్నా. అవిద ఈశోన్లే ఉంది.’

‘ఈ ఈశోన్లా?’ క్రాంతికుమార్ ప్రశ్నించాడు. నీలాపతిగారి కళ్ళ పెద్దవి చేశాడు.

‘అవును ఈ ఈశోన్లే. నుమ్మల్ని చూడగానే ఇంటిగర్గర ఏదో పని ఉందని వెళ్ళి, మల్లి తిరిగి దాని మీ కారడే మా వదిలే’ అంది అరుణ క్రాంతికుమార్ నైపు చూస్తూ.

నరందా నిందా ఆశ్చర్యం అవలించింది. ★

జన్మ దిన ఫలం

31 మే 31 తరువాలు

పుత్రి వ్యాపారంలో పెద్ద మార్పులు ఉండవు. అంతా యధాతథంగా జరిగిపోతుంది. ఉద్యోగంలో కొన్ని వికాసులు వచ్చినా స్నేహితుల జోక్యంవల్ల మీకు నష్టమేమీ రాదు. అధికారుల వలన బతుకవలసిన పనులు చాలా క్రమ మీద వెళుతుంటాయి. గృహ నిర్మాణ యత్నాలు వాయిదా వేయడం మంచిది. కుటుంబ సభ్యుల సంతృప్తి కరంగా ఉంటుంది. సంతానానికి సోభం సంకోచం లభిస్తాయి. పెద్ద ప్రయాణాలు చేయవలసిన వస్తుంది కాని వాటివల్ల అంతగా ప్రయోజనము కలగదు. విద్యా వైశ్వానిక రంగాల్లో బాగాతి లభిస్తుంది. వ్యూహాల్లో నెర వేరుతాయి. విద్యార్థులు కష్టం మీద కృతార్థులవు తారు.

ఏప్రిల్ 14

ఈ సంవత్సరం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వ్యాపారాల్లో అభివృద్ధికి అవకాశము ఉండదు. కాని మీ ప్రజ్ఞ వల్ల, ఉపాయము వల్ల వ్యర్థ అభివృద్ధిని సాధిస్తారు. మీ ఆరోచనలు ఇతరుల విషయంలో బాగా పనిచేస్తాయి. స్నేహితుల పనిమీద కొంత శ్రమ పొందవలసిన వస్తుంది. అధికారులతో పరిచయం లభిస్తుంది. కాని దానివల్ల ప్రస్తుతం యేమీ ప్రయోజనము ఉండదు. స్థిరాస్తి వ్యవహారాల్లో అనుకూలత లభిస్తుంది. సాహసపూరితమైన వ్యవహారాల్లో లాభించదు. శుభకార్యాల విషయంలో ఇదివరకు ఉన్న అడ్డంకులు తొలగిపోతాయి. వస్త్రాలంకార వస్తువులు కొంటారు. ఆర్థికంగా సామాన్యంగా ఉంటుంది కాని మిగిలిన అన్ని వ్యవహారాలూ సంతృప్తి కరంగా ఉంటాయి. సాంఘికంగా మాతన గౌరవం, బాధ్యత లభిస్తాయి.

ఏప్రిల్ 15

పుత్రి వ్యాపారాల్లో అనుకూలత ఉంటుంది కాని అరోగ్య విషయం మాత్రం సంతృప్తిగా ఉండదు.

విద్యార్థులూ యింకో యాదోగ్యం విస్తా ఉంటుంది. మీ ప్రయత్నం అంతగా రేపింబాకే ఉత్సాహంతో మంచి మార్పులు వస్తాయి. వ్యాపారంలో మీ మీకు జరిగిన అరోచనలు కలుగుతాయి గాని వాటిని అనాదు అరచదానికి అవకాశాలు దొరుకే సెలవ కలుగుతుంది. కుటుంబ సంకోచం లభిస్తుంది. సంభంధులు అంతే దానికి తోడ్పడగలగ్గుతారు. సాంఘిక వ్యవహారాల్లో ముతుకుగా పాల్గొనడంవల్ల క్రమ అప్పు వికార్య సాధించేదేమీ ఉండదు. విద్యార్థులు మొదటకుంటే శక్తివది చదువవలసిన ఉంటుంది. వ్యాయామాలకు, అలంకారవస్తు వ్యాపారులకు అనుకూల కాలం నవంబరు, డిసెంబరు నెలల్లో ప్రయాణాలు.

ఏప్రిల్ 16

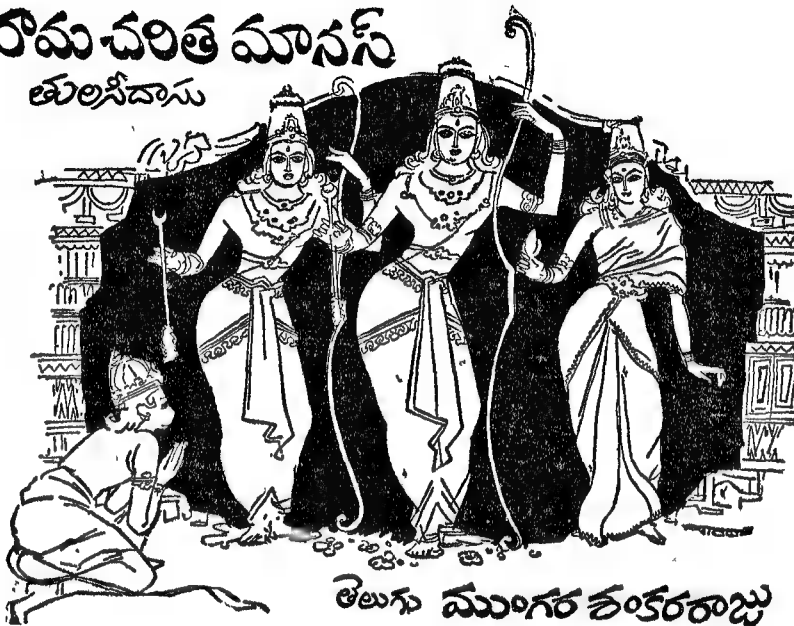
ఈ సంవత్సరం ప్రారంభంలో సామాన్యంగా ఉన్నా కానులాను ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగిస్థులు అనుకూలమైన స్థితిమందు మార్పు బడతారు. వ్యాపారస్థులు సాధన వ్యాపారాల్లో పాల్గొంటారు. సంవత్సరం మధ్యమంచి అదాయం పెరుగుతుంది. ఖర్చుకూడా పెరుగుతుంది. మీతో తిరుగుతూ మిమ్మల్ని మోసగించాలని ప్రయత్నం చేసే వారిలో వ్యవహరించవలసిన వస్తుంది. అరోగ్యం బాగా ఉంటుంది గాని కాలడం, జారి నడకం వంటి ప్రమాదాలు సంభవించవచ్చును. వివాహ వస్తువులను కోల్పోయే హావనలు ఉన్నాయి. బంధువులతో లేదా ప్రాయాలు వస్తాయి. వివాహంగా వ్యవహరించడం అవసరం. విద్యార్థులు మంచి మార్పులతో కృతార్థులు కాగలరు. వ్యవసాయదారులకు, ఆహార పదార్థ వ్యాపారస్తులకు మంచి సమయం. ★

“యువర్ ఆనర్! నన్ను ఇకవై ఏళ్ళ నుండి ఆనర్! లేను అలా! మీరు చూసినట్లు చెబుతున్న మూలంగా... మీరు ఈ ఇకవై ఏళ్ళలో ఏ విషయమైన ప్రయోజనం రా లేదని తెలిపోయింది...”

రామచరిత్ర మాసస్ తెలుగేదాసు

తెలుగు ముంగర శంకరరాజు

26

—“ఓ భవానీ! శ్రీరాముడు చరాచర జగత్తుకు స్వామి. అతని దివ్యలీలలు గ్రహించుట బహు దుస్సరము. స్వామి సోదరుడు సంగర భూమిలో మూర్ఛాగతుడై వడి యుండెను! అని ఈ సందర్భమున నాగ భూషణుడు నగ తనయతో పలికెను.

మూర్ఛితుడై వడియున్న లక్ష్మణమూర్తిని అంజనేయుడు యుద్ధభూమి నుండి తెచ్చి అవధేకుని యెదుట బెట్టెను.

హనుమంతుడు సంజీవికై

ప య ని ం చు ట

శక్తి ప్రయోగము వలన తెలివి గోలుపోయి, వెళ్తుట దోగుచూ నేలబడి యున్న సోదరుని గురించి పోతేత వాడుడు—“హా లక్ష్మణా! ఈతని నిహతుడవై భరా తలంబున కొరిగితివా! అనుజా, నీవు లేకున్న ఈ వాకి రోకము ఎందు అతు?” అని అర్చ స్వరంబున దుఃఖదీనుడై పూతయ విదారకముగా విలసింద సాగెను. జాంబవంతుడంత దాశరథిని సమీపించి—“ప్రభూ! ఈ స్వల్పమునకై మీరిట్లు దిగులుగని, ధైర్యము విడనాడుట కిది సమయము గాదు. లంకలో సుశీలుడను ప్రసిద్ధ ప్రణ వైద్యుడున్నాడు. తక్షణమే వానిని రప్పించుటకు యత్నించ వలసి వది.” అని సలహా ఇచ్చెను.

వాయుపుత్రుడు స్వామి నమ్మతి తెలుసుకొని తక్షణమే సూక్ష్మ రూపియై లంక లోనికి పోయెను. అతడు నిమగ్నములో సుషేణుని వాని గృహములో సహా తీసుకొని వచ్చి రాముని సన్నిధి మంచెను. సుషేణుడు నత శిరస్సుపై నరవతి యెదుట నిలచి—“సోమ్య! హిమవత్పర్వ ప్రాంత మున ద్రోణగిరికి సమీప మందున్న సంజీవి కొండను దెచ్చిన యెడల సోదరుడు సజీవుడగు” వని నూచించెను.

అంతట సీతావతి అంజనేయునివంక తిరిగి—“లక్ష్మణవ్రత! అంజనేయా!! శీఘ్రగామివై చని సంజీవిని పొందించుకొని వచ్చి సోదరుని సంగక్షింపుము —” అని ఆదేశించెను. హనుమంతుడాక్షణ మందే స్వామిచరణములకు నమస్కరించి, ప్రభు కార్యోత్సాహితుడై సైతమేగెను. వాయుపుత్రు డట్లు వియ్యూర్ణము చేరుకుని వాయువేగ మనో వేగంబున ఉత్తరాభిముఖుడై వయచించెను.

కాలనేమి గాథ

హనుమంతుని గమన వృత్తాంతము చారుల వలన తెలుసుకొని రావణుడు ఈర్ష్య వడెను. వాడంతట దురుద్దేశా వీడితుడై కాలనేమి యను రక్కసుని వద్దకు వెళ్లి పవనాత్మజాని ప్రయత్నము యెవ్విధముగానైననూ భగ్గుము చేయ వలసినదని వానిని కోరెను. కాలనేమి రావణుని కుత్సితబుద్ధి కోకింత చించించి ఇట్లునెను —

“అటాంకార మమలా శుభత్యాగ్రా,
శుభామోహానీ పోతవ జాగ్రా,
కాలవ్యాం కర భవృక జోయా,
పక్షమోహ నమర కి జీరియ పోయా?”

“రాక్షసరాజా! రామకార్యార్థియై పోవుచున్న హనుమంతుని ప్రయత్నమునకు విఘాతము కలిగించుట అసాధ్యము. నీవితనూ మోహాంధకార మున మునిగి యున్నావు. రావణా! కాల సర్వమును సైతము భక్షించగల ఆకుక్షింభరుని నీవు కలలో కూడా జయించలేవు. మమలావంకారములను వర్జించి ఇప్పటికైనా జాగ్రతుడవై కండ్లు తెరుచుకొనుము.”

ఎవరెంత బోధించిననూ మూర్ఖుని మనసు మార్పించలేదు. లంకేశ్వరుడు కాలనేమి హిత బోధను గూడా ధిక్కరించెను. ‘దుష్టునికి అగ్ర హము కలిగించి వానిచేతులలోనే నేందుకు దుర్మరణము చెందవలెను!’ అని వూహించుకొని కాలనేమి తుడుకు దశాననుని ఇచ్చానువర్తియై, అక్కడ నుండి బయలుదేరెను.

కాలనేమి మాయాబి. వాడు చూరతి గమించు

మార్గ మందొకచోట అందమైన జలాశయ మొకటి కల్పించెను. ఆ సరోవరతీరమున చక్కని ఆశ్రమ మొకటి సృష్టించుకొని, దానిలో వాడు కుహనాముని వేషముతో ధ్యానమగ్నుడై కూర్చుండెను.

మార్గకొంతుడై యున్న మారుతికి ఆశ్రమము చూడగానే అందొకింత విశ్రమింపబుద్ధి పొడ మెను. హనుమంతుడు కుహనామునిని సమీపించి — స్వామీ! దాహమగుచున్నది. కొంచెము జల మివ్వింపుడు — అని నమస్కారపూర్వకముగా అర్థించెను. దొంగసాధువు రామనామస్మరణ చేయుచూ నిమిరిత నేత్రుడై — “ఓయీ! నీవు అంజని పుత్రునివి కదా! సోమిత్రుని జీవితం జేయుటకై సంజీవివర్ప తమునకు వెళ్ళుచుంటివి. మీ రామునకు తప్పక జయము సిద్ధించును. జ్ఞానదృష్టితో నేనంతయూ గమనించ గలిగితిని. మంచిది ఇదిగో, అక్కడ కనబడు చున్న కొలనుకు పోయి దాహము తీర్చుకొని శుచివై తిరిగిరమ్ము. నేను నీకు జ్ఞానమువదేశించెదను —” అని పలికెను.

కాలనేమి చెప్పిన ప్రకారము అంజనేయుడు సరోవరము చెంతకు వెళ్ళెను. అతడు కొలనులో కాల బెట్టుగనే ఒక ఆడు మొసలి అతని కాల గట్టిగ పట్టుకొని లోనికిట్టెను. ఆ సంఘటనకు మహామరకరి మృత్యులోకము చూపించెను. అంజనేయుని చేతిలో అనువులు బాసిన ఆ జల చర మంతట ఒక దివ్యాంగనగా మారి మారుతికి ప్రణామిల్లి ఇట్లు పలికెను —

“ఓకమితమా! నేటికి మీదర్పన భాగ్యముచే వాకు కాపనిమోచనము కల్గెను. మహాత్మా! పూర్వజన్మలో నేమో కాలనేమి గంధర్వులము. మేమొకప్పుడు ఇంద్రుని సభలో గానము చేయుచుండి దుర్వాసుని పరిహసించితిమి. ఆ మహర్షి మా తుంటరితనమునకు కుపితుడై మమ్ము రాక్షసులై పుట్టుడని శపించెను. పిమ్మట మా ప్రార్థన లకు కొంచెము శాంతించి — ఓరీ! మీరు దనుజులై లంకలో జన్మించెదరు. త్రేతాయుగమున రామరావణులకు యుద్ధము జరుగును. అప్పుడు సంజీవి పర్యతమును దెప్పటకై పోవుచుండు అంజనేయుని వలన మీకు కాపనిమోచనము కలుగును — అని సెలవిచ్చి యుండెను. అంజనేయా! ఆశ్రమములో ఋషి వేళమోత సున్నవాడే కాలనేమి జాగ్రత్త!” అని తన పూర్వపుత్తాంత మంతయు తెలియజేసి గంధర్వాంగన ఆకాశ మార్గమును బట్టి తన రోకమునకు పోయెను.

హనుమంతు డవటి నుండి ఆశ్రమములోనున్న కుహనామునిని సమీపించి — “ఓ మునీశ్వరా! ఇదిగో ముందు వాగురుదక్షిణ స్వీకరించి పిమ్మట నాకు జ్ఞానోపదేశము చేయవలసినది —” అని పలికి, ఆ ధూర్జుని తన వాలమునకు చుట్టి, నేల కేసి కొట్టి, ఒక్కదెబ్బకు పాతమార్చెను. కాలనేమి రాముని స్మరించుచూ అతని చేతిలో ప్రాణములు వదిలెను.

అంజనేయుడు సంజీవిని తీసుకొని ఆయోధ్యమార్గమున

వచ్చుట

అనిల పుత్రుడట్లు నిరపాయుడై అవటి

మండి పోతుంటే పాత్రాది చేయకపోయింది. అక్కడ ద్రోణాద్రి వెంట సుషేణుడు చెప్పిన భాషలు వెతుక్కోగలను. ఎంత కోరిందిమనూ ఆ మూలక లభింప కంటుందేమో. ఓషధులను ప్రత్యక్షము కావలసిందిగా వనసంతుకుడు ప్రార్థించి వస్తుంటే పరితమయి తోక పోయెను. వాటి అడ వృథావమునకు మహా వీరుడు మండిపడి, నంటిని పర్యతమనే నమూనాగా పెకిలించి విపు విడుకొని బిల్వార్చి విరువార్చును తట్టెను.

అట్లు నంటిని పర్యతమయితే తిరిగి వచ్చుచున్న కపిసత్తముడు మార్గముతో ఆయోధ్యను నమోపించెను. ఆ రాత్రివేళ పైనుండి ఆయోధ్యను దర్శించి నపుడు వనసంతుకుడు పులకిత శరీరు దయ్యెను. అప్పుడు భరతుడు గగన పథమున కదలిపోవుచున్న పర్యతవ్యాయను కనుగొనెను. ఓహో! ఈ నిశిత యుద్ధాదో విభావరుడు వయవించు చున్నాడు. అని భావించి భరతుడు వెంటనే ఒక బాణము గురిపెట్టి అటు వైపు వదిలిపెట్టెను. ఆ బాణాని కి హనుమంతుడు పోరామా! యని ఆక్రందించి నేల కూలెను.

రామ స్మరణతో నేలబడిన రామదూతను గురించి భరతుడు బాధపడెను. అంజనేయుని లేపుటకు వలసిధమాల ప్రయత్నించి అతడు విఫల మనోరథుడై నిలవించెను. — “అన్నను అడవులకు బట్టించితిని, నేడతనికి నహాయ భూతుడగు సేవకుని సంపాదించితిని. నేనంత పాపాత్ముడను —” అని తలపోసి కైక తనయుడు దుఃఖాక్రాంతుడై గుండెలు బాదుకొని రోదించెను. తుదకు అతడు దైర్య మవలించింది — త్రికరణ తుద్ధిగా నేను శ్రీరాముని నేమించుచుండిన యెడల మారుతి శ్రీమహా మూర్త్యునిది తేరుకొనునాక — అని ప్రతిజ్ఞ చేసెను. ఆ క్షణమే అంజనేయుడు రామస్మరణ చేయుచూ పైకి లేచి కూర్చుండెను.

భరతుడు పులకిత గాత్రుడై కన్నుల ఆనంద బాష్పములు రాలుచుండ వనరాత్మజాని కాగలింపుకొని — “అంజనేయా! అన్న క్షేమమా! వదనకు కులలమా తమ్ముడు సుఖముగా నున్నాడా !!!” అని ఆత్రుముతో అడిగెను.

హనుమంతుడు భరతునకు, శ్రీశత్రువునకు, ముప్పురు రాలులకు, సరివృద్ధికి, మంత్ర ప్రముఖులకు జరిగిన నమాచార మంతయు సంక్షిప్తముగ తెలియజేసెను. కానల్లా కైక మునిగితులు సీతారామ లక్ష్మణులు వివదగమై యున్నారని విని కోకారూర్లై కన్నీరుమున్నీరుగా యేడ్చిరి. శ్రీశత్రువు డాగమము చెంది శరవాసములు చేబూని సోదరులకు సహాయ మొనర్చుటకై సంసిద్ధుడాయెను. భరతుడు ప్రారబ్ధ కర్మగీతిని గురించి విచారించెను. ఇట్లు విచారమగ్నుడై దుఃఖించుచున్న భరతదూతకు రామదూత దైర్ఘ్యములు పలికి, సీతారామ లక్ష్మణులు శ్రీమహాకలముతోనే విజయశ్రీతో ఆయోధ్యకు రాగలరని ఆశ్వాసించెను.

తదుపరి భరతుడు వాసర వీరునితో — “అంజనేయా! ఇది విలంబనకు నమయము కాదు. నీవు ప్రాతః పూర్వవే అక్కడకు చేరుకొని యెడల ప్రయత్న హరితయి వ్యర్థమగును. నీవు పర్యత సమేతముగా నా బాణముపై కూర్చుండుము, నిమనముతో లంక చేర్చెదను.” అని చెప్పెను. — ఓహో! వాకంటి యితని బాణ

మంత మోటుగా పోగొడ — యని తలతో అనుకొని మారుని మందస్మితు దయ్యెను. తదుపరి వాసర మూర్తి భరతదూతకు నమస్కరించి, వారివద్ద సెలవు తీసుకొని, వింగితాని, రామబాణము వలె ధృతగతిని ప్రయాణము పోగొడెను.

రాముడు లక్ష్మణునికై విలపించుట

అక్కడ లంకలో, మూర్ధ్వాగతుడై యున్న సౌమిత్రవేంకటాద్రిని రామాదులు రాత్రంతయు జాగరణ చేయుచుండిరి. కోకార్ణవమున నునికి దుఃఖించుచున్న వారి దైన్యస్థితి పృథకు విచారకముగా నుండెను.

“బ్రతురా! అర్ధరాత్రము గలిగెను. ఇంకనూ అంజనేయుడు రాలేదు. మహావీరుడు మార్గముదప్పెనో! లేక మరేదైనా ప్రమాదము నెదుర్కొన్నో, తెలియ రాకున్నది.” అని పలికి శ్రీరాముడు పొంగి వచ్చి దుఃఖము నాపుకొన లేక భోరున యేడ్చెను. అవధేకుడు అనుజాని శరీరముపై అది పృథకు విచారకముగా ఇట్లు విలపించ సాగెను —

“తమ్ముడా లక్ష్మణమూర్తి! “నకహిన దుఖిత దేహిమోహి కావూ బంధు నదాతన మృదుల మభావూ, మమహిత తాగి తజపు వీయమాతా సహతు బిసిన హిమ ఆతన బాతా, కై హపు అవధ కనన ముదా బాయీ నారి హతు ప్రియ భాయిగః బాయీ, బరు అవజ మనహ త్వెంజ జగమాహి నారిహి బిషేషభలి నాహి.”

“సోదరా! నీ మనస్సెంత మార్గవమై నది, నీ పృథకు మెంత సోహార్ద్రమై నది. నా నిమిత్తమై తల్లి దండ్రులను విడవాడితిని, నీడ వలె నిరంతరము నప్పును నరించి కానక సంధారై నాబా బాధలు నాతో వంచుకొంటివి. నాకు రవంత కష్టము కలుగుట కూడ చూడజాలని నీ బంధు స్వభావమంత రోకోత్తరమై నది! అనుబా నే జేసిన అపరాధమేమి! నాతో యొందుకు మాట్లాడుకున్నావు! దుస్సహమైన ఈ మోహము వారింది ప్రియమార అన్నాయని ఒక్కమారు పిలుపుము. క్షమా! ఈ దుఃఖము నుండి నన్నే దార్చు వారెవరు? మతులు నతులు మిత్రులు వచ్చుమందురు సోపుమందురు, కానీ సోదరులు లభించుట దుష్కరము కదా! సోదర వియోగము కలుగునని తెలిసియుండిన ఈ వనములకే వచ్చి యుండక పితృ వచనములను సైతము తిరస్కరించియుంతునో! లక్ష్మణా! రాముడు సతి కొరకై సోదరుని సోగిట్టుకొనెను. అను లోకాన వాదము నెట్లు భరించగలను. సోదరుడు లేక నేనే ముఖముతో ఇంటికి పోగలను, తల్లెలకేమని నమాధాన మివ్వగలను. అమ్మకు నీవు యేకైక పుత్రునివి. ఆమె నిన్ను నా కప్పగించి యుండెను. రామా! సుమిత్రకు నేనేమని చెప్పగలను! సోదరా! అన్ని విధముల నిస్సహాయుడైన నీ మాయపు ఇక జీవించుట దుస్సహము!”

ఇట్లు అనన్త శరణ్యుడగు అవధేకుడు, దుఃఖా రుడై విలపించెను. రాముని హృదయా వేద

నకు వాణితుల గుండెలు కరిగి పోయిరిట్లు యొక్కెను. ఓ అవధా! రామచంద్రుడు సీతా మామనమూర్తి, తనకు భక్తుల యెడగల అపార అను రాగమును అత డిష్టిభ్రమగవ్యక్త పఠయెను. అటు రాత్రి గలింనుకొంది ఇటు రామాదులు మరింత అరాటపడ సాగిరి. ఇంతలో అంజనేయుడు నంటిని పర్యతమును తీసుకొని రెండవ మూర్త్యునలై తేలికలుచూ వారి యెదుట ప్రత్యక్ష మాయెను. కరుణ రసముతో వీరరసమొప్పి కలియునట్లు హనుమంతుని ఆగమనముతో రామాదులకు దైన్యము తగ్గి దైర్య మేర్పడెను. రఘునాథు డానంద భరితుడై అంజనేయుని అలింగనము చేసి ఆనందాశ్రువులు రాల్చెను.

తదుపరి సుషేణుడు వెంటనే విశిష్ట సందాన సౌవర్ణ — నంటిని కరిణి యనెడు నాల్గు ఓషధులను తీసుకొని లక్ష్మణునికి తాకించెను. తక్షణమే సౌమిత్ర నిద్రనుండి మేల్కొన్న వానివలె మూర్ఛవీడి పైకి లేచి కూర్చుండెను. రామ లక్ష్మణులు వట్టరాని సంతోషముతో వరస్పరము కాగలింనుకొని ఆనందాశ్రువులు రాల్చిరి. నంటిని పర్యతము గాలిపోకనే యుద్ధమందు విగత ప్రాణులై పడి యుండిన వానరులందుకు నుగళ సజీవులైరి. తదుపరి మహావీరుడు నంటిని కొండను యదాస్థానమున చేర్చినచ్చి, సుషేణుని స్వగృహమున వదిలి పోయెను.

ఇష్టధముగ నంటిని ప్రభావమున సౌమిత్ర స్వస్థుడాయెను. విగత జీవులై యుండిన వానరులందరు పునర్జీవితమైరిరి. జన్మైస్యము క్రొత్త బలము పుంజుకొని పునః సంఘటిత మయ్యెను. ముగ్ధాధిష్టితమైన వనరర సేన మాతవోత్సాహముతో విజృంభించి కిలారములతో తిరిగి లంకపై దండెత్తెను. రాక్ష సేశ్వరుడంత రాటు దేరిన రాత్రించర వీరులు వారి వెదుర్కొనుటకు ముందు కురికించెను. ఆ వాటి నుండి రామ రామా సేనకు అనేక దినములు హోరాహోగి పోరాటము జరిగెను. మహోగ్రహోద్రగులై విజృంభించిన వానరసేనల ధాటికి వికారములు నిలువ జాలక నిల్గు ముండిరి. ధూమాత్కుడు, అతి కాయుడు, మోకరాత్కుడు, కుంభవీరుకుంభులు మొదలగు వీరాధి వీరులు తమతమ బలములతో ఒక్కొక్కరే వీర స్వర్గ మలంకరించిరి. వానర దళములు వీర విహారముచేసి విజయ సరసరత చూరగొనిరి.

రావణుడు కుంభకర్పణుని మేల్కొల్పుట

యోధాగైసరులగు రక్ష సేను లొక్కొక్కరే వివాతులగు చుండిరి. దిన దినమునకు స్వలము ధీజించి శ్రీశత్రులు పైకొనుచుండటం జూచి దనుజేశ్వరునికి దిగులు పుట్టెను. ఈ యావత్ప మయమున అనమానబలనంపన్నుడగు కుంభకర్పణుని సహాయ మపేక్షించుటకై గామాడు విశ్రియించెను. అప్పుడు నిద్రానశుడై పడియున్న తమ్ముని మేల్కొల్పుటకు దళాననుడూ భటుల వియోగించెను.

తస్మిన్విల్పమై నియోగించి జడిన నేలాది భృత్యులు సకల సోధన సంపన్నులై కుంభకర్పణుని శయన సుందిరిమునకు చనిరి. యోజనాయత

శివభారతమునకు మే మే నిమగ్నులమి. వాడినిచిది.
వారి ప్రయత్నము నిష్ఫలము వ్యర్థ మయ్యెను.
తరువాత వారు ఒక మేకను తెచ్చి వాని ముక్కులోనికి
తోలిరి. అప్పుడా రాక్షసుడొక తుమ్ముతుమ్ము,
కాళ్ళు చేతులు రుగ్మడించి, అపురించుచూ నోరు
తెరుచుకొని కాలని వలె కండ్లు తెగిచి లేచి కూర్చొ
నెను. భటులు కుంభకర్మని వికలాభవన గవ్య

రమూ విచ్చుకొనుట జూచి వెరగంది పారిపోయిరి.

అంతట దశాననుడు ముందుకు వచ్చి అంతకు మునుపే నిద్రముగా ఉంచిన మాంసరాలు, మిద్యమలుములు, నెత్తుటి బానలు తమ్ముని నోట బోయించెను. మిద్య మాంసములు చేబరి త్తున్నదై శ్రేపుచూ కుంభకర్మడు దశాననుని వైపు దృష్టి మరల్చి— “అన్నయ్యా అనురేఖా ! నన్నీ అకాలమున నిద్రనుండి లేపుటకు కారణ మేమి ? నీ వెందుల కట్లు విచార గ్రస్తుడవై కన్నట్టు చున్నావు ?” అని ప్రశ్నించెను.

దశ గ్రీవుడు తమ్మునికి జరిగిన వృత్తాంత మంతయూ శృత పరచి — “సోదరా ధీరణదారా ! యేమని చెప్పను ! నరవానరులు విజృంభించి నిశాచర నగరమును నానా భీభత్సము చేయు చున్నారు. దుర్ముఖ— దేవశత్రు— అతికాయ— అకంపన— మహాదరాది మనవీర వరులను వానరులు పొట్టి బెట్టుకొనిరి. మహా కాయదా ! నీ వీర్య ధైర్యంబులు ప్రదర్శించి దానవ వంశ మును రక్షించుటకు నమయ మానన్మమై నది.” అని ప్రబోధించెను.

సోదరాని వచనములకు ఇసుమంత విచారము ప్రకటించి కుంభకర్మ డట్లు బరులు పలికెను—

“అన్నయ్యా ! జగజ్జనని జానకిని హరించి నారాయణుని నరునిగా, మహావీరుని మర్కట మాత్రునిగా భావించుచున్న నీ మంద బుద్ధిని నేనేమని ప్రశంసించ గలను ! ఇంతకూ, కారణ జన్ములైన సీతారామ అక్కణులతో కలపించి కొంపకు కొరిచి బెట్టుకొంటిని. అగ్రజా ! జరిగినదో ఇప్పటికే జరిగి పోయినది. ఇక గడవిన దానికి వగచి లాభములేదు. కానీ ఒక్క విషయమైన నా మనస్సెందుకో మరింత బాధ పడుచున్నది. అది యేమన— లంకేశ్వరా ! ఇంతకాలము బ్రతికి ననూ నీవు శత్రువుల నెల్లు సాధింపవలెనో మిత్రులతో మైత్రీ నెల్లు నెరవలెనో ఇంకనూ తెలుసుకొన లేనందుకు విచారించుచున్నాను. లేకాన్న ఆ నాడే, రామ అక్కణులు అడవులలో నిన్ను హి యులై తిరుగుచున్నప్పుడే వారిసేల సంహరింపక ఉపేక్షించితివి ? స్నేహితుడగు నాలి సహాయము నీవానాడే అపేక్షించి యుండిన శత్రువుకు సహాయము తగ్గి యుండును కదా ! అదియునూ గాక, శూర్యబాణ వచ్చి నీతో మొరపెట్టుకున్న నాడే నా శత్రు నిశేషమునకై నీవు ప్రయత్నించి యుండిన కార్యమెంత సులభముగా సాధింప బడి యుండునో విచారించితివా ! అదట్లుండ, రక్క పురి రక్షణార్థమై నీవేమి శ్రద్ధ తీసుకొంటివి ! లంక కుత్తర భాగమున నమూద తీరమందొక దుర్గము కట్టియుండిన యెడల యెంత కట్టు దిట్టముగా నుండెడిది ! పగనాడు పారావారముపై బాటలు పరచుకొని నిర్భయముగా వచ్చియుండు టకు వీలు చిక్కియుండునా !

దనుజాధిపా ! పరువు మర్యాదలు విడనాడి పౌరుష హీనుడవై పరస్మిన్ హరించుట యందు నీవు చూపెట్టిన నేర్పు శాత్రువు నెదురించుటలో ప్రదర్శించ జాలక పొరబడితివి. రావణా ఇక గత జలసేతు బంధనమునకై విచారించుట వలన ప్రయోజనము శూన్యము. దైవ విర్ణయము తప్పించ రానిది. భూభార నివార

ణార్థమై భగవంతుడు భూలోకముతో అవత రించుచున్నాడు — అని నారదు డానాడే నాలో చెప్పి యుండెను. నిద్రాగత ప్రాణుడగు నేను ఈ సంగతి నీతో చెప్పుటకే మరచితిని.”

ఇట్లు నేక విధముల ప్రసంగించి కుంభకర్మడు అన్నయ్య చేతగాని తనమునకు నొచ్చుకొనెను. పిమ్మటతడు తన ఆలోచన లన్నిటిని కట్టిపెట్టి, తత్కాలమున తన వలన జరుగవలసిన కర్మవ్యము మనస్సుకు రాగా, తటాలున పైకిలేచి అగ్రజాని వైపు మరలి ఇట్లు ప్రతిజ్ఞా పూర్వముగా పలికెను—

“లంకేశ్వరా ! ఇదిగో నీ యాజ్ఞ. బాదలదల్చి ఇప్పుడే నేను సర్వసన్నద్ధుడనై యుద్ధరంగమునకు పోవుచున్నాను. రామునితో యుద్ధము కాబట్టి జయపజయములు రెండునూ నాకు గౌరవ భాజ నములే. అన్నయ్యా ! శాత్రవ సంహారమునకై వెళ్ళుచుంటిని, నన్నొక్కమారు కౌగలించుకొని వీడ్కోలు చెప్పు.” అని పలికి కుంభకర్మడు

తుదిసారిగా రావణుని కౌగలించుకొని అక్కడ నుండి వెళ్ళు తీసుకొనెను.

కుంభకర్మని యుద్ధము

తదనంతర మా భీమ బలుడు బండ్లతో మాంసము కుండతో మధ్యము తెప్పించి తనివితీర తీసెను. ఆ మహాకాయుడు శాత్రవ భయంకరమైన తన శరీరమును పెద్దజేసి, రోహదగ్రుకై కన్నులెర్ర జేసి, నాలుక చాచి నాట్యము చేయుచూ కాలాంత కుడై కదనరంగమునకు కదలెను. అసంఖ్య రాక్షస సైన్యము సర్వసన్నద్ధమై వాని ననుసరించెను.

కుంభకర్మడు యుద్ధమునకు వచ్చుచున్నాడని విభీషణునికి తెలిపెను. అతడన్నకు యదురేగి, పాదములపై బడి నమస్కారము చేసి — “అన్నా కుంభకర్మా ! అనురేఖుడు అహంకృతుడై నన్ను తిరస్కరించి కాలదన్నెను. నేను సాక్షాత్తాముని శరణు బోచ్చి సుఖముగా నున్నాను.” అని తెలియ జేసుకొనెను. కుంభకర్మడు తమ్ముని పైకి లేవనెత్తి ప్రేమతో—

‘రండిసారోరండి ! నేనే వద్దామనుకుంటాంటే...మీారే వచ్చే శారే ! నా మందు పన్నేసి...మీా మతిమరుపు తగ్గిపోయినట్టుండే!! అభిసుక్కిమాడా బయల్దేరారన్న మాట ! ఆ...’

ఉత్తమ చికిత్స

ఏ కారణాలచేత
నె నా భావనను
చెంది, కాంక్షలను
సాక్ష్యం అనుభవించి
లేనివారు వెంటనే
15 వయస్సు పైను

ప్రాంతంలో సంపాదించండి.

డా॥ ఎ. పూర్ణచంద్రారావు,
N.D.F.N.F.U. (Ceylon) సెక్యు సైన్సలను.
వాగ్గేర్లరావు పంతులు రోడ్డు,
పూర్ణా సెక్యులర్స్
గాంధీనగరం :: విజయవాడ-3.

తామరకు లిచెన్సా

సుప్రసిద్ధమైన
జర్మన్ నివారిణి
ప్రతిచోటా దాక్టర్లు
నిపారమ చేస్తారు.
ఈ క్రిందివాటికి విరహాయకరేషన్
అమోచుము అగు కీక్రమనివారిణి

- పుట్ట
- కాలిఫ్లెక్స్ మధ్యపాసిన పుట్ట
- మదమపగుట్ట
- చాకలి గట్టి
- మొటిమలు ఇంక ఇతర
దర్మదోషములు

అనంత జర్మన్ మాత్రాన్ని అనుసరించి
అందరినీ పీడిత తయారు చేయబడును

ది డాలర్ కంపెనీ

337, కంబెల్స్ స్ట్రీటు, హైదరాబాద్
పెద్ద తెలుగు అందరికీ అందగలిగిన

33DOL-1TG

రామచరిత మాసన్

“నిభీషణ! చింతించకుము, అగ్రజాడు కాల
వశుడై హితహితములు గుర్తించనేరక గర్వోర్ధ
తుడై యున్నాడు. నీవు విజ్ఞతలో రాఘవుని ఆశ్ర
యించుట రాక్షస జాతికి మేలయ్యెను. నిభీషణ! నిర్విచారాడవై శ్రీరాముని సేవించుము. నేను
మాత్రము సమరాంగణమున సాక్షేత నాథుని
సంధించెదను.” అని పలికి తమ్ముని పంపించి
వేసెను.

విభీషణుడు వెళ్ళగానే కుంభకర్ణుడు భూమి
దద్దరిల్లు నలుల ఒక తన్నుతన్న రణగర్జన చేసెను.
రఘుపతి విభీషణుని వలన కుంభకర్ణుని చరిత్ర,
వాని బలవీర్య ధైర్యవరాక్రమములాదిగా సవనరముగా
తెలుసుకొనెను. పిమ్మట రఘూధ్వజుడు కాకలు
దీరిన కపివీరులతో సైన్యము సమాయత్తము చేసి
దానవుని యెదుర్కొనుటకు నియోగించెను.

లోకభీకరుడగు రక్ష వీరుడు ఘన గర్జన చేయుచూ
గదాచుట్టడై వైరి దళమునెదుర్కొనెను. వన
చరులు శైలశృంగతరు సమూహంబులను వానిపై
వర్షింప జేసిరి. అవి వానికి మదగజము మీద నూపు
గింజలు చల్లి నట్లుండెను. కుంభకర్ణుడు క్రోధనమా
విష్టడై నిప్పులు — గ్రక్కమా విజృంభించి
యెదుట బడిన కపివృంధులను గదా ఘాతములచే
యిచ్చువచ్చినట్లు మర్రించునాగెను. కొందరిని చేతులతో
నలిపివేసెను, మరి కొందరిని క్రిందపడి కాళ్ళతో
త్రొక్కినను, వోటితో కొందరిని చచ్చరించి మింగి
వేసెను. మోకాళ్ళతో మోచేతులతో పిడికిట్లతో
మోదుచూ వందల వందల వానర వీరులను
కుప్పలు కుప్పలుగా కూల్చెను. దండధారునివలె
ఉద్బంధుడై విజృంభించిన ఆ భీకరాకారుని ఎదుర్కొన
జాలక వనచర భల్లక దళములు వెన్నిచ్చి పరుగు
లెత్తెను. సుగ్రీవ అంగద నలినీల హనుమంతులది
యోధాగ్రేవరులు చెదరి పోవుచున్న సేనను
తిరిగి కూడకట్టుకొని ద్విగుణీకృతాస్త్రాహులై
మరల దనుజవీరుని తాకిరి. రావణాసుజాడు మహో
దగ్రుడై బిట్టార్చి గదను త్రిప్పుచూ కపిసేనపై
బడెను. కాసారము జొచ్చిన గజరాజు వలె నిశాచర
వీరుడు వైరి పీఠుల వీరవిభారము చేసి శాత్రవ
భయంకరుడై తేజరిల్లెను.

దనుజాడిట్లు దుర్వారుడై వరాక్రమించి తన
వారిని ధర్మించుట గమనించి, మహా వీరుడు
మహోగ్రుడై బిట్టార్చి కుంభకర్ణుని శరీరముపై
పైకి దూకెను. మర్కట వీరుడు పిడికిటతో
వాని వక్షస్థలమును తీవ్రముగా కొట్టి క్రింద
పడవేసెను. క్రింద పడిన కుంభకర్ణుడు జీవున
పైకిలేచి కుపితుడై ఒక్క ప్రతిఘాతముచే
మహావీరుడు మూర్ఛా గతుడగునట్లు చేసెను.
పిమ్మట వాడు ప్రళయ రుద్రునివలె ప్రకోపించి
వ్వవంగ ప్రముఖులగు సుగ్రీవ అంగద నలినీలరపై
కురికి ఒక్కొక్కరినే ప్రహరించి సమర భూమిపై
సామ్యపీల జేసెను. చండ ప్రచండుడై చమూప
తులను చితుకగొట్టి, వైరివృహమును చిందర
వందరచేసి, మూర్తాంధుడై మంటలు గ్రక్కు

చున్న కుంభకర్ణుని ధాటికి నిలువలేక కపిసేన
కళావికల్పై దిక్కులు వత్పెను.

అంతట కుంభకర్ణుడు సంగరక్షోణి సంజ్ఞా
హీనుడై పడియున్న కపిరాజు సుగ్రీవుని చంక
బెట్టుకొని లంకాభిముఖుడై వనెను. అట్లు బంధి
తుడై కొంఠోబడుచున్న సుగ్రీవునికి, దారిలో
మూర్ఛ పడెను. చలుక్కున ముష్కరుని ముక్కు
చెవులు కొరికి వాని చంక నుండి జారుకొని సుగ్రీ
వుడు పైకెగసెను. అట్లు పట్టు తప్పించుకొని
పైకెగిరిన సుగ్రీవుని కాళ్ళ రెండు పట్టుకొని
కుంభకర్ణుడు వానర వీరుని గిరిగిరి తిప్పి నేల
చేసి కొట్టెను. సుగ్రీవుడు స్ఫూర్తిమీనుడై
రిచ్చిన పైకెగిరి తన వారిని వచ్చి కలుసుకొనెను.

వ్వవంగవీరుడు పట్టు తప్పించుకొని తననూ
వరాభివంది పోయినందులకు కుంభకర్ణుడు కోపా
ద్రిక్తుడై రొప్పుచూ మరల యుద్ధ భూమికి
మరలెను. అప్పటి వాని ఆగ్రహము నర్థించి
శత్రుము గాదు—

“కుంభ కరన రనరంగ విరుద్ధా

ననముఖ చలాకాలు జనుక్రుద్ధా,

కోటికోటి కపిధరి ధరిభాయీ

జను టీడోగిలి గుహ సమాయీ,”

కుంభకర్ణుడు క్రోధదుర్విర్జ్వలడై కాలుని
వదిలి కపిసైన్యముపై బడెను. కంట బడిన
వానరులను బడిన పట్టి నోలవైచుకొని సమల
సాగెను. కొండ గుహలో బడుమిడుతల దిండ్లు
వతు కోటను కొట్టి వానరులు వాని వదన గవ్వార
మున బడికడుపులోనికి పోవుచుండిరి. ముక్కు
చెవులు చేదించ బడుటచే రక్తస్పాంధుడై
ఉగ్రరూపము దాల్చిన ఆలోక భయంకరుని
దార్కొను ధైర్య సాహసములు లేక భయంకరుని
ములు భయకాంతలై పరుగులెత్తెను. ఇంతలో
లంక నుండి మరికొంత రక్కసి దండువచ్చి రక్ష
వీరునికి తోడ్పడెను.

వైరి బలము విజృంభించి స్వబలము నన్ను
గిల్లుట శ్రీరాముడు గమనించ గలిగెను. శ్రీఘ్రమే
శ్రీపతి సుగ్రీవాంగద హనుమంతులను చెదరి
పోవుచున్న స్వబలమును సమీకరించమని హెచ్చ
రించి, కొండపాణియై కదన రంగమున కురికి
స్వయముగ సురవైరి నెదుర్కొనెను. కోసల
వీరుడు క్రోధోద్ధీపితుడై శత్రు మూకలపై
పుంఖాను పుంఖములుగా బాణజాలము గుప్పించెను. రామ ధనుర్ముక్త—ఘోర వారాంచంబులు
వక్షంబులున్న సర్పంబులకై వలె బుసలు కొట్టుచూ
వైరి నిమోంబుల దాకుచుండెను. ఆ శరవంపరా
హతికి శాత్రవ సైన్యము వెరగంది వెనుకకు
తగ్గెను. శరధారలకు రాక్షసుల శరీరములు ఖండ
ఖండములై తెగి పడెను. లక్షలక్షల రక్షవీరులు
యొక్కడి వారక్కడ క్షత నివాతులై భూమిపై
దొర్లాడిరి. ఆప్రతి పాతములగు రామ బాణములు
శత్రు సంహారముచేసి తిరిగి వచ్చి ప్రభువు అంబుల
పాది చేరుచుండెను. క్షణ కాలములో రణక్షోణి
శత్రునిశ్చయమయ్యెను. (సశేషం)

“అట్లాగా, జీవితానికి అత్తూ, మనస్సు అందమూ మాత్రమే ప్రధానం కావని ఈ రోజున తెలుసుకున్నాను. గృహం జీవితం గడవటానికి అనేక విషయాలు అవరణలో ఉంచుకోవాలి. అనేక సాంఘిక కట్టుబాట్లకు లొంగి ఎవరి మనస్సు నొప్పించకుండా, ఎవరినీ అవహేళన చెయ్యకుండా జీవిత మార్గాన్ని పూలబాటగా మలచుకోవాలి. ఇలాంటి గౌరవనీయమైన గార్హస్థ్యం జీవితం గడవటంలో మీకు అన్ని విధాలా చేదోడు వాడేటట్లుగా ఉంటానని మన స్ఫూర్తిగా, మనస్ఫూర్తిగా ప్రమాణం చేస్తున్నాను. పంచమురాలినైనా, పంచకురాలి మాత్రం కాదు. నా వారి నేను దూరం చేసుకోవటంలో ప్రత్యేకత లేదు. కన్నతల్లి దండ్రుల నుంచి, బంధు మిత్రుల నుంచి ఒక రకాన్ని పంచకు పుట్టిన తోబుట్టువుల నుంచి, మిమ్ముల్ని విడదీశాను. ఈ సాహసానికి పరిసమాప్తి ఈ జన్మలో లేదు. మరుజన్మలో నైనా మచ్చలేని జీవితం ఇరువురకూ ప్రసాదించ మని ఆ పరమశివుని నేడుకుంటాను. పుట్టింది పంచమజాతి గృహంలో, మెట్టినది మీ ఇంట్లో, నా సర్వస్వం మీకు అత్త నమర్చణ చేసుకుంటున్నాను. నన్ను తీర్చి దిద్దుకునే బాధ్యత మీదే.” అన్నది స్వాతి. ఆమె పూర్వాయంలో వరవళ్ళు తొక్కుతున్న ఆవేదన కట్టలు తెంచుకుని ప్రవహించే మహానదిలా సురుగులు కక్కుతూ వెల్లుబికింది. ఈ పరివేదనా అపూతానికి తట్టుకోలేక నిర్జీవురాలిలా భర్త చెంత పడిపోయింది స్వాతి.

* * *

“జరిగి పోయిన సంఘటనలనూ, మనోభావాలనూ మళ్ళీ ఈ నాడు జ్ఞాపకం చేశావు స్వాతి. ఆ నాటి స్వాతి తన సర్వస్వమూ నాకు అత్యర్పణ చేసింది. ఈ నాడు నా జీవితాన్ని నీ పూర్వయ పీఠం మీద నిలిపాను. నీ పనులు, కుంకుమకు ఏ దేవతా, ఏ దేవుడూ ఆశించరు. ఎవ్వరూ చెరపలేరు. ఈ గుండెజబ్బు నన్నేమీ చెయ్యలేదు. స్వాతి, నన్నేమీ చెయ్యలేదు” అన్నాడు కృష్ణ మూర్తి.

తలుపు కొట్టిన చప్పుడయింది. స్వాతివెళ్ళి తలుపు తీసింది. ఏవార వదనంతో జయలక్ష్మి లోపలికి వచ్చింది. జయలక్ష్మి పరిస్థితి చూస్తే ఏం ప్రమాదం సంభవించిందోనని స్వాతి ఆదురా వడ్డది.

“ఏం జరిగింది జయా” అన్నాడు కృష్ణ మూర్తి. ఏమీ చెప్పలేక ఏదో చెప్పింది జయ లక్ష్మి. ఆరు కళ్ళూ సంతతధారా పాతంగా వర్షించినాయి. ఇలాంటి సంఘటన జరుగుతుందని ఎవ్వరూ అనుకోలేదు. కూర్చున్నమనిషి కూర్చున్నట్లే పడి పోయింది స్వాతి.

26

జానకిరాం ఆ ఊరు వచ్చి రెండు రోజులయింది. మారుమూల ఉన్న ఒక చిన్న పోలీస్ గదితీసు కున్నాడు. ఆ రెండు రోజులూ గది విడిచి బయటికి రాలేదు. పైన పంకా తిరగటానికీ, తన మనస్సు లోని ఆలోచనల పరిభ్రమణకూ ఏమైనా సామరసు మున్నదా అనుకున్నాడు జానకిరాం. పంకాకన్న వేగంగానే అతని ఆలోచనలు దొర్లిపోతున్నాయి.

ఎం డ మో వ లు

16 వ పేజీ తరువాయి

నేనెవరికోసం ఈ ఊరు వచ్చినట్లు? ఎవరి ఉద్దరించటానికి ఈ పని చేసినట్లు? కట్టుకున్న భార్యకు దూరమయ్యాను. కన్నవారి మనస్సు కష్టపెట్టాను. నా మనస్సును నేను సంతృప్తిగా సమాధాన పర్చుకోలేక పోతున్నాను. నా నోష్టని భగవంతుడు ఉద్యోగం చేసి గీతను దిద్దలేదేమో. ఎవరి కోసం నేను జీవించాలి? నా భార్య కోసం బ్రతకాలా, నా కన్న తల్లితండ్రులకోసం బ్రతకాలా? అన్నయ్య కృష్ణమూర్తి కోసం బ్రతకాలా? ఎవరికోసం ఏం చేయాలి? ఇంట్లో ఎవరికీ చెప్పకుండా ఈ రకంగా వచ్చేసి ఈ పోలీస్ డాక్యునే పరిజ్ఞానం సంపాదించటానికి నా ఎమ్మె డ్రిగ్రి ఆధార భూతమైందా? నా ఉద్యోగ సమస్య నన్నంత పీరికివానిగా, పనికి మాలిన వానిగా చేసిందా? ఈ సమస్యల్ని నేను పదిలించుకుని, వాటినుంచి దూరం కాలేనా? నాలోని మేధత్వమే నా జీవితాన్ని ఈ దారిని పట్టించిందా? అతని ఆలోచనలకు ఒక దారి తెన్ను ఏర్పడలేదు.

మెల్లిగా పక్కమీదనుంచి లేచి పంకా కట్టేశాడు. కాసేపయినా ఈ ఆలోచనలనుంచి దూరమవుదామని కళ్ళు మూసుకున్నాడు. పక్కగదిలో పకపకలు వినిపించినాయి.

“రోజా, రేపటి ఇంటర్వ్యూలో నువ్వు వెళ్లి ఉద్యోగం సంపాదించావంటే నాకు పరమ సంతోషంగానే ఉంటుంది కాని ఒక్కటే అనుమానం” అన్నది మగ గొంతు.

“రాజా, ఏమిటా అనుమానం, నామీద అనుమానం ఏమిటో” అన్నది ఆడ గొంతు.

“ఏమిటో ఉద్యోగం మోజులోపడి నన్ను మర్చి పోతావేమో, నాకు నాకు ఇప్పుడు వచ్చే

జీతం నూటపాతిక పాకీకేగా నువ్వు ఉద్యోగం చేసి పది డబ్బులు చేస్తే మన సంసారం ఏ చదు దుడుకులూ లేకుండా సాగిపోతుందని ఈ విర్యయానికి వచ్చాం. నువ్వు సంపాదిస్తున్నావు కనక నామీద నీ ఆధిక్యత ఏమిటని నువ్వంటావా రోజా” అన్నది మగ గొంతు.

“రాజాగారికి ఆ భయమేమీ అక్కర్లేదు. నా ఉద్యోగమూ, నా సంపాదనా నా ఒక్క దానికోసం కాదు. మన ఇద్దరి కోసం, పుట్టబోయే మన పిల్లల కోసం. మన సంసారం సుఖంగా సాగటంకోసం, అంతేగాని మీ మీద ఆధిక్యత చూపి, మిమ్ముల్ని దూరం చేసుకోటానికి కాదు. మీకు దూరమయ్యే ఉద్యోగం నేనెన్నడూ చెయ్యను. ఉద్యోగ రీత్యా మీనుంచి నన్నెవరూ దూరం చెయ్యలేరు, తెల్పిందా స్వామీ” అన్నది ఆడ గొంతు.

జానకిరాం మనస్సు అనిర్యచనీయమైన ఆనందంతో నిండిపోయింది. భార్య ఉద్యోగం తాలూకు ఇంటర్వ్యూకు భర్త కూడా వచ్చాడన్న మాట. ఉద్యోగం కోసం భర్తని దూరం చేసుకోనని మన స్ఫూర్తిగా చెప్పింది. వారెంత ధన్య జీవులో అనుకున్నాడు జానకిరాం. అతని భావనా ప్రపంచంలో గొతమి మెదిలింది. ఉద్యోగంకోసం తనని దూరం చేసుకుంది. తనని దూరం చేసుకుని ఆమె సంపాదనతో తృప్తి పడుతున్నది. ఆమెకు ఉద్యోగం తప్ప తను అక్కర్లేదేమో? గొతమి అభిప్రాయం అదేనా? ఆ దంపతులు అదర్భ ప్రాయమైన ధన్య జీవులు. తాము ఎందుకూ కొరగని వారు. యుక్త యుక్త విచక్షణాజ్ఞానం లేనివారు. మమతల్ని చంపుకుని, మనస్సుని రాయి చేసుకుని, తన గుండెల్లో ఒక రాయి పారేసి వెళ్ళింది గొతమి. ఆమెను తను ఆదరించగలడా? సంసార జీవితం గడవగలడా? గొతమి మనస్సులో తానికా నిలిచి ఉన్న

పాప

“నరే బాగానేఉంది ! మీ రెలా ఉంటారో తెలియం దే నన్నెలా పెళ్ళాడమంటారో....?”

ఓన్నా? తను హితవు చెప్పేలా కనువిప్పు కలిగించటానికి ఈ విధంగా దూరమయి ఉద్యోగం చేస్తున్నాడా? తను ఉద్యోగం చెయ్యక పోయినా, ఆమె సంపాదనలో తను జీవించాలని గొతమి కోరిక? గొతమి నట్లుదలా? గొతమి ఉద్దేశ్యమే అదయితే ఆమె ఉత్తరానికి తను ఇన్నాళ్ళనుంచి జాబు రాయకపోతే, ఆమె మళ్ళీ ఉత్తరం రాయలేదే? తను మంచివాడుకాదు, సంపాదించి భార్యను పోషించలేని వాడని అందరి అంచనా, అది నిజమే అనుకుంటే గొతమి భావనలేమిటి? ఈ భర్త నన్ను పోషించలేరు కనుక నా దారి నేను చూసుకో వచ్చుననే ఉద్దేశ్యంతోనే ఇట్లా చేసిందా? గొతమి భావం అదే అయితే తనలో భవబంధాలు తెంచుకున్న ఓన్నా? ఈ పరిస్థితి ఏమిటో ఇదమిద్దరమని తెలుసుకుంటే?

అలాగే ఏదో పరిస్థితిని కల్పించి వాటిలా కూర్చున్నాడు జానకిరాం. మెల్లిగా తన పెట్టె తీశాడు, ఎక్కడో పెట్టె అడుగున ఉన్న ఉత్తరం తీశాడు. ఆ రోజున గొతమి వ్రాసిన ఉత్తరం అది. ఒకటి రెండు సార్లు మళ్ళీ చదువుకున్నాడు. అప్పటికి సాయంత్రం నాలుగున్నర దాటింది. మెల్లిగా గొతమి పని చేసే ఆఫీసు వైపు వెళ్ళాడు. కానీపు చెల్లి నీడలో వచార్లు చేశాడు. అయిదు దాటింది. ఆఫీసునుంచి ఒక్కొక్కరే వెళుతున్నారు. అంత దూరాన గొతమి, ఆమె పక్కన మరో ఆమె కనుపించారు. గొతమి ఉత్తరంలో రాసినట్లుగా ఆమె నగేంద్రబాల అనుకున్నాడు. వాళ్ళకు కనిపించకుండా చెల్లి చాలున నిల్చున్నాడు. గొతమి, నగేంద్రబాల మెల్లిగా నడిచి వెళ్ళారు. గొతమిని చూశాడు జానకిరాం. అందమైన పువ్వుల పీఠె కట్టుకుంది గొతమి. అందుకు అమరిన జాకెట్టు చేతులో చిప్ప నంపి. మనిషి కొంచెం నల్లబడ్డది. ముఖంలోని అందమూ, నర్మస్వా తగ్గలేదు. జీవితాధ్యాయంలోని విషాదాన్ని అమె ముఖంలో చూడగలిగాడు జానకిరాం. ఆ కళ్ళలోని నిస్సారమైన చూపులు జానకిరాంను చకితుడిని చేసినయ్యి. మనిషి ఇక్కడా, మనస్సు ఎక్కడా అప్పట్నుంచి ఆమెతీరు. అయిదేళ్ళుగా కాపురం చేసి, కష్టమిఖాల్లి పంచుకుని, అనందానుభూతుల్ని మేళవించజేసి చిరు కోపంతో, అభిమానంతో అస్తవ్యస్తంగా తనలో మాట్లాడుతూ, తనకు కోపం తెప్పించి, తను విచార పడుతూ తన జాహుపల్లరిలో ముగ్ధమోహన సౌందర్యాతిశయంతో ఇమిడి ఉండవలసిన తన అర్ధాంగి గొతమిని చెప్పు చాటునుంచి చాలుగా, మాటుగా చూడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినందుకు మనస్సులో నవ్వుకున్నాడు జానకిరాం. అకారణంగానో, నకారణంగానో ఆమె ఎప్పుడూ తనలో ఏదో మాట్లాడుతూనే ఉండేది. ఆ కబురన్నీ ఇప్పుడు ఏమై పోయినయ్యి.

గొతమి, నగేంద్రబాల వెళ్ళిపోయారు. జానకిరాం మనస్సు ఉద్విగ్నమై ఉంది. అడుగులు బరువుగా వేసుకుంటూ వాళ్ళకు పందగజాల దూరంలో కనుచూపు మేరలో ఉంటూ నడిచాడు. కొంత దూరం వెళ్ళాక నగేంద్రబాల తన ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. ఆ ఇల్లు గుర్తు పెట్టుకున్నాడు జానకిరాం. గొతమి పంటిగానే వెళుతోంది. తన ఇంటికి వెళ్ళుతోంది. కాదు పుట్టింటికి

ఎం డ మో వ లు

వెళ్ళుతోంది. తన మామగారిల్లు వస్తోంది. అల్లంత దూరంలో నిల్చుని చూస్తుండగానే గొతమి ఇంట్లోకి వెళ్ళి పోయింది.

అది ఒక ఏడోగ్లు సన్నివేశమే అయింది. వారి జీవితాల్లో ఈ జీవన నాలుకానికి అత్యంత స్థూలమైన నాంది ప్రస్తావన ఉద్యోగం. దీనికి ఉప సంపాదన మేమిటో ఎవరికీ ఇంతవరకూ తెలిదు. ప్రేమ, వాంఛ, కోరికలతో కలకాలం కాపురం చేయవలసిన తమ దాంతో జీవితంలో ఇప్పుడు ఏదో తెలిసి ఒక సంఘటన తిష్ట వేసుకుని ఉన్నది. ఆ సంఘటన ఇప్పట్లో వైద్యోగి పోతుందో ఇంకా గూడు కట్టుకుని కాపురం చేస్తుందో జానకిరాంకు అర్థం కాలేదు. ఆదరంతో ఆహ్వానాన్ని అందుకుని అత్యంత ప్రేమ పూరితమైన ఆదరాభిమానాలతో ఆడుగిడవలసిన మామగారి ఇంటిని అంత దూరానుంచే చూసి వెనక్కు తిరిగాడు జానకిరాం. వివాహమై పునఃసంధానమైన కార్త రోజుల్లో తను ఆమెను విడిచి వచ్చేటప్పుడు అతని పూర్వ నేత్రాలతో ఆ వరండాలో నిల్చుండి చూసింది ఒకానొకప్పుడు

=====

డాక్టర్ : మీ రిం త కు ముందెంతమంది డాక్టర్లను చూశారు?

రోగి : ఎవరినీ చూడలేదండీ. మొదటి సారిగా మిమ్మల్నే చూశాను.

డాక్టర్ : అయితే మీ రింకొకరినీ చూడాలి న అవసరం కూడా లేదు!

ఎం. మాధవరావు (తెనాలి)

గొతమి. ఆమె చిత్త కుద్దిని, ప్రేమ నిర్మలతనూ, అత్యుత్పన్నీ తల్పకుంటూ తను ఇప్పుడు నిల్చున్న చాటువరకూ వచ్చి వెనుదిరిగి చూస్తూ వెళ్ళి పోయేవాడు రోజుల్లో. ఈ రోజున ఆ స్థలంలోనే నిల్చుని ఆ సాయం సంద్యారాగ సమయంలో ఆ ఇంటి వైపు చూసి వెళ్ళుటమే తప్ప ఒక్క అడుగు ముందుకు వెయ్యలేక పోయాడు. జానకిరాం. అతని మనస్సు ఉరకలు వేసినా, కాంక్షలు కళ్ళు తెరచినా అభిమానం. వాటినేకాక, తనను కూడా అమాంతంగా నెట్టి వేసింది. ఎవరయినా తెల్లినవాళ్ళు చూస్తారేమోనని వెంటనే రిక్తా ఎక్కి పావు గంటలో తన హోటలు గదిలో ప్రవేశించాడు జానకిరాం.

పంకా వేసి వదులుకున్నాడు గిర్రున పంకా తిరుగుతోంది. నా జీవితమూ ఒక ఉపగ్రహం గమనలానే ఉంది. గమ్యస్థానం చేరుకోలేక యధాస్థానానికి చేరినట్లుగానే ఉంది అనుకున్నాడు జానకిరాం మనస్సులో.

అవయత్నంగా అతని మనస్సులో నగేంద్రబాల ప్రవేశించింది. ఈవిడ స్నేహం వేసి గొతమి ఇట్లా ఉన్నాడా? భర్తని వదిలేసి ఉద్యోగం చేసు

కుంటూ నీహిట్టబోసుకోమని ఈవిడ గొతమికి ఉపదేశం చేసిందా? నాకన్న ఈవిడ బోధతే తన జీవితాన్ని తీర్చి దిద్దగలుగుతయ్యని గొతమి నిర్ణయానికొచ్చిందా?

ఒక్కసారి నగేంద్రబాలతో మాట్లాడితే? తన ఆలోచనకు తనకే నవ్వచ్చింది. ఆమె భర్తతో ఉన్నదో, తల్లి తండ్రులతో ఉన్నదో ఏం తెలుసు? మాట్లాట్టానికి వెళ్ళితే వాళ్ళనుమకుంటారో? నీ భార్యను గురించి నేనిచ్చే సలహా ఏమిటంటే అంటే అప్పుడు తన అభిమానం దెబ్బతినదూ? ఇది అర్థంలేని అవనిష్కృత సమస్యలానే తోచింది జానకిరాంకు. కాని ఏదో ఒక శ్రోత తొక్కాలి. సరాసరి మామగారింటికి వెళ్ళటం సిగ్గు చేటనిపించింది అతనికి. ఏదో ఒక అర్థం చేసుకోలేని నిర్ణయాని కొచ్చాడు.

ఆ రాత్రి హోటల్లోనే గడిచింది. మర్యాద ఉడయాస్తే లేచి ఏడు గంటలకల్లా నగేంద్రబాల ఇంటికి వెళ్ళాడు జానకిరాం. ఇంట్లోకి వెళ్ళటానికి సిగ్గు నిపించింది. తన భార్య విషయమైన సంగతులు ఆమె స్నేహితురాలి ద్వారా కనుక్కోవటం మేమిటనిపించింది. చివరకి నా ప్రవర్తన ఈ రీతిగా మారిందేమో అనిపించి దతానికి. ఎవరికోసం ఈ సంప్రదింపులు, ఎవరికోసం ఈ అన్వేషణ. ఈ జీవితంలోని అన్ని యధార్థ విషయాలకూ తనే బాధ్యత వహిస్తూ ఉండి పరిస్థితుల ప్రాబల్యానికి తట్టుకోలేక వస్తూ వస్తూ ఉన్నాడేమిటా ఇట్లా ప్రవర్తించటమా? అర్థంకాని ఈ మానసిక వ్యధ సోపటానికి ఈ నగేంద్రబాలతో సంప్రదింపులే మార్గదర్శకమౌతయ్యా? తేక ఈ సంప్రదింపులతో అవహేళనపాలవుతానా?

అలాగే ఏమిటని తోపలికి వెళ్ళి బుద్ధి పుట్టక వెనక్కు తిరిగాడు జానకిరాం.

“వచ్చి వెళుతున్నారేం. ఎవరూ మీరు” వెనక్కు తిరిగి చూశాడు. నగేంద్రబాల. ఏదో చెప్పడోయి ఆగాడు.

“రోపలికొచ్చి కూర్చోండి మాట్లాడుదురు గాని” మర్యాదగా ఆహ్వానించింది నగేంద్రబాల. ఇంట్లోకి వెళ్ళి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఎదురుగా నిల్చుంది నగేంద్రబాల.

“మీ పేరు”
“మీ పేరు నగేంద్రబాల కదూ”
అశ్చర్యపడుతూ తల ఊపింది.
“మీ స్నేహితురాలు గొతమి కులాసాగా ఉన్నదా”
మరి ఆశ్చర్య పడింది నగేంద్రబాల.

“మీరెవరో చెప్పలేదు. ఈ ప్రశ్నలన్నీ ఎందుకు వేస్తున్నారో నాకు తెలియం లేదు.”

“ఏమీ లేదు. ఊరికేనే తెలుసుకుందామని అడుగు తున్నాను. ఉద్యోగం చెయ్యాలనే కాంక్ష, అసక్తి ఆమెకు ఎక్కువనుకుంటాను. ఉద్యోగం చేస్తూ జీవించగలననే ధైర్యం ఆమెకున్నది కదూ” అన్నాడు ముఖావకంగా.

పొంగరిన సంతోషాతిశయంతో రోపలికి వెళ్ళి తల్లితో రెండు మాటలు మాట్లాడి కాఫీ తెచ్చి జానకిరాంకు ఇచ్చింది.

“ఈ కాఫీ తీసుకోండి” మర్యాద ఉట్టిపడుతూ అన్నది.

కాఫీ తాగడం జానకిరాం. చక్కగా నిల్చుని అతని ముఖ కవళికల్ని కనిపెడుతున్నది నగేంద్రబాబు.

“ఉద్యోగం చేస్తూనే జీవించాలనీ, భర్తను దూరం చేసుకోవాలనీ గొతమి ఎప్పుడూ అనుకోటం లేదు. తన ఉద్యోగం తాత్కాలికమేనని భర్త పిలుపు కోసం, ఆదరణ కోసం ఆమె నిత్యమూ ఎదురు చూస్తున్నదనీ నాకు తెల్పు, కానీ ఏ దుష్ట గ్రహమో ఆ భార్య భర్తల్ని తాత్కాలికంగా విడదీసింది. ఆ రోజున ఆవిధంగా వచ్చేసినందుకు తన అవివేకాన్ని, విచారాన్ని వ్యక్త పరుస్తూ భర్తకు ఉత్తరం కూడా రాసింది. కాని వారి జాబు మాత్రం ఇంతి వరకూ రాలేదు.” అన్నది నగేంద్ర బాబు.

చకితుడైనాడు జానకిరాం.

“తనంతట తానుగా తప్పు చేసినప్పుడు భర్తను క్షమార్పణ కోరుకుని తన తన కాపురాన్ని నిలబెట్టుకోవాలనే ఇంగిత జ్ఞానం లేకుండా, ఒక్క ఉత్తరం రాసి తన బాధ్యత తీరి పోయిందనుకోటం సమంజసంగా ఉందంటారా?”

నగేంద్రబాబు మనస్సులోనే నవ్వుకుంది.

“ఆ భార్య భర్తల వ్యక్తిత్వాలు వాళ్ళకు తెల్లి నంతగా నాకు తెలియవేమో. ఉద్యోగం మానేసి వచ్చేయ్యమని ఈ నాడు చెబితే సంతోషంగా రాజీనామా ఇచ్చి భర్త వెంట బయల్దేరి వచ్చేస్తుంది గొతమి. ఆమె మనస్సు వెన్నెలాంటిది. చిలికితేనేగాని వెన్న రాదుకదా. ఆ నేర్పు ఆ భర్త మానసిక వధలో లేక పోవచ్చు. కాకపోయినా పురుషులతో బాటుగా స్త్రీలుకూడా ఎగబడి ముందుకు వచ్చి ఉద్యోగాలు చేస్తున్న ఈ రోజుల్లో ఎవ్వరి ఘనత్వానూ పోషించునో ఉద్యోగమూ నయ్యదని తపధం పట్టి, తనకున్న విజ్ఞానాన్ని, నడుపునూ భూస్వామితం చేసి గోరీ కట్టబూనటం నడుపుతున్న ఏ మగవారూ చేయవలసిన పని కాదు. అది ఏ రకమయిన వ్యక్తిత్వానికి చెందాతుందో ఆ పరిమాణాన్నికే ఎరుక. ఈ విషయంలో మీ అభిప్రాయమేమిట?” అన్నది నగేంద్ర బాబు.

దెబ్బ తిన్నవానిలా తలెత్తి నూకాడు జానకిరాం. తల వంచుకుని అటువైపు మోస్తున్నది నగేంద్ర బాబు.

“అంటే ఉద్యోగం చెయ్యటం ఇష్టం లేని భర్తను ఈ ఒక్క విషయం గొతమి దూరం చేసుకో దల్చుకుంటే ఆమె వ్యక్తిత్వానికీ అది గీటు రాయి వంటిదే అవుతుందేమో?” వ్యంగ్యంగా అన్నాడు.

“ఎన్నటికీ కాదు. అనేక కారణాంతరాల వల్ల అలాంటి జీవితం గడిపే స్త్రీల విషయం నేను చెప్పటంలేదు. గొతమి భావం మాత్రం అది కాదు. తన జీవితం భర్త నువ్వంతానే వెళ్ళబుచ్చుకోవాలనే ఎప్పుడూ తావ్రతరుచుడుతుంది. భర్త ఆజ్ఞానుసారం, అతని ఇష్టా ఇష్టాలనే ఆధారం చేసుకుని ఆడది జీవించవలసినా, అవిడకూ ఒక వ్యక్తిత్వమూ, గౌరవమూ సంఘంలో ఉంటాయి. ఆ వ్యక్తిత్వానికి విస్తారం కలిగిఉన్నాడో, దెబ్బ తగిలి నప్పుడూ తాత్కాలికంగానైనా విరక్తి చెందటమనేది ఉన్నా, కారం తినే వ్రతి వ్యక్తిరోనూ ఉంటుంది. భార్య భర్తల్లోనీ ఏ ఒక్కరైనా అదే చారణాన్ని అదా రంగా తిసుకుని సంపాదాన్ని పొడం చేసుకోవూద్దా న్నానమనేది అడ వానికి అపరిచింపైనా, ఆ ఆధార

రచయితలకు విజ్ఞప్తి

తమ రచనలతో కాక విడిగా ప్రాంపులు పంపే వారి రచనలు తిప్పి పంపడం సాధ్యం కాదు. ఈ విషయంలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరిపే అవకాశం కూడా లేదని గుర్తించ ప్రార్థన.

చరకాశ్రమం పార్మసివారి

మెర్సెస్ రక్తచుట్టి బళ్ళు

దీర్ఘకాల జీర్ణ సవామేహము, కురుపులు, నల్ల రాగిరంగుమచ్చలు, తిమ్మెరలు, గజచర్మము మంగుమచ్చలు, కీళ్ళవొప్పలు. కాళ్ళు చేతులు మంటలు, శోభిమచ్చలు, గంధులవాపు వారిం ము. 60 బళ్ళు రు. 10/- పోస్టు రు. 1-50

రవ్వల్లింగ్ ఫిజిషియన్ :

డా॥ వి. సుబ్బారావు-చరకరోగ నిపుణులు వెల్ కంహోటలు ఎదుటగాంధీనగరం విజయవాడ-3

మీ వాతవృత్త్యకత నిచ్చుటకు

కృష్ణ వేణి

"సూపర్-ట్రయో"

సోల్ సెల్లింగ్ ఏజెంట్ :

నేషనల్ ప్రొడక్ట్స్ సిండికేట్

292, బి. హెచ్. రోడ్, మద్రాసు-21

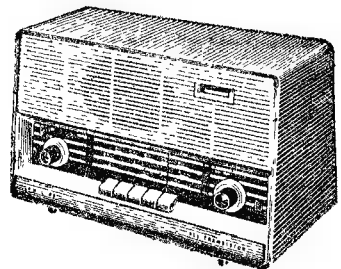
ఫోన్ : 51569

ఫిలిప్స్

అందమైన, మన్నికగా పనిచేసే రేడియో

నూతన నోవోస్టోనిక్ ట్రాన్సిస్టరు టెక్నిక్ లతో మృదువైన ధ్వని నిచ్చుటకు తయారుచేయబడినది.

ఈ రోజు

ఫిలిప్స్ రేడియోను

కొని మీ ఇంటిని

శోభాయమానం చేయండి.

—: ఆ ద ర్శ జ్ఞ టి ల ర్పు :—

మోడరన్ ఆటో స్టోరు

కాన్వెంటు వీధి, విజయవాడ-1

—: బ్రాం చి య :—

గోపాలరెడ్డిరోడ్ గవర్నరుజేటు,

విజయవాడ-2

బొమ్మాపినురోడ్ గుడివాడ.

జాన్ని మగపాడు పోడు చెయ్యకుండా, అమ్మకోకుండా కాపాడుకోవాలి. అప్పుడే సహనానికి సహజత్వం వస్తుంది. అది లోపించినవాడు ఆ సంసారం తమంతట తాముగానే పాడు చేసుకున్న వారవుతారు. ఇందుకు తార్కాణం గౌతమి సంసార జీవితమే. అందుకు ఆ భార్య భర్తలిద్దరూ కారకులే. తప్పు ఇద్దరిలోనూ ఉన్నది." అన్నది సగంధబాల ఉద్యోగంతో.

నిర్మాంత పోయాడు జానకిరాం. తను పరాయి వ్యక్తిని తెల్లకూడా సగంధబాల ఇట్లా మాట్లాడుతున్నదంటే తానెవరో ఆమెకు తెలిసి పోయినట్లుగా అర్థం చేసుకున్నాడు. అనుకోకుండానే ఒకరి ముఖాలోకరు సూటిగా చూసుకున్నారు.

"జానకిరాం గారూ" నవ్వుతూ అన్నది సగంధబాల.

విన్న పోయాడు జానకిరాం.
"ఉద్యోగంతో ఏదో మాట్లాడేశాను. నన్ను క్షమించండి. గౌతమి మిమ్మల్ని ఎప్పుడూ దూరం చేసుకో దల్చుకో లేదు. బిడ్డేళ్ళుగా కాపురం చేసినా మీరు ఆమెను సరిగా అర్థం చేసుకోలేదనే నా భావన. ఈ రెండు నెలల్లో ఆమెను పూర్తిగా తెలుసుకున్నాను. తన కాళ్ళమీద తానుగా నిలబడి జీవించగల శక్తి ఏ కొద్ది మంది చదువుకున్న ఆడ వాళ్ళకో ఉంటుంది. కాని వాళ్ళకూడా జీవితాంతమూ అట్లాగే ఉంటారా అనేది కూడా సందేహమే.

ఎండ్ మామలు

■ తిరుగా గౌతమి కొద్ది నెల్లకూడా తన జీవితాన్ని గడవలేదు. ఆమె జీవనలత మీతో పెనమేసుకు పోవలసిందే. ఒక రకమైన విరక్తి భావంతో ఒక తాత్కాలిక భ్రాంతితో పడి ఆమె ఇట్లా వచ్చేసింది. ఈ రోజున ఆమె మీతో వస్తుంది. మీరు తీసుకు వెళతారా"

సూటిగా అడిగిన ఈ ప్రశ్న సూతంలా అతని మనస్సులో గుచ్చుకున్నట్లుయింది.

"పొరబడ్డారు. గౌతమిని నేను తీసుకు వెళ్ళు దల్చుకుంటే నేరుగా అక్కడికే వెళ్ళేవాడిని. ఏ కారణం చేత విరక్తి భావంతో ఆమె వచ్చేసిందో ఆ కారణం ఇదమిద్దంగా నాకు ఈ రోజుకూ తెలిదు. ఆ విరక్తి భావమే ఆమెలో శాశ్వతమైన ముద్ర వేసుకుంటుందేమో నాకు తెలిదు. విరక్తి పోయి అనురక్తి ఆమెలో కలిగిన నాడు గౌతమి తానుగానే నా ఇంటికి వస్తుంది. ఆమె కోసం నా హృదయ కూటం ఎప్పుడూ తెరచే ఉంటుంది.

నిర్భయంగా ప్రేమానురాగాలను పుణికి పువ్వుకుని ఎప్పుడూ ప్రవేశించినా ప్రవేశించవచ్చు. శలవు, వస్తాను" అంటూ వచ్చేవాడు జానకిరాం.

స్వబ్ధురాలై గుమ్మం వైచే చూస్తూ నిల్చుండి పోయింది సగంధబాల.

ఇంటికి వచ్చిన జానకిరాంను చూసి శ్రీలక్ష్మి తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళి "అమ్మా, అమ్మా జానకిరాం అన్నయ్య వచ్చాడే. చూడట్లా వచ్చి" అన్నది. ఈలోగా జానకిరాం తల్లి దగ్గరకు దానే వచ్చాడు.

"ఏం నాయనా కోపం తీరిందా, మీ నాన్న ఆ రోజున అట్లా అన్నారని కోపగించుకుని వెళ్ళి పోయావుకదూ. ఉన్నట్టుండి పాతాత్తుగా తెల్లవారి పక్కమీద చూస్తే లేవు. ఎక్కడికి వెళ్ళింది తెలిదు. బజారుకు వెళ్ళావేమోనని పది గంటల వరకూ చూశాం. అతి గతీ లేదు. శ్రీలక్ష్మి నీ గదిలోకి వెళ్ళింది. బాపురుమంటూ వచ్చి 'అమ్మా అన్నయ్య పెట్టె తీసుకుని వెళ్ళి పోయాడే. బహుశా నిన్న వాస్తవగర్భ మాటలకు మనస్సు కష్టం పెట్టు కుని వెళ్ళిపోయాడు' అన్నది. నా ప్రాణాలు ఎగిరి పోయినయ్యి. నాడు ఆ రకంగా వెళ్ళి పోతే, నువ్వు ఈ రకంగా కోపంతో దేశం పాలయ్యావని నెత్తి బాదుకుని ఏడుస్తున్నాను. ఎక్కడికి వెళ్ళావురా నాయనా" అంటూ కొడుకుని కావించుకుని కంట తడి పెట్టింది ప్రభావతమ్మ.

జయలక్ష్మి, శ్రీలక్ష్మి సంతోషంతో జానకిరాంను చూస్తూ "మా అందర్నీ ఈ మాడూ రోజులా హడల గొట్టేశావు. ఏమయినావో, ఎక్కడికి వెళ్ళావోనని అమ్మ ఒకటేగోల. నీకు పుణ్యం ఉంటుంది ఇలాంటి పని ఎన్నడూ చెయ్యకు" అన్నారు వాళ్ళిద్దరూ.

ఫిలిప్స్

అసలు

(మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీషియా)

కుటుంబమున కంతటికీ

ఆదర్శప్రాముఖమైన

పిత్తరస విరేచనకారి

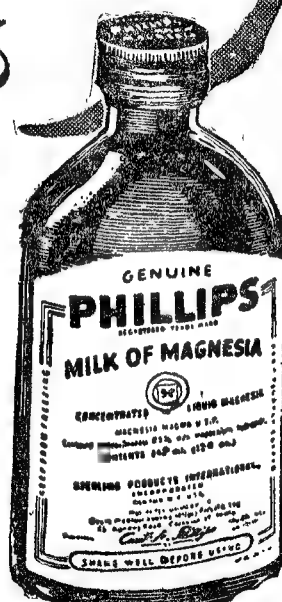
లక్షలాది ప్రజలు ఈ నమ్మకమైన వ్యర్థిలో ఉపశమనము పొందుచున్నారు.

వమ్మకమైన పిత్తరస విరేచన జానకముగా ప్రపంచమందంతటా లక్షలాది ప్రజలచే గుర్తించబడినది, అసలైన మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీషియా ఒక్కటే.

మరిగియు, దాని వసువరించి కలిగే అనేక ఆనారోగ్య భారంకు పురక్షితమైన. సంపూర్ణ ఉపశమనము కల్గించుటకు మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీషియాని మించిన పాదనము మరియొకటి లేదు. కుటుంబమున కంతటికీ ముఖ విరేచనకారి. ఫిలిప్స్.

రిజిస్టర్డ్ వాడుకదానినిచే తయారుచేయబడినది. డేన్ మెడికల్ స్టోర్స్ (మామ్యుపాక్చరింగ్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

జానకిరాం భిన్నపదనుడై నవ్వుకున్నాడు.
 “నేనేం పనివాడినా అమ్మా మారు పడిపోయేం
 దుకు. అంత గాబరా ఎందుకు కలగాలో నాకు
 అర్థం కావటం లేదు” అన్నాడు.
 “మారుబట్ట వేసి కాదు వెరుబడ్డా మాకు కష్టం
 గానే ఉంటుంది. నిన్ను ఉద్యోగం చెయ్యమని
 దిన్నడూ ఇక అనను. మాతోబాటుగా కలలో గంజో
 తాగుతూ మా కళ్ళు ఎదుట వుంటే నువ్వు ఉద్యోగం
 చేసినట్లుగానే భావిస్తాం” అంటూ ఇంక అక్కడ
 నిర్భయంగా వెళ్ళి పోయాడు గోపాలశాస్త్రి. తండ్రి
 వచ్చిన విషయమే గమనించలేదు జానకిరాం.

అభిమానంతో, సిగ్గుతో కుమిలి పోయాడు
 జానకిరాం. మెల్లిగా తన గదిలోకి వెళ్ళాడు.
 “ఇంత పనికిమాలినవానిగా నన్ను పుట్టించావా
 భగవంతుడా” అని మనస్సులోనే అనుకుంటూ
 వాపోయాడు.

శ్రీలక్ష్మి, జయలక్ష్మిల సంతోషానికి మేరలేదు.
 ఆ రోజే జయలక్ష్మి వెళ్ళి జానకిరాం వచ్చి
 నట్లుగా స్వాతితోనూ, కృష్ణమూర్తితోనూ
 చెప్పింది. అందరికీ పోయిన ప్రాణం లేచి వచ్చి
 నట్లుంది. = రోజున అందరికీ పండుగగానే
 ఉంది, ఒక్క జానకిరాంకు మినహా—

27

= రోజు జ్యోతి పుట్టినరోజు. ప్రతి ఏడూ తన
 పుట్టినరోజు పండక్కి తన స్నేహితురాండ్రందరినీ
 పిలిచి చిన్న టిఫిన్ ఇవ్వేది జ్యోతి. ఈ సంవత్సరం
 ఆ పద్ధతి మానేసింది. వయస్సు పెస్తున్న కొద్ది
 అభిరుచులు మారుతున్నాయి. ఈ పుట్టిన రోజు
 వేడుకకి ఎవ్వర్నీ పిలవ దల్చుకోలేదు. ఇద్దరినీ
 మాత్రమే భోజనానికి పిలిచింది. మొదటి వ్యక్తి
 స్వాతి, రెండో వ్యక్తి జయలక్ష్మి. ఈ సారి ఈ
 వేడుకకు అనుకోకుండా మురహరి కూడా ఉన్నాడు.
 ఈ పద్ధతికి తాసిల్దారు కూడా గారు వచ్చు
 కున్నారు.

స్వాతి రానప్పది. ఆమె మనస్సులోని అభి
 ప్రాయం వేరు. ఎక్కడ మీనంగా చిప్చిబుచ్చుకో
 వలసిన పరిస్థితి వస్తుందోనని ఆమె దిగులు.

“జ్యోతి నా సంగతి ఇదివరకు నీకు తెలిక పోయినా
 ఇప్పుడు తెలుసు. నేను మీ ఇంట్లో భోజనం
 చెయ్యటం నీకు ఇష్టమన్నా మీ సొంతగారికి, అమ్మ
 గారికి, మీ బావకూ ఇష్టం లేక పోవచ్చు. కుల
 గోత్రాలు కప్పే పుచ్చుకుంటే దాగేవి కావు. మూలిగే
 నక్క మీద తాటికాయ పడ్డరితగా నన్ను చెయ్యకు”
 అన్నది వినయ పూర్వకంగా.

జ్యోతి ఈ మాటలకు ఎంతో రొచ్చుకుంది.
 “వదినా నువ్వు ఎవరయింది నాకక్కర్లేదు.
 నీ కుల గోత్రాలు నాకనవసరం. నువ్వు మా వదివవు.
 కృష్ణమూర్తి అన్నయ్య భార్యవు. ఆ చుట్టరికాన్ని
 గ్రీడ్లో ఉంచుకునే మనస్ఫూర్తిగా ఆహ్వానిస్తున్నా
 న్నను” అన్నది.

గౌతమి వప్పుకోక తప్పలేదు.
 భోజనాల గదిలో తాసిల్దారుగారూ, మురహరి
 క వరసన కూర్చున్నారు. వారి పక్కన పిల్లలంతా
 కూర్చున్నారు. ఎదురు వరసలో జ్యోతి, స్వాతి, జయ
 లక్ష్మి, జ్యోతి తల్లి కూర్చున్నారు. వంటావిడ
 ప్పడింది. పిండి వంటలతో, సాయంతో

పుష్పిన్న భోజనంగా ఉండాలని జ్యోతి ఉరమా
 యించి అన్ని పదార్థాలూ చేయించింది. అంతా
 భోజనం ప్రారంభించారు.

“మా జ్యోతి మూలంగా మిమ్మల్నందర్నీ
 విందుకు ఆహ్వానించటానికి మీలు కలిగింది. మీ
 అందరితోనూ ఈ విందులో పాల్గొనటానికి
 ఇవ్వక నాకూ మీలు కలిగింది, చాలా సంతోషం”
 అన్నారు తాసిల్దారుగారు.

“అవున్నానా ఈ రకంగానయినా నలుగురం
 ఒక చోట కలుసుకోటానికి మీలుపడింది, మీ అందరికీ

దర్పణం

కె. స భా

నీ తేజము
 నీ జ్ఞానము
 నీ మహద్భుతశక్తులు
 నాలో నీ వున్నయెడల
 నాలోనే కన్పించును !

నీ దీక్ష
 నీ తపస్సు
 నీ ధ్యానామృతవాహిని
 నాలో నీ వున్నయెడల
 నాలోనే కన్పించును !

నీ గానము
 నీ యోగము
 నీ యనంత ప్రపంచము
 నాలో నీవున్నయెడల
 నాలోనే కన్పించును !

నీ రూపు
 నీ చూపు
 నీ బ్రహ్మజ్ఞానంబు
 నాలో నీవున్నయెడల
 నాలోనే కన్పించును ! ★

నా కృతజ్ఞత” అన్నది జ్యోతి.

“ఎవరికీ ఏం కావాలో అదిగి వడ్డించుకుని
 తినాలి. మొహమాట పడితే లాభంలేదు” అన్నాడు
 హరనాథ్.

“ఇంతటితో అయిపోలేదోయ్. రేపు మీ జ్యోతి
 పెళ్ళిలో ఇంతకన్న ఎక్కువగా విందులూ, వేడుకలూ
 జరిపించాలి, ఏమంటారు మురహరిగారు” అన్నది
 స్వాతి.

మురహరి నవ్వి ఊరుకున్నాడు. జ్యోతి కళ్ళు
 బావ వైపే చూడసాగాయి. వీరిద్దరి ముఖ కవళి
 కలూ చూస్తున్నది తలొంచుకునే జయలక్ష్మి.
 చూసే చూడనట్లుగా ఒకసారి జయలక్ష్మివైపు

చూశాడు మురహరి. అందరి ముఖాల్లానూ
 సంతోషానికాయాన్నే చూసింది స్వాతి. జ్యోతి
 తల్లికి మాత్రం ఈ సంభాషణ నవ్వులేదు.

“నినుండి పెద్దవారుమీరు మాట్లాడరే.
 ఎప్పుడూ ఎప్పుడూ పెట్టిస్తారు” అన్నది స్వాతి
 జ్యోతి తల్లివైపు చూస్తూ.

“ఆ రోజు రావాలికదా, ఎవరికి ఎవరు రాసి
 పెట్టుకున్నారో ఎవరికి తెలుసు. అంతా విధి
 విధితమే కదా” అన్నది జ్యోతి తల్లి.

“వివాహాలు స్వర్గంలో జరుగుతయ్యనే ఆశ్చర్యక్తి
 ననుసరించి మాట్లాడుతున్నారు” అన్నది జయ
 లక్ష్మి జ్యోతి తల్లి వైపు, మురహరివైపు చూస్తూ.
 జ్యోతి మనస్సు ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతోంది.

“ఇతను తెల్పుగా టీచరుగారూ మా మేనల్లుడు
 మురహరి. ఆనర్హ పూర్తి చేశాడు” అన్నాడు
 తాసిల్దారుగారు స్వాతితో.

“ఇంకేమిటి బాధేలేదు” అన్నది స్వాతి
 ఆయనతో.

చిరునవ్వుతో భార్యవైపు చూశాడాయన.
 చూసే చూడనట్లుగానే ఊరుకుందావిడ.

“ఒరేయ్ హరనాథ్ ఏమిటా కోతి తిండి,
 తలొంచుకు తిను, అట్లా వస్తులు పోసుకు
 న్నట్లు తింటావేం. అవతల బావ విప్లవ్లో మెతు
 లు పడతయ్యి” అని హరనాథ్ ను కసిరిందావిడ.

“పెళ్ళయ్యాక అక్కయ్య సెగిలి ఎట్లాగూ
 తింటాడు. అందో నా సెగిలి తిన్నా తప్పక లేదు
 ఏం బావా” అన్నాడు హరనాథ్.

స్వాతి మనస్ఫూర్తిగా నవ్వింది. తాసిల్దారు
 గారు మేనల్లుడి పేరు తట్టారు. జయలక్ష్మి
 ముభావకంగా ఊరుకుంది. జ్యోతి సిగ్గుతో వంచిన
 తల ఎత్తలేదు. మురహరి కనబడి కనబడనట్లు
 గా జయలక్ష్మివైపు క్రీగంట చూశాడు. ఆ
 చూపును అందుకుంది జయలక్ష్మి. మురహరి
 ముఖ కవళికల్పి అర్థం చేసుకోలేక పోయింది జ్యోతి.
 అసలీ ప్రస్తావనే సవ్వలేదు జ్యోతి తల్లికి.
 భార్య ముఖం చూసి రొచ్చుకున్నాడు తాసిల్దారు
 గారు. అంతా తింటూనే అలోచనలో పడ్డారు.

“ఏమ్మా జయలక్ష్మి, మా మాట్లాడుకుండా
 భోజనం పూర్తి చేస్తున్నారా” అన్నది స్వాతి.

అన్న మనస్ఫూర్తిగా ఉన్న జయలక్ష్మి ఒక్క
 సారి తలెత్తి చూసి “ప్రస్తుతం మనం వచ్చింది
 అందుకేగా వదినా, భోజనం ముందు కబుర్లు
 తరువాత” అన్నది జయలక్ష్మి.

“అట్లాకాదు భోజనంతో కబుర్లు కలిపి
 తింటుంటే బావుంటుంది అవునా వదినా” అన్నది
 జ్యోతి.

“టీచరుగారు మీ ఇద్దరికీ వదినగారన్నమాట.
 బాగుంది వరస. ఎక్కడో పుట్టి, ఎక్కడో పెరిగి
 అంతా ఇక్కడ చేరి సరదాగా ఘనస్మృతి విప్పి
 మాట్లాడుకోటం నాకు నిజంగా ఆనందంగా ఉన్న
 దమ్మా. ఉద్యోగరీత్యా, సేవాధర్మంలో పడి వేతా
 పాళా లేకుండా తిరిగే నాబోటి వాడికి ఈ మాత్రం
 తీరిక చిక్కి మీ అందరి మధ్యా ఇంత పోయిగా
 సంతోషంగా భోజనం చేస్తానని ఎప్పుడూ అనుకో
 లేదు. ఈ స్నేహ వాత్సల్యాలూ, కలుపుగోలుతనమూ
 మీ ముగ్గురిలోనూ ఎల్లప్పుడూ ఉండాలని నా
 కోరిక. మా జ్యోతి ప్రకృతే వేరు. దాని మనస్సుకు

Roopkatha

సురేష్ పాడిక్కిన్

రాముడే భీముడు

దర్శకత్వం
చాణక్య

నిర్మాత
D.రామానాయుడు

అనిమేయచిత్రీకర్త
జె.సుబ్బారావు

జాన్ నెల్
బి.జి.యం. ప్రజా
వాణి

వెప్పినవాళ్ళయితేనే, తన ఆశయాలకూ, అభిరుచులకు అనుగుణ్యంగా ఉన్నవాళ్ళయితేనే, అది వాళ్ళతో స్నేహం చేస్తుంది. మనస్ఫూర్తిగా, పృథకు పూర్వకంగా పీల్చే పరికే పృథకుం దానిది. ఏమూ జ్యోతి అంతేనా" అన్నాడాయన వాళ్ళు పూర్వకంగా కూతురు వైపు చూస్తూ. పులకాంకితుడైంది జ్యోతి. పృథకు పీరమీద బావను నిల్చుకుంది. మనస్సులో స్వేదినీ, జయ లక్ష్మీని నింపుకుంది. తండ్రి తన ఉద్దేశ్యాలతో భావాలతో ఎప్పుడూ ఏకీభవించాడని తెలుసు. తల్లి మాత్రం ఎప్పుడూ తనతో కలిసిరాదు. ఆ కుమిలింపు మనస్సులో ఎప్పుడూ కలక వేస్తూనే ఉంటుంది. తల్లివైపు చూసింది జ్యోతి. ఆమె ముఖం తుమ్మలలో పొద్దుకీనట్లుగా ఉంది. మురహరి వైపు చూసింది జ్యోతి. అతని మనస్సులో ఏముందో తెలియదు. ఏ భావాలున్నాయో బయటికి రావు. తనవైపు ఒక్కసారిగా చూసి నట్లుగా లేదనుకుంది. ఈ దాగుడు మూతలకు అంతమెప్పుడో!

వంటావిడ లడ్డూలు పట్టుకొచ్చింది మారు పడ్డించటానికి. అంతా వడ్డుంటున్నారట. తినలేమని చేతులు అడ్డం పెడుతున్నారు. "జ్యోతి వీ పుట్టిసరోజుకదా మీ బావగారికి ఒక్క లడ్డూ చెప్పి వేయించకూడదా" అన్నది స్వేతి నవ్వుతూ.

ఈ మాటకు తాసిల్దారుగారు కూడా నవ్వు "నిజమేనండీ వెయ్యవలసిందే" అంటూ వంటావిడ వైపు చూశారు. మురహరి వడ్డుంటున్నా ఆవిడ విస్త్రుట్, ఒక లడ్డూ వేసింది. మురహరి చెయ్యి అడ్డం పెట్టుకుంటుంది ఆ లడ్డూ చేతికి తగిలి దొర్లుకుంటూ వెళ్ళి జయలక్ష్మీ విస్త్రుట్ కి వెళ్ళింది. వంటావిడ ఖిన్నురాలైంది. అందరి మనస్సుబాధతో నిండిపోయింది. జ్యోతి మనస్సులో చెప్పలేని ఆవేదన చెలరేగింది. తనవల్ల కదా ఇటువంటి అవాంఛనీయమైన సంఘటన జరిగిందని నొచ్చుకుంది స్వేతి. జ్యోతి సరదా పటానంచలే పోయింది తాసిల్దారుగారు మాట్లాడలేక పోయారు వంటావిడ తప్పేమీ లేనందువల్ల ఆవిడవేమీ అనలేక పోయింది జ్యోతి తల్లి, లేకపోతే విరుచుకు పడేది.

అందరి మనస్సులూ అట్లా ఉన్నా మురహరి, జయ లక్ష్మీల మనస్సులు ఉప్పొంగి నయ్యి, పృథకులు సరస్వరం మాట్లాడుకున్నాయి. ఆ మాటలు ఎవరికీ అర్థం కాలేదు "చూడమ్మా ఆ విస్తరి అట్లా వదిలేయ్యి. వేరే విస్తరి వేస్తాను" అన్నది వంటావిడ కళ్ళు తుడుపుకుంటూ. మర్యాదకోసం మురహరికూడ అదే మాట అన్నాడు. జ్యోతి తల్లికూడా అట్లాగే అన్నది ■ లడ్డూనే తినాలని జయలక్ష్మీకి అనిపించినా అది ఆ సమయంలో తీరని కోరిక. ఆ లడ్డూ తీసి పక్కన బెట్టింది.

"పొరబాట్లనేవి జరక్కుండా ఉండవు. ఎవ్వరూ కావాలని ఇట్లా చెయ్యరు కదా మరేం పరవాలేదు. ఎంగిలి కాలేదు. ఈ మాత్రం విషయానికి మీరంతగా బాధ పడనక్కర్లేదు. ఈ విస్త్రుట్ నే తింటాను" అన్నది జయలక్ష్మీ. ఆమె నవ్వుదయతకు అంతా వంతోషించారు. అందరికీ బరువు తీరినట్లు అయింది. వారిరువురి పృథకులు దోబూచు లాడినయ్యి. బావకు ఇంకా దూరమౌతున్నట్లుగా

భావించింది జ్యోతి. వీరు వల్ల మెతుగు, నిజము దేవుడెరుగు. అనుకుంది స్వేతి తన మనస్సులో. ఈ వాతావరణంలో భోజనాలు పూర్తయినయ్యి. తాసిల్దారుగారు వెళ్ళిపోయారు. మిగిలిన వారంతా ముందు పోల్చే కూర్చున్నారట తాంబూలం వేసుకుంటూ. మురహరి కూడా బట్టలు వేసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

"ఏం జ్యోతి = లడ్డూ నీ విస్త్రుట్ కి దొర్లి వస్తే ఎంతో బావుండేది గదూ" అన్నది స్వేతి. జ్యోతి నవ్వుతూ జయలక్ష్మీ వైపు చూసింది. "ఏం అట్లా అనుకోపోతే వాళ్ళిద్దరూ కాలేజీలో ఒకే పూర్ణ చదువుకున్నారు గనక ఆ విధంగా జరిగిందనుకో కూడదూ" అన్నది జ్యోతి.

జయలక్ష్మీ గుండెలు దడదడలాడినయ్యి. దెబ్బ తిన్న దానిలా చూసింది జ్యోతి వైపు. "అవేం మాటలు జ్యోతి చదువుకూ ఈ సంఘటన టనకూ ఏమయినా సంబంధం ఉందా?" అన్నది జయలక్ష్మీ.

"కోపమొచ్చిందా జయ, ఎగతాళికి అన్నాను" అన్నది జ్యోతి. వీళ్ళిద్దరూ మాట్లాడుకుంటున్న సమయంలోనే వంట ఇంట్లో జ్యోతి తల్లితో వంటావిడ మెల్లిగా సంభాషణకు దిగింది. "అమ్మగారూ"

"ఏం వెంకాయమ్మగారూ ఏమన్నా వంట సామాను కావాలా ఇంకా"

"కాదుగాని నాకొక్క అనుమానం తట్టింది" "ఏమిటండీ ఆ అనుమానం"

"ఆ లడ్డూ జయలక్ష్మీమ్మ విస్త్రుట్ కి వెళ్ళింది గద. మీరెవ్వరూ చూడని సమయంలో వెంటనే వారిద్దరి వైపు చూశాను. మీరెవ్వరూ చూడకుండా మెల్లిగా నవ్వుకున్నారు వాళ్ళిద్దరూ. దాని అంతరార్థం అర్థమైందా" రెట్టించి అడిగింది వంటావిడ.

జ్యోతి తల్లి నిర్భయంగా అంది. "అయితే....."

"అయితే లేదు కాకపోతే లేదు. ఆ అమ్మాయి, మీ మేనల్లుడూ విశాఖపట్నంలో చదువుకున్న వాళ్ళే నన్నరుగ, ఇంకేం, పాత కాపురే" అన్నదానిడ అంతా తెలిసినట్లుగా ముఖ కవళికలు, మారుస్తూ.

జ్యోతి తల్లి ఆలోచనలో పడింది. ఆవిడ ఆలోచనకు ఈ కబుర్లు ఒక రకంగా తెలిసినంతోషాన్నే కలిగించినయ్యి. ఇంక మేనల్లుడి మీద ఈ వాతావరణాన్ని ప్రయోగించి ఆ సంబంధం కాకుండా భర్త మనస్సు మార్చాలని ఆవిడ అంచనా. ఆవిడ ఉద్దేశ్యంలో మురహరి జయలక్ష్మీని చేసుకున్నా, మరోకర్ని చేసుకున్నా ఇష్టమే, తనకు అల్లుడు కాకుండా ఉంటే చాలు.

"అర్థం చేసుకున్నాను వెంకాయమ్మగారూ పోసింది వాళ్ళెట్లా తగలబడితే నాకేం. నాపిల్లనేం అతనిక్కిబోవటం లేదు" అన్నదానిడ.

వంటావిడ నిర్భయంగా అంది. ఆవిడ అంచనాకు ఈ మాటలు వ్యతిరేకంగా ఉన్నయ్యి. జ్యోతిని అతని కిన్నటానికి అవిడకు ఇష్టం లేదని ఇప్పుడే తెలుసుకుందావిడ. ఇదో కొత్త పంథాగానే ఉందావిడ మనసుకు ఇక ఈ విషయంలో తన మాటలు చెల్లవు. అయినా నాకెందుకని అనిదాహించుకుంది.

నవ్వుతూ వాళ్ళంతా కూర్చున్న చోటికి వెళ్ళింది జ్యోతి తల్లి. అప్పటికి వాళ్ళ ముగ్గురూ అక్కడే ఉన్నారు.

"ఏమిటా తాంబూలాలూ వేసుకున్నారా. ఏమిటి కబుర్లు వంటావిడ ఏమిటో చెప్పుతుంటేను అటు వెళ్ళొచ్చాను. ఏమూ జయలక్ష్మీ అంతా కలిసి నిన్ను కష్టపెట్టాం. మా మనసును కష్టపెట్టాలన్నందుని నువ్వు సరిపెట్టుకున్నావు. అయినా పోస్ట్ కలెక్టర్, కాలేజీలో చదువుకునే వాళ్ళకు ఇవొక పెద్ద లెక్క

"క్షమించాలి! ఉగాదిపచ్చడి ఉగాదిరోజునే చేశాను. కానీ..... నీవు సింగారింతుకుని వచ్చేసరికి మూడురోజులు పట్టింది!"

ఎ ప్రాక్టికల్ ఇంగ్లీష్ గ్రామర్

ఫర్ ఫార్మ్స్ పూజెంట్స్

తోచిది కాదు. ఇంకొకటి విశ్లేషించి విషయాల్లోనే వాళ్ళ సరిహద్దులు సరిచారు." అన్నది.

జయలక్ష్మి మనస్సు చిన్నబుచ్చుకుంది. స్వాతికి ఈ మాటలు కష్టంగా తోచినయ్యి. ఏదో ఉప్పొంగు అమ్మ తెచ్చి పెడుతున్నది, అనుకుంది జ్యోతి.

"మా మురహరి ఏమి బాగా తెలుసు జయలక్ష్మి నువ్వు అదే కృష్ణుని కామాల" అన్నది అవిడ మళ్ళి.

జయలక్ష్మి మనస్సు కృంగిపోతున్నది. ఇదేదో చిలికి చిలికి గాలివానగా తయారవుతుందేమో ననుకుంది జ్యోతి.

"తెలుసునండి. మూడేళ్ళగా ఒకే కాలేజీ, యూనివర్సిటీ కాలేజీలోనే చదువుతున్నాం" అన్నది జయలక్ష్మి ధైర్యంగానే.

"అబ్బా చెప్పమ్మా. అందుకేనే మేమంతా గుబ్బిన లాడీ చచ్చివా నువ్వు మాత్రం కుక్కిన పేసులా ఉండి పోయావు. ఆ లడ్డూ అనేక తెలియని విషయాలని తెలియ జేసిందన్న మాట. ఏమంటారు స్వాతి."

ఈ సంభాషణ స్వాతికి నచ్చలేదు. అవిడ మనస్తత్వం 'ఎటువంటిదో' స్వాతికి అనుభవమే. ఈ విందు భోజనం ఎందుకొచ్చిందోనని స్వాతి కూడా అదుర్దా పడసాగింది.

"ఏదో అయిందేదో అయిపోయింది. ఇక తర్వాతి లాభం లేదు. వెళదామా జయా" అన్నది స్వాతి.

జయలక్ష్మి తలవ్రాపింది.

"వెళ్ళొస్తామని" జ్యోతి తోను, తల్లితోనూ చెప్పి వెళ్ళారు. వాళ్ళ వెళుతుంటే ఏమీ మాట్లాడ లేక పోయింది జ్యోతి. మనస్సు కలికినట్లయింది. తన పుట్టిం రోజు వందగ ఇన్ని సంఘటనలకు దారి తీసినందుకు ఆమె మనసు పరివరి విధాలుగా పోయింది. దిగాలవడి కూర్చున్న జ్యోతిని చూసి తల్లి అన్నది.

"బావ బావంటూ మీ తండ్రికూతుళ్ళు మురిసి పోవటమే తప్ప అతనికి నీవూ ఇష్టం లేనట్లే తేలిపోయింది ఇవాళతో. మూడేళ్ళనుంచి పరిచయ మున్న వాళ్ళు ఎంత దూరం వెళ్ళంటారో నీకేం తెల్సని. మనందరి ముందూ మాత్రం నంగనామలా ఉంటున్నారని. ఎంత కాలమని అందరి కళ్ళూ కప్పుతారు. ఇంకనయినా ఆ మురహరిని తలచుకు. ఈ సంగతి మీ నాన్నగారికూడా చెప్పేస్తాను. ఇంకా నయం ఇప్పటికయినా కళ్ళు తెరిచాం, ఇష్టం లేని వాడికిచ్చి నీ గొంతుకొద్దుకుండా" అన్నది తన మనసులోని ఈర్ష్యనూ, అయిష్టతనూ వెళ్ళ గుర్తుతూ.

జ్యోతి తల గిరగిర తిరిగిపోతున్నది.

"అమ్మా, నీకు పుణ్యముంటుంది నువ్వీ రకంగా బయటపడుతుంటే ఇంక పరాయి వాళ్ళ ఆదుకో పులి అంటే, ఇదుగో తోక ఆంటారు. యదార్థ విషయాలు తెలుస్తోకుండా మనమే అల్లరి చేసుకోవటం మంచిది కాదు" అన్నది జ్యోతి తల్లిని అర్థిస్తూ.

ఆమె మూతి విరిచి వెచ్చింది

(నక్షం)

ఇంగ్లీష్ లేవేగ్జేట్ బుక్ సెన్సైటివ్ కర్తలు ప్రచురణము. ఎ. జే. థామసన్ ఎండ్ ఎ. వి. మార్షి నెట్ రసన (ఎయిడ్స్ టు ఇంగ్లీష్): అక్సఫర్డ్ యూనివర్సిటీ ప్రెస్ వెల. 2.50 రూ.లు

శ్రీరానికి అష్టవంశరం ఎటువంటిదో భాషకు వ్యాకరణం అటువంటిది. అష్టి నిర్మాణము మీదనే ఆంగ్లప్రత్యంగాల పుష్టి జరుగుతుంది. ఈ పుష్టిని బట్టి సందర్భ సామ్యములు పెంపొందుతూవుంటాయి వ్యాకరణ సూత్రాలను అనుసరించి భాషా గ్రంథనం జరుగుతుంది. అలంకారికభాష దానిపై విలసిల్లుతూ వుంటుంది

ప్రపంచ వాఙ్మయ చరిత్రనుబట్టి మూలప్రకృతి వంటి మాతృకుబట్టి ఒక్కొక్క భాష వృద్ధి అవుతుందని తెలుస్తుంది. రానురాను బహుళ భాషాభిజ్ఞులు వేర్వేరు చారిత్రక కారణాల ననుసరించి, అందు చేరుతూ వుంటాయి. ఈ వనిలో అనుకరణ, అనుసరణ, అనువాదాలకు చోటుంటుంది. ప్రజలు నలుకుబళ్ళను బట్టి కొంత ప్రత్యేకత, కొంత స్వాతంత్ర్యం ఏర్పడుతుంది. సంస్కృత, ప్రాకృత, పాళీ, అపభ్రంశ, పైతా, ఉర్దూ, హిందీ, ఆంగ్లాది భాషలు తెలుగులో చేరినట్లు, 'గండరించి,' 'పోనాలించి,' మున్నగు తెలుగు పదాలకు ప్రత్యేక చరిత్రలు పుట్టుట్లు ఏంగ్ శాక్సన్, ఐస్లేండ్, గ్రీక్, లేటిన్, ఫ్రెంచ్, జర్మన్, మున్నగు భాషల క్రమ ప్రభావంవల్ల ఆంగ్లభాష సృష్టి అయింది. కొన్నికొన్ని చారిత్రక కారణాలవల్ల క్రొత్త రీతిగా శబ్దాలు సృష్టి అవుతూ వుంటాయి. ఒక గుర్రము మీద సుంధి చేరొక గుర్రపు నీపు మీదికి దుముకు అలవాటునుబట్టి ఒకే విషయంపై స్థిరణ కాదు, అర్థమిచ్చే 'డి నెట్టి' అనే శబ్దము ఇంగ్లీషులో సృష్టి అయింది. ఇంగ్లీషులో 'టెంట్' (వాసిన శబ్దచరిత్రలో) ఇటువంటి దృష్టాంతాలు చాలా వున్నాయి.

ఒక్కొక్క భాషకు ఒక్కొక్కరీతి జాతీయ నిర్మాణం, సంద్భ, సమాన, విగ్రహస్పష్ట ఉంటుంది. ఇంగ్లీషులో "It is raining dogs and cats" అను వాక్కులలో నానుడులున్నాయి. "అది కుక్కల్ని, పిల్లల్ని కురిపిస్తోంది" అని అనకూడదు కదా! "కుంభ పుష్టిగా వర్షం కురుస్తోంది" అనే అర్థం చెప్పుకోవాలి. వంగ భాషలో "తుమార్ మూక్ ధికే ఖూల్ గంస్ ఖామక్" అను వాక్కునకు శబ్దాల సహజారంబో అర్థం చెప్పాలంటే "నీనోటి నుండి పువ్వులా నుంచి గండము వడుగాక" అని చెప్పవచ్చు. కాని దాని అర్థం అది కానే కాదు. ఒకరు ఏదేని మంచి మాట చెప్పిన పిదప "తథాస్తు" అనేటట్లు ఈ వాక్యాన్ని పంగీయులు ఉచ్చరిస్తూ ఉంటారు. "తుయీ అమార్ సోనార్ దో చాంద్." నీవు నా బంగారు చంద్రుడవు, అని దీని అర్థం ప్రత్యేక శబ్దార్థం బట్టి చెప్పరాదు. "నీవు నా ముద్దు బిడ్డవు" అని తెలుగులో మనం అర్థం చెప్పుకోవాలి.

ఇక విశేష విశేషణ, అవ్యయ, క్రియా శబ్దాలు ఒక్కొక్క భాషలో ఒక్కొక్క రీతిగా

నిర్మాణ మవుతవి. విభక్తులూ పురుషులూ వేర్వేరుగా ఉంటాయి. విశేష్యం యొక్క విభక్తి ప్రత్యయం బట్టి దాని ముందున్న విభజన కొన్ని భాషలలో, జర్మన్ మున్నగు వానిలో, మారుతూ ఉంటుంది. ఈ భాష ఆంగ్ల భాషకు లేదు. సంస్కృతంలో ఏకవచన, ద్వివచన, బహువచనాలున్నాయి. ఇంగ్లీషులో ద్వివచన ప్రత్యయం లేదు. Deer, Sheep వంటి శబ్దాలకు ఇది ఒకే వచనం ఉంది. ప్రాణ రహిత వస్తువుల నయితము కొన్ని స్త్రీ వాచకాలుండడం వల్లనే నర్సిన వారెరిగిన విషయమే.

తెలుగులోనూ, ఇంగ్లీషులోనూ ఈవర్ణ తిరేడు. కాని ఇంగ్లీషులో Moon, Train మున్నగు శబ్దాలు స్త్రీలింగ శబ్దాలుగా గణించ బడుతుంటాయి. వర్ణ క్రమ విధానంలోనూ, ఉచ్చారణలోనూ ఇంగ్లీషుకు ప్రత్యేకత ఉంది. వర్ణములను బట్టి ఉచ్చారణ ఉంటుందని చెప్పలేము. Psychology పై కాలజీఅనీ, Ptolemy లామీఅనీ, Corpsను కోర్ అనీ, Rendezvous రెండవో అనీ ఉచ్చరిస్తూ ఉంటాం.

సాంతభాషలో, అలోచించుకొని ఆంగ్లాది పరభాషలో ప్రవంగించరాదు. నామవాచక, సర్వనామ, విశేష వ్యయములూ, క్రియా శబ్దాలూ ఈ రెండు భాషలలో వివిధ రీతులుగా ఉంటాయి. ఇంగ్లీషులో 12, రీతులుగా క్రియా శబ్దాలు మారుతవి. భూతకాలానికి సంబంధించిన రెండు క్రియలు మారుతవి. భూతకాలానికి సంబంధించిన రెండు క్రియలు ఒకదాని తరువాత ఒకటి జరిగినపుడు మొదటి క్రియను Past Perfect రూపంలోనూ రెండవ క్రియను సాధారణ భూతకాల రూపంలోనూ వ్యక్తీకరించాలి. will, would, shall ప్రయోగం వర్ణమాత్ర భూతకాలములను బట్టి మాత్రమే వేర్వేరు సందర్భాలలో, వేర్వేరు రీతులుగా వ్యక్త మవుతూ ఉంటాయి. మర్యాదతో కూడిన వేడుకలును వ్యక్తీకరించేందుకు 'would' (will కు భూత కాలంగా కాదు) అనుశబ్దం ప్రయోగించ బడుతూ ఉంటుంది. విభిన్న శబ్దాలు విభిన్న వ్యాకరణ సూత్ర ప్రయోగాల ననుసరించి మారుతూ ఉంటాయి.

ప్రస్తుత గ్రంథంలో ఈ విషయాలను సుష్ట వ్యక్తీకరణం కలదు. పాఠకులను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసే క్లిష్ట సూత్ర నిర్వచనా అందు కానరావు. సముచితమైన దృష్టినితాలలో ఇందు వ్యాకరణ విబంధనాలు తెలుప బడ్డాయి. ఇంగ్లీషును విరుష్టంగా వ్రాయాలనీ, మాట్లాడా లనీ ఉద్దేశించే పిప్పలా, పెద్దలా ఈ గ్రంథాన్ని చదివి తీరాలి. అంతర్జాతీయ సాంస్కృతిక సంబంధాలు పెరుగుతూ ఉన్న ఈ రోజుల్లో, అంతర్జాతీయ ప్రధాన భాష ఆంగ్ల భాషను నలు వూరు వేర్చుకొన వలసిన ఈ సమయంలో ఈ గ్రంథం చాలా ఉపయోగపడుతుంది.

జోషులగడ్డ సభ్యసారయణమూర్తి. ★

సిరి సర్వములోని పెద్దలు — నటనలు —
సాంకేతిక నిపుణులు — శ్రీయోధిలామలు వారింటికి
 వచ్చి — వారి భౌతిక దేహాన్ని చూసి, వారి కుటుంబం
 ■ సానుభూతి తెలిపారు. సాయంత్రం 4గంట
 లకు సినిమా కుటుంబంలోని చాలామంది రజనీకాంత్ ను
 స్మృతానందకు తీసుకుపోయి అంత్యక్రియలు జరిపారు.
 ఇది వరకు “వదిన గారి గాజులు” “బలేబావ”
 “దీపివతి” చిత్రాలకు దర్శకత్వం వహించారు.
 పీకే వయస్సు 39 సం. లు. భార్య, కుమారుడు
 ఘోష్టర్లు కుమార్తెలు ఉన్నారు.

కర్నూలులో సినినటుడు అమరనాథ్ నటి, నర్తకి రాజనులోచనలకు సన్మానం

ఈ మధ్య కర్నూలులో పార్లమెంటు బంగ్లా
 దగ్గర ఓ.పెన్ ఎయిర్ థియేటర్లో రాయలసీమ
 రెడ్డి బ్రదర్స్ వారు సినినటుడు అమరనాథ్ కు
 సన్మానం జరిపారు. సినిమా నటి — నర్తకి రాజ
 నులోచనకు కూడా సన్మానించారు.

సన్మానానికి జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్
 శ్రీ మద్దూరి సబ్బారెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. అధ్యక్షత
 వహించారు. కర్నూలు మున్సిపల్ చైర్మన్
 శ్రీ పాలాద్రి రామయ్యగారు స్వాగతం పలికారు.

కర్నూలు పురపంచం చేత అమరనాథ్ కు
 సన్మాన పత్రం, రాయలసీమ రెడ్డి బ్రదర్స్ వారిచే
 పట్టు కొలువా, నటరాజ నాట్య నికేతన్ వారిచే
 నటరాజ విగ్రహం. ఉస్మానియా కాలేజీ విద్యార్థి
 ర్థులు కొన్ని పుస్తకాలు బహూకరించారు. పుర
 పాలక సంఘ అధ్యక్షులు శ్రీ పి. రామయ్యగారు,
 నటశీల శ్రీ సత్యనారాయణ గారు, శ్రీ ఆర్
 గిడ్డయ్య చెట్టిగార్లు ఉపస్థానించారు.

శ్రీ అమరనాథ్ ఉచిత రీతిని సన్మానం
 సంఘం వారికి, సభికులకు కృతజ్ఞత తెలియ
 జేశారు.

తర్వాత సినిమా నటి, నర్తకి శ్రీమతి రాజ
 నులోచనచే మద్రాసులో నిర్వహించిన ఖిడుతున్న
 పుష్పింజలి నృత్య కళాకేంద్రం వారిచే నృత్య
 ప్రదర్శన జరిగింది.

ఈ నృత్య ప్రదర్శనలో శ్రీమతి రాజనులో
 చన తరంగము, గొల్లి కలాపము, అర్జునారీక్షర,
 భామ కలాపము చేసింది. జొన్నలగడ్డ విజయ
 లక్ష్మి (పుష్పింజలి నృత్య కళాకేంద్రం ఉపా
 ధ్యాయురాలు) దశావతారములు, వదానినయం
 చేసింది. వీరిరువురూ కలసి భామకలాపము,
 పూజా నృత్యం చేశారు. బేబీ సుజాత చిన్ని కృష్ణ
 డుగా నటించింది.

అంబికా ఫిలింస్ “శివరాత్రి మహాత్మ్యం”

అంబికా ఫిలింస్ వారు కన్నడంలో నిర్మించిన,
 “శివరాత్రి మహాత్మ్యం” చిత్రాన్ని తెలుగులో
 నిర్మిస్తున్నారు. ఈ చిత్రంలో ధూళిపాళ, ప్రభా
 కరరెడ్డి, శోభన్ బాబు, రాజకుమార్, అశ్వద్ధ
 సరసింహరాజు, రాజశ్రీ, లీలావతి మొదలగు
 వారు నటించారు.

“దొంగవట్టిన దొర”లో బి. సరోజాదేవి

సినిమావార్తలు

13 ■ పేజీ తరువాయి

ఈ చిత్రానికి మాటలు, పాటలు : ఆరుద్ర,
 రాజశ్రీ ఇరువురు వ్రాసినవి నిర్మాతలతో
 ఒకరు తెలియజేశారు. సంగీతం : శివప్రసాద్,
 కళ : బి. ఎన్. కృష్ణ, నృత్యం : పి. జె. శర్మ,
 కూర్పు : మార్తాండ్, దర్శకత్వం : పి. ఆర్.
 కౌండిన్య, నిర్మాతలు : పి. ఆర్. కౌండిన్య అండ్
 సర్టిరాజు.

“పీటలమీదపెళ్లి” విడుదలకు సిద్ధం

బి. ఆర్. ప్రొడక్షన్సు బేనర్ క్రింద కీ. శే.
 ఘంటసాల బలరామయ్య గారి కుమారుడు ఘంట
 సాల కృష్ణమూర్తి నిర్మించిన సాంఘిక చిత్రం
 “పీటల మీద పెళ్లి” సెన్సార్లు అయి విడుదలకు
 సిద్ధంగా ఉంది.

ఈ చిత్రంలో జగ్గయ్య, చలం, రమణ
 మూర్తి, గుమ్మడి, రమణారెడ్డి, జానకి, కృష్ణ,
 కుమారి మొదలగు వారు నటించారు.

ఈ చిత్రానికి సంగీతం : అశ్వద్ధావు, స్టూడియో
 ఫిలిం సెంటర్; నిర్మాత, దర్శకుడు : ఘంటసాల
 కృష్ణమూర్తి.

నటీనటులు పుట్టిన సంవత్సరాలు వారి మొదటి చిత్రాలు

సావిత్రి 1937 సం. మొదటి చిత్రం
 “సంసారం”, భానుమతి 1924 సం. మొదటిచిత్రం
 “పరవిక్రయం”, అంజలిదేవి 1927 సం. మొదటి
 చిత్రం “గొల్లభామ”, జానకి 1931 సం.
 మొదటి చిత్రం “షివకారు”, కృష్ణకుమారి

మురళీ కృష్ణలో ఒక దృశ్యం.

1934 సం. మొదటి చిత్రం “నవ్వితే నవరత్నాలు”
 జమున 1937 సం. మొదటి చిత్రం “పుట్టిల్లు”
 లక్ష్మీరాజ్యం 1920 సం. మొదటి చిత్రం
 “శ్రీ కృష్ణ తులాభారం”, జి వరలక్ష్మి 1926
 సం. మొదటి చిత్రం “బారిష్టర్ పార్వతీశం”,
 వై జయంతిమాం 1933 సం. మొదటిచిత్రం
 “జీవితం”, యన్. వరలక్ష్మి 1929 సం.
 మొదటి చిత్రం “బాలయోగిని”, కుంకుమారి
 1937 సం. మొదటి చిత్రం “మహామాయ”,
 మాంత్రి 1926 సం. మొదటి చిత్రం “సుమం
 గళి”, టి. ఆర్. రాజకుమారి 1922 సం.
 మొదటి చిత్రం “పార్వతి పరిణయం”, రాజనులో
 చన 1936 సం. మొదటిచిత్రం “గుణసాగరి”
 గిరిజ 1936 సం. మొదటి చిత్రం “పరమానం
 దయ్య షిష్యులు”, సురభి బాలనరసపతి 1932
 సం. మొదటి చిత్రం “ద్రోహి”, లలిత 1932
 సం. మొదటి చిత్రం “కన్నిక”, పద్మిని 1933
 సం. మొదటి చిత్రం “కన్నిక”, వాగయ్య
 1907 సం. మొదటిచిత్రం “సుమంగళి”, యన్.
 టి. రామారావు 1923 సం. మొదటి చిత్రం
 “మనదేశం”, పి. యన్. ఆర్. 1907 సం.
 మొదటి చిత్రం “ద్రౌపతి వస్త్రాపహరణం”
 గుమ్మడి దీప్తి 1927 సం మొదటి చిత్రం “అదృష్ట
 దీప్తి”, అమరనాథ్ 1927 సం. మొదటి
 చిత్రం “జయప్రద”, జగ్గయ్య 1926 సం.
 మొదటి చిత్రం “ప్రియురాలు”, ఘంటసాల
 1923 సం. మొదటి చిత్రం “సీతారామజననం”
 యన్ రాజేశ్వరరావు సంగీత దర్శకత్వం వహి
 చిన మొదటి చిత్రం “జయప్రద”, యల్. వి.
 ప్రసాద్ 1908 భక్తప్రహ్లాద, యోగానంద్
 1922 “అమృతకల్పలు”, తాపీబాబుక్కు 1925
 “అంతా మనవాళ్లే”.

బి. ఏ. ఎన్. మైరావణ

బి. ఏ. ఎన్. ప్రాడక్షన్సువారు సదాశివబ్రహ్మం వ్రాసిన రెండు పద్యాలను రికార్డు చేశారు. ఒకటి ఘంటసాల పాడేరు. రెండవది ఘంటసాల, బాల మురళీకృష్ణ పాడేరు. మొదటిది మత్స్య వల్లభుడు (రాజనాల)తో, రెండవది ఆంజనేయుడు (రేలంగి), నుత్త్య వల్లభునితో చిత్రీకరించారు.

రెండవ రోజు ఆరుద్ర వ్రాసిన ఒక పాటను, సదాశివబ్రహ్మం వ్రాసిన ఒక పద్యంను సుశీల పాడగా రికార్డు చేశారు. పాటను చంద్రసేనతోను, పద్యంను మాతంగితో చిత్రీకరిస్తారు.

రామలక్ష్మణులను హనుమంతుడు తన వాలంతో వారి చుట్టూ కోటగా కట్టి దానిపై హనుమంతుడు కూర్చుని కాపలా కాస్తుంటాడు. మైరావణుడు భూగర్భంనుండి రామలక్ష్మణులను హనుమంతునికి తెలియకుండా తీసుకు వెళ్తాడు. హనుమంతుడు తెలుసుకొని వెంటనే పాతాళలోకాని వెళ్తాడు.

పాతాళ లోక ముఖ ద్వారము నుత్త్య వల్లభుడు

బి. ఏ. ఎన్. పి. వి.

కాపలా కాస్తుంటాడు. పాతాళలోకంలో ప్రవేశిస్తున్న హనుమంతుణ్ణి వెళ్లరాదంటాడు మత్స్య వల్లభుడు. ఇద్దరూ ముష్టి యుద్ధం - గదాయుద్ధం చేస్తారు. తండ్రి కొడుకులన్నీ విషయం ఇద్దరూ తెలుసుకుంటారు. తండ్రి అయినప్పటికీ రోషానికి పోనిచ్చేది లేదంటాడు మత్స్య వల్లభుడు. తండ్రితో యుద్ధం చేయనంటాడు. హనుమంతుడు తన గదతో మత్స్యవల్లభుణ్ణి స్పృహ తప్పేట్లు కొడతాడు. అదే సమయంలో "జలచరి" వనేశించి "కొడుకును కొట్టడానికి మీకు చేతులెలా నచ్చాయి అంటూ మత్స్యవల్లభునకు పరిచర్యలు చేయ ప్రారంభిస్తుంది. జలచరిగా గిరిజ నటించింది.

పాతాళలోక ముఖద్వారం వెట్టు పిన్స్ స్టూడి యూత్ వేసి పై సన్నివేశాన్ని చిత్రీకరించారు.

ఈ చిత్రంలో కృష్ణకుమారి, రేలంగి కాంతారావు, రాజనాల, ధూళిపాళ, రమణారెడ్డి, మిక్కిలివేని, వేని, శోభన్బాబు, గిరిజ, శారద మొదలగువారు నటించినారు. ఈ చిత్రంలో ఇద్దరు సూతన

సినిమా వార్తలు

నటీమణులను కూడా పరిచయం చేస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది.

కథ: మాటలు : సదాశివబ్రహ్మం, పాటలు : పద్యములు : సదాశివబ్రహ్మం అండ్ ఆరుద్ర, సంగీతం : యన్. రాజేశ్వరరావు, ఛాయ : దత్తు, కళ: వాలి, కూర్పు : మార్లాండ్, అసోసియేట్ డైరెక్టర్ : టి. ఎన్. రామారావు దర్శకులు : నిర్మాత : బి. ఏ. సుబ్బారావు.

భరణి పిక్చర్స్

"వివాహ బంధం"

భరణి పిక్చర్స్ వారు "సాత్ సాత్ కబంధ" అనే భాక్తాన్ని పిల్ అయిన బెంగాలీ చిత్ర కథను తెలుగులో "వివాహ బంధం" ప్రితంగా నిర్మిస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి మాటలు : పిచ్చేశ్వరరావు

కామెడీ పాటను పి. బి. శ్రీనివాస్, జానకి పాడగా రికార్డు చేశారు. మిగిలిన పాటలను శ్రీ శ్రీ, ఆత్మేయ, ఆరుద్ర, దాశరథి, వాళూరు. సంగీత దర్శకుడు : యన్. రాజేశ్వరరావు, సాగేశ్వరరావు, సావిత్రి, జగ్గయ్య, జానకి, కృష్ణకుమారి, (గేమ్), గుమ్మడి గీతాంజలి, చలం, పద్మనాభం, జయంతి, మురళీ కృష్ణ, సంగమేశ్వరరావు మొదలగువారు నటించినారు.

మాటలు : ఆత్మేయ, ఛాయ : పెల్లరాజ్, కళ : సుబ్బారావు, స్వత్యం : పసుమర్తి, దర్శకత్వం : ఆదుర్తి. సుబ్బారావు, నిర్మాత : దుక్కపాటి. సుధా సూధనరావు.

బాబూ మూవీస్ చిత్రాలలో

నూతన నటీనటులు

మంచి మనసులు—మూగ మనసులు చిత్రాలను నిర్మించిన బాబూ మూవీస్ వారు నిర్మించబోయే చిత్రాలలో నూతన నటీనటులను పరిచయం చేయాలని నిర్ణయించు కున్నారు. మొదటిది "తేనె మనసులు" ఈ చిత్రంలో నటీనటులు లందరీ క్రొత్తవారే నిన్నుకుంటారు. ఈ చిత్రానికి కథ—మాటలు : ముళ్లపూడి. వెంకటరమణ—ఆత్మేయ వ్రాసారు.

రెండవ చిత్రం "విశాల వేతాలు" అక్కినేని, నాగేశ్వరరావు అమెరికా పర్యటన నుండి తిరిగి రాగానే ప్రారంభించ బడుతుంది. ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో సీరియల్ గా శ్రీ పిలకా గణపతి శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడిన కథ యిది. ఈ చిత్రానికి ముళ్లపూడి వెంకటరమణ మాటలు వ్రాసారు. ఈ రెండు చిత్రాలకు సంగీత దర్శకుడు : కె. వి. సునాదేవన్, ఛాయాగ్రహణం : పి. యల్. రామ్, దర్శకుడు : ఆదుర్తి. సుబ్బారావు, నిర్మాత : పి. సుందరం.

తెలుగుచిత్రాలకు ప్రభుత్వ

బహుమతులు

రాజ్యం పిక్చర్స్ వారి "నర్తనశాల" కు అఖిల భారత స్థాయిలో ప్రసంగోపత్రం ద్వితీయస్థానంలో అందుకుంది. సగదు రూపేణా బహుమానంతో నిర్మాతకు రూ. 10,000. ల, ఆ చిత్ర దర్శకు నకు రూ. 2500. ల ప్రభుత్వం యివ్వడానికి నిర్ణయించింది.

లలితా శివశ్యామి ఫిలింస్ వారి "జనకుళ" కు ప్రాంతీయ చిత్రంగా రజిత పతకం, ప్రసంగోపత్రం అందుకుంటుంది.

బాబూ మూవీస్ వారి "మూగమనసులు," విక్టో (ప్రాడక్షన్స్) వారి "అమరశక్తి" జకన్న చిత్రాలకు ప్రసంగోపత్రాలు లభించాయి.

భరణి పిక్చర్స్ వారు నిర్మిస్తున్న "వివాహ బంధం" చిత్రం మూల చిత్రకథ "సాత్ సాత్ కబంధ" చిత్రానికి ప్రాంతీయచిత్రంగా రజిత పతకంను, ప్రసంగోపత్రాన్ని అందుకుంది.

సి. ధర్మారావు★

అన్నపూర్ణా పిక్చర్స్

"డా. చక్రవర్తి"

అన్నపూర్ణా పిక్చర్స్ వారు కొడూరు. కాసల్యా దేవి వ్రాసిన "చక్రభ్రమణం" కథను ఆధారంగా "డాక్టర్ చక్రవర్తి" చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. ఈ మధ్య కొనరాజు రాఘవయ్యచౌదరి వ్రాసిన

అవి - ఇవి - అన్నీ

శ్రీ రాజేశ్వరరావు గారి భూషణాలు" అని శ్రీ ఆరుద్ర జానీ నిర్వచనం.

"ఇలాంటి మహా వ్యక్తికి తెలుగు వారి సంగీత నాటక అకాడమీ స్థానం లేకపోవటం ఒక నైచిత్యం" అన్న శ్రీ లింగమూర్తి గారి విమర్శ వాస్తవానికి అతి సన్నిహితంగా ఉంది.

విచిత్ర మేడ దాదా, " బంగారు సంకెళ్ళు" నాటక ప్రదర్శనం, "వెన్నెల" సంచిక అవిష్కరణ, అస్యుల పాడిన "నమో వెంకటేశాయి" పాట.... సభ లోని కొన్ని ముఖ్యాంశాలు.

శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారి మృదు మధుర సంగీతం, గాత్రమూ వివే అసకాశం కూడా ప్రేక్షకులకు కలిగింది. ఆర్థ రాత్రినేక, ఆ నిశీధంతో, అవులిస్తూ ప్రేక్షకులు కూర్చున్నారంటే వారి సంగీతం కోసమే.

ఒకటి మాత్రం నిజం - ఆంధ్రకళాసమితి వారు శ్రీ రాజేశ్వరరావును గౌరవించటం, తెలుగు నాటక వివరణ సంగీతాన్నే సహజించటం. ఇలాంటి సభలు జరపటంలో 'సమితి' కార్యకర్తలకు పున్న అనుభవం చాలలేదన్న సత్యం, నన్న సత్యమే అయినా....ద్విగుణీ కృతంగా భాసిస్తున్న వారి ఉత్సాహం, 'చురుకుదనం' శ్రద్ధ, పట్టుదల....సమితికి జీవరక్తంగా నిలిచాయి. నిలుస్తున్నాయి, ఇక ముందు కూడా నిలిచి తీరుతాయి.

'పాపన్' పోలో పాగ్గాన్న నటించుటలు జానకి; ప్రియదర్శిని.

రాజేశ్వరరావుకి సన్మానం

సంగీతానికి రాళ్ళు ఎంతవరకు కరుగుతాయో తెలియదుగాని, - మొన్న మద్రాసు మహా నగరంలో ఆంధ్రకళా సమితి వారు సుప్రసిద్ధ సంగీత దర్శకులు శ్రీ పాలూరు రాజేశ్వరరావు గారికి చేసిన సన్మానానికి విచ్చేసిన ప్రేక్షకుల హృదయాలు మాత్రం కరగి, అమృతంతా ప్రవహించాయి, ఆనంద వాహినీలో పూయలబాగిన, ఆ ప్రేక్షకహృదయాలలో సంతోషం విజగా మారి, ప్రాసారాలను మీటి, శ్రుతులను మ్రోగించింది.

అది నిజంగా మహాసభ. లక్షలమంది ప్రేక్షకులు లేకపోవచ్చును. మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులు రాక పోవచ్చును. కానీ, మొక్కలను సైతం పెంచగలిగిన సంగీతానికి జీవం పోస్తున్న శ్రీ రాజేశ్వరరావు సన్మానసభ, మహాసభకాక మరేమి?

ఈ మహాసభను జరిపింది యోధాను యోధులు కాదు, అతిరథులు మహారథులు కాదు. అందరూ గుమాస్తాలే. రైల్వే కాళతో పనిచేస్తున్న వదిమంది తెలుగు వారు ఒక చోట చేరి స్థాపించుకున్న 'ఆంధ్ర కళాసమితి' పవన సర్వాలను నింపుకొని, అష్టమ వర్షంలో ప్రవేశిస్తున్న శుభ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని శ్రీ రాజేశ్వరరావుకు సన్మానం చేయటం జరిగింది.

తన చరిత్రనే, తెలుగు సినీమూ రంగపు చరిత్రగా గలిగిన శ్రీ చిత్రార్థు వాగయ్య సభాధ్యక్షులు. కవిత్వాని కొక నూతన నిర్వచనాన్ని చెప్పి, సహిత్యపు సీమలో కొత్త కొత్త మార్గాలను ఏర్పరుస్తున్న శ్రీ ఆరుద్ర ఉపన్యాసకులు. అసతికాలంలోనే తారాపథాన్ని అందుకొని, ఇటీవలనే ఆంధ్రసచిత్ర వార పత్రిక నిర్వహించిన 'సినీమాజాలెట్'లో ఉత్తమ నటిగా గెలుపొందిన కుమారి కృష్ణకుమారి ఈ సభకు ప్రధాన అతిథి. వీరే 'వెన్నెల' యన్న సంచికను అవిష్కరించటం మరో విశేషం. శ్రీ ముదిగొండ లింగ మూర్తి కూడా ప్రసంగించారు.

ఏమయినా, సభ హిందూజానే జరిగింది. అసలు, శ్రీ రాజేశ్వరరావుకు సన్మానం చేయాలన్న ఈ ఈ ప్రవాసాంధ్రుల విలువైన సంకల్పంలోనే ఎంతో 'హిందూత్వం' దాగి వున్నది.

ఉపన్యాసకులందరూ శ్రీ రాజేశ్వరరావును సలు విధాలుగా వర్ణించారు. "సంగీతసామ్రాట్" అన్న బిరుదును ప్రధానం చేయటం జరిగింది.

దక్షిణదేశం మొత్తంలో శ్రీ రాజేశ్వరరావు అగ్రగణ్యులని శ్రీ వాగయ్య అభిభాషణ. "ఉన్నతమైన భావాలు, ఉదాత్తమైన ఆశయాలు, మహా సంగీత సంపద, పిలుపుటికి తోడు పనిపిల్చివాని మనస్తత్వం

మీనాకుమారి 'మీనాలోచన'యే కావచ్చు. అవిడకోసం, హిందీ ప్రేక్షక లోకమంతా అపించి తనస్సు చేయవచ్చు.....

భర్త కమార్ అమ్రోహీని వదిలివచ్చి, సాంసారిక జీవితానికి మీనాకుమారి స్వస్తి చెప్పిందన్న వార్త మాత్రం ప్రేక్షకులను, సాతకులనూ నివ్వెర పరచి వేసింది.

అమ్రోహీ సామాన్యుడుకాదు, అన్యుడు అంతకన్నా కాదు. అతను స్వయంగా రచయిత, దర్శకుడు కూడాను. ప్రస్తుతం 'సకిజా' అన్న హిందీ చిత్రాన్ని భారీ ఎత్తున నిర్మిస్తున్నాడు. అదే చిత్రంలో మీనాకుమారి ప్రధాన భూమికను నిర్వహిస్తున్నది.

కొలది సంవత్సరాల క్రితం కోయిలలు రాగాలు తీస్తున్న రోజుల్లో, వసంత కాలం ప్రజలను మురిపిస్తున్న మధుర క్షణాలు మీనా, అమ్రోహీలు ఒకరికొకరు వదిలయ్యాయి. కారు ప్రమాదంలో గాయ పడిన మీనాకుమారిని అమ్రోహీ కంటికి రెప్పలా కాపాడి, తన ఆస్వయతను 'సేవల ద్వారా' చెప్పుకున్నాడు. అంతే. వారి కనులు, కనులలో పాటు, హృదయాలు హృదయాలు కలిసి ఆనంద సాగరంలో ప్రవహించాయి.

కానీ, యీనాడు అందుకు భిన్నంగా జరిగింది. వారి జీవిత నౌక గమ్యాన్ని చేరుకొనక పూర్వమే పెను తుఫాను వచ్చింది. హిందీ విషాద చిత్రాల మహారాజి నిజ జీవితంలో విషాద రేఖలు పొడనూపాయి. ప్రస్తుతం ఆమె పోదరి మాధురి ఇంట ఉంటున్నారు.

వలుగురు వృత్తికం వాళ్లనూ పిలిచి, కాఫీ ఇచ్చి, బొంబాయిలో, మీనాకుమారి తన నిర్ణయాన్ని చెప్పుకున్నది. కొంతని అవ్వేసిస్తూ, తాను, శ్రీ అమ్రోహీ నిజ జీవితం నుంచి నిష్క్రమించినట్లు చెప్పుకున్నది. శాశ్వతంగా వారిద్దరు విడిపోవటానికి అవకాశాలు కూడా లేకపోలేదని కూడా ఆ మహా నటి కథనం.

ఆవిడ వయస్సు యీనాడు 32 సంవత్సరాలు. శ్రీ అమ్రోహీది 46.

మీనాకుమారి నిర్ణయానికి అమ్రోహీ తిరుగు చెప్పలేదు. తాము నిర్మిస్తున్న "ఫకీజా" చిత్రం పూర్తి చెయ్యాలన్న భావం మాత్రం ఆయన వెలి

అవీ - ఇవీ - అన్నీ

బుచ్చారు. అవసరమైతే, తాను దర్శకుడుగా తప్ప కొనగలననీ, ఈ సందర్భంలో 'మీనా' ఎలా చెయ్యమంటే అలా చెయ్యగలననీ అన్నాడు. ఇదీ కథ.

సినిమా నటీనటులు, వాళ్ల పెళ్ళిళ్ళు....ఇలాంటి వాటికి నేటి సంఘంలో ఏపాటి స్థానం ఉన్నదో రహస్యమేమీ కాదు. ప్రజలంతా విరగబడి సినిమా లను, నటీనటులను మాడొప్పు కాని, పరిశ్రమలో గల 'శిలానికి' పున్న స్థానం వేరు.

ఇలాంటి ప్రమాదకర వాతావరణాన్ని, చిత్ర

పరిశ్రమను ఆవరించిన రోజుల్లో, ఈ కోవకు చెందిన వారైతే ప్రజల అభిప్రాయాను ధృవపరచటానికి దోహద మిస్తాయేమో!

పుస్తక స్వీకారం

జివాన్ రైతు క్రాధి ఉగాది సంచిక, బాపూ ముఖచిత్రంతో అనేకులు సుప్రసిద్ధుల వ్యాపాది రచనలతో మా కార్యాలయం చేరింది. సుమారు నూటపాతిక పుటలుగల యీ వ్రత్యేక సంచిక వెల రూపాయి.

* * *

ఇంతవరకు వారవృత్తికగా వస్తూవున్న కినిమా వృత్తిక ఇప్పుడు మాసపత్రికగా శ్రీ కె. యం. సింగ్ సంపాదకత్వాన వెలువడుతున్నది. తొలి సంచిక వెల 50 పై. పుటలు. 75. మాకార్యాలయం చేరింది.

దుర్గాపూర్ లోని తెలుగు నాటికకు

సన్మానం

బెంగాల్ లోని దుర్గాపూర్ ఉక్కు కర్మాగారం టౌన్షిప్ లోని కమ్యూనిటీ సెంటర్ వారి ఆధ్వర్యన జనవరి 27న తారీకునుండి, ఫిబ్రవరి 2న తారీకు వరకూ జరిగిన అంతర్జాతీయ ఏకాంకిక పోటీలో తెలుగులో దుర్గాపూర్ ఆంధ్ర సమితివారు, భమిడిపాటి రాధాకృష్ణగారు వ్రాసిన 'మనస్తత్వాలు' అన్న నాటకాన్ని ప్రదర్శించి బహుమతి పీఠు పొందారు. బెంగాలీ, మరాఠీ, గుజరాతీ, తమిళం, మళయాళం, కన్నడం, తెలుగు భాషలవారు పాల్గొన్న ఈ పోటీలో మొదటి స్థానం బెంగాలీ వారికి, తరువాతి స్థానం తెలుగు వారికి లభించింది.

టి. ఐ. డయిమండ్ ఛెయిన్

ఏ. ఆయ్. డయిమండ్ ఛెయిన్ లిమిటెడ్ కంపెనీవారు తమ అంబత్వూర్ ఫ్యాక్టరీలో ఇండస్ ట్రీయర్ ఛెయిన్ ల తయారీ ప్రారంభించనున్నారు. ఇవి అనేక పారిశ్రామిక ప్రయోజనాలూ కలవే కాక ప్రఖ్యాత సంస్థకి చెందినవి అంటుంచేత మంచి నాణ్యం కలవిగా ఉంటాయని నమ్మవచ్చు. విదేశ ద్రవ్యం కూడా మిగులుతుంది.

పామాలీవ్ లవెండర్

హృందాగాను... అందముగాను...

వుండు మనోహరమగు సువాసన!

ఇవి యిప్పుడు మీకు పామాలీవ్
టార్గెట్ లో లభించును. కొంచెము
పామాలీవ్ లవెండర్ మీ చర్మము
మీద చల్లకొన్నదో, ఉత్తేజవరతే
సువాసన మీ చుట్టూవెదజల్లును.
పామాలీవ్ ను వాడి ఎల్లప్పుడూ
తాజాగాను, అష్టదముగాను వుండండి.

పామాలీవ్ డీలర్స్-17 విదేశీ సువాసనలుగల మిశ్రమము

ప్ర. త. త. 1952

మోహన్ చెప్పిన మాటలు అమెకు
పుట్టావని నిజమే అవుతుంది

సుశీలా! యివాళ మా
అక్క వస్తోందిట. తెలిస్తే
వచ్చింది. నువ్వు వైద్యునిగా
వుంటావని

పిమ్మట
మా అక్క
వస్తోందా!

తనకిక అద్ద
ప్రపంచమోగాం
తనని పించి
దామెకు

అన్నిటికీ దిగులు
పడకూడదు. మాలకూ
నిస్తే నువ్వు అక్క
వస్తాను ముగ్గురు
అలాగే నువ్వుదాం-నే
సంగతి

అయితే
నే నింటికీ
వెళ్ళాను.

ఇంట్లో వంటరిగా
కూర్చున్నాక
అమెకు అనేక
అలాచనలు
వచ్చాయి

నేని మామోడు...
చెట్టు బండలు వేడు
నాకసలు అద్దప్రమేలేదు
మోహన్ అక్కలనుభవ
నే నెందుకు? అతను అక్క
నువ్వు మించాడు...
నే నెందుకొకటి?

అమె వాస్తవ్యురం కానీ యింటికీ
తనకిక పోయింది.

వియమే మోహన్
- నాదుకదుష్ట
నికే ఎవరినీ ఏమీ
అనిత్రమోచనం
లేదు. ఇంటికీ
పోతున్నాను
క్షమించు అభిగిని
సుశీల

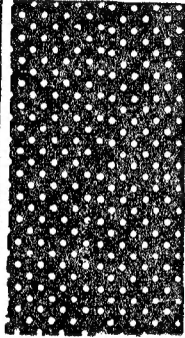
బాగువది మంచి పదు తెలుసుకుని
రావాలను కుంది కానీ ఏదో

అనుకుల
మచనలేదు

శండ్ల రక్షణకు, అందానికి
దర్బార్ కాటుక

రాంబీర్ కంపెనీ, బొంబాయి-4.

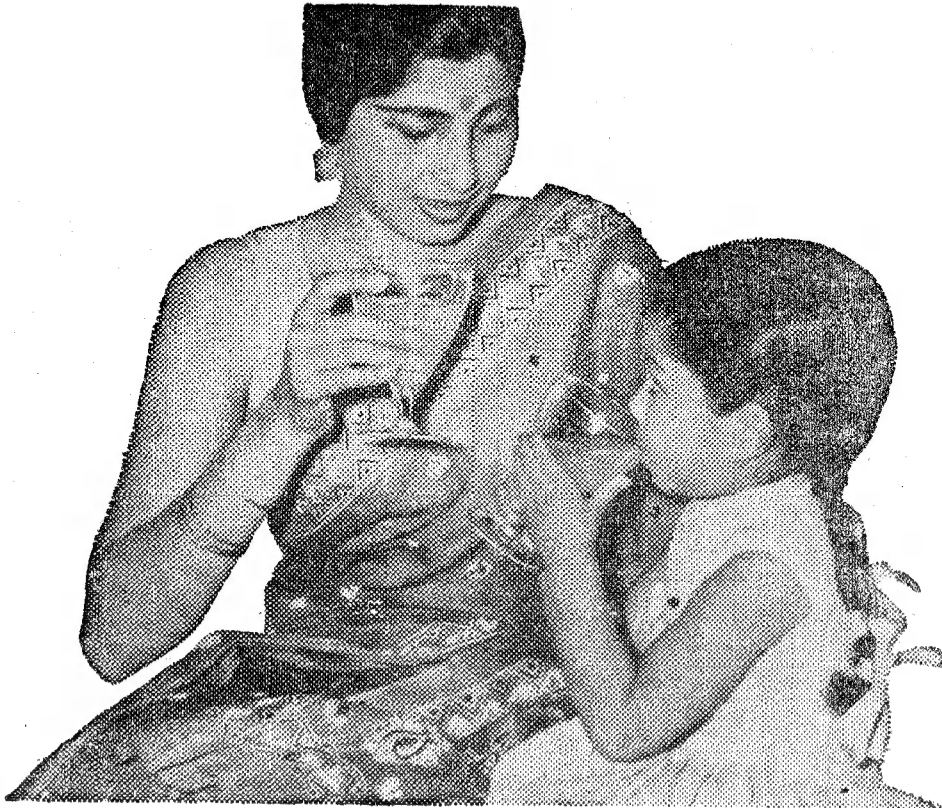

ఎలెక్ట్రిక్ & రేడియో గైడ్

ఎలెక్ట్రిక్ ఇంజనీరింగ్, రేడియో లిపిరింగ్, రేడియో
మెకానిజం, రేడియో అసెంబ్లీంగ్, ఎలెక్ట్రిక్ నూపర్
వైబ్రే, వైరింగ్, ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో మెకానిజం,
పూర్తి కోర్సు ఇంటివద్దనే చదవండి. రు. 50/-కు
ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో తయారుచేయడంకూడ నేర్పు
కోండి. ఎలెక్ట్రిక్ వర్క్ షాప్ ప్రారంభించండి. (800
పటములు) ధర రు. 12/50. V.P.P రు. 2 అదనం.

300 జపానీస్ పరిశ్రమల గైడ్

పెన్సిల్స్, యింకుబిళ్ళలు, హేర్ ఆయిల్, ప్లాస్టిక్
సామానులు, సోఫాలు, ఫోన్ లిన్ పెన్సులు హాండ్ లూం
వగైరా 300 జపానీస్ పరిశ్రమలు, తక్కువ ధరకు బడి
లో ప్రారంభించండి. ప్రతి పరిశ్రమయొక్క సాంకేతిక
మరియు వ్యాపార రహస్యాల, గవర్నమెంటు సహాయం,
ఋణం పొందు మార్గాలు ఈ పుస్తకములో గలదు.
ధర రు. 12/50. V.P.P. రు. 2/25 అదనం.
Sulekha Book Depot. (APM) ALIGARH

గ్లాసెడు
కిసాన్ స్క్వాష్ తో
నేద దీర్చుకోండి

ఇది వండ్లతో తయారైన పానీయము

MA/109-2000

ఎంతో రుచియైనది, ఉల్లాసం కలిగిస్తుంది,
అరోగ్యకరమైనది. చెట్టున పండిన వండ్లతో
చేసినది... విటమిన్లు పుష్కలంగా కలది.
నారింజ, నిమ్మ మొదలైన ఆరు రకాలతో
దొరుకుతుంది.

ఇండియాలో దొరికే స్క్వాష్ లో
సాటిలేని ప్రఖ్యాతి, ప్రచారం గలది.

కిసాన్ ప్రాడక్ట్స్ లిమిటెడ్ బెంగళూరు.

“రాముడు - భీముడు” లో ఎల్. విజయలక్ష్మి.

మా ల తి

అందమైన ముఖ వర్చస్సునకు
ఎక్కువ కాలం నిలిచే పరిమళమునకు

రేమీ
టాల్క్ షా పౌ డర్